

Diari Oficial del Consell General

Any 2022 – VIII Legislatura – Núm. 30/2022

Sessió ordinària celebrada el dia 1 de desembre del 2022

El dia 1 de desembre del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 150/2022, que és el següent:

- 1. Examen i votació del Projecte de Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia.**
- 2. Examen i votació del Projecte de Llei reguladora de les professions titulades de la salut.**
- 3. Examen i votació del Projecte de Llei de modificació de la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals.**
- 4. Examen i votació del Projecte de Llei de mesures de protecció, d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge.**
- 5. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Conveni entre el Principat d'Andorra i la República de Croàcia per eliminar la doble imposició en matèria d'impostos sobre la renda i sobre el patrimoni i per prevenir l'evasió i l'elusió fiscals.**
- 6. Examen i votació del Projecte de Llei de l'economia digital, l'emprenedoria i innovació.**

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència de la M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Albert Font Massip, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González,

ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 09.36h)

La Sra. síndica general:

Abans d'iniciar el primer punt de l'ordre del dia, us informo que en aplicació de l'article 56.1 del Reglament del Consell General, es proposa la modificació de l'ordre del dia previst, alterant l'ordre dels punts 2 i 3.

Procedim amb el primer punt de l'ordre del dia.

Punt número 1. Examen i votació del Projecte de Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia. L'informe de la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i d'Afers Institucionals ha estat publicat en el Butlletí número 138/2022 del 9 de novembre.

Intervé per l'informe de la Comissió el Molt Il·lustre senyor Joan Carles Camp, nomenat ponent per part de la Comissió.

No cal que corri, senyor Camp, tranquil.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

I disculpeu abans de començar. En aquest punt de l'ordre del dia hi hem trobat un error a l'article 166. Un segon, si us plau.

La Sra. síndica general:

L'Informe del ponent?

El Sr. Joan Carles Camp:

No, no precisament en l'Informe del ponent, sinó que abans de dir l'Informe del ponent hem detectat un error a l'article 9, 166. bis. En aquest article, perdoni, senyora síndica, es basa el límit de fixació de la pena que es troba en l'article 164 en lloc del 163. No he sabut veure si hi havia algun altre error en l'exposició de motius. No sé si volen passar a un altre punt

de l'ordre del dia i mentrestant, els serveis jurídics de la casa que revisen això perquè és un tema que considero bastant sensible.

Disculpin no haver-ho pogut dir abans. Me'n vaig adonar ahir a les 2 del matí mentre estava acabant de mirar els temes i avui estic arribant tard perquè no estic massa bé, que tinc la Covid i mentre baixava, volia fer alguna trucada. Per tant, doncs, si vol, senyora síndica, el senyor ministre, senyor Rossell, si volen que ho mirem, si us plau?

Sí, hem detectat un error a l'article 166 bis de la Llei qualificada de la Justícia. Llavors, m'agradaria, si ens ho permet...

La Sra. síndica general:

Senyor Camp, podem fer el debat i mentrestant els serveis tècnics s'ho miren.

El Sr. Joan Carles Camp:

Doncs cap problema. Perfecte.

Doncs la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals, el dia 19 de setembre de 2022, em va nomenar ponent amb relació al Projecte de Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada de Justícia i exposo el següent al Projecte de Llei.

S'han presentat 53 esmenes a l'articulat, 14 esmenes per part del Grup Parlamentari Terceravia + Independents, 24 esmenes per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i 15 esmenes per part del Grup Parlamentari Demòcrata, conjuntament amb el Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos. La Sindicatura, els dies 25 de maig, 7 i 14 setembre de 2022 i els efectes determinats dels articles 18.1.d del Reglament del Consell General va constatar que les esmenes formulades pels grups parlamentaris no eren contràries a les disposicions a l'article 112 del Reglament del Consell General i les va admetre a tràmit. El dia 14 de setembre de l'any en curs es va trametre el Projecte de Llei esmentat i les esmenes a l'articulat presentades a la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals, d'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General.

Per aquests fets, com a ponent de la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals, amb relació al Projecte de Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada de Justícia, proposa, segons el que disposa l'article 97 del Reglament del Consell General, l'informe de la mateixa al Ple del Consell General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Camp.

Utilitzarà la mascareta, si us plau, durant la sessió. Gràcies.

Iniciem el torn d'intervencions pel Govern. Senyor Josep Maria Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

El volum creixent dels assumptes que es dirimeixen davant de la justícia i la seva també creixent complexitat fruit del desenvolupament social, el creixement i la modernització econòmica i la cada vegada més intensa interrelació de la nostra societat i la nostra economia amb el nostre entorn, fan que sigui necessari adoptar les mesures necessàries perquè l'Administració de Justícia disposi dels instruments adients per gestionar aquesta situació amb eficàcia i eficiència.

En aquest sentit, cal posar en relleu que el mes de novembre del 2020 es va crear una comissió formada pel Ministeri de Justícia Interior, el Consell Superior de la Justícia i els principals operadors jurídics Col·legi d'Advocats, Col·legi de Procuradors i Cambra de Saigs, per tal d'analitzar de quina manera es podria millorar el funcionament de l'Administració de Justícia. Fruit d'aquest treball, es va detectar que calia adoptar mesures urgents i decidides, consistents, d'una banda, en diferents modificacions legislatives i, d'altra banda, en dotar l'Administració de Justícia dels recursos humans i materials necessaris per poder dur a terme la seva tasca amb eficàcia i eficiència. És a dir, en definitiva, calia vertebrar un veritable pla de xoc per a l'Administració de Justícia per tal que pugui fer front als reptes que té i que tindrà els propers anys.

En aquest sentit, senyores conselleres i senyors consellers, no cal que citi els projectes de Llei que ha aprovat aquesta cambra durant aquesta legislatura, que tenen com a objectiu final millorar el funcionament de l'Administració de Justícia. No obstant això, avui se sotmet a votació el Projecte de Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, que, malgrat que sigui un dels darrers projectes de la Llei tramitats, m'atreveiria a dir que és un dels més importants. I ho dic perquè conté modificacions rellevants que permetran corregir certes disfuncions detectades a enfortir les estructures de l'Administració de Justícia i que aquesta disposi dels instruments i dels recursos humans i materials necessaris per poder garantir un millor compliment del dret a la jurisdicció que reconeix i garanteix l'article 10 de la Constitució.

Entrant ja en el contingut del Projecte de Llei, voldria destacar, en primer lloc, i amb relació a l'Estatut dels membres del Consell Superior de Justícia, que es concreten en alguns aspectes relatius al seu nomenament, com és el fet que les designacions hagin de contenir la motivació suficient que avaluï la idoneïtat de la persona per al càrrec, i s'estableix també que estan subjectes a les mateixes causes d'abstenció i recusació aplicables al personal al servei de l'Administració General.

Una altra de les novetats importants que introdueix el Projecte de Llei és l'encomana al Consell Superior de la Justícia d'aprovar un codi ètic aplicable als seus membres en l'exercici de les seves funcions. En aquest sentit, cal dir que des de l'informe Nolan, al Regne Unit, del 1995, s'ha considerat que la vida pública havia d'estar presidida per determinats principis, més enllà de les obligacions que formalment estableix la legislació.

En l'àmbit judicial, el Consell Econòmic i Social de les Nacions Unides va aprovar el juliol del 2006 una resolució per la qual va reconèixer que els Principis de Bangalore sobre la

conducta judicial, principis d'independència, imparcialitat, integritat, correcció, igualtat, competència i diligència, constitueixen un nou desenvolupament dels principis bàsics relatius a la independència de la judicatura, aprovats el 1985 per les Nacions Unides i que eren complementaris d'aquests principis.

Per elaborar l'esmentat codi, el Consell Superior de la Justícia haurà d'aprovar un reglament en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor de la Llei que fixi els termes en què es realitzarà el procés previ de consulta i participació establerts legalment, i el termini per a l'aprovació del Codi ètic s'estableix en un any des de l'aprovació del reglament esmentat anteriorment. Una vegada aprovat, el Codi haurà de servir per establir els estàndards ètics de conducta i permetrà objectivar les causes d'una eventual revocació del càrrec dels membres del Consell Superior de la Justícia en cas que es constati una falta greu o una infracció greu del Codi ètic aprovat pel mateix Consell.

També es preveu que el Ple del Consell Superior de la Justícia pugui suspendre de les seves funcions el membre del Consell que hagi estat processat fins a la resolució judicial que posi fi a la causa penal.

D'acord amb el que estableix la legislació vigent en matèria de transparència, es preveu que els membres del Consell Superior de la Justícia, així com batlles i magistrats, facin una declaració de patrimoni a l'inici i al final del seu mandat. Amb relació als batlles i magistrats, d'una banda, s'introdueixen alguns nous tipus d'infraccions, molt greus i greus, i se'n precisen d'altres dins del règim sancionador. Així mateix, amb relació al procediment disciplinari, seguit contra un batlle o magistrat, s'estableix una excepció a l'obligació del quòrum previst en determinades circumstàncies, amb l'objectiu d'evitar situacions de bloqueig.

D'altra banda, amb relació al judici de responsabilitat penal contra un batlle o magistrat, es precisa que la competència en primera instància la té una sala composta per tres magistrats del Tribunal Superior de Justícia, designada pel seu president en funció del torn preestablert. El text que avui se sotmet a votació preveu que el temps que els batlles i magistrats hagin passat en situació d'excedència forçosa per haver estat nomenats per algun dels càrrecs públics que estableix el mateix Projecte de Llei, computi a efectes d'antiguitats en la carrera judicial. Doncs és just que el servei d'aquests càrrecs que comporta un apartament temporal dels òrgans judicials no suposi un perjudici per a la carrera judicial de les persones que l'han hagut d'abandonar necessàriament a causa del seu nomenament.

També s'estableix la prohibició de participar en subhastes públiques derivades d'una actuació de la justícia per part dels membres de la carrera judicial i els seus cònjuges o convivents, així com les persones amb qui mantinguin una situació de convivència anàloga o els seus parents.

El Projecte de Llei també crea la figura del vicepresident del Tribunal de Batlles i estableix les seves funcions per tal de reforçar i millorar el funcionament d'aquest òrgan cabdal per al bon funcionament de la justícia. En aquest sentit, el text estableix que el nomenament s'haurà de fer en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor de la Llei.

La modificació que avui se sotmet a votació en aquesta cambra també reforça la funció inspectora dels òrgans judicials, establint que, a banda de supervisar el compliment de les obligacions per part de tot el personal que inclou l'Administració de Justícia, té com a finalitat assegurar l'eficàcia i l'eficiència del servei públic de l'Administració de Justícia i s'emfatitza d'aquesta manera la funció d'auditoria per millorar-ne el funcionament que ha d'orientar l'actuació de la inspecció judicial. Així mateix, també s'estableix que les conclusions de la inspecció efectuada seran un element a valorar per acordar la promoció de batlles i magistrats i el nomenament dels inspectors s'efectuarà per un període de tres anys, renovable, amb la possibilitat de renovació per una sola vegada.

També s'estableix l'obligació de publicar anualment estadístiques completes de l'activitat judicial per cada tribunal, sala, secció i batllia dels procediments judicials.

Un altre aspecte rellevant pel funcionament dels òrgans jurisdiccionals i que es contempla en el text que avui se sotmet a votació, és el fet de preveure quins òrgans poden ser habilitats per actuar en règim de suplència quan no sigui possible la formació del tribunal amb els seus propis membres. Concretament, es preveu que els batlles puguin ser habilitats per actuar en règim de suplència al Tribunal de Corts i que els magistrats del Tribunal de Corts puguin ser habilitats per actuar en règim de suplència al Tribunal Superior de Justícia.

Seguint amb previsions per millorar el funcionament dels òrgans jurisdiccionals, cal destacar que es desenvolupa el procediment a seguir en cas de recusació i s'introdueix la possibilitat que el vicepresident de la Batllia examini les abstencions del president de la Batllia per tal que el procediment sigui més àgil.

Així mateix, amb l'objectiu d'augmentar l'eficàcia i l'eficiència pràctica dels processos administratius de l'Administració de Justícia, s'introdueix una modificació relativa al període ordinari d'activitat jurisdiccional, que passarà a ser l'any natural.

Pel que respecta a les mesures en matèria de recursos humans, el Projecte de Llei preveu la creació de 25 noves places per a l'Administració de Justícia, concretament 5 places de secretari judicial i 13 places d'oficial per a la Batllia i una plaça de fiscal adjunt, una plaça de secretari judicial i 5 places d'administratiu per a la fiscalia. En aquest punt convé destacar la creació de la figura del secretari judicial adjunt en funcions d'assistència tècnica a batlles o magistrats en els òrgans judicials que ho requereixi. Aquesta figura també permetrà enfortir la capacitat dels òrgans als quals estiguin adscrits i, per tant, es tracta d'un altre element important per millorar el funcionament de l'Administració de Justícia.

En la mateixa línia d'enfortir els òrgans jurisdiccionals, el text preveu que el Consell Superior de la Justícia pugui encarregar l'elaboració d'estudis, informes i documentació a persones de solvència reconeguda per tractar qüestions d'interès per a l'Administració de Justícia i sempre que això no suposi pronunciar-se sobre els assumptes concrets que tinguin coneixement els òrgans judicials. Aquest suport tècnic extern pot ser demanat també al Consell Superior de la Justícia pels presidents dels tribunals i pel fiscal General.

Finalment, en l'àmbit dels recursos humans, el Projecte de Llei preveu que, a partir de l'entrada en vigor del text, les futures places que es creïn o se sol·licitin per part del Consell Superior de la Justícia hauran de comptar amb la corresponent justificació funcional i

econòmica, tal com la legislació vigent ja exigeix a l'Administració General, per tal de mantenir un adequat dimensionament de l'Administració de Justícia en els propers anys.

El text que avui es sotmet a votació inclou una previsió per tal que els advocats que actuïn en defensa de l'Autoritat Financera andorrana no hagin d'estar col·legiats obligatòriament com a membres exercents al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra i que els advocats adscrits al Gabinet Jurídic de l'Autoritat Financera puguin defensar en judici, davant de qualsevol jurisdicció, els drets i interessos d'aquesta institució, tal com ja es preveu per a altres institucions.

El Projecte de llei contempla en les seves disposicions finals la modificació dels articles 116 i 166 del Codi de Procediment Penal vigent i, en coherència, també, la modificació de l'article 70 del Codi Penal. Concretament, es millora el règim del comís, tot mantenint i reforçant les garanties de les parts i s'amplien els supòsits susceptibles de ser jutjats pel procés d'ordenança penal a infraccions més greus per a les quals aquest procediment estava exclòs. Això no obstant, cal posar en relleu que després de més de 20 anys des de la darrera reforma important, es constata que el Codi de Procediment Penal ha de ser objecte d'una revisió global i profunda per actualitzar i millorar les disposicions relatives al procediment penal i establir un model de procediment penal adequat als nostres temps i en la nostra societat.

En aquest sentit, el Govern ha engegat treballs en aquesta direcció, però encara no es troben finalitzats i resulta necessari per fer aquestes modificacions puntuals de l'esmentat codi mentre no es realitzi la reforma esmentada.

Així mateix, la disposició final novena estableix...

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor Rossell, si us plau.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Ja estic acabant, sí, estic al final.

Així mateix, la disposició final novena estableix l'ampliació del termini per resoldre definitivament en fase declarativa els processos judicials que s'estaven tramitant i, en la primera instància, en fase de recurs o en període d'execució forçosa en el moment de l'entrada en vigor del Codi de procediment civil.

Finalment, senyores i senyors consellers generals, d'acord amb el que he exposat, i tenint en compte la importància del Projecte de llei que avui se sotmet a votació, demano el seu vot favorable al Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, perquè la seva aprovació suposarà un pas endavant molt important per a la millora de l'Administració de Justícia.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

El Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos desitja intervenir?

Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents? Endavant.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

Com els explicava a l'inici de la meva intervenció de l'informe del ponent, hem detectat en aquesta Llei, en la seva disposició final quarta, un error en l'article 166 bis.

L'article 166 bis, exactament al punt 2, parla: «En el marc d'aquesta ordenança penal, el Ministeri Fiscal, l'interessat amb el seu lletrat, si escau, la representació lletrada de l'acusació particular i l'actor civil poden establir un acord amb relació amb els fets, la qualificació jurídica, les circumstàncies modificatives en cas de concórrer. La pena o penes que cal imposar amb els límits establerts a l'article 163, el comís, les conseqüències accessòries i, si escau, la responsabilitat civil».

Doncs bé, m'he estat mirant l'article 163 del Codi de Procediment Penal i aquest no preveu cap reducció de pena. Sí que ho preveu l'article 164. Per tant, aquí tindríem un error tipogràfic que entraria en contradicció amb l'exposició de motius. Per tant, demanaria si es vol corregir aquesta errata. O si no, probablement, s'entrarà en un tema de contradicció i no es voldrà seguir la filosofia de la Llei, que en el tema de les ordenances penals es pugui reduir la pena a la meitat.

La Sra. síndica general:

Senyor Camp, ho estan revisant, ja han quedat així. Abans de la votació li donarem resposta.

El Sr. Joan Carles Camp:

D'acord. Simplement, ho volia exposar perquè havia entès que no havia quedat prou clar.

Doncs passo a exposar les nostres, les nostres opinions. La Llei qualificada de la Justícia hauria de ser un pla de xoc per treure del col·lapse l'Administració de la Justícia. No ens podem permetre continuar acumulant experiència i retards en la resolució dels mateixos. Aquest mateix neguit amb paraules diferents ens l'exposava el mateix ministre Rossell en el si del nostre grup parlamentari a principis d'any.

La Sra. síndica general:

Senyor, que em perdoni, li agrairia, perquè els companys m'ho sol·liciten, si no és molèstia, pot posar-se la mascareta? Ja ho sé que és... Ja li he agraït que vingúes per evitar-nos estar tot el consell en pantalla.

Gràcies, eh?

El Sr. Xavier Espot:

Perdó, senyora síndica. És que jo crec que hi ha hagut una confusió perquè no ens ha quedat clar si tenia Covid o si havia tingut Covid. Crec que vostè ha dit per error que tenia Covid. Per això li he demanat que es posi la mascareta.

El Sr. Joan Carles Camp:

No ho he dit per error, ho he dit...

La Sra. síndica general:

No, no. Pot ser present aquí.

El Sr. Joan Carles Camp:

Ho he dit, vaig demanar...

El Sr. Xavier Espot:

Té Covid en aquest moment?

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, sí, vaig demanar a la senyora síndica...

La Sra. síndica general:

Sí, però pot ser present aquí amb mascareta.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, però clar, amb mascareta.

La Sra. síndica general:

Sí, i per això li he dit, sí.

El Sr. Joan Carles Camp:

Però vull que quedi clar, senyor cap de Govern, que vaig demanar de ser present aquí, però a través de... Digitalment. I ahir em van trucar els serveis de Sindicatura per si em podia desplaçar personalment, per això estic aquí. Si no, no hi havia cap problema per fer les intervencions des de casa meva.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Em permeto aclarir, i estic d'acord amb vostè, que li vam demanar per facilitar-nos la feina a vostè i a tots.

El Sr. Joan Carles Camp:

I a vostès i pels possibles talls d'Internet. No hi ha cap problema.

La Sra. síndica general:

I li agraeixo molt, que estigui aquí.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies.

Bé, doncs tenim una entrada de consell una mica... D'acord? (*se sent riure*).

Doncs continuaré. Tot plegat fa que per corregir les deficiències i agilitar els processos s'hagi optat per la presentació d'aquest Projecte de Llei. Un Projecte de Llei que consta de 27 articles, una disposició addicional transitòria i 12 disposicions finals. Els diferents grups parlamentaris en total hi han presentat 53 esmenes. L'objectiu no és altre que el de millorar el conjunt de l'Administració de la Justícia perquè aquesta sigui més ràpida, més segura i més eficaç.

Terceravia hi ha presentat catorze esmenes a l'articulat amb l'objectiu de millorar la Llei, com no pot ser d'una altra manera. Les nostres esmenes, entre altres, han anat en el sentit de millorar la formació de les persones que formen part del Consell Superior de la Justícia. Han anat en el sentit de la transparència, tant pel que fa als membres del Consell Superior de Justícia com per l'accés de certs càrrecs de l'Administració de la Justícia a participar en subhastes públiques derivades d'una actuació judicial. També han anat en el sentit d'evitar modificacions a altres lleis que ja s'hi està treballant, com el Codi Penal.

Pel que fa al decomís, entenem que aquest tema, tal com s'ha plantejat, pot suposar un compliment anticipat de la pena en contra del principi de presumpció d'innocència i a la llarga, podria suposar responsabilitats per l'Estat. S'ha creat un nou procediment d'ordenança penal que conviu amb l'anterior i s'ha perdut l'ocasió de crear un únic procediment homogeni. A Terceravia entenem que cal ser molt curosos en les ordenances penals. Amb això no vull dir que vostès no siguin curosos, ni tampoc vull dir que l'Administració de la Justícia sigui curosa. El que entenem és que ni es pot premiar la declaració de culpabilitat limitant la pena a la meitat, ni tampoc convertir una declaració de culpabilitat de ciutadans innocents que assumeixin aquesta culpabilitat per confrontar-se a un judici i a una petició més elevada. Per tant, aquest és un tema delicat.

Les nostres esmenes també han anat en el sentit d'evitar modificacions del Codi de Procediment Civil i la Llei de Seguretat Pública a través de la Llei qualificada de la Justícia. Malgrat el nostre treball, malgrat les nostres aportacions per millorar, al nostre entendre,

aquest Projecte de Llei, durant el treball en comissió no se'ns ha acceptat cap ni una esmena, ni tan sols cap transacció.

Amb els dubtes, tots convergim que hem de millorar la justícia i aquesta Llei, evidentment, millora la justícia. Amb els dubtes expressats ens abstindrem a la nostra votació.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Senyora Judith Salazar, teniu la paraula.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, aquesta Llei, Projecte de Llei que ens arriba a la Comissió, entenem que és un Projecte de Llei que millora el redactat actual de la Llei qualificada de la Justícia. Malgrat això, no podem deixar d'expressar el que entenem com a oportunitat perduda quan intentem dotar de garantia d'independència i de formació específica els membres del Consell Superior de la Justícia. Cal que fem la remarca, inclús, que en comissió es van rebaixar els requisits que plantejava el Projecte de Llei original que introduïa justificar els nomenaments en funció de les titulacions i la trajectòria professional. I finalment, la Comissió, la majoria en va esmenar aquest requisit. I insisteixo, nosaltres entenem que això és una oportunitat perduda.

Malgrat això, a partir de la feina que fem en comissió i, diríem, a partir de les propostes que inicien des del grup parlamentari, es millora la Llei. És a dir, la majoria recull, en el nostre cas, canvis a partir de les esmenes que presentem. Per exemple, rebaixar els requisits de revocació dels membres del Consell Superior de Justícia que el Projecte de Llei original parlava de la unanimitat per poder revocar un membre i en comissió modulats aquest requeriment és excessivament estricte i ho hem deixat amb una majoria. La introducció del principi de neutralitat, tant política com institucional, pel que fa al Codi ètic del Consell Superior de Justícia. I, sobretot, allò que des del nostre grup parlamentari hem reclamat sistemàticament i és publicitat. Millorem la publicitat dels resultats de les inspeccions dels mòduls d'activitat judicial i de les estadístiques de l'activitat que desenvolupa a prop de la Batllia.

Els he de dir que ens preocupa el fet que a vegades ens fa la sensació que estem assistint a una pràctica que ens sembla certament perillosa i és legislar pensant en casos particulars, perquè després això ha d'afectar una col·lectivitat en una generalitat de casos. Per exemple, el fet que es restringeixi el moment en què les parts poden plantejar la recusació de batlles o magistrats. Sabem que és una dificultat que ens estem trobant en un cas específic i doncs, advertir, si més no, del que a nosaltres ens sembla el perill d'extrapolar els casos específics a la generalitat de les lleis.

Altrament, o una altra situació que ens anem trobant al llarg de la legislatura, encara ahir en parlàvem amb operadors jurídics, que és el fet de legislar via disposició. Canvis que no tenen forçosament gaire cosa a veure amb el que fa el contingut de les lleis. També volem alertar en aquest sentit i que entre tots mirem de ser curosos i que les modificacions que proposem via disposició tinguin un lligat en el relat amb la Llei que s'està aprovant.

Pel que fa a les ordenances penals, nosaltres proposàvem que se suprimís perquè el mateix cap de Govern, al debat d'orientació política ens anunciava que de cara a la propera legislatura hi ha la intenció de revisar el Codi de Procediment Penal. Potser enteníem que era el lloc més específic per poder parlar d'això. No hi havia disposició final, insisteixo, i a proposta d'operadors jurídics de renom com és el mateix Col·legi d'Advocats, proposàvem que se suprimís perquè és un canvi important, de magnitud i ens semblava que calia una reflexió més aprofundida al respecte. Malgrat això, he de dir que els companys de la majoria en comissió han fet un esforç per modular el contingut del Projecte de Llei i que aquest canvi en les ordenances penals no tingui l'abast que es pretenia en primera instància des de Projecte de Llei.

I per acabar, no puc deixar de dir-los que, també, pel que fa a la petició d'ampliació dels recursos humans per la Justícia, ens sobta, si més no, que no hi hagi demanda de batlles ni de magistrats. Cal que..., aquí sí que, més enllà del que..., com diria, de l'eficàcia econòmica de la proposta, ens agradaria una explicació més aprofundida perquè entenem que si la justícia està saturada, el primer que imaginem tots és que es puguin ampliar aquestes places.

Expressat això, i tenint en compte com deia a l'inici...,

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Que és una millora general de la Llei i ens consta que s'ha treballat amb els operadors jurídics, li he de dir, ministre, que mantenim l'idil·li pel que fa a les lleis de la justícia i, per tant, el sentit del vot del Grup Parlamentari Socialdemòcrata serà favorable a l'aprovació d'aquesta Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Ester Molné. Teniu la paraula.

La Sra. Ester Molné:

Sí, sí que pot ser, però ha de posar el micro.

Estava votant en lloc de... (*riu*).

La Sra. síndica general:

Recordin que l'ús de la tribuna és facultativa. Són vostès que decideixin si volen sortir o no.

La Sra. Ester Molné:

Gràcies.

Doncs l'Administració de Justícia està a tocar del col·lapse. Ja fa temps que acumula expedients i retards amb més velocitat que els resol, fet que causa una important saturació. Aquesta saturació afecta, evidentment, els mateixos tribunals i els professionals que hi treballen, però sobretot causa un perjudici directe a la ciutadania. Una justícia que no és àgil, eficaç i expeditiva repercuteix en el que és un pilar essencial de tota societat democràtica, el dret dels ciutadans a accedir a un procés judicial i tenir un judici de durada raonable. Calia posar fil a l'agulla i acabar amb l'embús actual i per aquest motiu, tal com ha explicat el ministre Rossell, el Govern ha tirat endavant un important treball per posar fre a l'acumulació d'expedients i retards i ho ha fet de manera consensuada amb l'Administració de Justícia.

Aquest Projecte de Llei, conegut com a Pla de Xoc de la Justícia, inclou nombroses accions per agilitzar els processos i la presa de decisions, però també per dotar-la de més recursos econòmics i humans i optimitzar els recursos existents.

També es modifiquen alguns articles a fi de reforçar la transparència en el funcionament de l'Administració de la Justícia i s'encomana al Consell Superior de la Justícia d'aprovar un codi ètic de conducta d'aplicació, tant pel seu òrgan de Govern com per a tots els treballadors que formen part de l'administració judicial. Igualment, i també ho ha explicat el ministre Rossell, es reforcen les garanties a través de les quals es nomenen els membres del Consell Superior de la Justícia i, d'una manera general, es reforça el seu Estatut.

No entraré a enumerar amb detall quines són aquestes mesures, atès que ho ha fet de manera molt completa i alhora planera al ministre de Justícia Interiors. Però també perquè penso que el més important no és conèixer amb detall les tècniques jurídiques i pressupostàries emprades, sinó més aviat el resultat que tindran. El que cal que sàpiga la ciutadania és que aquest Projecte de Llei ens permetrà tenir una Administració de Justícia més àgil, més efectiva, però també més forta, més independent i transparent.

Malgrat tot, i vist que les esmenes de l'oposició tendien a suprimir totes o algunes de les modificacions que el Projecte de Llei fa del Codi de Procediment penal, i tenint en compte que els dos grups de l'oposició avui ens han retret que per disposició final de la Llei modifiquessin el Codi de Procediment Penal, sí que m'agradaria insistir en la naturalesa transversal d'aquest Projecte de Llei.

Com ha explicat el ministre, el Govern, conjuntament amb el Consell Superior de la Justícia i els principals operadors jurídics, van fer una anàlisi de la situació actual de l'Administració de la Justícia d'un punt de vista dels recursos, però també d'un punt de vista normatiu i de procediment, i es va adonar que s'havien de posar en peu un seguit de mesures. Per posar

en peu aquest seguit de mesures cal modificar diferents lleis. Per això hem acabat rebatejant aquest Projecte de Llei Pla de Xoc de la justícia, perquè tot i que el seu títol porta a confusió, atès que s'anomena Projecte de Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, es tracta, en realitat, d'una Llei òmnibus que modifica diverses lleis. Per tant, no estem fent un ús d'una tècnica legislativa deficient, com ens ha insinuat la meua estimada companya Judith Salazar, sinó modificant les lleis que regulen diferents àmbits que cal modificar si volem avançar. En concret, tant el Grup Parlamentari Socialdemòcrata com el Grup Parlamentari de Terceravia volia suprimir per esmena les modificacions del règim de l'ordenança penal que es duen a terme mitjançant aquest Projecte de Llei. La senyora Salazar al·lega que aquestes modificacions no s'han d'incloure aquí, sinó en una modificació molt més profunda del Codi de Procediment Penal.

Com ha explicat el ministre Rossell, aquest Projecte de Llei amplia els supòsits en què es podran aplicar les ordenances penals i permetrà agilitzar de manera considerable els terminis de resolució de la jurisdicció penal. Pels qui no ho saben, l'ordenança penal és una mena de judici ràpid que s'aplica quan hi ha certs indicis de criminalitat. No s'ha practicat tota la instrucció, però l'encausat admet els fets. Llavors no és necessari seguir investigant els fets i s'agilitza molt el procés. Per tant, no pot passar com al·lega el senyor Camp, que es condemnin pobres innocents per culpa de l'ordenança penal. I això no pot passar perquè la Llei exigeix expressament que no n'hi hagi prou amb la declaració de l'imputat, sinó que fa falta que hi hagi altres indicis de criminalitat que sustenten la condemna en el dossier, tot i que no és necessari que s'acabi la investigació, i per això agilitzem el procés.

És cert que el nostre Codi de Procediment Penal és molt antic i també és cert que cal fer-ne una reforma profunda per establir un procediment penal àgil, modern i suficientment garantista. I de fet, tal com ha indicat el ministre Rossell, el Ministeri de Justícia Interior ja està treballant en aquesta reforma. Però, com totes les reformes profundes de textos importants i feixucs, aquesta darrera tardarà anys. Quant temps hem tardat a fer el codi de la presó i la família? Hem tardat anys. El resultat ha estat molt satisfactori, però per arribar-hi hem hagut de consultar amb tots els actors implicats i incloure tota mena d'actualitzacions i consensuar-lo políticament. I això pren el seu temps.

El problema de l'Administració de la Justícia és urgent. Actualment, a la Batllia hi ha uns embussos considerables. Quan un ciutadà presenta una querella una miqueta més complicada del normal, per exemple, per delictes econòmics —en aquests casos hi ha molts perjudicis econòmics—, pot passar més d'un any abans que es rebi declaració a la part querellada, i d'això en tinc coneixement personal. Jo això ho he vist. Jo crec que aquest ciutadà que vol que se li faci justícia no li podem dir: «Escolti, estem treballant en una reforma profunda del Codi de Procediment Penal que tardarà quatre o cinc anys». Jo crec que això no li podem dir. Tenim l'obligació de fer el possible per poder impulsar mesures eficaces per posar solució als abusos de la Batllia, ni que sigui amb reformes parcials com les que hem posat en peu amb aquest Projecte de Llei.

És per aquest motiu que hem fet dues modificacions puntuals i parcials del Codi de Procediment Penal. La relativa a les ordenances penals que acabo d'explicar i la modificació del règim de l'embargament i el comís per millorar aquest règim i fer-lo més garantista. I aquí també vull dir-li al senyor Camp que la reforma del comís no implicarà en cap cas

aplicar una pena, anticipar. Perquè aquí, el que reformem són dos règims: el de l'embargament preventiu, que és una mesura que s'aplica cautelament abans que es dicti la sentència, i el comís, que el comís és una pena que s'aplica en la sentència penal.

Doncs bé, totes aquestes mesures que ens ha explicat el ministre Rossell completaran altres textos legislatius aprovats aquesta legislatura, com ara la modificació del Codi de procediment civil, la Llei d'accés electrònic de la Justícia i la reforma del Codi Penal.

Tot plegat, permetrà reduir el volum de processos que té pendents i que ha d'assumir l'Administració de Justícia. No ens podem permetre, com a pilar essencial de la democràcia que és, el bloqueig que pateix actualment, ni tampoc podem seguir causant afectacions a la ciutadania. I si cal emprendre més reformes, sense cap dubte que les durem a terme.

Ara volia contestar amb alguna de les... Ja he contestat algun suggeriment, alguna observació que ens ha fet el senyor Camp, però sí que volem insistir en un fet. I és que el senyor Camp ens ha manifestat en diverses ocasions en aquest ple que ell és partidari que es prenguin mesures per agilitzar la justícia. Doncs estic molt sorpresa de veure que avui té l'ocasió de votar a favor d'una mesura que, sens dubte, agilitzarà els procediments de la Batllia i eliminarà els embussos, i Terceravia s'abstindrà i no hi votarà a favor.

Pel que fa a la senyora Judith Salazar, estic realment molt agraïda que voti a favor d'aquesta Llei perquè, com he dit, serà una Llei molt positiva per l'Administració de la Justícia i estic molt agraïda que reconegui que a través de les esmenes i del treball en comissió s'ha millorat aquesta Llei.

Pel que fa a la pèrdua de la possibilitat que hem tingut de millorar els nomenaments dels membres del Consell Superior de la Justícia, simplement explicar que afegir requisits per al nomenament dels membres del Consell Superior de la Justícia, requisits que no té la Constitució, perquè la Constitució estableix que cal que siguin persones coneixedores de l'Administració de la Justícia, i a través del Projecte de Llei i sobretot, de les esmenes dels grups de l'oposició, el que es pretenia era exigir molt més, com exigir-los titulacions determinades, pensem que pot posar problemes de constitucionalitat, i és en aquest sentit que per l'esmena es va evitar de posar requisits suplementaris.

I després, pel tema de la recusació, pensem que és de la nostra obligació evitar que es facin abusos de la recusació. I nosaltres pensem que en els procediments, quan hi ha un motiu d'abstenció i recusació, les parts ho saben des del principi, i llavors és el moment on s'ha de plantejar la recusació. El que no podem permetre de cap manera és que les parts deixin passar tot el procediment i al final del procediment, o bé quan el batlle pren una decisió que no els agrada, llavors que recusin el batlle o el magistrat escaient. Per aquest motiu, pensem que exigir que les recusacions es plantegin en el moment en què es té coneixement del motiu de la recusació és una bona mesura i pensem que això millora el règim de la recusació i farà que no se'n faci un abús.

I crec que ja he dit tot el que volia dir. Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Pel Govern, senyor Josep Maria Rossell. Teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, avui, amb la presentació de la votació d'aquest Projecte de Llei de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, penso que ha quedat palès aquí a la cambra que, efectivament, tots estem d'acord que cal millorar l'Administració de la Justícia i la justícia en general. És evident i notori i palmari que durant tots aquests anys hem vist que la justícia ha anat cada vegada pitjor. Crec que les mesures que avui es prenen en la votació d'aquesta Llei, tant les que fan referència als recursos humans com a les modificacions legislatives pròpiament dites que conformen el gruix d'aquest text legal, ha quedat evidenciat, al meu entendre, per part de tots els consellers i conselleres, que, efectivament, això sí que millorarà la justícia. La qual cosa no vol dir que amb aquestes mesures n'hi hagi prou, segurament en quedaran algunes pendents.

Jo ja ho he manifestat al llarg d'aquesta legislatura, que un dels elements importants, des del meu punt de vista, per tal d'agilitzar i millorar la justícia serà la reforma del nou Codi de Procediment Penal. Penso que aquí, aquesta eina millorarà substancialment totes aquelles causes que avui tenim pendents i que s'estan tramitant en seu judicial. El fet que hi hagi aquestes instruccions tan llargues, d'alguna manera fa que la justícia esdevingui més lenta, que el ciutadà no confia en la justícia i evidentment, aquest no és el missatge que crec que els responsables polítics han de passar.

Per tant, dono les gràcies. Avui és un dia content per mi, pel fet que finalment s'hagi aprovat —espero, després de la votació— amb el vot gairebé majoritari dels grups parlamentaris, un text d'aquesta importància.

Seguidament, passaré potser a comentar algunes de les qüestions que s'han comentat. Començaré, si em permeten, doncs pels grups de la majoria. En primer lloc, agrair als grups de la majoria el seu suport a aquest Projecte de Llei. Constatar que, evidentment, a nivell intern també hem tingut els nostres més i menys. Hi ha hagut coses que doncs jo tenia un punt de vista diferent i vostès en tenien un altre. Per exemple, amb el nomenament dels membres del Consell Superior de la Justícia, jo tenia una visió diferent de la que tenien vostès. Penso que aquí potser hauríem pogut anar un pèl més enllà, però en qualsevol cas ha estat una oportunitat perduda. Crec que s'havia de reforçar aquesta qüestió i s'ha reforçat finalment. Bé, els consellers són els que tenen la sobirania i els que decideixen i en aquest cas no serà d'una altra manera que m'hauré de posar a les seves ordres en aquest sentit.

Pel que fa a la resta, dir que, per exemple pel que fa a Terceravia, doncs sí, a través del seu portaveu ens han dit que sí, que tenen bona voluntat per millorar la Justícia. Jo penso

que sí, que en el fons també la tenen, però penso que també hem perdut una magnífica oportunitat de votar aquest Projecte de Llei afirmativament. Un Projecte de Llei que té una quantitat de mesures que milloren l'Administració de Justícia, que es donen recursos humans com, potser fins ara, no s'havien donat mai. Penso que per part seva és una oportunitat perduda i penso que, bé, malgrat que vostès vulguin i tinguin aquesta bona voluntat, veig que a l'hora de la veritat, quan és el moment, tampoc fan el pas.

Em sap greu que això no hagi pogut ser d'una altra manera. Però bé, en qualsevol cas, sí que he vist que, en el fons, també, a vostès també els preocupa la justícia. Tenen neguits pel que fa a això, fan propostes que, potser des del punt de vista tècnic, a vegades, no poden ser admeses. Però bé, els haig de dir que, en aquest sentit, agraeixo el fet que també es preocupin per la justícia en general.

I després, també comentar-los que vostès, com sempre fan —que potser en part també tenen certa raó, però que a la pràctica, no fa que això sigui possible—, el fet que s'introdueixin modificacions per disposicions transitòries, aquest procediment veig que els molesta sempre molt. Han de pensar que nosaltres tampoc ho fem perquè tinguem ganes de fer-ho, sinó perquè hi ha unes necessitats específiques i arran d'aquestes necessitats específiques introduïm aquestes modificacions a través de disposicions transitòries. És una fórmula que està admesa i, per tant, és correcte que es faci així. Pot agradar més o pot agradar menys, però en definitiva, el que busquem és el resultat i que els ciutadans en surtin beneficiats.

Pel que fa al Partit Socialdemòcrata, senyora, doncs sí, veig que el nostre idil·li continua vigent. L'hi agraeixo, ha sigut un plaer durant aquesta legislatura poder treballar amb vostè en matèria de justícia. Ens hem entès força sobre moltes qüestions, inclús algunes qüestions que vostès han plantejat en el marc d'aquesta Llei, jo crec que, efectivament, l'han millorat. Per exemple, tot el tema de la publicitat, coincideixo amb vostès que s'han de treure les inspeccions, s'han de publicar les estadístiques. Ho comparteixo fermament. Hi ha algunes qüestions, potser, que no les veiem de la mateixa manera, però sí algunes d'elles, per exemple, quant a l'estatut del nomenament del Consell Superior de la Justícia, quan vostès ja n'havien parlat més d'una vegada, vostès sabien quin era el meu parer sobre aquesta qüestió. Finalment no estàvem tan allunyats, vostès i jo en aquest tema. Veig que finalment aquí sí que teníem una certa visió de les coses diferent i, per tant, agraeixo que ho vegin de la mateixa manera que també ho veia jo.

Dir també que pel que fa a les ordenances penals i els comisos, a mi també m'hauria agradat que això formés part del conjunt del Codi de Procediment Penal. Crec que és allà on s'han de tractar aquestes qüestions. Per què ho han fet? Ho han fet per una qüestió bàsicament d'oportunitat. Pensi que jo, en el lloc on estic el meu ministeri, no sé si vostès en són coneixedors, tenim tres, quatre, cinc terrenys arrendats, els quals els tenim plens de vehicles. Aquests vehicles que tenim allà, jo veig cada dia quan vaig al despatx, com es van malmetent aquests vehicles. Aquests vehicles, arribarà un moment quan tindrem sentència, que els haurem de tirar tots i els haurem de desballestar. Amb aquests procediments de decomís podrem treure'n un profit per qüestions públiques, per qüestions públiques no tindrem aquests vehicles que se'ns faran malbé.

Però penso que el procediment que s'ha utilitzat i les modificacions que s'han fet finalment en comissió i que vostès han introduït ens poden portar, per dir-ho d'alguna manera, a una prova pilot per veure si, efectivament, tant el comís com les ordenances penals acaben de funcionar. I durant aquest temps, que després haurà de ser quan es modificarà el Codi de Procediment Penal, veurem si aquest procediment és l'adequat, si no és l'adequat, si cal que després el modifiquem.

Per tant, jo crec que al final, malgrat que no sigui el text que jo hagi presentat el que finalment s'aprova, sinó que hi hagi hagut aquestes modificacions, veurem si a la pràctica aquestes qüestions es poden anar solucionant i si veiem que això no es pot anar solucionant, doncs anar-les rectificant i quan sigui el moment de tractar el Codi de Procediment Penal, allà potser sí que caldrà ajustar o modificar algunes de les qüestions.

I pel que fa també als recursos humans que vostè manifestava amb relació de per què, com és que no hi ha hagut batlles i magistrats? Bé, dir-li que sí que s'han nomenat batlles a aquesta legislatura, que a nivell de batlles estem correctament coberts en aquests moments. Va haver-hi tot un concurs de batlles i, per tant, es van presentar molts d'ells i es van acceptar. Sí que ens quedarà, potser de cara al futur, algun magistrat que es jubilarà i, per tant, s'hauran d'iniciar els concursos corresponents per tal de cobrir aquestes places. Però jo crec que, en termes generals, aquestes 25 places, les quals s'han consensuat amb els òrgans jurisdiccionals, amb els batlles i amb els magistrats directament, crec que ens donaran una oportunitat magnífica per veure si, efectivament, amb aquestes places millorem el funcionament de l'Administració de Justícia. I evidentment crec que la votació d'avui d'aquesta Llei va en aquest sentit.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, és el seu torn, senyor Camp, si desitja intervenir.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

Gràcies, senyor ministre, per les seves explicacions.

El primer de tot que volia deixar ben clar és que nosaltres, mesures per agilitzar la justícia, sí. Mesures parcials, no ens agraden. Continuar reformant vol dir que la justícia no acaba de funcionar. Per aquest motiu el nostre vot és d'abstenció. I treballem i continuarem treballant per millorar la justícia.

Respecte a la senyora Molné, escolti, miri, nosaltres amb certes esmenes que els hem ficat a sobre de la taula, considerem que els membres del Consell Superior de Justícia han de tenir una formació mínima equivalent a la que s'exigeixen els batlles i els magistrats per garantir un mínim del dret de les persones que formen part de l'òrgan. Aquesta va ser una

de les nostres propostes. Amb un grau jurídic [inaudible 00:56:31]. No va estar acceptat, no passa res.

Amb el tema de la participació dels batlles, magistrats, fiscals, secretaris judicials i dels seus cònjuges o convivents, així com les persones que mantinguin una situació de convivència anàloga o els seus parents en línia recta de primer grau per consanguinitat o adopció, no poden participar personalment o per persona interposada en subhastes públiques derivades d'una actuació judicial en la qual els batlles, magistrats, fiscals i secretaris judicials en qüestió hagin actuat. Aquesta és una de les altres nostres esmenes. Per tant, permetin-me que li digui que no l'entenc. No vull entrar en cap polèmica.

Avui tots sabem que els delictes penals no sempre provenen de delictes dolosos, de delictes de furts, d'agressions, etcètera. Cada vegada els delictes penals poden provenir més d'activitats comercials, d'activitats administratives. Per tant, escolti, si una persona fa un delicte penal volgutament, no entenem per què aquesta persona, si s'adapta a l'ordenança penal, tingui un 50 % de rebaixa o la meitat de la pena. I, en canvi, un altre que no hagi comès el delicte, per la pressió que pugui arribar a tenir —perquè ni tot és blanc ni tot és negre—, doncs que al final s'acabi declarant culpable. És en aquests temes que nosaltres no ens hem posat d'acord. Per tant, repeteixo, mesures per agilitzar la justícia, sí. Mesures parcials, no.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Grup Socialdemòcrata, senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora subsíndica.

A veure, molt breument, per contestar a la meva estimada companya, també, Ester Molné (*riu*).

Voldria començar dient el tema de l'anticonstitucionalitat o la sospita d'anticonstitucionalitat. Bé, això és una percepció que és molt legítima. Nosaltres no la compartíem perquè entenem que la Constitució no pot desplegar tots aquells àmbits amb la precisió que requereixen i, per tant, el fet que les lleis ho facin, no veiem dificultats sempre que no contravinguin els que sí que ens estipula la Constitució. Però és una qüestió, segurament, de percepció.

Pel que fa a la recusació, el problema no és que s'hagi de determinar quan es detecta el motiu que genera la recusació, sinó aquell aclariment que té la Llei que diu que si no, no es podrà considerar. Aquest «si no, no es podrà considerar», qui ho valorarà? De quina manera? Això, nosaltres, entenem que genera inseguretat jurídica. Ja ho vam estar comentant en comissió que hi ha supòsits que podrien estar fregant incoherències en el mateix redactat de la Llei. I això és el que expressava amb la meva intervenció.

Pel que fa a allò de legislar, no diré per la porta del darrere, però sinó utilitzant les paraules del ministre amb un criteri d'oportunitat que crec que és això el que ens porta a modificar lleis via disposició final. No em referia, senyora Molné, en les ordenances penals, sinó més aviat al comís. Ahir, pel que fa al comís, senyor ministre, sí que dir-li que potser també caldria que, des del punt de vista de Govern, ens plantegéssim que hem de fer alguna cosa més pel que fa a aquells vehicles que estan a la policia perquè, per exemple, tots aquells que superin els tres anys no es poden matricular perquè hi ha un decret de Govern, un reglament de Govern que ho impedeix, quan, finalment és aliè a un bé en benefici de l'Estat. I doncs, caldria que potser en parlem o faci la reflexió, si és que així ho estimen convenient.

Per acabar, sabem que la justícia, que la justícia requeria canvis. Sabem de la urgència d'aquests canvis. De fet, des del nostre grup vam proposar una moció per tal que es fes una taula de debat al respecte, que tothom pogués participar per estar al cas i entendre quina és la problemàtica no per persona interposada, sinó de primera mà. I finalment, pel que sigui, es va decidir que no es faria així, però convenim que, efectivament, calia. De fet, nosaltres hem proposat sistemàticament un pacte d'estat pel que fa a la justícia, perquè entenem que tenir un embús en el nostre sistema judicial no és bo per ningú.

En tot cas, i per acabar, el que crec que entre tots avui podem estar contents és que en les diferents fases d'aquest Projecte de Llei, fins que avui acabarà aprovant-se, cadascú dels que hi hem participat hi hem posat la voluntat de millorar el text que tenim actualment, d'intentar buscar, malgrat que a vegades no coincidim absolutament amb les fórmules, però, si més no, intentar buscar solucions de consens i que ens portin a veure si, efectivament, anant modificant lleis que afecten el sistema judicial, podem aconseguir que el nostre sistema judicial sigui tot allò que seria desitjable i que estic convençuda que volem tots.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Senyora Molné, pel Grup Parlamentari Demòcrata, seria el seu torn.

La Sra. Ester Molné:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs el senyor Camp diu: «Nosaltres volem agilitzar la justícia, però no volem mesures parcials». Jo crec que això és una oda a l'immobilisme, perquè si es volen fer coses contundents i àgils, de vegades s'han de fer reformes parcials. Per tant, no podem compartir aquest punt de vista.

Pel que fa a les ordenances penals, el que m'empipa del senyor Camp és que sempre envia petits missatges amb informació parcial que poden portar a confusió a les persones que ens escolten. Llavors, ell ha rel·ligat l'ordenança penal amb el fet que es condemnin innocents que reconeixen massa aviat la seva culpabilitat, que de fet, els innocents rarament reconeixen la seva culpabilitat, però bé.

En tot cas, el que sí que és important de subratllar, perquè parlem de molts tecnicismes i de vegades la gent que ens escolta pot no entendre-ho i captar els missatges erronis que envia el senyor Camp. L'ordenança penal no deixa de ser un procediment facultatiu, és a dir, que el processat s'hi acull només si ell vol. I si no s'hi vol acollir, es va per al judici ordinari normal. Això és un primer punt. Després també no està d'acord amb el fet que s'apliquin penes més baixes que, de fet, és una de les coses que entren en el règim de l'ordenança penal. S'apliquen penes més baixes que les que s'aplicarien en un procediment ordinari. Jo crec que abans de tot, el que ha de tenir la pena és la immediatesa. Per ser efectiva, la pena s'ha d'aplicar al moment o molt poc temps després que es cometi la infracció. El que no té sentit i és contrari, fins i tot, jo diria, als drets humans, és que tu cometis uns fets i al cap de deu anys que pot tardar una instrucció, se t'apliqui una pena. I aquí potser sí que aplicarem una pena més baixa, però almenys aplicarem la pena al moment que cal aplicar-la.

Pel que fa als comentaris de la senyora Salazar, bàsicament crec que estem d'acord en una cosa, i és que totes les discrepàncies que hem pogut tenir amb comissió són temes una miqueta tècnics o petites postures amb les quals ideològicament no ens ficarem d'acord. Però en tot cas, el que està clar és que aquest Projecte de Llei serà molt positiu per a l'Administració de Justícia i que hi hem treballat conjuntament en comissió per millorar-lo i, per tant, a partir d'aquí ja crec que no cal dir res més.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Govern, desitja intervenir? Senyor Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

A veure, jo penso que pel que fa al senyor Camp, ja li he comentat abans que des d'un punt de vista global ja estem d'acord que vostès i el seu grup el que volen és que la justícia funcioni i tenen molt bona voluntat. No obstant això, és clar, sempre critiquem el fet que introduïm modificacions parcials de lleis dintre dels textos legislatius. Pensi que aquesta Llei és una Llei òmnibus, com molt bé s'ha dit aquí. És una Llei que s'ha fet per millorar el bon funcionament de la justícia en general. D'acord que potser aquesta tècnica legislativa, vostès ja m'ho han manifestat inclús a nivell particular, que no els acaba de convèncer, que no els agrada, però sí que legalment es pot fer. És una qüestió, a vegades, d'oportunitat política, d'introduir qüestions que no podem introduir en altres textos. Fer-ho així, estèticament potser no és el millor, però en realitat el que hem d'anar a buscar aquí és veure si totes aquestes mesures legislatives després tindran eficàcia de cara als nostres ciutadans. Això és el que hem de veure, i, per tant, jo penso que amb això vostès també estaran d'acord amb mi, que, evidentment, si introduïm aquestes modificacions dintre del dret legislatiu no ho fem per caprici. Ho fem perquè, efectivament hi ha una necessitat. Déu me'n guard a mi d'entrar una modificació que no tinguis cap mena de sentit a dintre un text

legislatiu. Prèviament, hi ha hagut una discussió, prèviament hi ha hagut un consens amb els actors, se n'ha parlat, no es fan les coses perquè sí.

Jo penso que avui vostès tenien una oportunitat magnífica per aprovar aquest Projecte de Llei. Pensi que és un Projecte de Llei en el qual es creen 25 noves places a l'Administració de Justícia, i és una cosa que ha estat inèdita. Jo crec que no donar-hi suport, en definitiva, a mi em pot saber greu, però bé, vostès sabran què fan.

Dit això, senyora Salazar, pel que fa, per exemple, el tema del comís que vostè mencionava amb relació als vehicles, bé, sí estudiarem la possibilitat ja immediatament de modificar la Llei per tal que aquestes qüestions que vostè es plantejava es puguin solucionar el més aviat possible. I dir-li una vegada més que totes les qüestions que han plantejat, tant sigui en comissió, en les quals jo no hi he tingut accés, però que, en definitiva, penso que totes les propostes que vostès han aportat han millorat el text de la Llei. Els ho agraeixo profundament i, per tant, demanar-los que el seu vot favorable també serà una part important perquè l'Administració de Justícia millori en el seu conjunt.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Els grups desitgen intervenir? Senyor Camp, és el seu torn.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies, gràcies, senyora síndica.

Miri, senyor ministre, el primer que li vull comunicar és que no li sàpiga greu que no tenim res amb vostè, només faltaria. I sap que vostè ens uneix una relació personal molt bona. En tot cas, si tinc una cosa a dir, seria, més que res, envers el grup que vostè forma part, el grup polític, en aquest cas. El seu grup polític, senyor ministre, vostè sap que fa 12 anys que governen. Fa dotze anys que governen i fa 12 anys que sí, es van fent coses i es van modificant petites coses de la justícia per anar-la millorant, perquè ja fa molt temps que tots sabem que la justícia no funciona i no és prou àgil. Per tant, després de 12 anys governant i encara anar ficant, no aquests pedaços, però sí aquestes petites modificacions per intentar agilitar i que tot vagi millor, ja ho entenem. Però no deixen de ser que són unes mesures parcials. I com he dit abans, continuar reformant vol dir que no acaba de funcionar del tot. Per tant, a nosaltres ens tindran al seu costat pel que convingui, però ens agradaria a vegades, amb tant temps que hem tingut, que la reforma hagués sigut més profunda. Res més.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Grup Socialdemòcrata desitja intervenir? El Grup Demòcrata, no desitja intervenir? D'acord.

Aleshores, a l'espera dels resultats de la revisió tècnica que estan fent i amb el desig que prèviament sigui comunicat a la Comissió d'Interior perquè comparteixin la resolució dels serveis tècnics, ajorno la votació fins al final de la sessió.

Procedim amb el punt número 2. Examen i votació del Projecte de llei de modificació de la Llei 6/2008, del 15 de maig. Exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports ha estat publicat en el Butlletí número 144/2022, del 17 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió la Molt Il·lustre Senyora Alexandra Codina, nomenada ponent per part de la Comissió.

La Sra. Alexandra Codina:

Gràcies, senyora síndica.

En la reunió del dia 31 d'octubre del 2022, la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports em va nomenar ponent del Projecte de llei de modificació de la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals. Em correspon avui presentar una síntesi de l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports, en el decurs de les reunions celebrades els dies 7 i 14 de novembre del 2022, ha analitzat el Projecte de llei i les esmenes que li han estat presentades. A l'esmentat Projecte de llei li foren presentades 12 esmenes a l'articulat, 9 esmenes per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i 3 esmenes per part del Grup Parlamentari Demòcrata. La Sindicatura, el dia 19 d'octubre del 2022 i als efectes determinats per l'article 18.1d) del Reglament del Consell General, va constatar que les esmenes formulades pels grups parlamentaris no eren contràries a les disposicions de l'article 112 del Reglament del Consell General i les va admetre a tràmit.

D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General, l'esmentat Projecte de llei, així com les esmenes a l'articulat que han estat presentades, foren tramesos a la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports el dia 19 d'octubre del 2022. De les esmenes que hi figuren a l'informe de la ponència, 2 esmenes s'han aprovat per unanimitat, 1 esmena s'ha aprovat per majoria, 5 esmenes no s'han aprovat, 2 esmenes han estat retirades per obrir el pas a establir transaccions que han estat aprovades per unanimitat i 2 esmenes han estat retirades per obrir el pas a establir transaccions que han estat aprovades per majoria.

Del resultat de la votació de les esmenes presentades pels grups parlamentaris i de les modificacions que s'han dut a terme en base a les propostes de tècnica legislativa i d'adequació a les regles i els usos formals i lingüístics del Consell General que els membres de la Comissió legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports han considerat

escaient per figurar, se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració del Consell General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Acabada la intervenció de la ponent, proposo procedir al debat i votació de les reserves d'esmena i continuar després amb el debat de les altres parts del text.

Us informo que s'han presentat 3 reserves d'esmena per part de les molt il·lustres senyores Judith Salazar Álvarez i Susanna Vela Palomares, presidenta suplent i consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, que procedim a debatre.

Reserva d'esmena primera que es correspon amb l'esmena número 6 de l'informe de la ponent de modificació de l'article 9 del Projecte de llei

Intervé per defensar la reserva d'esmena la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Amb aquesta reserva d'esmena, nosaltres el que preteníem era dotar de més funcions públiques els col·legis professionals, bàsicament en dos sentits: d'una banda, ampliar la potestat disciplinària dels col·legis i, de l'altra, que poguessin orientar la política d'immigració. Ho explico.

Pel que fa a la potestat disciplinària, a demanda del Consell de Col·legis compartim que en el marc de les autoritzacions que es fan a professionals que es podrien emparar en un col·legi com el que toqui, per exemple al Col·legi d'Advocats, que des de Govern s'autoritza una curta durada per venir a exercir d'advocat durant un màxim de trenta dies. En el marc d'aquesta autorització, entenem que el col·legi també hauria de poder fiscalitzar les infraccions al Codi Deontològic i fiscalitzar el règim disciplinari d'aquests professionals que, malgrat que no estiguin col·legiats pròpiament al col·legi andorrà, sí que no deixen de ser professionals que s'autoritzen per curta durada a exercir al país.

D'altra banda, ens arriba per part de col·legis professionals que s'estan trobant amb negocis on el titular administratiu del negoci no és col·legiat i, per tant, allò que entenen com manca de deontologia professional no es pot aplicar ni es pot fiscalitzar perquè com que el titular administratiu no és col·legiat, ens trobem amb un buit que fa que finalment s'incorri en una situació de competència deslleial amb relació als altres professionals que sí que estan col·legiats i que sí, que han de complir les normes de la deontologia de la professió.

Pel que fa a orientar el Govern en la política d'immigració, la demanda del Consell de Col·legis era que d'alguna manera poguessin informar el Govern d'aquella ràtio de professional per habitant que cal periòdicament per donar una cobertura amb garanties al

desenvolupament de la professió. Per exemple, haurien de saber quants —per citar un exemple— metge traumatòlegs ens calen en aquest país amb la població que tenim, etcètera. Per tant, nosaltres compartíem aquesta voluntat que el Consell de Col·legis no de dirigir la política d'immigració, evidentment, és competència del Govern, només faltaria, però sí de poder orientar-la a partir de l'observació de realitats comparades en el que s'estableixen ràtios fiables i, per tant, com a mínim que fos un element que es pogués considerar.

Només remarcar que les dues funcions que volíem donar al col·legi són demandes, com deien els col·legis professionals i, per tant, el que demanaria als companys de la cambra que es replantegin la seva posició en comissió.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

El Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents desitja intervenir?

El Sr. Oliver Alís:

Sí, gràcies.

La Sra. síndica general:

Senyor Alís, endavant.

El Sr. Oliver Alís:

Senyora síndica, gràcies.

Bé, rebut aquest matí el guió del Consell amb les reserves d'esmena i les agrupacions, entenc que, procediríem a votar la reserva d'esmena 1 i la 3, segons el discurs de la senyora Salazar?

La Sra. síndica general:

Fem esmena 1, després farem esmena 2 i després farem reserva 3.

El Sr. Oliver Alís:

Les separem.

La Sra. síndica general:

Cadascuna per separat, sí.

El Sr. Oliver Alís:

Les separem, d'acord. I la votació es farà per separat, també, o es votarà amb agrupament?

Per separat. Gràcies.

Bé, doncs, en aquest sentit, pel que fa a les reserves d'esmena, la intenció del Grup Parlamentari Terceravia és de votar el mateix que vam votar en comissió. Per tant, amb aquesta reserva d'esmena 1 votarem abstenció.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Molné.

La Sra. Ester Molné:

Gràcies, senyora síndica.

Els grups de la majoria no estem d'acord amb la reserva d'esmena número 1 del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, que consisteix a afegir altres funcions públiques dels col·legis professionals a l'article 18 de la Llei de professions titulades i, per tant, hi votarem en contra. Ara explicaré el motiu del nostre vot.

En primer lloc, el PS vol afegir a l'article 18 de la Llei que els col·legis professionals són competents per exercir la potestat disciplinària sobre els col·legiats que hagin estat autoritzats a exercir a Andorra per curta durada. Aquest afegit no és necessari, atès que la potestat disciplinària dels col·legis sobre les persones que tenen una autorització de curta durada ja està prevista a l'article 6 *bis*, apartat 7 i a l'article 43, apartat 3 de la Llei. I per demostrar-ho, ho llegiré.

L'article 6 *bis* de la Llei és un nou article que s'introdueix a la Llei de professions titulades a través d'aquest Projecte de Llei. Regula molt bé les autoritzacions de curta durada, justament perquè no se'n facin abusos.

I a l'apartat 7 preveu una cosa que no estava prevista fins ara, que és que aquestes persones que gaudeixen d'una autorització de curta durada s'inscriguin temporalment al col·legi. I l'última part de l'apartat 7 es diu textualment: «Aquesta inscripció temporal comporta subjecció de la persona interessada a les disposicions disciplinàries, legals i estatutàries i els codis deontològics vigents igual que els altres membres». I a aquestes disposicions també se'n fa referència a l'article 43.3, que és l'article relatiu a la potestat disciplinària, on es diu, i de nou llegeixo: «El règim disciplinari de les professions col·legiades és exercit pels òrgans de Govern dels col·legis professionals en els termes establerts per aquesta Llei i per les normes internes de cada col·legi i inclús en relació amb les persones inscrites temporalment al col·legi en virtut de l'article 6 *bis*». Com hem dit, l'article 6 *bis* és el de les autoritzacions de curta durada.

En segon lloc, el text vol afegir a l'article 18 una disposició conforme els col·legis són competents per exercir la potestat disciplinària sobre els titulars administratius de negocis, siguin o no col·legiats, quan l'activitat comercial dels seus negocis tingui per finalitat

d'exercir una professió titulada. Aquest afegit de l'article 18 no el podem acceptar perquè va en contra del sistema disciplinari per a sancionar infraccions professionals previst per la Llei. En concret, l'article 43 que he esmentat abans preveu que els col·legis són competents per exercir la potestat disciplinària contra els col·legiats, però, en canvi, és el Govern el que és competent per exercir aquesta potestat disciplinària contra les persones que no estan col·legiades. O sigui, que tenim un sistema que permet exercir de manera satisfactòria el règim disciplinari, tant contra persones col·legiades com contra persones no col·legiades. La reserva d'esmena de l'article 18 no encaixa i va en contra d'aquest sistema i, per tant, no la podem acceptar.

Finalment, el darrer afegit que vol fer el Grup Parlamentari Socialdemòcrata, l'article 18 de la Llei i amb el qual tampoc estem d'acord, és el següent. Vol que s'afegeixi que els col·legis han de determinar anualment la ràtio professional-població que estimen adient per tal d'orientar el Ministeri d'Interior en la fixació de les quotes professionals titulats no residents. La fixació d'aquestes quotes és competència del Govern, amb això ja hi estem d'acord i ho ha posat de manifest la senyora Salazar en la seva intervenció. L'article 18, lletra h) ja preveu que els col·legis puguin, si ho estimem oportú, col·laborar amb l'administració pública per mitjà de l'emissió d'informes per iniciativa pròpia. Per tant, aquesta missió consultiva que es vol afegir aquí, si els col·legis desitgen calcular la ràtio professional-població i enviar-la al Govern, poden fer-ho sobre la base d'aquest article, sense necessitat de convertir aquest fet en una funció legal dels col·legis.

És tot. Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

El Govern desitja intervenir? Senyor Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Amb relació a la reserva d'esmena número 1 presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, consistent en l'esmena de l'article 9 del Projecte de Llei que modifica l'article 18 de la Llei 6/2008, amb l'objectiu d'incloure noves funcions públiques dels col·legis professionals, cal dir el següent. En primer lloc, i en relació amb l'esmena de l'apartat d, d'una banda, es pretén que els col·legis professionals puguin exercir la potestat disciplinària sobre col·legiats d'altres col·legis que hagin estat autoritzats a exercir per curta durada a Andorra en el marc de les actuacions que desenvolupin vinculades a la dita autorització. I, d'altra banda, es pretén que els col·legis puguin exercir la potestat disciplinària sobre els titulars administratius, siguin o no col·legiats dels negocis, l'activitat comercial dels quals tingui per finalitat l'exercici d'una professió titulada subjecte a la potestat del col·legi corresponent.

Amb relació a aquesta esmena, els he de dir que, personalment, penso que no té cap sentit. D'una banda, podríem tenir un col·legi professional que aplica un règim disciplinari pensat

i adaptat a les necessitats de la seva professió o a un professional d'un altre col·legi que exerceix una professió sobre la qual ni l'òrgan que inicia l'expedient ni l'instructor té cap coneixement.

Senyores i senyors consellers, vostès s'imaginem el que suposaria que, per exemple, el Col·legi d'Advocats —i els advocats em permetran que es refereixi a ells, ja que és una professió que conec bé— obrís un expedient disciplinari a un metge aplicant el règim disciplinari pensat per l'exercici de l'advocacia i s'hagués d'instruir el corresponent expedient on s'hagi de determinar si una actuació mèdica, com podria ser eventualment una intervenció quirúrgica, infringeix el règim disciplinari dels advocats. Jo no m'ho imagino i, sincerament, tampoc voldria estar en la pell de l'òrgan que hagi d'emetre la resolució que posi fi a aquesta instrucció. I en la mateixa consideració tindria el fet d'aplicar el règim disciplinari d'un col·legi a una persona que no es troba en cap col·legi professional. És evident que els règims disciplinaris dels col·legis professionals d'aquí i d'arreu estan pensats per ser d'aplicació als professionals que estan col·legiats i que formen part de la professió. I, per tant, aquestes dues esmenes que es volen introduir, a part que a la pràctica serien inaplicables, introduirien una inseguretat jurídica que penso que no ens podem permetre.

En segon lloc, i en relació amb l'esmena consistent en incloure la funció de determinar anualment la ràtio professional-població que estimin adient per tal d'orientar el Ministeri d'Interior en la fixació de les quotes de professionals titulats no residents que requereixen autoritzar l'Estat. Cal dir que aquesta disposició és totalment innecessària, tenint en compte el redactat del Projecte de Llei, i més concretament la disposició final primera que modifica els apartats 2 i 12 de l'article 23 de la Llei qualificada d'immigració, perquè ja s'estableix un procediment de consultes prop de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis, de les organitzacions empresarials i sindicals, de les associacions d'àmbit nacional que tenen interès en matèria d'immigració i del Consell del Col·legi de Professionals, i és mitjançant el procediment de consultes amb aquest darrer organisme que els col·legis professionals traslladaran al Govern el nombre d'autoritzacions d'immigració de residència i treball per compte propi que entenen que són necessàries. A més, l'esmentat apartat 12 va un pas més enllà i estableix al Govern l'obligació d'adreçar una comunicació a les entitats concernides, motivant la decisió adoptada en cas de divergència entre el procediment de consultes i el nombre total d'autoritzacions d'immigració de residència i treball per compte propi aprovat.

Així doncs, queda clar que la funció que es pretén incloure mitjançant l'esmena de l'article 9 del Projecte de Llei per incloure un nou apartat b) a l'article 18 de la Llei 6/2008 és innecessària perquè aquest procediment ja queda regulat d'una manera més garantista i mitjançant l'esmentada modificació dels apartats 2 i 12 de l'article 23 de la Llei qualificada d'immigració, continguda a la disposició final primera del Projecte de Llei.

Per tant, tenint en compte el que acabo d'exposar, des del Govern entenem que no s'haurien d'acceptar les esmenes a l'article 9 del Projecte de Llei esmentades.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Desitja intervenir, senyora Salazar? És el seu torn.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

A veure, primer començaré per desfer l'error conceptual que, probablement, no eximeixi de la culpa a l'hora de la redacció de l'esmena. Però, senyor ministre, el que plantejava la nostra esmena no és poder sancionar a un professional d'un altre col·legi perquè el que dèiem era en el marc de l'autorització. Per tant, entenem que és sobre professionals que hauríem de pertànyer al mateix col·legi si fossin col·legiats a Andorra, però que ens podem trobar que pertanyin a altres col·legis professionals fora d'aquí, perquè el que venen és a exercir per curta durada.

Senyora Molné, ens diu que la inclusió d'aquesta funció és sobrera perquè ja es preveu. Si ja es preveu, entenem que és una funció que hauria d'estar redactada a la Llei, però si més no, el que preteníem era aclarir-ho. És a dir, que per fer aquesta diferència no hagués d'anar a buscar article rere article i vegis quines són les funcions que pot exercir el col·legi. Per tant, clarificar-ho. Ens deia que pel que fa a la proposta que fèiem respecte als titulars administratius, ens deia que és el Govern qui té la facultat de sancionar en aquest cas. Doncs el que recomanaria al Govern és que miri o revisi els seus procediments, perquè nosaltres incloem l'esmena a partir d'un col·legi professional que ens ve en el marc del treball d'esmenes de la Llei de professions sanitàries a indicar la problemàtica a la qual s'enfronten i que no tenen manera de solucionar. Potser, insisteixo que es revisin els procediments de Govern, si és que ja està previst, perquè la solució, quan ens ho van explicar, ja estava tancat el termini d'esmenes, va ser anar a esmenar la Llei general, no només la Llei de professions sanitàries. És a dir, tot això per dir que si, efectivament, Govern té aquesta facultat, doncs seria convenient que l'exerceixi, perquè el que no pot ser és que els professionals del nostre país es trobin els requisits que són més exigents si el titular és un professional liberal exercent de la professió que si és algú que no ho és. Que, insisteixo, és una situació que actualment en aquest país està passant.

Pel que fa a l'última de les funcions, a la segona de les funcions que volíem incloure-hi, vagi per endavant que coincidim, ja he dit a l'inici que no és competència dels col·legis i que només el que es pretén és orientar. Vostè, senyor ministre, ens deia: «Això ja està previst». Doncs si està previst, no veiem quina és la dificultat que s'inclogui en les funcions que poden desenvolupar o dur a terme els col·legis professionals. Perquè finalment, l'article que estem esmenant és aquell que parla de les funcions públiques dels col·legis professionals i, per tant, si és una funció pública que ja té... Perquè a través de la resta de l'articulat es determina, no veiem quina és la resistència a incloure aquesta funció. Clarificar, dotar de més seguretat jurídica i fer les coses més fàcils a tothom.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna intervenció més per part dels grups?

Senyor Alís, entenc que no. Alguna altra intervenció? Senyor Rossell.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Només afegir dues puntualitzacions a les manifestacions que ha fet la senyora, la consellera Salazar. Bé, dir-li que amb relació a les inspeccions, hem de tenir en compte que efectivament se'n fan d'inspeccions, des de Govern. Dir-li que a finals de la legislatura passada se'n van fer quasi 50 inspeccions sobre, per exemple, de fisioterapeutes, i aquest any hem previst pel que fa al pressupost la creació de dos places més d'inspectors per aquesta àrea. Per tant, sí que en som conscients que, efectivament, s'han de realitzar aquestes inspeccions. Hi som a damunt i, per tant, amb la creació d'aquestes dues noves places penso que ja s'acabarà de cobrir aquestes qüestions.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena 1, que es correspon amb l'esmena número 6 de l'informe de la ponent de modificació de l'article 9 del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat.

La Sra. secretària de la Sindicatura:

Gràcies, senyora síndica.

7 vots a favor, 17 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Procedim a debatre la reserva d'esmena 2, que es correspon amb l'esmena número 9 de l'informe de la ponent, de modificació de la disposició transitòria segona del Projecte de Llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

A veure, el que preteníem amb aquesta esmena, la disposició transitòria segona, el que pretén és manllevar l'obligatorietat d'acreditar el nivell B2 de català als professionals que hi estiguin inscrits als col·legis. Nosaltres el que preteníem era convertir aquesta excepció en un període transitori. És a dir, intentar donar un temps, que nosaltres vam plantejar dos anys per mimetisme amb el que ja preveu la Llei quan requereix importar els serveis professionals d'algú que no parla el català i se li dona un període transitori de dos anys. Però en tot cas, dir que en cap moment ens vam manifestar vehements pel que fa al termini. És a dir, era subjecte a haver estat discutit si s'hagués volgut. Pel que fa als motius d'aquesta reserva d'esmena, bàsicament són dos. D'una banda, en l'acord d'associació amb la Unió Europea i, de l'altra banda, els drets i deures lingüístics dels ciutadans i ciutadanes d'aquest país.

Pel que fa a l'acord d'associació. Nosaltres enteníem que si, efectivament, el català es vol que esdevingui una necessitat per poder exercir al país, perquè s'entén que tots i cada un de nosaltres tenim dret a ser atesos en la nostra llengua, doncs enteníem que és molt més fàcil defensar si es planteja per a tothom que només pels que s'hagin de col·legiar a partir d'ara. És a dir, ens fa certa por que es confongui el que ha de ser una política pública de protecció de la nostra llengua amb una barrera d'entrada a l'exercici de les professions lliberals.

Pel que fa als drets i deures lingüístics dels ciutadans, em referiré, i aquí sí que m'agradaria llegir el literal dels articles de la Llei que regula, la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial quan diu, pel que fa als drets: «Tothom té dret a ser atès i correspost en català en les seves relacions orals i escrites en qualsevol administració pública, amb les entitats, amb els organismes que en depenen, amb els serveis sanitaris i els serveis socials, amb les professions liberals i els col·legis que els agrupen i etcètera». Pel que fa a l'article 4, que parla de deures, el que ens diu és: «Tothom té deure d'usar la llengua catalana en els casos previstos en aquesta Llei i en la resta de l'ordenament jurídic». Després es desplega més concretament pel que fa al personal que presta servei públic, l'obligatorietat d'atendre en català. No acabem de compartir perquè s'exceptua aquesta acreditació als professionals que ja estan exercint actualment al país. Sí que en algun moment hem sentit arguments relatius a la no retroactivitat de les condicions. Bé, aquí i jo no parlaria de retroactivitat. En primer lloc, perquè la Llei d'Ordenació d'ús de la llengua oficial és vigent des de fa gairebé 23 anys i, per tant, no comencem a dir que són noves condicions que s'imposen perquè no és cert. Fa 23 anys que, si es complís aquesta Llei, haurien d'assegurar-se aquests drets i deures lingüístics.

I després, ja més lligat a la figura de la retroactivitat, el que sí que hem de dir és, potser recordar exemples que són paradigmàtics pel que fa a la retroactivitat o no de les normes.

En primer lloc, recordo quan es canvien les condicions de jubilació dels funcionaris i es diu que això no és retroactiu, malgrat que hi havia qui defensava els drets adquirits en el moment d'integrar-se a la funció pública. Vam canviar el relat i incorporar allò de l'expectativa de dret i de les condicions d'ara al futur i que, per tant, això no afectava la retroactivitat. No ho diem nosaltres, ho diu el Tribunal Constitucional. Per tant, qui millor que el Constitucional per dir si és o no retroactiu.

En segon lloc, un altre exemple és que és clar i fàcil d'entendre: avui dia, la política pública de prevenció i persecució del blanqueig de capitals obliga a determinats subjectes, imposa una sèrie d'obligacions que quan vam començar a exercir no se'ls imposava, però lògicament, entenem que si compartim que la salut de la nostra llengua no passa pel seu millor moment, sobretot pel que fa al seu ús, i si es determina que és una política pública defensada pel Govern i la resta d'institucions el fet de protegir la nostra identitat cultural que ens dona la llengua, doncs no veiem la dificultat perquè a partir de determinat moment s'impulsin polítiques públiques de protecció de la nostra llengua. I insisteixo, sobretot tenint en compte que són polítiques públiques que ja garanteixen drets i que, sistemàticament, aquests drets s'estan negant per part d'alguns professionals que es neguen decididament a relacionar-se, tal com obliga la Llei, en català amb aquells usuaris que així ho desitgin.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Senyor Alís, pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, és el seu torn.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs de la mateixa manera que hem fet amb la reserva d'esmena anterior, votarem en consonància amb el que hem votat en el marc de la Comissió i amb aquesta reserva d'esmena hi votarem a favor.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Independent, senyor Ferran Costa, és el seu torn.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Estudis recents mostren que la salut del català és preocupant. Arreu del domini lingüístic on es parla del nostre idioma les dades demostren que, malgrat que la població té un ampli

coneixement del català, el seu ús social va a la baixa. A casa nostra, comparativament, tenim dades més encoratjadores, més positives, però és cert que hi ha sectors d'activitat on cal fer molta feina i encara abocar-hi molts esforços. Per tant, estem davant d'unes dades preocupants que han d'encoratjar a les autoritats competents de cada territori a prendre les mesures escaients per, no només, com deia la senyora Salazar, establir polítiques públiques per protegir la nostra llengua, sinó que, a més a més, ajudi a dinamitzar-ne el seu ús. L'objectiu comú ha de ser millorar l'ús, la defensa i l'impuls del català, que és la llengua oficial del nostre país.

Sovint hi ha qui pensa que vetllar pel prestigi de la nostra llengua va en contraposició, va en detriment d'altres idiomes. Però això no és així. Les andorranes i els andorrans tenim la gran sort d'estar en contacte i exposats i de conèixer i dominar en molts casos dues altres llengües, com són el castellà i el francès, d'una bellesa i una riquesa enormes. Ara bé, pel fet que la nostra llengua, el català, comparteix espai amb aquestes altres dues grans llengües, per altra banda, preeminents pel que fa, sobretot, al nombre de parlants, fa que massa fàcilment es puguin produir situacions de diglòssia, és a dir, que es pugui donar més o menys prioritat a una o altra llengua. Hem de ser ben conscients que entre tots els territoris de parla catalana el nostre país té una responsabilitat col·lectiva afegida en ser el català l'única llengua oficial. Tenim la sort de poder fer sentir la nostra veu al món en català, com anem fent, per exemple, a les Nacions Unides des del 28 de juliol del 1993. Per tant, continuem divulgant-lo, fent que la gent el conegui.

Ara bé, per aprovar aquesta obligatorietat que a partir d'avui tots els titulats que vinguin a Andorra posseeixin el nivell B2 del català del Marc Europeu Comú de Referència de llengües, hem de ser conscients que és només un petit pas per garantir que aquests nouvinguts coneguin el català. I per què dic que és només un petit pas? Doncs perquè, òbviament, suma i hi estem d'acord. Però recordem que l'expedició d'un títol de català o de qualsevol altre idioma no és garantia de res. De res. Malauradament, trobem a molts professionals, liberals o no, que havent passat 5, 10, 15 o més anys al nostre país, no han fet el pas per parlar-lo. I el fet que obtinguin el B2, ben segur, tampoc ho aconseguirà. Per tant, les vies també han de ser altres.

La bona salut del català depèn en gran manera de totes les accions i les actituds individuals de cadascun de nosaltres, els catalanoparlants. De fet, a mi m'agradaria establir un paral·lelisme i pensar com fa dècades enrere no hi havia una conscienciació per preservar el nostre medi ambient i avui en dia penso que tots i cadascun de nosaltres aquesta conscienciació és més que palesa. Hauríem d'aconseguir el mateix fenomen pel català i que saber català suposés un reconeixement també en l'àmbit socioeconòmic, que suposés una oportunitat de promoció laboral i social i que garantís beneficis laborals, empresarials i socials.

Dit tot això senyora Salazar, per què hem de dir «no» a l'esmena? El concepte, introduir aquesta obligatorietat a partir d'ara, per bé que ja he dit que no soluciona el problema de soca arrel, ja ens agrada. Però cal distingir el que voldríem fer amb el que responsablement podem fer. I m'explico. Votem «no» per un component jurídic. Òbviament, vostè és jurista, en sap molt més que jo, però l'intentaré argumentar.

Començaré per l'article 3 de la Constitució que garanteix els principis de no retroactivitat de les disposicions que restringeixin drets individuals o estableixin una sanció desfavorable. També s'hi garanteix el principi de seguretat jurídica. La retroactivitat jurídica s'ha d'utilitzar per exigències d'interès general i no per normes de caràcter específic que afecten un col·lectiu concret. Demanar de forma retroactiva a ciutadans que fa anys que han adquirit els seus drets laborals legalment, ara, unes condicions diferents, i sí, exigir el nivell de català B mitjançant una expedició d'un examen és canviar les regles de joc, contravé la legislació andorrana. Per tant, no es pot fer i nosaltres entenem que hem d'exercir la capacitat legislativa de forma responsable. Penso que vostè ha volgut barrejar conceptes. La Llei d'ordenació d'ús de la llengua oficial que es va votar en aquesta cambra l'any 1999, en plena vigència, estableix aquests drets i deures i, per tant, aquests drets i deures són plenament vigents, i tots plegats els hem d'exigir i els hem de practicar.

Deixi'm fer unes consideracions, a banda de les jurídiques, també lingüístiques. Els fets històrics demostren que la imposició d'una llengua és un error. No es pot abolir, prohibir i molt menys imposar una llengua. Hem de dinamitzar el català des de la persuasió, aplicant allò tan propi i tan difícilment traduïble en altres idiomes com el nostre seny. Si el que volem és fer reeixir la nostra llengua oficial, el català, prestigiar-lo i convertir-lo en un actiu per als nouvinguts, el que hem de fer nosaltres és cuidar-lo, parlar-lo i promoure'l. Per mantenir viu el nostre idioma hem de saber transmetre la seva importància i el valor de conèixer-lo. Hem de convidar els nouvinguts a aprendre'l i mostrar-los la seva importància integradora.

Andorra ha estat, és i serà un territori d'acollida, un país turístic on hi conflueixen moltes llengües. Però, recordem-ho, la nostra és el català. La salut del català està a les mans de qui parlem la llengua, dels catalanoparlants, és a dir, de tots nosaltres, i no pas d'aquells qui la desconeixen. La responsabilitat més gran la tenim aquells que coneixem l'idioma i en com l'utilitzem dia rere dia, i aquells que canvien d'idioma amb molta freqüència a la mínima per un suposat tema d'educació, s'equivoquen. Fan un mal servei a la nostra llengua, però també li fan al seu interlocutor. Pressuposar, d'entrada, que la persona que tenim a davant no ens entendrà si parlem en català pot arribar a ser fins i tot discriminatori i en molts casos suposa menystenir el seu coneixement i suposa impedir a aquestes persones de l'oportunitat d'aprendre'l i emprar-lo, privant-los d'aquest reconeixement i l'oportunitat de promoció laboral i social. Així doncs, cal que entre tots treballem per augmentar l'ús social del català, potenciant el prestigi de la nostra llengua. I, recordem-ho, en temes de llengua no s'ha de vèncer, sinó de convèncer.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Govern desitja intervenir? Senyor Espot, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies, senyora síndica.

Intentaré ser concís perquè tot just estem en la fase de les reserves d'esmena i la veritat és que sembla que aquests debats s'estan potser allargant enormement, no? En tot cas, jo, si em permeten, intentaré aportar una perspectiva una mica diferent. No crec que hàgim de fer aquí un debat jurídic sobre la retroactivitat o la no retroactivitat, perquè no crec que rau tant en això, la mesura que es va incorporar en el Projecte de Llei, ni crec que ho hàgim de portar al pla, com ho ha fet la senyora Salazar, el dret a ser atesos en català, perquè això no ho aconseguirem ni amb la seva esmena, ni tan sols amb el que diu aquest Projecte de Llei. Ho aconseguirem, com diu el senyor Costa, convencent, fent pedagogia i sobretot, fent aplicar la Llei que ja actualment és vigent, una Llei vigent des de l'any 1999, la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial, que ja diu que tens dret, a qualsevol lloc d'aquest país, a ser atès en català. Per tant, sí que demanaria que fóssim curosos i que no intentéssim, falsejar o desvirtuar el contingut d'aquest debat.

El que ha pretès el Projecte de Llei, en definitiva, és anar més enllà del que ja establia la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial de 1999. I ho va voler fer, i per això deia que volia portar una nova perspectiva des de la visió d'algú que sí que ha participat en totes i cadascuna de les reunions amb tots i cadascun dels col·legis professionals que han donat de sí el Projecte de Llei que es va entrar a tràmit parlamentari. El que es va voler fer, en definitiva, és trobar un mínim comú denominador i incorporar en el Projecte de Llei aquelles mesures, aquelles decisions que eren objecte d'un consens ampli i d'un consens transversal. Evidentment que es va parlar d'aquesta qüestió. Evidentment que es va parlar, no només de la necessitat d'exigir un determinat nivell de coneixement del català als professionals titulats que arribessin de nou a l'exercici d'aquesta professió titulada, sinó que també, evidentment, es va parlar i es va debatre sobre la possibilitat de fer-ho retroactiu, més enllà de les consideracions jurídiques. I va ser en aquell moment quan teníem tots els col·legis professionals al tomb d'una mateixa taula, que part dels col·legis professionals eren partidaris d'aquesta retroactivitat i una altra part dels col·legis professionals no eren partidaris. I crec que amb bon criteri, el Govern, com que no hi havia un consens ampli i transversal entorn d'aquesta qüestió, el que va decidir és deixar-ho de banda i només establir aquella mesura que realment feia objecte de consens. I la mesura que és realment feia objecte...

Sí senyor López, i no em digui que no, perquè jo estava en aquestes reunions, i si no, parli, per exemple, amb la presidenta del Col·legi d'Odontòlegs del nostre país i li dirà quina era la posició del seu col·legi al tomb d'aquesta qüestió. Ells estaven d'acord que als nous professionals se'ls exigís el nivell B2 de llengua catalana, però no estaven d'acord amb el fet que aquesta mesura s'apliqués amb caràcter retroactiu a tots i cadascun dels professionals que ja actualment estan autoritzats a exercir la professió liberal. De la mateixa manera, per donar un altre exemple, el Col·legi de Fisioterapeutes eren els que abanderar aquesta mesura retroactiva.

Però hi havia altres col·legis, li he donat l'exemple dels odontòlegs, però li puc donar altres exemples que també amb bon criteri i amb arguments justificats, creien que aquesta retroactivitat, més enllà de consideracions jurídiques, posava en seriosos problemes a molts dels professionals, sense perjudici que tothom estava d'acord que evidentment s'havia d'exigir l'aplicació estricta de la Llei de 1999 sobre l'ordenació de l'ús de la llengua oficial i que, per tant, tothom tenia dret a ser atès en català.

És per això que nosaltres vam incorporar al Projecte de Llei la mesura que hem incorporat. És per això pel que nosaltres també defensem, en consonància amb els grups parlamentaris de la majoria, que no s'ha d'acceptar aquesta reserva d'esmena. Com sempre, vostès atenen a una part de la societat, atenen a una part dels col·lectius i desmereixen l'altra part i, per tant, nosaltres, no és la nostra forma de veure les coses i, per tant, nosaltres també estem absolutament d'acord amb la posició dels grups parlamentaris de la majoria en el sentit de no acceptar la seva reserva d'esmena, per bé que quant al fons, evidentment podem estar-hi d'acord, però creiem que és una norma prou complexa, prou delicada perquè intentem incorporar-hi aquelles mesures que realment fan objecte d'un consens ampli i transversal i no aquelles mesures on una part dels col·legis hi estaven a favor i l'altra part hi estaven en contra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor cap de Govern.

Senyora, Salazar, desitjar intervenir, entenc. Endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Començaré un altre cop. Senyor Costa, tinc dubtes que hagi escoltat els meus arguments pel que feia a la retroactivitat. Insisteixo, no ho diem nosaltres, ho diuen el Constitucional. I tornant a la recomanació que ens acaba de fer el cap de Govern que no obrim aquest debat, bé doncs estalviïn-se de dir això no es pot fer perquè si el Constitucional...

Vostè no, però el senyor Costa, sí. I entenc que formen part de la mateixa majoria que defensa l'oposició. Nosaltres creiem que qui ho ha de dir, què és retroactivitat o no és el Constitucional. I en aquest cas, referint-nos a altres precedents, no compartim la posició.

Senyor cap del Govern. Vostè ens feia un al·legat més centrat en la discussió legislativa de la modificació pel que fa a marc dels treballs de l'acord d'associació. Jo ho torno a preguntar. Vostè ens deia: «No hi ha hagut consens». Però nosaltres entenem que d'alguna manera hem de ser capaços de cercar el consens pel bé de tots. I més enllà, deixem de banda momentàniament els ciutadans i ciutadanes d'aquest país que volen ser atesos en català des del punt de vista de la defensa de l'establiment del requisit del B2 per poder exercir. Entenem que té molta més força de cara la Comissió Europea que ho plantejem des del punt de vista que ho exigim a tothom perquè, com deia el senyor Costa, tenim una llengua en perill, que es defensa que hi ha una part del col·lectiu que està exempta. Ens deia que, com sempre, nosaltres pensem en una part de la societat i abandonem l'altra. I jo li he de contestar al respecte que nosaltres el que defensem és que es compleixin les lleis i que hi ha una Llei que obliga al que obliga i que només hem de fer un tomb pel Servei de Política Lingüística per veure les denúncies i constatar si els professionals estan complint la Llei que, insisteixo, és vigent des de fa gairebé 23 anys.

Els dos coincidien amb les bones intencions de defensar el català. Sí, d'acord, en un món ideal el construirem amb bones intencions, però la realitat és una altra. La realitat és que les bones intencions no són suficients i només em remetré a l'eslògan de la campanya del Govern actual pel que fa a política lingüística, el català ens dona drets i deures. Francament, em sembla certament esquizofrènic, com a mínim en l'argumentació que m'estan defensant. Aquí el que es tracta és, a veure, vostè, senyor Costa, ens deia: «Els títols no garanteixen res». Home, no, no garanteixen res, però per obtenir el títol has de tenir un nivell de conversa que permet l'obtenció del títol. Per tant, això que no garanteix res, si més no, garanteix que la persona, si es nega a parlar-lo, és perquè no vol, no perquè no en sap. I doncs, ja estem parlant d'una altra cosa.

Finalment, professionals liberals, la gran majoria, estem parlant professions titulades de gent que ha cursat estudis d'ensenyament superior i un títol d'un B2 és absolutament i perfectament assumible per a qualsevol que se li doni el temps per poder preparar-ho. I no cal que ens remetem a altres països on un ha de comunicar, acreditar, és a dir, els nostres estudiants per anar a França han d'acreditar que, com a mínim, tenen un B2 de francès, si no, no poden anar a estudiar a prop de les universitats franceses, els estudiants de l'escola andorrana. És a dir, no em sembla tan desgavellat un B2. No estem parlant d'un C2, parlem d'un B2, que és el mínim exigible per a una conversa. Per tant, m'agrada que tots coincidim que la nostra llengua està en perill i que alguna cosa hem de fer per protegir-la. Però si després, quan cal que aquesta protecció es traslladi a fets concrets, xiulem perquè hem de desitjar que la gent en parli i que tots vivim en un món feliç on les bones intencions assenten la norma, doncs per nosaltres, com a mínim, ens sembla insuficient.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Els grups desitgen intervenir?

Senyor Costa, és el seu torn.

El Sr. Ferran Costa:

Intentaré fer-ho breument, però penso que val la pena posar l'èmfasi que el que no ens permet votar aquesta reserva d'esmena és, el que pensem nosaltres, que jurídicament no s'aguanta. I és una mica paradoxal que vostè, jurista i jo, lingüista, estiguem parlant vostè de components lingüístics i de components jurídics, que no ens pertocaria. Però bé, jo li recordo, vostè està barrejant naps amb cols. Perdoni'm la modèstia, eh? Vostè diu que l'ordenament jurídic és dinàmic i que, per exemple, abans es perseguia el blanqueig de capitals, com ha posat en algun l'article, la protecció de dades i la seguretat i salut en el treball. Entesos. Però tots aquests supòsits que vostè menciona per exemplificar no suposen cap dret individual com sí que ho fan aquesta reserva d'esmena. Modifiquen els drets individuals de les persones que en el seu dia se'ls va atorgar el dret d'exercir com a professional liberal. Per tant, legislar per pèrdua de vigència o establint nous supòsits

existents, com pot ser la protecció de dades, sí que es contempla en la retroactivitat de les normes.

Vostè parlava del Constitucional i estava parlant d'un cas concret que, atenció, estava extrapolant i fent una extrapolació estranya, perquè el que va dictar el Constitucional parlava d'una expectativa de dret i no pas un dret adquirit com seria el dret de poder exercir en aquest país en el moment que s'atorga aquesta llicència per poder exercir com a professional liberal.

I vostè també ens diu que el fet de no haver-los acomplert en el passat no produeix efectes desfavorables. Home, jo penso que davant d'un tribunal, si vostès creuen que poder arribar a perdre la feina no produeix un efecte desfavorable, penso que no sé si prosperaria massa. Miri, ja li dic. No pretenc ser cap expert en dret, però per tal d'anul·lar un acte administratiu declaratiu de drets com el que fa al cas que estem parlant, com seria l'autorització de l'exercici d'una professió liberal, quan aquesta no està condicionada a terminis i condicions, cal interposar una demanda de declaració de lesivitat de l'acte administratiu dels nostres tribunals, i és la jurisdicció que hauria d'anul·lar aquesta autorització en ser lesiva als interessos públics i en particular, en ser contrària a la Llei. És per això que no li podem votar.

Tota a resta que vostè m'explica dels components lingüístics, que el nivell B2 és fàcil o difícil, miri, això, ni vostè ni jo ho hem de dir. Cada persona, traient un nivell de llengua de l'idioma que sigui, determinarà la dificultat amb què ho ha de fer. D'acord? I estariem d'acord que una persona, i aquest és on rau el problema, que fa —el que deia abans— 5, 10, 15 o 20 anys que exerceix al Principat i que no ha volgut mai parlar el català, segurament té més coneixement que el nivell B2. I no el parla perquè no vol, no perquè no en tingui el coneixement. Per tant, li reitero una altra vegada, aquesta obligatorietat i imposició, el que fa, i això ho demostren els estudis científics, és l'efecte contrari al que vostè ens vol fer passar.

Jo li dic, hi estic d'acord, hi estic d'acord en exigir aquesta obligatorietat i ho hem de fer a partir d'ara, però hem de fer una sèrie de polítiques molt diferents i estar a la mà dels catalanoparlants per fer i reeixir i valorar la nostra pròpia llengua. I això ho diu la Llei d'ordenació de la llengua oficial i, per tant, com molt bé diu aquesta campanya que es fa des de Política Lingüística, hem d'exigir, tots nosaltres, els drets i els deures lingüístics i fer valer aquella Llei. No s'hi val apel·lar que no es fa servir i no s'apel·la aquella Llei, i que ho digui vostè, perquè aquí, òbviament, tenim una ministra de Cultura, però també tenim present una exministra de Cultura. I també tenir els mateixos mecanismes en la Llei. Per tant, fem valer la Llei que hi havia damunt de la taula, fem-la valer i exigim aquests drets i deures lingüístics. En això estem plenament d'acord.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Govern desitja intervenir? Senyor cap de Govern.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies, senyora síndica.

Miri, centrem una mica el debat, perquè és que estic d'acord amb el senyor Costa, que crec que ho estem barrejant una mica tot. És a dir, vostè ara ens treu...

Deixi'm, deixi'm explicar-me, senyora Salazar, i després ja em rebatrà, si és necessari.

Primer, no introduïm l'element de l'acord d'associació aquí. Ja en parlarem en el debat de la totalitat del text. No té res a veure. La qüestió del català, la qüestió del català i el que es va decidir amb relació al català en el marc d'aquest grup de treball que vam tenir amb els col·legis professionals, no tenia res a veure amb la qüestió de l'acord d'associació. Tenia a veure amb les necessitats i amb els anhels dels mateixos professionals titulats al nostre país i amb la necessitat, no només de confortar el seu exercici professional, sinó també, evidentment, de donar el millor servei possible als destinataris d'aquests serveis titulats que, en definitiva, són el conjunt de la ciutadania.

Què vam decidir? Quin era l'*statu quo*? Quina és la situació actual? Ara mateix, teníem una Llei de professions titulades que no deia res respecte del coneixement del català. Per tant, a manca d'una previsió específica, ens remetia a la Llei de 1999, la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial, que ja diu —i no ho centrem en els professionals titulats, centrem-ho en la globalitat dels serveis que es presten al nostre país— que un ciutadà d'Andorra, com no pot ser d'una altra manera, té dret a que l'atenguin en català, no només quan va al metge o quan va a consultar un advocat, també quan va a un supermercat a comprar, quan va a una botiga de roba o quan va a una estació d'esquí i ha de comprar un forfet o ha de pujar a un remuntador. Una altra cosa és que això no es compleixi, però la Llei de 1999 ja ens dona els mecanismes necessaris perquè això sigui així. D'acord? Per tant, jo crec que això és important dir-ho.

Malgrat això, perquè de forma consensuada i unànime per part de tots els col·legis professionals així se'ns va demanar i ens va semblar que era adequat, es va decidir que, independentment del que ja diu la Llei de 1999, a partir d'ara, en el cas dels professionals titulats que tenen una professió molt específica, que han de transmetre tota una sèrie d'informació i de coneixements d'una cabdal importància per a la nostra ciutadania, no només era suficient la Llei de 1999, sinó que, a més a més, demanàriem un plus, que és acreditar l'obligatorietat d'un coneixement mínim de català a través d'aquest nivell B2 per als nous professionals titulats que s'incorporessin a l'exercici de la professió. En aquell moment va sorgir el debat de si ho havíem de fer extensiu només als nous professionals o si també ho havíem de fer extensiu als professionals actualment exercents, que en molts casos, en molts casos, porten 20, 30, 40 anys exercint la professió, han nascut al país, parlen regularment el català i és la seva llengua materna i hi ha col·legis professionals que ens van dir que els semblava que això era una imposició potser massa feixuga, sobretot en el cas de professionals que ja tenien una edat avançada, fer-los passar un examen, etcètera.

És per aquest motiu que, malgrat que alguns ho defensaven, però altres no ho defensaven, vam dir que crèiem que era més convenient deixar de costat aquesta obligació amb caràcter retroactiu i centrar-nos en els nous professionals, independentment de consideracions jurídiques. I li he de dir que jo també estic bastant d'acord amb el que defensa el senyor Costa en aquest sentit, però és que ni tan sols ens hi vam endinsar perquè va ser una qüestió, si em permet, no és jurídica, sinó de recerca d'un consens mínim al tomb d'aquesta qüestió.

I aquesta és la posició que defensem perquè, a més a més, no vol dir que nosaltres no exigirem que els actuals professionals titulats que no han d'acreditar aquest coneixement no parlin català. Clar que ho defensem. Ho defensem i, a més a més, tenim un instrument suficient per defensar-ho i fer-ho complir, que és la Llei de 1999.

Però paral·lelament, també ens sembla que ara exigir als 2.600 professionals titulats que tenim al nostre país, molts dels quals estan a les portes de la jubilació, que hagin d'anar a acreditar el nivell B2 de català, ens sembla una mica excessiu, sincerament. A vostès els agrada perquè els agrada exigir, establir normes, regular la vida dels ciutadans des del moment en què s'aixequen al matí fins que se'n van a dormir. És la seva forma i la seva ideologia i a mi em sembla molt bé. És molt legítima i molt defensable. Nosaltres preferim donar certes cotes de llibertat als individus i pressuposar que no són uns incomplidors de les normes, sinó que globalment les compleixen. I en el cas que no ho facin, tenim un instrument que es diu la Llei de 1999, ara tindrem un nou instrument per als nous professionals titulats i a més a més, tenim els serveis d'inspecció corresponents.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor cap de Govern.

Senyora Salazar, és el seu torn.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Miri, no em vull tornar a repetir els arguments que estem pivotant, que no cal endinsar-se, però ens endinsem i, per tant, està més que explicat. Jo l'únic que els recomanaria, i en aquest cas, específicament al Govern, que és qui té la competència per fer complir les lleis i perquè s'executin amb rigor, és que s'ho facin mirar. Perquè la Llei no és efectiva i sí que preveu instruments, però la realitat és una altra, i és que en 23 anys, cap sanció per incompliments. I doncs, per tant, si cada vegada que intentem assentar obligacions que permetin fer efectiu el compliment de les lleis, ens trobem amb bones intencions i bons discursos, però cap fet, al final, insisteixo, els que incompleixen l'obligació de fer complir les lleis que estan vigents en aquest país és el mateix Govern.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna intervenció més?

El Sr. Xavier Espot:

Molt ràpidament, senyora síndica.

Ara parlava amb la ministra de Cultura per a asseverar-ho, però jo crec que no pot dir, senyora Salazar, i a més a més, no fa justícia ja no aquest Govern, sinó a l'època en què vostès van governar, i ho ha dit el senyor Costa, que mai s'ha imposat cap sanció per l'incompliment de la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial. Escolti, no digui això. Que ho podem fer millor? Que hem de ser més estrictes? Que hem de dotar de més recursos els serveis d'inspecció per poder sancionar encara més? Que efectivament, jo també ho penso i soc el primer que a vegades m'indigno de veure retolacions, cartells i informacions en una llengua que no és la llengua oficial? Evidentment que sí. I a això, hi hem de lluitar, evidentment, i ho hem de sancionar. Ara, si us plau, no diguem o no passem missatges que no es corresponen a la realitat i que alarmen la nostra societat en el sentit que no s'ha imposat mai cap sanció, perquè crec que això no és cert.

I a més a més, el compliment de l'ús de la llengua oficial no és només els professionals titulats que s'adrecen als seus clients, també és en molts altres aspectes: retolacions, botigues, supermercats i en tants altres àmbits, fins i tot la mateixa administració. Li puc garantir, li puc garantir que, per exemple, a nivell dels cossos especials, sent jo el ministre d'Interior, més d'una, de dos i de tres vegades vam fer circulars i hem estat estrictes i hem fet informes, i ara no recordo si hem acabat imposant sancions o no, però li puc dir que s'han seguit procediments disciplinaris per manca d'ús de la llengua oficial. Per tant, tenim instruments i els estem aplicant. Ho hem de fer encara més? Segurament que sí, però no diguem coses que no són.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor cap de Govern.

Senyora Salazar, endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Només per precisar, reproduïxo una notícia que sortia publicada en un mitjà d'aquest país que deia: «No hi ha cap sanció». En tot cas, no soc jo la que ho dic. Jo em poso en veu del que he llegit a la premsa escrita d'aquest país, que imagino que per poder dir el que estan dient, hauran preguntat. No estic parlant que s'hagin seguit procediments disciplinaris, sinó que hagin acabat en sanció. Això és la informació que veiem publicada. En tot cas, si no és

així, em disculpo per reproduir una informació que el que he fet és llegir en un mitjà escrit d'aquest país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

El Sr. Xavier Espot:

Molt breument, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

No sé si el senyor Costa volia intervenir. He vist que aixecava la mà. És el seu torn, senyor Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Perdoni, eh?

Senyora Salazar, és el que li diem, que hem de ser rigorosos en el debat. Jo entenc que vostè ha llegit el que haurà llegit, però és el que diem, la Llei d'ordenació d'ús de la llengua oficial és vigent des de l'any 1999 i en aquests moments en aquesta sala tenim una ministra de Cultura i un exministre de Cultura. Vostè no pot retreure, reprotxar, tirar en cara a la ministra de Cultura actual que no hagi fet servir les palanques que hi ha a la disposició, segons vostè, quan tampoc no la feia la seva companya de files. És això el que estem parlant. I és això que li intentava aclarir el senyor cap de Govern.

I a més a més, jo li he de dir que hi estic molt d'acord com ho va fer la senyora Vela. En aquest cas, hi estic d'acord, com ho va fer. Perquè ja li he dit, no és a través de la imposició i de la sanció que donarà els seus fruits que la llengua catalana reïxi i incrementi el seu ús i prestigi social. No és aquesta la via. Com a mínim, això és el que penso jo, i li dic a títol particular. Per tant, me n'alegro que no es facin servir aquestes palanques, aleshores, perquè aquestes plantes s'ha demostrat sobradament aquí i en molts altres indrets on s'intenta promocionar la llengua oficial que pugui estar en desavantatge davant d'altres llengües preeminents, que no és el mecanisme que funciona. I per això el que li diem és que no és rigorós. No és rigorós que vostè denunciï això i tiri en cara la manca d'ús d'aquestes palanques quan vostès, quan les tenien a la seva disposició, tampoc no les van fer tant. Això és no ser seriós a l'hora de fer el debat parlamentari.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no, i deixant el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena 2 que es correspon amb l'esmena número 9 de l'informe de la ponent de modificació de la disposició transitòria segona del Projecte de Llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura als resultats, si us plau.

La Sra. secretària de la Sindicatura:

Gràcies, senyora síndica.

10 vots a favor, 17 vots en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Farem una pausa de quinze minuts.

Recordo que els membres de la Comissió d'Interior han estat convocats amb el ministre per comentar amb els serveis tècnics la problemàtica que ha mencionat el senyor Camp a l'inici del Consell.

Gràcies.

(A les 11.53 h se suspèn la sessió)

(A les 12.17 h es reprèn la sessió)

Seguim amb la reserva d'esmena número 3 presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Reserva d'esmena 3, que es correspon amb l'esmena número 10 de l'informe de la ponent de modificació de la disposició final primera del Projecte de Llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

La tercera reserva d'esmena que fèiem és intentar incloure el concepte de residència a dintre del concepte transfronterer. M'explicaré i començaré referint-me al dret comparat, com a mínim els sistemes que tenim propers, l'espanyol i el francès. La *Ley de extrangeria* ens diu que: «*Trabajador fronterero es aquel trabajador extranjero que, residiendo en una zona limítrofe, desarrolle su actividad en España, regresa a su lugar de residencia*

diariamente». El *Code du travail* francès ens ho defineix com: «*personne qui habite en France pres de la frontière d'un autre pays et qui travaille quotidiennement* [2:18:52]». La nostra Llei d'immigració, el que ens diu és que l'estranger que sol·licita i obté una autorització de treball fronterer està autoritzat a treballar al país, però ha de pernoctar de forma habitual fora del territori Andorra. Plantejàvem incloure el criteri de residència perquè el que no acabem d'entendre és per què la nostra legislació no el contempla. El que veiem amb aquests dos exemples de dret comparat proper és que es refereixen essencialment a treball i a residència i, en canvi, en la nostra legislació no es fa referència a la residència.

Clar, el que ens agradaria saber és per què s'elimina el concepte de residència del binomi. Perquè encara no hem sabut a què respon el no voler incloure, el no voler perfilar un criteri de residència quan parlem de transfronterers. Nosaltres entenem que això pot arribar a facilitar la discrecionalitat a l'hora d'atorgar residència. Si més no, no volem fer ús o amplificar rumors, però sí que és veritat que els col·lectius professionals ens assenyalen situacions, diria que esperpèntiques, d'autoritzacions de la residència que s'han donat a gent que, en tot cas, transfronterers no ho són. I, per tant, el que volíem, insisteixo, a demanda essencialment dels col·legis professionals, és incloure aquest criteri de residència en el binomi de definició de transfronterer.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, que intervé vostè en aquest moment, senyor Ferré.

El Sr. Raul Ferré:

Moltes gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, farem una mica de resum de la situació per tal de poder situar el context de les seves reserves d'esmena número 3 que presenta el Grup Parlamentari Socialdemòcrata. El text del Projecte de Llei, mitjançant la seva disposició final primera, modifica els apartats 2 i 12 de l'article 23 de Llei qualificada d'immigració. L'article 23 es refereix a la política general del Govern en matèria d'immigració. El Grup Parlamentari Socialdemòcrata va presentar, entre altres, una esmena per la qual pretenia modificar el redactat de la disposició final primera, que modifica els apartats 2 i 12 de l'article 23 de la Llei qualificada d'immigració, i es volia que també es modifiqués l'apartat 1 de l'article 25 de la mateixa Llei. Com no podia ser d'altra manera, pels motius que ja foren llargament i detalladament exposats pels meus companys de la coalició i en el marc de la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports, aquesta esmena no es va acceptar. Avui el Grup Parlamentari Socialdemòcrata torna a plantejar la qüestió via una reserva d'esmena. Vostès volen que els treballadors fronterers resideixin en un radi de 100 quilòmetres de la frontera andorrana.

Anem directament a la qüestió que ens ocupa. Hem de limitar a 100 quilòmetres el radi perquè una persona pugui accedir a una autorització de treball de fronterer a Andorra? Per nosaltres la resposta ha de ser clarament negativa pels diversos motius que passaré a exposar a continuació. Permeti'm fer abans un petit repàs geogràfic. La distància entre Andorra i Barcelona és aproximadament de 200 quilòmetres; Andorra i Tàrraga, 120; i Andorra i Lleida, 160. La distància entre Andorra i Tolosa és aproximadament de 180 quilòmetres; Andorra i Perpinyà, 160; i Andorra i Carcassona, 180. I aquí ve la primera pregunta que els faig. Per què 100 quilòmetres en lloc de 150, o 200, o 50 o 80? En base a quin criteri objectiu vostès han decidit que la limitació de 100 quilòmetres és coherent, útil i raonable? Ja els ho diré. Pensem que cap.

En la seva argumentació únicament indiquen: «Considerem inadmissible que es consideri fronterer a treballadors residents en territoris allunyats fins a 100 quilòmetres de les fronteres del nostre país». I jo els faig una pregunta: saben que la major part dels metges especialistes del SAS que treballen sota el règim del treballador fronterer venen de Barcelona o de Tolosa? Què passarà amb aquests professionals? Potser si no poden ser fronterers, no vindran. O altres professionals especialitzats i treballadors qualificats. Hi han pensat?

El treballador fronterer engloba molts tipus diferents de professionals i de mà d'obra. I la limitació en un radi de 100 quilòmetres per poder accedir a aquest tipus d'autorització no és ni coherent ni raonable al nostre entendre. Estaríem fent un mal servei a la nostra ciutadania i als empresaris si apliquéssim aquesta limitació. Ja tenim dificultats per trobar mà d'obra i ja no parlem de la mà d'obra qualificada, que, si a més hi poséssim aquesta limitació, aquí ho tindríem difícil perquè vingués algú.

Seguidament, anem a veure els motius tècnics. En primer lloc, sense ofendre ningú, vostès cometen un error, atès que la Llei qualificada d'immigració conté dos articles que es refereixen al treballador fronterer, l'article 24 i l'article 25. L'article 24 es refereix a autorització de treball de fronterer. Per contra, l'article 25 parla d'autorització de treball temporal de fronterer. Vostès diuen que volen modificar el 25, però en realitat l'article que vostès volien modificar era el 24 i no el 25. Per tant, es van equivocar en la numeració de l'article que volien modificar. És cert que vostès em poden dir que això es pot corregir. Ja els ho admeto i d'aquest punt no en faré un cavall de batalla.

Però el que no es pot corregir és que facin una diferència en un fronterer que té un contracte de treball indefinit i un fronterer temporal que té un contracte de temporada. Per tant, si obviem les consideracions anteriors en referència a l'error de numeració de l'article, tenim un altre problema de caràcter tècnic. No es pot modificar el redactat de l'article 24 sense modificar el redactat de l'article 25. Altrament, estaríem discriminant el titular d'una autorització de treball fronterer en comparació al titular d'una autorització de treball temporal de fronterer. Per què els uns haurien de residir en un radi màxim de 100 quilòmetres i els altres no? Per tant, per aquests dos motius de caràcter tècnic, és evident que tampoc es pot acceptar la seva reserva d'esmena.

Finalment, els he de dir que el seu criteri no és coherent amb el reglament número 1408/71 del Consell d'Europa del 14 de juny del 71. La lletra b) de l'article del Reglament esmentat defineix el concepte de treballador fronterer: «L'expressió 'treballador fronterer' designa

qualsevol treballador que exerceixi la seva activitat professional al territori d'un estat membre i resideixi al territori d'un altre estat membre al qual torni, en principi, cada dia o almenys una vegada per setmana». El que distingeix el treballador fronterer del migrant clàssic, per exemple, és el fet de residir en un estat i treballar en un altre. L'immigrant abandona completament el seu país d'origen amb la família o sense, per residir i treballar en un país diferent del seu. En canvi, el treballador transfronterer té una doble vinculació nacional en funció del lloc de residència i de treball. En virtut de la normativa comunitària, el terme treballador fronterer designa: «Tot treballador que exerceix la seva activitat al territori d'un estat membre i resideix al territori d'un altre estat membre, al qual torna, en principi cada dia o almenys una vegada per setmana». Per tant, a nivell comunitari, per la definició del treballador fronterer, el que s'aplica és un criteri temporal i no el criteri geogràfic.

Si treballes en un país de la Unió Europea, però vius en un altre i vas i vens diàriament o almenys una vegada a la setmana, la legislació de la Unió Europea et considera un treballador fronterer. I això té tota la seva lògica tenint en compte els desenvolupaments dels mitjans de transports d'avui en dia. Si estem negociant un acord d'associació amb la Unió Europea, introduir unes disposicions legals a la nostra Llei d'immigració que són contràries a la normativa comunitària, creiem que no és el camí a seguir. Per aquest motiu, tampoc els acceptarem la seva reserva d'esmena.

Finalment, si examinem ara si al marc de la normativa fiscal andorrana tenim alguna restricció geogràfica al concepte del treballador fronterer, l'article 36 *bis* de la Llei 94/2010, de 29 de desembre, de l'impost sobre la renda dels no residents fiscals diu: «Règim especial dels treballadors fronterers i temporers. Els treballadors no residents fiscals contractats per empreses residents o establertes al Principat d'Andorra —als quals es refereix l'article 12—, quan estiguin subjectes a la seva totalitat al règim de la Caixa Andorrana de Seguretat Social del Principat d'Andorra, poden tributar d'acord amb les normes generals de la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques». Vegin que aquí no hi ha cap limitació en referència al lloc de residència. Amb relació als convenis de no doble imposició que han signat Andorra amb els nostres veïns, tampoc tenim un criteri aplicable als fronterers. Per tant, la limitació geogràfica que vostès volen introduir a la Llei qualificada d'immigració seria incoherent amb aquesta altra normativa.

Així doncs, per tot l'exposat, no es pot acceptar la seva reserva d'esmena número 3 i els grups de la coalició hi votarem en contra.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independent. Senyor Alís, teniu la paraula.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs bé, en coherència amb les reserves d'esmena votades amb anterioritat, seguirem el criteri que vam tenir en el marc de la Comissió i, per tant, a aquesta reserva d'esmena hi votarem en contra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Govern, desitja intervenir? Senyor Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Amb relació a la reserva d'esmena número 3 presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, consistent en l'esmena de l'apartat 1 de l'article 25 de la Llei qualificada d'immigració, per tal d'establir que l'estranger que sol·licita i obté una autorització de treball de fronterer està autoritzat a treballar al país, però ha de residir en un radi màxim de 100 quilòmetres de la frontera andorrana, he de dir, en primer lloc, que comparteixo plenament i m'adhereixo a les consideracions que acaba de fer el conseller Raul Ferré. I els he de confessar que en veure l'esmena vaig pensar si a partir d'ara el Google Maps hauria de passar a formar part de les eines de treball habitual del personal del Departament d'Immigració per tal de determinar si una sol·licitud d'autorització de treball fronterer es pot resoldre favorablement o, al contrari, s'ha de desestimar per l'incompliment d'aquest requisit. O què passaria si per culpa d'una carretera en obres una localitat surt del radi dels 100 quilòmetres que aleatòriament s'hauria fixat? Amb això vull posar en relleu les dificultats de control que una mesura d'aquestes característiques suposaria.

I finalment, amb aquesta limitació no prevista en la normativa de l'entorn europeu, què aconseguiríem? Penso que la resposta és clara segurament l'únic que aconseguiríem és no disposar de molts dels casos de professionals que actualment donen servei al país, com poden ser metges especialistes, docents o altres professionals qualificats que no sempre es troben en un radi de cent quilòmetres. I com deia el conseller Ferré, en base a quin criteri objectiu es decideix que la limitació ha de ser de 100 quilòmetres? Penso que un element que afecta o pot afectar el nostre model d'immigració no es pot decidir d'una manera improvisada, perquè potser per aquesta decisió el país pot deixar de tenir un professional que tingui la mala sort d'haver decidit fixar la seva residència potser 10, 15, 20 o 30 quilòmetres més enllà del que —repeteixo— d'una manera improvisada s'hauria establert.

Per tant, tenint en compte el que acabo d'exposar des del Govern, entenem que no s'hauria d'acceptar l'esmena de l'apartat 1 de l'article 25 de la Llei qualificada d'immigració.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Senyora Salazar. Torna a ser el seu torn. Endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Pel que fa a l'error tècnic, senyor Ferré, només calia que llegís la transcripció de l'article per veure que és un error tipogràfic. I com a argument, tampoc el defensaria a capa i espasa perquè, insisteixo, només cal veure la transcripció del contingut de l'article.

Pel que fa al criteri objectiu dels 100 quilòmetres, els he explicat en la introducció del debat de la reserva d'esmena que nosaltres el que volíem fixar és la residència. Evidentment, per què 100 quilòmetres? Doncs per prefixar alguna cosa. Després, si hi hagués hagut la voluntat de vincular el concepte de fronterer amb residència, podríem haver discutit moltes altres coses al respecte. Pel que fa al criteri al qual es referia el senyor Ferré dels ciutadans de la Unió Europea, ha de tenir en compte la naturalesa de la ciutadania europea i, per tant, no és comparable perquè allò que s'està referint en dret laboral es parla de transnacionals, no de fronterers. Fronterers són efectes de la Unió Europea perquè tots són ciutadans de la UE, els espanyols i els polonesos. I clar, s'altera lleugerament.

Agraeixo, si em permet, la reflexió geogràfica que fa a distàncies de Perpinyà, a Barcelona, etcètera. Però estem parlant, a veure si ens entenem. Nosaltres pensem que estem parlant d'una cosa que no és fronterer. És a dir, si tenim necessitats d'importar mà d'obra, tenim altres mecanismes prou justificats pel que es busca i no es passen com a fronterers. Perquè un fronterer és un ciutadà que resideix en una zona limítrofa a una frontera i presta els seus serveis a l'altre país. Per tant, algú que va a treballar des de Lleida no és un fronterer, en rigor, perquè ja m'explicarà com va i torna a Lleida cada dia per anar a treballar. Que això és en sentit d'un fronterer i doncs, per tant, el mateix Consell de Col·legis ens diu això, l'únic que estem afavorint és que passin com a fronterers inclús ens ha arribat exemples de gent resident a Màlaga, senyor Ferré, a Màlaga, i que s'estan donant autoritzacions de fronterer.

Ho sento, vostès poden entendre que això és lícit? Sí, ben entès, i tenen la majoria per defensar-ho. Però nosaltres no ho podem compartir mai de la vida, perquè això, formalment, no és un fronterer.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Senyor Ferré, és el seu torn, endavant.

El Sr. Raul Ferré:

Gràcies, senyora síndica.

Miri, senyora Salazar, jo ja li he dit que no en faria un cavall de batalla de la numeració de l'article 25 al 24. Ja li he dit, no és una cosa que hagi recalcat cinquanta vegades. Ja li he dit que això no en faré un cavall de batalla perquè es pot canviar i ja està.

Quan vostè em diu que França o Espanya, per exemple, que una persona espanyola se'n va a treballar a França cada dia diu que estan a dintre la Unió Europea els dos, sí, però el transfronterer, ell va a treballar, per exemple, de Girona a Perpinyà, però ell cada nit ha de tornar a Girona. Per tant, no pot anar... encara que siguin els dos dintre del mercat europeu, tant el francès com l'espanyol.

Després, quan em diu que no pot vindre, que per vostè no és un fronterer, una persona que puja de Lleida, jo he fet la diferència abans, quan els metges especialistes, per exemple, venen de Tolosa o de Barcelona a 100 quilòmetres o a 80 quilòmetres, potser no tenim cap hospital que tingui uns especialistes de primera línia que puguin pujar a assistir si el SAAS necessita, en algun moment, donat un especialista que pugui un cop a la setmana. Per això li he dit que fem un mal servei a la ciutadania nostra quan un metge que puja o un oncòleg especialista que no tenim aquí a Andorra, fem un mal servei a la nostra ciutat de dia perquè si no, s'hauran de desplaçar o a Barcelona o a Tolosa, i avui en dia amb les carreteres que tenim, gràcies a Déu, no em digui vostè que pot pujar de Tolosa al matí i tornar a baixar a la tarda perquè al cap i a la fi està a 180 quilòmetres, hi ha una hora i mitja o dues hores de trajecte. No n'hi ha més. O de Barcelona. Encara ho posa millor, perquè a Barcelona encara tenim millor carretera per la part d'Espanya. O d'altres especialistes d'altres sectors que no poguessin pujar el matí o no baixar a la tarda.

I quan em diu que els transfronterers de la Comunitat Europea, un francès, avui en dia agafa el TGV o agafa els trens d'alta velocitat que hi ha avui en dia, que inclús van cap a Bèlgica o cap a Alemanya i pot fer 250 quilòmetres en una hora o una hora i mitja. A veure si no pot anar al matí a Alemanya a treballar i tornar a França a la nit. I per mi això és un fronterer. Llavors, nosaltres no entenem amb quin criteri vostès han ficat 100 quilòmetres de radi, per què fronterer es limita a 100 quilòmetres? No ho entenem, el perquè.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Senyor Rossell, és el seu torn.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Només molt breument, per posar un exemple. Ahir vaig demanar als serveis d'immigració si mai s'havia tingut en compte el criteri dels quilòmetres, i em van dir que bé, que als anys vuitanta s'havia fixat un criteri de 80 quilòmetres. Però clar, també em van dir que des que es va aprovar la Llei d'immigració, es van adonar que era molt difícil de controlar tot això. Quan podem fixar 100 quilòmetres o 80 quilòmetres o 50 quilòmetres? És molt difícil de controlar tot aquest tema. I per això es va deixar una certa obertura per tal que, en principi,

el que realment, com acaba de dir el senyor Ferré, el que es necessita és cobrir aquestes necessitats. I si aquestes necessitats les hem de cobrir a Barcelona o a Tolosa, no necessàriament han de tenir fixat un termini de 100 quilòmetres perquè d'aquesta manera, poc servei estaríem donant als nostres ciutadans.

Una mica anava en el sentit que, al marge del concepte pròpiament dit del que vostè exposava, senyor Salazar, això crea moltes dificultats pel que fa a control. I, per tant, establir un límit territorial penso que dificulta molt més que no amb la situació que tenim ara amb el redactat actual. És únicament això el que volia dir.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Senyora Salazar, endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Breument. Senyor ministre, amb la residència, és a dir, donant una autorització de fronterer a algú que resideixi en un territori transfronterer o prop d'una frontera, és a dir, el que nosaltres volem que entenguin els que més enllà dels 100 quilòmetres, o de 103 o de 80 o dels que siguin, d'alguna manera s'ha d'acotar. Compartim el plantejament que fan els col·legis, perquè torno a preguntar-li, em pot explicar com podem considerar un transfronterer, encara que vagi amb TGV, cada dia, des de Màlaga fins a Andorra a treballar, cada dia? Per vostès això pot comportar dificultats de control, etcètera. Per nosaltres se'n diu una utilització d'una figura legal que entenem que no hauria d'estar prevista per a això. I que vingui algú a treballar de Cadis, que es traslladi, que visqui en un territori fronterer i doncs, li donem la condició de fronterer. Però mentre continuï resident a Cadis, per nosaltres se li'n diu frau.

De cap de les maneres podem compartir que puguis..., perquè l'objectiu és vaig i torno cada dia a casa meva. Sí, em puc quedar tres dies en un hotel i visc al meu país. No, no estic residint-hi. Entenem quina és la realitat del nostre país, però no podem dir-li fronterer a alguna cosa que nosaltres compartim o pensem que no ho és. I torno a referir-me als dos exemples que li he citat al principi de la intervenció de la Llei d'estrangeria del Codi de treball francès. Cal importar mà d'obra específica? Completament d'acord. Li hem de dir fronterer? No. I entenem la resistència dels professionals que veuen aquesta utilització com un criteri, una cosa perillosa que d'alguna manera hauríem de poder delimitar, perquè si no, el camp és molt gran i qualsevol cosa, insisteixo, es pot considerar fronterer.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Ferré, és el seu torn.

El Sr. Raul Ferré:

Senyora Salazar, jo no li he dit de vindre fronterers de Cadis. Jo li he dit que com que en 100 quilòmetres de radi, a mi una persona que ve de Barcelona o de Tolosa, evidentment que pot pujar al matí i tornar a baixar a la tarda. Jo no he dit de Cadis. Jo he dit que avui en dia el nostre hospital Nostra Senyora de Meritxell tenim metges que pugen un cop per setmana, que són especialistes que aquí al nostre país no tenim, que estan donant un servei a la nostra ciutadania, que si d'aquesta manera ho tanquéssim a 100 quilòmetres del radi, aquesta gent o no vindrien perquè no els interessaria pujar aquí a Andorra. I estaríem fent un mal servei a la ciutadania. Jo no li dic vindre un fronterer de Cadis perquè, si pobra persona, ha de pujar cada dia de Cadis i torna a baixar a la nit, potser es passa la vida volant. No ho sé com ho farà. Però bé. Però, enteneu-me, jo li he fet els meus exemples. Li he donat a un radi de 200 quilòmetres, 250 quilòmetres que, avui en dia, amb les carreteres que tenim, poden pujar al matí i tornar a baixar a la tarda. O bé la tarda-nit. Però no de Cadis, si us plau.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Senyor ministre, és el seu torn.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Sí, molt breu.

Només per dir-li, senyora Salazar, que a mi no em consta que hi hagi ningú que tingui aquesta condició i que sigui de Màlaga, em sembla que m'ha dit. Bé, si vostè té constància que això és efectivament així, li agrairia que em passés les dades d'aquest individu i actuaríem en conseqüència.

En qualsevol cas, també dir-li que el concepte de transfronterer, ja sabem quin és el concepte de transfronterer. Però també hem de tenir en compte que, excepcionalment, també poden pernoctar al Principat. És a dir, no vol dir que necessàriament aquella persona hagi d'anar cada dia allà, sinó que, excepcionalment, per causes, les que siguin, imagini's vostè que hi ha hagut una gran nevada, ha tingut un problema el seu vehicle, aquella persona pot pernoctar aquí a Andorra. No necessàriament ha de tornar a marxar. Ara, a mi que em consti ara, en aquests moments, que hi ha persones frontereres de Cadis, de Màlaga, o no sé d'on ha dit, doncs escolti, li agrairia que m'ho faci saber, perquè llavors mirarem de posar fil a l'agulla.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyora Salazar, endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, gràcies, senyora síndica.

En tot cas, senyor ministre, digui'ns vostè perquè és el Govern d'Andorra, el que ho autoritza. El que vull dir és que això està produint situacions que no són desitjables i que tots, si ens situem amb mal concepte transfronterer, sabem o imaginem on viuen la gent que té una autorització de residència: a la Seu, Organyà, Oliana, ja li compro. Que ens cal un altre tipus d'autoritzacions de residència? Parlem-ne. Ara bé, que utilitzem una en el sentit que no hem d'utilitzar, doncs és el que no compartim.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena 3 que es correspon amb l'esmena número 10 de l'informe de la ponent de modificació de la disposició final primera del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

7 vots a favor, 20 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Acabat el debat i votació de les reserves d'esmena, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Govern? Senyor cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, passem a l'anàlisi després d'aquestes reserves d'esmena, on ja hem desgranat alguns aspectes essencials del Projecte de Llei, passem a l'anàlisi del text en bloc. I en aquest sentit, m'agradaria fer algunes consideracions que em semblen rellevants, perquè potser l'anàlisi amb detall d'aquestes reserves d'esmena, potser ens han fet perdre la perspectiva global del mateix text del Projecte de Llei, i això, en certa forma, obeeix una mica a les normes del reglament del Consell General, que fan que discutim les reserves d'esmena abans que el text en bloc. Per tant, potser ara del que es tracta és d'intentar explicar de la millor manera possible quina és la raó de ser, quins són els antecedents i quines són les finalitats d'aquest Projecte de Llei considerat en la seva globalitat.

Crec que estarem tots d'acord que els col·legis professionals, aquí i arreu, exerceixen una tasca que és de cabdal importància a favor de la societat, a favor dels ciutadans i de les ciutadanes que conformen aquesta societat. Al nostre país, crec que és important assenyalar-ho, el sector dels serveis professionals agrupa ni més ni menys que 2.427 persones, 2.427 col·legiats, aquells a qui els volien fer fer un examen a partir d'ara, reunits en 17 col·legis professionals i constituent, no hi ha cap dubte, un dels principals motors de creixement econòmic, de progrés i de coneixement del nostre país.

Com saben, la regulació de l'exercici de les professions titulades es remunta ja a la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals. Crec que podem dir que és una Llei que ha tingut un recorregut notable. És una Llei que ha garantit un marc jurídic complet, un marc jurídic relativament suficient al llarg d'aquests darrers anys, gràcies, en part, també, al fet que ha estat objecte de modificacions puntuals, algunes de les quals vaig promoure jo mateix com a ministre de Justícia i Interior, per anar adaptant-la a les circumstàncies econòmiques, a les circumstàncies socials de cada moment, sempre prenent en consideració el que deia abans: la rellevància substancial del sector dels professionals titulats en la producció, en la transmissió del coneixement i, evidentment, també, en l'activitat econòmica del nostre país, tant des de la perspectiva —i crec que això no ho podem obviar— dels mateixos professionals, als quals hem de confortar en l'exercici de la seva professió, però també sempre hem de tenir en compte l'òptica dels destinataris dels serveis d'aquests professionals titulats, que, en definitiva, és el conjunt de la societat.

En tot cas, han passat més de 14 anys des de l'aprovació d'aquesta Llei 6/2008 i no fa dubte que els canvis en l'àmbit social, en l'àmbit tècnic, en l'àmbit formatiu i, també, i ara en parlarem, les adaptacions necessàries que haurem de fer al cabal comunitari, requereixen una revisió profunda de la Llei per poder respondre a les necessitats actuals i també —i aquest era el doble objectiu que després intentaré explicar amb una mica més de detall— poder fixar —crec que és molt important, avui, assenyalar-ho— una posició negociadora única i, per tant, molt més reforçada amb la Unió Europea, en matèria de lliure prestació de serveis i llibertat d'establiment en el marc de la negociació de l'acord d'associació. I precisament ara són els annexos que estem debatent, que estem tractant i el torn dels quals també haurem d'arribar, si tot va bé, a un acord amb els nostres interlocutors europeus.

Permeteu-me que abans de desgranar les principals modificacions destaquï, perquè em sembla que és important, i que no fa justícia, si em permeten, i els ho dic amb tota la cortesia del món, algunes de les reserves d'esmena que avui s'han formulat. Permeteu-me que destaquï la metodologia de treball que s'ha seguit fins a arribar al dia d'avui, perquè així ho vull reivindicar. Ens precedeix un recorregut de gairebé dos anys on hem pogut promoure textos d'una importància cabdal, no només el text que ara debatem, per tant, la Llei marc d'exercici de professions titulades, sinó també la Llei que debatrem després, una Llei llargament reivindicada, la Llei reguladora de les professions titulades de la salut, i també un parell d'altres lleis que encara estan a tràmit parlamentari i que espero que abans de finals d'aquesta legislatura estiguem en disposició de poder debatre i votar favorablement, que és la Llei de la professió d'auditor, també una reivindicació de llarga data, i una modificació més puntual, en aquest cas, de la Llei de l'exercici de la professió d'advocat.

Aquest paquet de quatre lleis, que hem prioritzat com les lleis més importants en matèria de professionals titulats a l'hora de ser promogudes de bell nou o de ser modificades, ha estat possible tot plegat gràcies a un treball que no és del Govern —també, però no és només del Govern—, a un treball intens, a un treball conjunt entre el Consell de Col·legis Professionals, d'una banda, tots i cadascun dels col·legis professionals que també hem estat capaços de seure al tomb d'una mateixa taula i, evidentment, al Govern i, particularment, la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus, al capdavant, el mateix secretari d'Estat d'Afers Europeus, que ha portat el lideratge polític i estratègic d'aquest projecte sota la meva supervisió i el meu control.

En aquest sentit, jo vull aprofitar avui per agrair no només, evidentment, la bona predisposició i la capacitat de consens que han demostrat en aspectes a vegades diametralment oposats el mateix Consell de Col·legis Professionals i els diferents col·legis professionals que, a vegades, també tenen visions i fins i tot interessos diferents, però, sobretot, també, avui vull donar les gràcies a la tasca ingent, pacient i detallada que ha fet el secretari d'Estat d'Afers Europeus i tot el seu equip. Un esforç i una feina que han hagut de fer afegida a la feina que ja se'ls pressuposava i que, de per si, ja és prou complexa i voluminosa en el context actual. És a dir, negociar en el punt en què estem l'acord d'associació amb la Unió Europea i, paral·lelament, treballar totes aquestes lleis amb tots aquests col·lectius, precisament per poder tenir una posició més unida i més forta de cara a la negociació de l'acord d'associació, ha estat una feina ingent, una feina complicada i, des d'aquest punt de vista, crec que avui es mereixen que així els ho reconeguem.

Com deia, al llarg d'aquest recorregut, els col·legis professionals, agrupats per sectors, han treballat en dues línies d'actuació i em sembla important explicar-ho. Una de prioritària, que consistia a completar la regulació de les professions que no es trobaven regulades, particularment les professions sanitàries i també els auditors, però ja en parlarem en el seu moment, i també corregir les disfuncions que s'havien anat detectant amb l'experiència pràctica a la Llei 6/2008. Això era una de les línies prioritàries.

I la segona línia prioritària, i perfectament compatible, era preparar el terreny per a la negociació amb la Unió Europea dels annexos 7 i 10, que són els annexos que fan referència a la llibertat d'establiment i a la lliure prestació de serveis. Dos annexos, i vull explicar-ho bé perquè quedi clar, dos annexos que, *a priori*, no presentaven cap mena de

difficultat a partir del moment en què es va promoure i aprovar la Llei d'inversió estrangera de l'any 2012, on, en certa forma, *avant la lettre*, ja vam consagrar al nostre país la llibertat d'establiment, però, precisament, la reflexió conjunta que vam fer és que, de cara a poder negociar millor aquests dos annexos, de cara a poder assumir aquesta llibertat d'establiment, aquesta lliure prestació de serveis que, evidentment, és inherent a la mateixa pertinença al mercat interior europeu, no era obstacle al fet que poguéssim introduir algunes especificitats, algunes cauteles, algunes reserves, perfectament compatibles amb el cabal comunitari, i que la mateixa normativa interna, malgrat no haver, encara, negociat l'acord d'associació, no contemplava. No sé si m'explico bé.

L'any 2012 crec que es va fer un pas endavant molt significatiu i molt necessari. La Llei d'inversió estrangera, que evidentment també impactava en la possibilitat de poder exercir una professió titulada al nostre país des del primer dia, evidentment, amb el compliment d'uns determinats requisits, ha estat una Llei, malgrat que alguns injurien aquesta inversió estrangera amb caràcter generalitzat, que, com he dit moltes vegades, ha permès deu anys de no recessió econòmica, de creixement econòmic. I quan parlem d'inversió estrangera i quan parlem de la possibilitat que els professionals titulats s'implantin a casa nostra, això no és un mecanisme devorador de recursos i *per se* intrusiu. Això és un mecanisme que també dona molta feina a moltes empreses del país, a empreses autòctones del país, i és un mecanisme i un sistema que també dona molts llocs de feina a molts treballadors andorrans i no andorrans que resideixen al nostre país. Per tant, va ser una bona Llei, va ser una bona Llei. Va suposar un pas endavant significatiu, un canvi absolut de premisses i de criteris al nostre país. Però també és veritat que al cap de deu anys, amb l'experiència pràctica, amb la retrospectiva necessària, ens vam adonar, potser, que no s'havien establert, perquè en aquell moment no ho podíem saber, perquè és l'experiència pràctica que ens ho ha anat demostrant i evidenciant, però en aquell moment, segurament, no vam establir determinades cauteles que van en el sentit, com deia abans, doble de confortar els nostres professionals titulats que, evidentment, hem de protegir, i, en l'altre sentit, de donar la millor qualitat de servei als destinataris dels serveis dels mateixos professionals titulats, que són el conjunt de la ciutadania.

Per tant, què vam dir? Vam dir: «Aprofitem que hem de negociar aquest acord d'associació i intentem desgranar tot el cabal comunitari i tota la interpretació jurisprudencial que s'ha fet del cabal comunitari per intentar introduir totes aquelles especificitats, totes aquelles cauteles, totes aquelles prevencions que siguin necessàries, que no contradiguin ni posin en perill la nostra negociació, però que, al mateix temps, donin un plus de protecció als nostres professionals titulats i donin, també, la garantia que donarem un millor servei, una millor qualitat de servei als nostres ciutadans i a les nostres ciutadanes».

Per tant, no se'ls escapa, i per això ho volia explicar, que ha estat un exercici d'equilibrisme. Ha estat un exercici complexíssim. I a més a més, ho hem hagut de fer no amb un únic interlocutor, sinó amb més de 10 i de 15 interlocutors que, a vegades tenen també, legítimament, formes de veure les coses diferents.

Vull dir també que el contingut d'aquest diagnòstic i d'aquesta metodologia de treball va ser compartida amb la totalitat dels col·legis professionals, va ser compartida amb els participants de l'acord polític i també amb els actors econòmics i socials en el marc d'un

seminari sobre els annexos, precisament 7 i 10, organitzat el setembre del 2021. I d'entre els acords que es van prendre en aquell seminari, cal destacar la decisió de constituir un grup de treball format per diferents ministeris del Govern i pels mateixos col·legis professionals, liderat i coordinat per la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus.

Tota aquesta metodologia de treball és la que ha conduït al Projecte de Llei que el Govern va entrar a tràmit parlamentari. I vull recordar i en dono fe, perquè jo vaig participar personalment d'aquestes reunions, que és un text, de dalt a baix, consensuat, article per article, apartat per apartat. Això no vol dir i no treu la capacitat i la bondat de fer-hi esmenes, d'haver revisat alguns aspectes, d'haver vist que algunes coses eren millorables. Però també vull reivindicar i vull recordar avui aquí, que tots i cadascun dels articles i dels apartats d'aquests projectes de Llei van ser consensuats pel Consell de Col·legis Professionals i per tots i cadascun dels col·legis professionals. Per tant, ni es tracta d'una imposició del Govern ni es tracta, evidentment, de la imposició d'una part dels col·legis professionals amb relació als altres col·legis professionals.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor cap de Govern.

El Sr. Xavier Espot:

Acabo, acabo. Crec que no val la pena que ens tornem a endinsar en la qüestió del català. Crec que ja ho hem explicat prou i és molt exemplificatiu el resultat que hem assolit en aquest àmbit i que es conté en aquest Projecte de Llei i que celebro que no hagi canviat a través del treball parlamentari. És perfectament revelador d'aquesta metodologia de treball i d'allò que hem volgut aconseguir amb aquest Projecte de Llei.

Crec que també és una mica el que hem vingut a fer amb altres aspectes de la Llei, per exemple, amb les autoritzacions de curta durada, on es donarà una participació molt més important en els col·legis professionals. I en aquest sentit, i ja per acabar, senyora síndica, sí que m'agradaria, breument, desgranar tot allò que suposa aquest Projecte de Llei des de la perspectiva de l'avenç i del reforç de les competències, del rol i de la missió del Consell de Col·legis Professionals i dels col·legis professionals.

El Consell de Col·legis Professionals i els col·legis professionals, a partir del moment en què entri en vigor aquesta Llei, tindran moltes més competències i tindran un rol molt més actiu en la política global d'ordenació del sistema immigratori i del sistema d'autorització d'exercici de les professions titulades. I vull recordar que això, que no existia abans, a més a més, tenim l'avantatge que és perfectament compatible amb la negociació de l'acord d'associació i, per tant, amb l'assumpció del cabal comunitari. Només alguns exemples, perquè quedi clar.

El Comitè Tècnic de valoració de l'exercici de les professions titulades. Els col·legis professionals, a partir d'ara, o si no pot ser, si no existeix col·legi professional de la professió concreta, el Consell de Col·legis Professionals, passen a ser membres de ple dret amb vot en el si d'aquest Comitè Tècnic. El Comitè, a més a més, passa a tenir un nou rol essencial que no tenia fins ara, en el sentit que assumeix la competència de reconeixement

professional de les autoritzacions d'exercici de curta durada. Fins ara, les autoritzacions d'exercici de curta durada, que és aquí on hi pot haver més risc d'intrusisme, no tant en la qüestió dels fronterers, les autoritzacions d'exercici de curta durada, fins ara no eren objecte d'un reconeixement professional. Doncs ara, abans de venir a treballar aquí, encara que sigui per una curta durada, hauran de passar el filtre del reconeixement professional i, a més a més, ho hauran de passar a través d'un comitè tècnic on, com he dit abans, els col·legis professionals o, si no pot ser, el Consell de Col·legis Professionals, seran membres de ple dret amb dret de vot, cosa que no tenien fins ara.

La Sra. síndica general:

Vagi acabant, si us plau.

El Sr. Xavier Espot:

A més a més —acabo de seguida— les autoritzacions de curta durada s'hauran d'autoritzar amb la participació activa dels col·legis i se'n limita l'ús, també, per evitar, precisament, supòsits d'intrusisme. Els professionals titulats no residents, i això també va en el sentit del que parlàvem abans dels fronterers, s'hauran d'inscriure temporalment al col·legi que correspongui. Fins ara no ho havien de fer. Per tant, els col·legis professionals perdien el rastre i el control de determinats professionals del seu ram que venien aquí a Andorra per un curt període de temps a exercir una professió titulada. S'amplia el concepte d'intrusisme i, per tant, ampliem el que es considera intrusisme, i també s'amplien els mecanismes de control per protegir els nostres professionals titulats i per protegir, també, la qualitat del servei que presten als nostres ciutadans, també una reivindicació dels mateixos col·legis.

I, finalment, acabo, es reforcen les funcions del Col·legi i es flexibilitzen els requisits per poder crear un nou col·legi. Per tant, tot això crec que va clarament en la línia de reconfortar i de donar lloc i d'acceptar les demandes que els mateixos col·legis professionals ens han formulat, sempre que, repeteixo, aquestes demandes fossin comunes i transversals, no els uns en contra dels altres.

En definitiva, senyora síndica, crec que hem aconseguit, entre totes i tots, una Llei que respecta escrupolosament la llibertat d'exercici dels professionals andorrans, amb la dosi necessària de regulació pública que ha de tenir la seva activitat per garantir uns serveis i unes prestacions de qualitat per als destinataris dels seus serveis, que, en definitiva, com he dit diverses vegades, són el conjunt de la ciutadania i, per tant, estem plenament convençuts que el text ha de contribuir a impulsar la promoció i el desenvolupament professional d'aquests professionals titulats en el si de la nostra societat i que, a més a més, ha de sumar molta més gent en aquest projecte engrescador, cabdal i necessari que és la nostra aproximació a la Unió Europea a través d'aquest acord d'associació.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor cap de Govern.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Alís. És el seu torn.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Bé com ja és sabut, i després del llarg i extens exposat que ens ha fet el cap de Govern, procedirem a la votació de la resta de parts i disposicions del Projecte de Llei de modificació de la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici professions titulades i de col·legis i associacions professionals. Després de l'anàlisi pertinent del Projecte de Llei, al nostre grup parlamentari no ens va semblar adient fer-hi esmenes, ja que enteníem que el projecte original presentat a la Cambra era aparentment correcte, actualitzant-ne la regulació legal, adaptant-la als temps actuals, i corregia suficientment les possibles disfuncions que han pogut sorgir des de la seva aprovació fa més de 14 anys.

Tot i això, hem votat a favor de la majoria de les millores aportades via esmena per als altres grups, entenent que venen a enriquir el text legislatiu dotant-lo de més garanties. És en aquest sentit que votarem a favor del Projecte de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Alís.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Judith Salazar. És el seu torn.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Miraré de ser breu, una vegada finalitzats els debats de les reserves d'esmena. Crec que ens cal explicar per què hem demanat una votació separada per articles, i és amb la reserva 1 i 3. Entenem que hem de respectar el marge de discrecionalitat que efectivament té el Govern i, per tant, més enllà del nostre posicionament polític, volem ser curosos al respecte.

Pel que fa al català, no. I pel que fa al català, no, perquè entenem que és mecanisme essencial d'integració a la cultura andorrana, que requereix polítiques actives per garantir aquesta protecció. I més enllà dels termes en què es va plantejar, i potser no caldrà que tots els professionals tornessin a passar un examen, senyor cap de Govern, sí que és veritat que teníem un marge de negociació per buscar una fórmula que tothom ens sentíssim còmodes i satisfets. I tampoc hem trobat la recollida del guant per part de la majoria. Per això demanem la votació separada, perquè per nosaltres és innegociable que hem de passar dels desitjos als fets.

Per la resta de parts de la Llei, i més enllà del que ha sigut el debat en comissió de l'acceptació o no de les esmenes que hem proposat, entenem que és una Llei que, efectivament, millora la redacció original i que integra la gran majoria de demandes dels

col·legis professionals i, per tant, el sentit pel que fa a tota la resta de la Llei del vot del Grup Parlamentari Socialdemòcrata serà un vot favorable.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Sandra Codina. Té la paraula.

La Sra. Alexandra Codina:

Gràcies, senyora síndica.

La Llei de l'exercici de professions titulades data del 2008. Durant aquests anys, ha garantit un marc jurídic segur per als professionals titulats que exerceixen o han exercit al nostre país. Però, de la mateixa manera que tots aquests professionals han anat actualitzant els seus coneixements i habilitats al llarg d'aquests anys per donar el millor servei possible als seus ciutadans que els requereixen, també s'havia de fer el mateix amb la Llei que els empara. S'havia d'actualitzar, ampliar, millorar a fi que els professionals puguin seguir exercint la seva feina amb plenes garanties, fet que repercuteix en amplis beneficis per a tota la societat d'Andorra. D'aquesta manera, el passat mes de juny el Govern va entrar a tràmit parlamentari la modificació de la Llei, no sense abans haver mantingut un llarg i extens procés de diàleg amb els col·legis professionals del país, tal com ha explicat el cap de Govern.

Les primeres trobades van tenir lloc el mes de març del 2020, però van quedar aturades per la pandèmia. La tardor del 2021 es va crear un grup de treball amb la participació del Consell de Col·legis Professionals i a partir d'aquí es van arribar a reunions pràcticament cada quinze dies per assolir un text legislatiu que acomplís amb els neguits i demandes de tots i donés resposta a les noves necessitats que s'havien anat generant. Fins que no es va assolir, no es va entrar a tràmit parlamentari.

És per aquest motiu i veient el resultat final, així com el grau d'acomentament de tots els implicats en aquest procés de modificació de la Llei, que és de justícia, i jo també vull agrair l'esforç de capacitat d'anàlisi i síntesi del secretari d'Estat d'Afers Europeus, el senyor Landry Riba. Evidentment, també agrair la feina feta, així com el compromís del Consell de Col·legis Professionals.

Arribats a aquest punt, m'agradaria ressaltar alguns punts que aporta l'actualització de la Llei. Per una banda, i ja s'ha debatut àmpliament en la reserva d'esmena, s'incorpora com a requisit per exercir una professió titulada al país l'acreditació del nivell B2 de llengua catalana. Una mesura per preservar la nostra llengua oficial o, cosa que és el mateix, part de la nostra identitat. Pel que fa als que ja exerceixen el país, i via esmena dels grups de la majoria, establim que hauran de complir la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial i, per tant, utilitzar el català en l'exercici de la seva professió.

Per altra banda, destaquem també els canvis que s'introdueixen al Comitè Tècnic de Valoració de l'Exercici de les Professions Titulades. Quan se sol·licita una professió titulada, el col·legi professional corresponent a aquesta tindrà dret a vot. En cas de no existir, aquest dret a vot passa a tenir-lo el Consell de Col·legis Professionals. El Comitè Tècnic també serà l'encarregat de validar i reconèixer, juntament amb el Ministeri d'ensenyament superior, els títols oficials d'ensenyament superior que no hagin estat emesos dins d'Andorra.

La Llei té un apartat important pel que fa a les autoritzacions de treball de curta durada. Per protegir els professionals titulats del país, per garantir que les autoritzacions temporals responguin a una demanda real, aquestes hauran de passar per un procediment d'autorització en què el col·legi professional corresponent tindrà una participació activa. A més, els treballadors que vinguin de fora d'Andorra per un període curt de temps s'hauran d'inscriure igualment al col·legi que els correspongui. A la vegada, i per evitar abusos, s'estableix mesures perquè, en el cas de les empreses que en un únic projecte comptin amb diversos professionals de curta durada, no es desvirtui el límit temporal. Aquestes empreses, a més, hauran de portar un registre dels seus professionals que haurà d'estar a disposició d'immigració.

D'altra banda, la Llei també estableix una sèrie d'accions per fomentar l'activitat col·legial. Així, es redueix a tres professionals el nombre mínim per crear un col·legi, amb la voluntat que les activitats de menys dimensió dins del país tinguin els mateixos drets que les grans. També s'estableix modificacions per donar més facultats als col·legis, siguin grans o petits, com a entitats representatives i de control perquè l'exercici dels seus col·legiats respongui als interessos i necessitats de la societat.

Finalment, s'introdueix una disposició per modificar la Llei qualificada d'immigració, de manera que el Govern haurà de consultar el Consell de Col·legis Professionals en l'anàlisi de les seves necessitats qualitatives i quantitatives de l'economia en matèria d'immigració, perquè ells, finalment, són qui millor coneixen la realitat de cada sector concret dins del mercat laboral.

Senyores i senyors consellers, la voluntat de totes aquestes modificacions a la Llei 2008 és donar resposta de manera fidedigna a les necessitats dels professionals titulats i també les dels col·legis, perquè puguin prestar els millors serveis a la nostra població i perquè l'accés a les professions es faci amb plena seguretat jurídica. En paral·lel, els canvis legislatius també s'emmarquen en l'acord d'associació amb la Unió Europea per tenir una negociació més garantista, afavorint el millor encaix pel que fa a la mobilitat laboral.

En definitiva, és una Llei treballada amb intensitat amb els implicats, una Llei consensuada, una Llei que dignifica la feina dels professionals titulats, que referma les seves habilitats i els protegeix, que defensa que no sempre han de venir els de fora per fer-ho millor. Una Llei que incideix en el vessant associatiu de les professions titulades, que dona més rellevància als col·legis a l'hora de prendre decisions, més notorietat i potestats. És per tot això, i perquè era absolutament necessari actualitzar la Llei després de més de 14 anys, que els grups de la majoria votarem a favor del Projecte de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem el segon torn d'intervencions, si així ho desitgen.

El Govern desitja intervenir? No?

Els grups? Entenc que no.

Per tant, acabades les intervencions i vista la demanda dels molt il·lustres senyors consellers generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata de procedir a la votació separada de la disposició transitòria segona, procediria, en primer lloc, a la votació d'aquesta.

Disposició transitòria segona.

S'inicia un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària...

Perdoni, senyora Rosell?

La Sra. Núria Rossell:

M'he equivocat.

La Sra. síndica general:

Sí, aleshores pot canviar el vot, oi que sí? O en el recompte? Està aprovada, de tota manera, constarà en acta, que vostè ha votat a favor.

La Sra. síndica general:

Qui més?

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

(Parla amb el micro apagat)

La Sra. síndica general:

Consta com no votat per algun problema tècnic?

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Arribava just pel vot.

La Sra. síndica general:

Ah, arribava just per votar... Vols que tornem a votar? Si falten... Tornaríem a procedir a la votació, doncs.

Tornarem a votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària de la Sindicatura:

Gràcies, senyora síndica.

17 vots a favor, 10 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovada la disposició transitòria segona.

A continuació procedirem a la votació de la resta de parts i disposicions del text.

Si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació del Projecte de Llei per assentiment. D'acord.

Punt número 3. Examen i votació del Projecte de Llei reguladora de les professions titulades de la salut.

L'informe de la Comissió legislativa de Sanitat ha estat publicat en el butlletí número 142/2022, del 15 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió la Molt Il·lustre Senyora Alexandra Codina Tord, nomenada ponent per part de la Comissió.

La Sra. Alexandra Codina:

Gràcies, senyora síndica.

El propassat 5 d'octubre la Comissió Legislativa de Sanitat em va nomenar ponent del Projecte de Llei reguladora de les Professions titulades de la Salut i com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa de Sanitat va examinar durant les reunions mantingudes els dies 12 i 26 d'octubre i 9 de novembre, les 21 esmenes presentades, 17 per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i 4 per part del Grup Parlamentari Demòcrata. D'aquestes, 8 han estat aprovades per unanimitat, 7 s'han aprovat també per unanimitat mitjançant transacció, i 4 han estat rebutjades i finalment, 2 s'han retirat. Per coherència i mitjançant esmena tècnica, s'ha procedit a adaptar l'índex del Projecte de Llei als canvis introduïts amb

l'aprovació de les esmenes 13, 17, 19 i 21. Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració d'aquesta cambra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Acabada la intervenció de la ponent, us informo que s'ha presentat una reserva d'esmena per part de la Molt Il·lustre senyora Susanna Vela, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Proposo procedir al debat i votació de la reserva d'esmena i continuar després amb el debat i votació de les altres parts del text.

Iniciem el debat de la reserva d'esmena.

Reserva d'esmena 1, que es correspon amb l'esmena número 20 de l'informe de la ponent de modificació de la disposició transitòria segona del Projecte de Llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena la senyora Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

La reserva d'esmena que presentem recupera la nostra esmena número 20, discutida i votada a la Comissió, que modificava l'apartat segon de la disposició transitòria segona, relativa als professionals titulats de la Salut autoritzats a exercir amb anterioritat en vigor d'aquesta Llei, que és la mateixa reserva d'esmena que hem fet també per la Llei que hem discutit anteriorment.

Per què vam fer aquesta esmena? Es pot resumir amb les paraules d'Elvira Riera Gil: «La llengua és la base de la cultura d'un individu i d'una societat i està estretament lligada a la seva identitat. Com a codi d'interpretació del món, és un patrimoni cultural a conservar per l'interès de la humanitat, com a codi de comunicació el seu prestigi i la seva utilitat estan directament relacionats amb el benestar i l'autoestima dels seus parlants». Amb aquestes paraules començava l'escrit que la filòloga Montserrat Badia va dedicar a Pere Canturri l'any 2018 en una miscel·lània de textos d'especialistes del patrimoni cultural que havíem tingut l'honor de poder treballar amb ell, amb els desitjos i també amb algunes decepcions. El Pere Canturri deia que, pel que feia al català, s'havien de posar totes les eines, que volia dir acceptar que, en l'àmbit de la cultura, l'estat no és neutral, sinó que és un actor, com ho és en matèria educativa, sanitària, social, social o mediambiental.

Des d'aquesta nova perspectiva es va accelerar les primeres accions en política lingüística i el 1994, amb la innovadora campanya «*No et tallis*», tractava a les persones de tu a tu i es volia avançar en l'ús del català, i no com ara amb la de «*Drets i deures*», atenent les accions que el Govern ha fet sobre aquests. Tornem amb la famosa corresponsabilitat. I, de pas, a un preu de 58.000 euros, la quantitat més elevada dels últims anys per fer una

campanya d'aquestes característiques. No contents amb fer una campanya una mica més positiva, per dir-ho d'alguna altra manera, els grups polítics que donen suport al Govern desaprofiten el treball legislatiu per protegir els nostres deures lingüístics.

Conselleres i consellers, no s'hi val a fer grans discursos en defensa de la nostra llengua i no traslladar-ho a accions concretes a l'hora de legislar. Com s'ha dit anteriorment, la meua companya Judith Salazar, no compartim que no puguem exigir l'acreditació de B2 als professionals sanitaris que actualment estan treballant en el nostre país. Per què? La meua companya Judith Salazar ja ha esgrimit alguns arguments al respecte i jo n'afegiré un més.

Quan un pacient rep atenció en la seva llengua, millora el pronòstic mèdic fins al punt que, segons un estudi de l'Associació de Metges del Canadà publicat recentment, el risc de mortalitat baixa si als pacients els atenen en el seu idioma. El coneixement de la llengua del pacient és una competència bàsica dels professionals sanitaris. L'estudi, fet a partir del seguiment de 189.960 pacients que van passar per l'Hospital d'Ontario entre els anys 2010 i el 2018, apuntava que els francòfons que van ser atesos en la seva llengua milloraven el seu pronòstic en un 36 %, a la vegada que l'estada hospitalària es reduïa en un 7 % en comparació amb els pacients francòfons que van ser atesos en anglès. Una qüestió que no és només legal o identitària, sinó que el fet que el sanitari parli la nostra llengua afecta la nostra autonomia i dignitat com a pacients. Un argument molt de pes, no creuen vostès?

Algú s'ha preguntat pel que fan els altres indrets? Per exercir de metge a Finlàndia, Alemanya, Noruega o, fins i tot, a Luxemburg cal acreditar coneixements lingüístics sòlids. Concretament, a Alemanya, el nivell B2 d'alemany general i el nivell C1 d'alemany mèdic. A Andorra, en canvi, el català s'ha generalitzat en l'àmbit sanitari en detriment de qualsevol altra llengua. A Luxemburg, a més a més, la responsabilitat disciplinària civil i penal del metge està compromesa si, com a conseqüència d'una insuficiència d'aquests coneixements lingüístics, comet un error en l'exercici de les seves funcions.

Com deia un periodista, un es queda força de pedra davant de l'excepció dels professionals i en exercici, que podran continuar ignorant, si volen, el nostre idioma oficial. Aquest fet s'agreuja quan, ja s'ha dit, que són persones titulades, persones que dominen diversos idiomes, que contínuament s'estan formant, que passen contínuament exàmens. Per tant, tenen una gran capacitat d'aprenentatge i, a més a més, fa molts anys que estan vivint i treballant a Andorra. Lluny de ser un entrebanc, treure's el nivell B2 de català ha de ser o ha de servir com un al·licient professional.

A la gran majoria de lleis nacionals, la política lingüística s'encomana a tots els poders de l'Estat, compresos les entitats, administracions locals i la societat civil. I no cal dir que les sancions per incomplir les disposicions que s'apliquen ho fan de la mateixa manera que s'apliquen en altres matèries. El passat mes d'octubre coneixíem que no s'havia sancionat cap infracció, cosa que no vol dir que no s'haguessin obert expedients. Casualment, les persones que havien incomplert la Llei havien fet els canvis necessaris i, per tant, no va haver-hi cap sanció.

Aprofito un petit parèntesi per les declaracions que s'han fet abans. Nosaltres vam estar, malauradament, dos anys al Govern. Vam fer el que vam poder sense pressupost. Vostès

fa més de 12 anys que estan governant, per tant, les responsabilitats ja sabem qui té la major part.

Per què el Govern no ha sancionat empreses o professionals que no han complert la norma o han incomplert flagrantment la norma? Com sempre, el que passa en molts àmbits de la gestió pública: manquen inspectors de treball, manquen inspectors de comerç. La manca d'efectius a la política lingüística ha sigut un clàssic i també la tebiesa de governs conservadors, pusil·lànimes i temerosos del sector ultraliberal, que reivindica un estat pobre i pràcticament inexistent. Em demano que si legislem, complim les lleis i les fem complir.

En lloc de retallar o menystenir els nostres drets lingüístics i també els d'una assistència sanitària plena, per què no dotem l'administració de tots els recursos necessaris per a garantir? Per què no treballem amb els col·legis professionals, amb les organitzacions empresarials, professionals i corporatives per oferir cursos de català orientats a aquests professionals? Perquè així tots els professionals titulats puguin escriure i parlar la nostra llengua. Es tracta de voluntat, d'una voluntat política que el Govern i els grups parlamentaris que li donen suport no tenen.

Per aquests motius els demano que reconsiderin aquesta reserva d'esmena i la puguin votar a favor.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Els grups desitgen intervenir?

Pel grup parlamentari... Sí, senyor Josep Pintat? Teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, el nostre sentit de vot serà el mateix que a la Comissió. Votarem que no.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Senyor Costa, desitja intervenir pel Grup Parlamentari Independent?

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Òbviament, no repetiré el reguitzell d'explicacions que hem donat a bastament en l'exacta mateixa reserva d'esmena anterior. Compartim el fons de què cal esmerçar tots els esforços necessaris per revertir la situació d'ús social de la nostra llengua, específicament en alguns sectors en concret. Ja diem que l'esmena que presenta el PS és jurídicament inacceptable.

És rigor parlamentari el fet de cenyir-nos a les regles del joc i, per tant, ho hem explicat a bastament que, jurídicament, és inacceptable.

I el que ens explicava la senyora Vela, jo diria que comparteixo gairebé amb tot allò que vostè ha dit. Però hi ha una cosa, senyora Vela, que penso que, una altra vegada, hem de ser honestos. Vostè acaba de dir que vostès van estar només dos anys en el Govern i no van tenir pressupost. Què té a veure tenir un pressupost aprovat o no amb tenir vostè, com a ministra de Cultura, la potestat d'expedir les sancions pertinents que facin falta si vostè ho creia convenient? Ara ho demana, ho sol·licita, ho requereix i ho reprotxa, ho retreu, i no ho va fer vostè. No té res a veure tenir o no pressupost per poder fer la seva feina com a ministra l'estona que hi fos. Res a veure. Potser, vostè, podia fer servir les palanques a la seva disposició que existeixen. Insisteixo, sembla que estiguem dient que no cal que els metges o el sector sanitari no parli en català. Ho diu fil per randa, ho recordava abans la senyora Salazar i ho recordaré jo una altra vegada. Article 20 de la Llei d'ordenació d'ús de la llengua oficial. Personal que presta el servei públic. El punt 1: «Per tal de fer possible l'exercici dels drets lingüístics previstos a l'article 3, totes les empreses establertes a Andorra han de posar els mitjans per garantir l'atenció al públic en català».

I punt 2, quan vostè es referia a les bondats que suposen per als pacients que se'ls atengui en la seva llengua pròpia, que comparteixo fil per randa, aquestes facultats, aquests drets lingüístics dels pacients, queden recollits en el punt 2 de l'article 20: «Aquesta obligació és especialment exigible a professionals lliures o treballadors autònoms, al personal sanitari i personal de serveis socials i els establiments turístics i comercials». Aquesta garantia, el nostre ordenament jurídic, ja la preveu, i per això apel·lava en aquesta cambra a tots els catalanoparlants, quan això no passi, que facin valer els seus drets lingüístics perquè l'ordinació vigent així ho preveu. Ho preveu ara i ho preveia quan vostè era ministra i vostè no va sancionar en cap cas a cap sanitari, malgrat els diferents expedients sancionadors i de les diferents denúncies que hi va haver, també, en aquella època.

Per tant, senyora Vela, penso que hem de ser rigorosos i no barrejar una altra vegada conceptes perquè els drets lingüístics estan garantits, però si nosaltres no ens els fem valer, no ens en sortirem mai.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Govern, desitja intervenir? Senyora Sílvia.

La Sra. Sílvia Riva:

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

No, perdoni. Primer a acabar el Grup Parlamentari Demòcrata. Senyor Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Jo crec que, tal com comentava el senyor Costa, queda clar que la Llei actual, la norma vigent, obliga a l'ús del català i, per tant, tots podem ser atesos en català. Aquest és el nostre dret i les persones que treballen en tots els àmbits tenen l'obligació d'atendre'ns en català. I ara fem un pas més, que, és a dir, a partir de l'aprovació d'aquestes dues lleis, una d'elles d'aquí a uns moments, l'altre l'acabem d'aprovar, a més, hauran de tenir el B2 de català. Aquesta esmena, el que diu, bàsicament, és que també aquells professionals que ja estan contractats han de tenir aquest B2 de català. Jo li voldria fer una pregunta a la proponent o la defensora de la reserva d'esmena, que és què pensa fer amb tots aquests auxiliars d'infermeria, infermers, metges que no tenen el B2 de català, o que potser el suspenen i en aquest cas no l'acaben aprovant? Si la seva idea és que els acomiadem a tots o, directament, que perdin la seva feina, m'agradaria entendre-ho, perquè l'aplicació de la norma que vostès proposen té conseqüències i, per tant, m'agradaria entendre les conseqüències que vostè proposa. Si és que una persona que no té el B2 i que no l'obté l'hem d'acomiar i, per tant, estem dient que, i recordem que nosaltres vam tenir una necessitat de cos d'infermeria i, per tant, vam contractar molts infermers que no tenen el B2 de català. Per tant, aquesta gent, què proposem? Que si no el tenen, els acomiadem? Els fem fora o perdran la seva feina? Això m'agradaria entendre-ho, perquè potser ens situem tots una mica a les conseqüències o al nivell de les conseqüències que pot tenir l'aprovació d'una reserva d'esmena així. Que, per altra banda, altra cosa és que aquelles contractacions que esdevinguin a partir del moment que la norma estigui aprovada, que espero que sigui d'aquí a uns segons, ja tinguin, aquests sí, el B2 de català.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Enseñat.

Govern no intervé? Senyora...

El Sr. Xavier Espot:

Sí, sí, que intervé.

La Sra. síndica general:

Ai, perdó. Pensava que em deia que no, senyora Vela.

Senyor cap de Govern, té la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, és molt breument, senyora síndica.

Jo em permeto afegir una segona pregunta a la qual feia el senyor Enseñat. Abans hem parlat de dos mil –si no ho recordo malament– 427 actuals professionals titulats. Vostès han previst com organitzaran els exàmens per fer examinar aquestes 2.427 persones, algunes de les quals estan a les portes de la jubilació? Algunes de les quals han nascut aquí a Andorra, són de llengua materna catalana i, per tant, ara els demanarem als 65 anys o als 70 anys que facin un examen per acreditar el nivell B2 de català. I ja no parlo d'aquests casos tan extrems. Digui'm vostès com ho organitzaran això? I sobretot, també, digui'ns quines seran les conseqüències. Quan vagin a veure els col·lectius professionals, aquestes 2.500 persones expliquin-los bé la mesura que vostès volien implantar i les conseqüències que això suposarà en la seva vida quotidiana. Crec que no estaran massa contents del que vostès proposen i crec que estarem bastant contents que nosaltres avui hàgim aguantat el tipus i no hàgim votat a favor d'aquesta reserva d'esmena.

I que quedi clar que l'argument fàcil que això vol dir que no defensem la nostra llengua no val. No val perquè tenim els instruments per fer-ho i si algú ha avançat significativament en aquest sentit és aquest Govern i els grups parlamentaris que li donen suport. Perquè som nosaltres que a través d'un treball consensuat hem introduït de bell nou l'obligació d'acreditar aquest nivell B2 de català a tots els nous professionals titulats que exerciran una professió titulada al nostre país. Això sí que és un avenç significatiu i un avenç raonable i assumible, no un brindis al sol, senyora Vela.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor cap de Govern.

Senyora Susanna Vela, desitja intervenir? Endavant.

Si li és més confortable des del lloc de baix, pot anar a seure al lloc, con vulgui.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

A veure, el tema del pressupost, doncs sí que és molt, molt inconvenient. Senyor Costa, vostè no ha estat a Govern i no sap el que vol dir no poder contractar, en aquest cas, inspectors de política lingüística. Per tant, sí que és un inconvenient afegit. Probablement, i ni me'n recordo, fa molts anys que vam ser al Govern, recordo que si no vam sancionar és perquè devíem resoldre tots els expedients de forma favorable. Però sí que el pressupost és un component, és una eina molt important per tirar endavant les polítiques públiques i vostès ho saben. Els que estan al Govern ho saben perfectament i m'agradaria que sabessin què vol dir treballar sense un pressupost i demanar setmana rere setmana lleis per poder tirar endavant projectes concrets. No els desitjo aquesta experiència.

Vostès sempre estan parlant de la corresponsabilitat, però la corresponsabilitat ciutadana. Aquí estem parlant que tothom ha de ser responsable, començant per les administracions públiques i per tots els organismes públics. El que en diuen plantejar si un metge no m'ha atès en la meua llengua, el català, no només ha de ser el ciutadà que es queixi, que

probablement ho haurà fet a l'hospital o allà on sigui on hagi passat aquesta desatenció. L'hospital i tota la seva direcció també podia haver posat els mitjans. Així que la responsabilitat del català no només és del Ministeri de Cultura. Això, un dia, ho comentàvem amb el conseller Costa, és un tema de tothom, de totes les administracions públiques i de totes les organitzacions. Per tant, no corresponsabilitzem sempre només el ciutadà, que fa bonament el que pot, sinó que corresponsabilitzem a totes les administracions i aquells organismes que tenen la capacitat i els recursos per fer-ho.

Senyor Ensenyat, nosaltres no sancionàvem a les persones que no es traiguessin aquest nivell B perquè enteníem que era una cosa que s'havien de treure perfectament, sense cap mena de problema ni sense cap amenaça. És a dir, aquest nivell B, d'acord, és a dir, que tenim un reglament i sabem quins són els passos per obtenir-lo, però bé, a nivell de comissió hauríem pogut treballar i haguéssim pogut parlar de trobar altres solucions que no fossin exàmens. I a més a més, és que donàvem un termini de dos anys, que també era un termini a negociar. Hauríem pogut parlar de tres anys, hauríem pogut parlar de quatre anys, anar a buscar les diferents categories de professionals. És a dir, hauríem pogut trobar altres solucions per a aquests professionals sanitaris.

Després, cap de Govern, ens ha costat molts anys que el Govern, podent-ho fer, perquè la Llei del 99 permetia al Govern exigir el reconeixement de la llengua catalana per poder autoritzar una professió, ens ha costat molts anys per fer-ho. És que clar, fa com una mica com de vergonya, no? I que ara tot de pressa i corrents, perquè Europa està aquí al costat, que ens hàgim d'organitzar tots i de pressa i corrents, dient que, a partir d'ara —que evidentment que és una bona mesura—, que a partir d'ara els professionals sanitaris, en aquest cas, hagin de parlar i conèixer el català. Ja està bé i és una bona mesura, però evidentment queden moltes altres persones que no ho faran i perquè no estaran obligats a fer-ho més enllà de la bona voluntat que hi posin.

Per tant, repeteixo, és a dir, no sé per què ens fem lleis i ens obliguem a lleis magnífiques com la Llei del català del 99, perquè, malgrat la seva antiguitat, és una Llei que està plenament en vigor. És una Llei que es va fer molt ben feta i l'únic que cal és accomplir-la.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Vela.

Els grups desitgen intervenir?

Començarem per ordre.

Senyor Carles Naudi, Ciutadans Compromesos, endavant.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

Jo, el que crec que no ha de quedar cap mena de dubte és que, almenys els grups de la majoria, som defensors de la nostra llengua, de la llengua d'Andorra, només faltaria. I crec que tant el senyor Espot com el senyor Costa, com el senyor Enseñat han explicat les bondats del que avui estem votant. I jo vull agafar el fil de què ha dit el senyor Enseñat.

Senyora Vela, si vostè, en virtut del que vostès proposen, imagini's que ho aprovessin, acomiadarà totes aquestes persones en un termini determinat de temps? Sent així que s'aproves aquesta esmena, i com ha dit el senyor Espot, com organitzarà aquesta prova de validació del seu nivell de català a tots aquests més de 2.000 professionals d'aquest àmbit? I suposant això, que ja li dic que, per part meua, no té el suport, un cop hagin acomiadat tots aquests especialistes, d'on trauran els especialistes que els vindran a substituir? I aleshores, el més important, que jo no sé si ho ha dit, qui atendrà els pacients? Qui atendrà els pacients que necessiten professionals de la salut? Que alguns d'ells, malauradament avui, per edat o pel que sigui, no parlen un català correcte, en coneixem. N'hi pot haver, evidentment. Però llavors han de deixar d'exercir i deixar d'atendre als seus pacients que fa anys i panys que estan atenent? Em genera realment uns dubtes molt seriosos la seva proposta, senyora Vela.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostès, senyor Naudi.

Terceravia, desitja intervenir? Entenc que no.

El Grup Parlamentari Independent, no?

El Grup Parlamentari Demòcrata? Endavant, senyor Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Jo no vull entrar en el tema dels dos anys que vostès van governar perquè entenc que no toca i entenc que al final són eleccions a la vida. Nosaltres fa quatre anys vam estar en una situació que l'elector ens deia que havíem de fer una coalició, i així ho vam fer. Vostès no, això són eleccions i tenen tot el meu respecte, igual que haguessin pogut decidir el contrari.

Però tornant a l'esmena, és que la seva esmena diu clarament: «S'estableix un període transitori de dos anys per tal de satisfer l'obligació de justificar el nivell B2 de català». Ara que em digui que aquesta obligació no tindrà conseqüències, és una mica contradictori com a tal. Per tant, si tenen aquesta obligació, què passa si no ho tenen? Els acomiadem? Perden la feina de forma automàtica? A mi m'agradaria que em contestés, perquè és que entenc que aquí rau el nostre no a aquesta reserva d'esmena. No és que no estiguem d'acord en defensar la llengua catalana, ho estem. No és que no és que no estiguem d'acord que s'hagi d'atendre en català, ho estem, i així ho dicta la Llei. No és que no estiguem d'acord que, a partir d'ara, es requereixi el B2 de català de les noves contractacions. Ho estem i així ho dicta la Llei, també. És que el que no estem d'acord és amb les

conseqüències que podria tenir derivades d'aquesta obligació que vostès volen a la Llei. I aquesta és la meua pregunta que no m'ha contestat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Enseñat.

Govern, desitja intervenir? Endavant, senyor cap de Govern.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies, senyora síndica.

Jo estic d'acord amb vostè, senyora Vela, en el sentit que és molt... Bé, no m'hi he trobat mai, sortosament, però evidentment que deu ser molt inconvenient no tenir pressupost, perquè això impossibilita aplicar fins a les seves últimes conseqüències les polítiques públiques que un Govern vol implementar. El que passa és que depèn de quin sentit es mirin les coses, en podem responsabilitzar l'oposició de no aprovar aquests pressupostos o també podem responsabilitzar a qui té la capacitat de governar, de no haver fet allò que era necessari per assolir els quinze consellers que, de segur, els haguessin permès disposar any rere any de pressupost i, per tant, no haver de convocar eleccions al cap de dos anys de legislatura.

Miri, li ha dit el senyor Enseñat, ja no parlo de vostès, parlo de nosaltres, per no anar tan lluny. Nosaltres estàvem en una situació molt pitjor, fa quatre anys, amb 11 consellers. Vostès en tenien 14 i, en canvi, vam ser capaços, precisament perquè no tenim aquesta forma de veure les coses en el sentit, com he sentit abans: «Això per nosaltres és innegociable». Per nosaltres *tot* és negociable. I com que tot és negociable, vam ser capaços d'assolir no una majoria de 15 consellers, una majoria de 17 consellers, traspasant moltes dificultats, traspasant, segurament, sentiments, a vegades, de rancúnia i de dificultat, perquè hi havia hagut un passat on ens havíem enfrontat i on havíem estat a bancades diferents d'aquest parlament i, en canvi, nosaltres, en defensa de l'interès general i de l'estabilitat governamental i pressupostària, vam ser capaços d'esquivar, de superar aquestes dificultats, aquestes disparitats de programa, fins i tot, i assolir unes solucions de consens. Perquè per nosaltres i per Ciutadans Compromesos i pels liberals tot és negociable. I en aquesta cambra, particularment, tot és negociable. Per tant, les coses es poden mirar una mica del costat que a un li interessa, no?

I des d'aquest punt de vista, de la mateixa manera que jo entenc que no devia ser fàcil, aquests dos anys, no disposar de pressupost, també, en certa forma, li podem fer el greuge al seu grup parlamentari o a qui formava part d'aquell Govern, de no haver tingut la suficient capacitat de mà estesa de consens i de negociar per tal d'assolir aquests quinze consellers que, de segur, els haurien permès aplicar en molta més mesura les seves polítiques d'aquell moment.

Vostè diu que arribem tard. Miri, això també depèn de com es miri. Quan vostè era ministra de Cultura, la Llei 6/2008 ja estava en vigor. Per tant, si tanta necessitat hi havia de reforçar

la protecció de l'ús del català, malgrat que vostè no tenia majoria parlamentària, hagués pogut promoure una modificació d'aquestes característiques i, potser, malgrat no disposar de majoria parlamentària, els altres consellers hi haurien votat favorablement i, en canvi, no ho va fer. Per tant, sempre podem dir que arribem tard. Sempre podem dir que ho podíem fer abans. Sempre podem dir que no hem tingut suficient capacitat d'anticipació, però jo els fets em remeto. Qui ho ha promogut per primera vegada i qui pot dir que ha tirat endavant un avenç significatiu en les obligacions i en les garanties d'ús i de coneixement de la llengua catalana, és aquest Govern i la majoria parlamentària que avui dona suport a aquest Projecte de Llei.

I de la mateixa manera que vostè diu que per què fem lleis que no complim, i estic totalment d'acord amb vostè, és veritat que, segurament, la Llei de 1999, que és un instrument jurídic suficient i idoni, no s'ha acabat de fer complir fins a les seves últimes conseqüències. Hi estic totalment d'acord. Però, precisament per això, no ens vulguin vostès ara imposar una obligació que, com ja ha recordat el conseller Costa i com li ha recordat el conseller Enseñat, serà d'impossible aplicació. Si nosaltres avui acceptem i votem favorablement la seva reserva d'esmena, se'ns monta —anava a dir una paraula, potser no massa (*rialles*)... massa col·loquial, massa col·loquial, que avui no toca, evidentment, i a més a més, no sé ni si és correcte en català, per tant, no toca en absolut dir-la— (*riu*) hauríem tingut un problema d'aplicació d'aquesta Llei ingent i enorme, senyora Vela. Per tant, siguem també curosos a l'hora de fer segons quines propostes i de defensar-les amb tanta intensitat com vostès ho estan fent.

És a dir, no vol dir que nosaltres no defensem el català. Evidentment que defensem l'ús del català, per això fem els avenços que fem. Però fem avenços que siguin assumibles, que siguin raonables i que, en cas d'incompliment, es puguin sancionar i fer complir.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor cap de Govern.

Senyora Vela, seria el seu torn, si així ho desitja.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Seré molt breu i no intervindré pas més. Senyor Naudi, no faci demagògia. Nosaltres no volem acomiadar absolutament a ningú. O sigui que nosaltres creiem que els professionals, amb aquesta Llei al davant i amb aquesta obligació, ho farien sense esforç i de bon grat. És a dir, algunes vegades, per part vostra, dels nostres companys, ens heu dit que això de les sancions no funciona tampoc, que no cal obligar a la gent. Doncs si demanem això sense cap sanció, volia dir que enteníem que la gent farien l'esforç perquè entendrien la necessitat de donar una bona atenció i una atenció de qualitat als seus pacients. Per tant, pensàvem que seria assumible i que no calia sancionar a ningú pel seu incompliment. Per tant, que quedi clar que nosaltres no hem parlat ni teníem la intenció de fer fora dels seus

llocs de treball a ningú. Això sí, enteníem que era un esforç que havia de sortir d'ells mateixos, és a dir, reivindicant el que sempre reivindica el senyor Costa. És a dir, reivindicuem els nostres drets, fer-nos corresponsables, aquesta corresponsabilitat que ens demana per a certes coses, doncs aquesta sí que la demanàvem a les persones que ens ocupen avui, que són els professionals titulars de professions de salut.

Jo els preguntaria, i mentrestant, què fem? És a dir, seguim tenint aquesta assistència deficient? No ho sé. És a dir, quina solució tenen, més enllà de dir, de recordar a aquests professionals que per favor, facin el favor de complir la Llei del català? És que clar, és que fem lleis sobre lleis. És a dir, és una mica, com ha dit la meua companya Judith Salazar, una mica esquizofrènic i rocambolesc. És a dir, que una Llei hagi de recordar que estan incomplint una Llei que té uns anys.

Per tant, també m'agradaria saber quines solucions volen donar vostès en aquesta situació. És a dir, seguirem acceptant que hi hagi professionals que no atenguin els usuaris en la seva llengua i que, a més a més, pugui haver-hi problemes d'interpretació, de problemes, de diagnòstic, etcètera? Diguin vostès què és el que volen fer.

Pel tema que dèiem de com podíem organitzar aquests exàmens, ja els ho he dit, podríem haver arribat a un compromís de poder fer revisions i veure com els feien. Però bé, amb mitjans, cap de Govern, no hi ha una altra opció, és a dir, no hi ha una altra que posar mitjans si, realment, ens creiem aquesta Llei i el seu compliment.

No vull tornar a l'any 2009, perquè fa molts anys i d'alguns ja tenim massa anys, també, però clar, la situació del català no era exactament la mateixa que ara. És a dir, la situació del català que tenim ara és producte de la desatenció d'aquests últims anys. I ho saben perfectament. Ni campanyes, ni formacions, ni res de res. És que ha sigut així. Les coses no es fan de dilluns a dimarts i totes les enquestes sociolingüístiques ho indiquen així. És a dir, hi ha una desatenció del català a partir de l'any 2011 i els fruits els recollim ara. I això passa aquí i passa a tot arreu on no realment s'ha fet la política que calia fer.

Per tant, la situació el 2009-2010 no era la mateixa que estem patint ara amb el català i és producte i que la ciutadania ho ha de saber, a més, ja ho saben, que és producte de la desatenció del català durant tots aquests anys.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Anirem per ordre, senyor Ensenyat.

Entenc que el primer grup és el Grup Independent, Senyor Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Només una petita intervenció. I no m'agradaria aquí ara entrar en un debat de disquisicions lingüístiques, però sí que penso que és de rigor recordar-li, senyora Vela, que ja fa anys el

Departament de Política Lingüística fa uns estudis molt detallats de quina és la situació lingüística a casa nostra en diferents àmbits. I, òbviament, la situació d'ara no és ni la de fa cinc anys, ni la de fa deu anys, però ni per millor ni pitjor, sinó que és per diferent, perquè tots els indicadors lingüístics evolucionen i alguns ho fan en un sentit i d'altres ho fan un altre. I, francament, també deixi'm dir-li, des de la humilitat dels coneixements lingüístics que tinc, també li puc dir que els darrers indicadors lingüístics demostren de manera empírica, de manera científica, que s'ha millorat respecte a la situació anterior. Vol dir això que estem bé? Vol dir que hi ha molta feina per fer. Moltíssima. Amb això estarem plenament d'acord. Però tampoc no s'hi val tergiversar la realitat i dir que ara estem pitjor que abans, perquè no és realitat. I això no és el que recullen els indicadors que ens donen actualment i els darrers són ben i ben recents i que els podem veure.

Per tant, cal fer molta feina, però també cal ser molt rigorós en la interpretació de les dades perquè ja ho deia, la situació lingüística de qualsevol comunitat és dinàmica qualsevol dia, i qualsevol dia és diferent del dia anterior i del dia posterior. Però penso que val la pena posar esment, posar el punt sobre les is de quina és realment la situació del català a casa nostra. Molt millorable, però ha millorat en molts aspectes respecte anys passats.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Costa.

Senyor Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Molt breument, senyora síndica.

Doncs senyora Vela, si vostès no volen generar obligacions, en aquest cas, legals, retirin la reserva d'esmena. Perquè és que l'única paraula que surt de la reserva d'esmena és l'obligació de satisfer el B2 de català. Per tant, si no volen generar aquesta obligació, retirin-la. Nosaltres, òbviament, no tenim cap intenció de votar-la a favor o en contra si la retiren, però si la mantenen, òbviament és perquè vostès volen mantenir aquesta obligació de tenir el B2 de català a aquelles persones que ja estan treballant a l'administració pública com a professions sanitàries. A partir d'aquí, bé, no m'ha tornat a dir si la solució al constatar que no tindran aquest B2, perquè segurament hi haurà gent que sí, que de forma voluntària se'l traurà, però hi haurà gent que no, si serà que els acomiaden o perden la feina directament, sense indemnització. Això encara no m'ho ha resolt. Però bé, a partir d'aquí, aquesta obligació que vostè genera, òbviament, per les noves contractacions, la Llei també ho preveu per a les noves contractacions, perquè no sigui retroactiva. A partir d'aquí ja em dirà vostè.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Enseñat.

Govern, desitjo intervenir? Senyora Riva.

La Sra. Sílvia Riva:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs em sorprèn bastant algun dels darrers argumentaris que acaba d'esgrimir la consellera Vela. I per sumar una mica més de dades del que ja ha comentat el conseller Costa i el conseller Enseñat i, evidentment, el marc que ens ha ofert el cap de Govern, m'agradaria compartir que des del 2009 fins al 2022 tots els indicadors de coneixement de llengua catalana han augmentat, anant des de l'entén, llegeix, parla o escriu, tots ells, en línia ascendent, essent el 8,7 en l'any 2009 i passant al 9 en l'any 2022. Així, amb tots i cadascun dels quatre índexs mesurables. Amb això vull deixar ben clar que, durant aquests 12 anys, les polítiques que s'han dut a terme des del Govern demòcrata i des del Govern de la coalició han estat tendents a seguir la feina proactiva, feina de campanyes, feina de projectes, que el que fan és promoure el que dèiem, a l'amor i les ganes de conèixer la llengua, no imposar-li compliment ni d'imposar-ne la certificació del coneixement. Per tant, amb aquests usos a la mà que els podem aconseguir compartint, com vam fer el dia de la presentació de l'indicador, confirmaríem que no hi ha hagut cap moment d'aturar la campanya de difusió de la llengua.

D'altra banda, també he sentit dir que no hi ha campanyes. Anualment, se n'han fet, i he tingut, en aquest cas, el privilegi de participar-hi, 4, on recordem des de diferents àmbits la necessitat de seguir promovent l'ús i el coneixement de la llengua. Una d'elles, tampoc deu recordar vostè, que es va fer específica en l'àmbit de la salut, just abans que ens toqués la pandèmia.

També preguntava sobre accions concretes que no fossin aquesta que vostès suggereixen. Doncs miri, li recordaré que, just després de la pandèmia, es van succeir força reunions amb el SAAS i amb el ministre de Salut, precisament, per optimitzar programes que estiguessin a disposició del col·lectiu sanitari i que permetessin, d'una banda, la coordinació de la prestació dels seus serveis i, d'una altra, optimitzar el temps lliure que tenen, de manera que el puguin utilitzar per accedir a millorar els seus usos i coneixements de la llengua. D'aquesta manera, de manera proactiva, aconseguirem el que estem fent des de fa 12 anys: millorar els resultats del coneixement i els usos de la llengua.

Estic d'acord, no hi ha mai una satisfacció completa, en aquest àmbit, i la nostra lluita és seguir treballant en aquest sentit, però en cap cas podem sentir discursos com els que està oferint vostè, derrotistes, i que l'única cosa que fan és mostrar una frustració perquè aquesta esmena no hagi tirat endavant. Una esmena que, d'altra banda, em sumo als arguments dels nostres companys dient si cada any hi ha dues convocatòries oficials d'exàmens que, més o menys, donen servei a 500 propostes d'examinands, com faríem per poder fer més de 2.400 exàmens en els dos anys que vostè suggereix? Per tant, de les competències que va ostentar, ha de saber que aquesta solució no era possibilista i, per tant, que és molt responsable no tenir en compte aquesta esmena. Disculpeu la veu, però és que estic una mica refredada.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Senyora Vela, desitja intervenir? Entenc que sí.

Agrairia ja que anéssim tancant perquè tenim una agenda molt plena avui.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Ara sí que és l'última. Bé, torno a insistir. Començo per l'última intervenció de la senyora ministra. És a dir, jo els he preguntat com ho farien vostès. És a dir, nosaltres com a consellers, no podem organitzar proves, i ho torno a repetir, és a dir, a la comissió hauríem pogut parlar de buscar les maneres possibles per fer que aquestes persones poguessin obtenir aquest títol, buscar la manera, que se'ls reconeguéssin els anys que feia que estaven treballant, etcètera. Per tant, no haver-hi cap voluntat en el si de la comissió per poder-ho fer. Ja sé que és molt difícil organitzar totes aquestes proves, ja ho sabem. És a dir, jo també m'hi devia trobar en el seu moment, encara que no me'n recordi. Però hi havia altres possibilitats per poder tirar endavant.

En qualsevol cas, per a nosaltres es tracta de prestigiar la llengua. Si nosaltres no ho fem com a legisladors, qui ho farà? El ciutadà? És que tornem a estar amb la mateixa de sempre. És a dir, per prestigiar, i nosaltres pensem que era una manera de donar valor a la llengua i que aquests professionals sanitaris que no parlen el català, no perquè no el sàpiguen, probablement, perquè no volen o no els ve de gust, no ho sé, ho poguessin fer i veiessin que per Llei hi havia una obligació, per tant, de dir: «Bé, poseu-vos les piles i tireu endavant en tot, en la llengua, simplement». Per tant, no es tractava d'acomiar ningú.

Hi ha una qüestió, senyor Ensenyat, que es diu negociació. No ho sé. Potser vostès no saben el que vol dir, però es pot negociar. És a dir, no? (*rialles*). Es poden negociar els treballadors amb els seus representants, doncs amb el que sigui la direcció de l'hospital, del SAAS, és igual. És a dir, hi ha maneres i maneres de fer, però a la Comissió no es va veure la intenció de poder trobar una solució que pogués ser confortable per a tothom i que pogués ser realista si vostès creien que era molt difícil organitzar aquestes proves per més de 2.000 persones.

Per tant, insisteixo, haguéssim pogut trobar una solució. En aquell moment no es va voler trobar i no passa res, és a dir, perdrem la votació d'aquesta reserva d'esmena, com altres vegades també hem perdut. No passa res, ja ho acceptem i seguirem, en qualsevol cas, amatents i treballant perquè realment es treballi i es prestigii la nostra llengua oficial.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Els grups desitgen intervenir?

Començarem pel senyor Naudi. Endavant, Ciutadans Compromesos.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Els agrairia a tots que siguin breus.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Bé, senyora Vela, jo m'estalviaré d'adjectivar. Vostè ha dit que fèiem demagògia, però la veritat, crec que li han anat dient tots. Vostè diu que sigui obligatori el català i crec que, amb les lleis d'avui ja fem un avenç amb relació a aquesta obligatorietat futura. Però li torno a plantejar la qüestió, perquè no em contesten. Jo no sé si vostès tenen esquizofrènia o estan donant voltes pel ring a veure per on venen els diferents argumentaris que vostès no poden rebatre.

Al final, algun de tots aquests 2.500 professionals pot ser que suspengui aquest examen que vostè diu que faran de bon grat. Imaginem que només sigui un. Un metge. Imaginem. Li ho torno a dir. Què farà amb els seus pacients? Vindran a la Comissió i els atendran a la Comissió? A la Comissió de Sanitat, aniran? Perquè és que això no ens ho ha respost. Vostès fan uns brindis al sol que són molt macos, que a tots ens agradaria, evidentment, una atenció 100 % en català. Però la realitat és la que és, que hi ha professionals que fa anys que estan d'Andorra i, pel motiu que sigui, no es poden expressar amb correcció en aquesta llengua. I vostè està apostant perquè aquesta persona tingui l'obligació. Si no té l'obligació, hi ha d'haver algun tipus de conseqüència i, per tant, li torno a preguntar: què passa amb aquells pacients que està atenent?

Dit això, em sorprèn que avui sigui defensora tan acèrrima de la llengua quan, fa quatre dies, aquí al Consell ens reclamaven que la inversió estrangera es pogués fer en anglès. La veritat és que, com deia, van donant voltes de punta a punta del ring i la veritat és que no sé com reaccionen cada vegada.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyor Enseñat, és el seu torn pel Grup Parlamentari Demòcrata.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Senyora Vela ara sí, molt, molt breu. És que, justament, no estem d'acord amb la reserva d'esmena, en cap dels punts de la reserva d'esmena i, per tant, no hi pot haver una negociació sobre un fons que no estem d'acord. Bàsicament, nosaltres ja entenem que avui en dia l'obligació legal és d'atendre en català. Una altra cosa és que si s'ha d'expedientar més o menys, en això també estem d'acord. Personalment, no sé com funciona el Departament de Política Lingüística i, per tant, no puc donar resposta a això, però entenc que vostè, que ha sigut ministra, entén per què no s'han expedientat durant aquests últims anys o durant molts anys. I, d'altra banda, estem d'acord que volem imposar el B2 de català a les noves contractacions. Aquelles que són anteriors, aquelles contractacions anteriors, tot aquest personal sanitari portalliteres, auxiliars d'infermeria, infermers, metges que no tenen el B2 de català, entenem que, quan els vam necessitar els vam fer venir aquí a Andorra i ara no seria just que per, simplement, un canvi legislatiu, ara els haguéssim d'acomiarar o haguessin de perdre la seva feina. Entenem que han de continuar treballant amb les mateixes condicions, amb l'obligació de parlar català i, en tot cas, les contractacions de futur sí que hauran de tenir el B2 de català.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Alguna intervenció per part de Govern?

Alguna altra intervenció?

Senyora Vela, perdoni que no la veig. No?

Doncs acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena, o no i deixant el text tal com ha sortit de la comissió. Reserva...

(se sent murmurar)

Perdó?

Reserva d'esmena 1. Que es correspon amb l'esmena número 20 de l'informe de la ponent de modificació de la disposició transitòria segona del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària de la Sindicatura:

Gràcies, senyora síndica.

7 vots a favor, 20 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Aturem la sessió. Reprendrem a les 15:30.

(A les 14.01 h se suspèn la sessió)

(A les 15.34 h es reprèn la sessió)

La Sra. síndica general:

Continuem amb el debat del Projecte de Llei reguladora de les professions titulades de la salut.

Havíem acabat la reserva d'esmena i per tant, ara passarem a debatre les altres parts del text.

Pel Govern, senyor cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Seré molt més breu que en la meva anterior intervenció quan parlàvem de la Llei marc, tenint en compte que moltes de les qüestions pròpies de la Llei marc també s'han traslladat en aquest projecte de Llei i crec que seria reiteratiu i innecessari haver-ne de parlar. Per tant, em centraré en aquelles coses més, més específiques. Com deia abans, doncs tot just fa una estona, abans de dinar hem sotmès a l'aprovació d'aquesta cambra, la Llei, la modificació de la Llei 6/2008, per tant, de la Llei marc reguladora de l'exercici del conjunt de professions titulades i també dels col·legis i de les associacions professionals. I ara fem un pas més sotmetent a votació d'aquest Consell General un projecte de Llei que el que vol és atendre a un col·lectiu, a un grup específic de professionals titulats que des de feia molts anys reclamaven amb bon criteri que es pogués regular l'exercici de la seva professió. Em refereixo, evidentment, doncs, a les professions titulades de la salut. I evidentment també, com ho ha estat en el cas de la Llei 6/2008, en aquest cas amb un grup una mica més reduït, però tot i això nombrós i divers. Tot això ha estat possible també gràcies a la col·laboració i a la mà estesa de totes les parts per poder arribar a un bon acord.

Com he dit abans i com vostès saben, doncs crec que aquesta era una Llei necessària. I ho era no només per dotar el nostre sistema sanitari d'un marc legal que contemplés instruments per garantir de manera adequada i segura el seu exercici, sinó que crec que d'alguna manera, també com a societat i com a responsables polítics, els que estem aquí, crec que devíem als professionals de la salut una Llei d'aquestes característiques. I quan faig aquesta reflexió no només penso, evidentment, en la tasca esmerçada per tots i cadascun dels professionals de la salut durant la terrible època i període que hem viscut des de la pandèmia de la Covid-19, sinó que penso molt més enllà, abans i després, en la mateixa naturalesa de les professions sanitàries que, a ningú se li escapa, i tenim alguns

metges, alguns professionals sanitaris aquí presents també, sortosament, que també, doncs han decidit fer el pas a la política, són persones, doncs, que en la seva professió tenen una alta càrrega vocacional, una implicació emocional innegable fet que evidència aquest sentit d'identitat, d'empatia personal i social que caracteritza els professionals sanitaris. Per això penso, doncs, que era de justícia que sense més tardar i abans d'acabar aquesta legislatura, poguéssim confortar aquest col·lectiu amb una llei d'aquestes característiques i alhora també poguéssim confortar els destinataris dels serveis que presten els professionals titulats de la salut.

Com he exposat anteriorment en la defensa de la modificació de la Llei 6/2008, els intercanvis inicials de la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus amb els col·legis professionals del país per preparar la posició negociadora de cara a l'acord d'associació amb la Unió Europea en matèria de lliure circulació de serveis, van evidenciar no només la necessitat d'establir algunes normes, algunes prevencions, algunes cauteles aplicables al conjunt de les professions titulades, sinó també la necessitat de regular de forma més específica algunes professions i especialment en l'àmbit de la salut, davant la manca fins llavors d'una codificació específica que indiqués quina era la missió, quins eren els requisits de titulació o fins i tot quin era el règim disciplinari, el règim d'infraccions i sancions que havíem d'imposar a aquests professionals de la salut de manera específica, en el cas que alguns d'ells, i evidentment de manera molt minoritària i molt puntual, doncs no fessin honor a la missió i a les funcions que tenen que tenen encomanades. I també va deixar palesa la necessitat de millorar, tot plegat, de millorar algunes disfuncions que s'havien anat constatant amb la pràctica quotidiana de molts i molts anys.

Una vegada fet aquest diagnòstic, el grup de treball, integrat, com deia abans per la secretaria d'Estat d'Afers Europeus, els ministeris concernits, els col·legis professionals, va prioritzar no tant una llei específica i separada per a cadascun dels professionals de la salut, sinó que vam considerar, perquè això, evidentment, hagués suposat que segurament no haguéssim estat en disposició de finalitzar aquesta tasca durant aquesta legislatura, sinó que vam dir, siguem doncs, fem tots un esforç de generositat i si volem realment disposar d'una norma durant aquesta legislatura que permeti acollir aquelles demandes i aquelles reivindicacions legítimes dels professionals sanitaris, en lloc de fer deu lleis, quinze lleis, fem una única llei, una única llei que parli del conjunt de professionals titulars de la salut, i després, en aquesta mateixa llei, establim tota una sèrie de disposicions i de capítols i de títols específics per a totes i cadascuna de les professions de la salut específiques.

Com es poden imaginar, el recorregut per arribar fins aquí ha estat altament complex, ho deia abans. S'havia de configurar un únic instrument que agrupés tots els textos preexistents, ja que en un bon nombre de casos aquests col·legis professionals disposaven o havien treballat esborranys de llei sectorials, i a més a més, també el Ministeri de Salut des de, de fet, des de la passada legislatura també tenia a les seves mans un esborrany de llei marc sobre la qual s'havia treballat. Per tant, havíem de, en certa forma combinar tot plegat i que en resortís un projecte coherent i que al mateix temps fos degudament i adequadament assumit, no només pel Govern, no només, evidentment, pels consellers generals, pel Consell General, sinó també, i sobretot, per tots i cadascun d'aquests professionals de la salut.

El que està clar és que el que ha prevalgut és la voluntat de totes les parts d'arribar a un bon acord i el resultat és aquest únic i bon instrument que ara sotmetem a l'aprovació dels consellers generals. És una llei que regula, d'una manera, com deia abans, integral i sistemàtica, els diferents aspectes inherents a les professions titulades de la salut. I des d'aquest punt de vista, la llei es divideix en dos títols, integrats per 6 i 11 capítols, respectivament, per 76 articles, dues disposicions addicionals, una disposició derogatòria, tres transitòries i quatre disposicions finals. Sota aquest únic paraigua es regulen ni més ni menys que deu professions titulars de la salut dietistes i nutricionistes, infermeres i llevadores, farmacèutics, fisioterapeutes, logopedes, metges, odontòlegs, podòlegs, psicòlegs i tècnics ortopèdics. I a partir d'aquí, la llei el que farà és desplegar-se durant un any, en el termini màxim d'un any, en diferents reglaments que entraran en algunes especificitats casuístiques molt concretes, que no tenia massa sentit que es recollissin en aquesta llei per a totes i cadascuna d'aquestes professions o aquelles altres professions sanitàries que es puguin crear en el futur.

Donada la rellevància que té aquesta llei, no només per a l'àmbit estricte de la salut, sinó també per garantir, com deia abans, la qualitat de l'atenció sanitària del conjunt de la nostra població, permeteu-me que destaquï alguns breument, alguns aspectes concrets. Com deia abans, el títol primer estableix les disposicions transversals, les disposicions comunes a totes les professions sanitàries. En aquest cas, per tant, bàsicament drets i deures de les professions sanitàries, requisits específics en el cas de les professions sanitàries per accedir a l'exercici de la professió, també la regulació de les condicions d'exercici de les professions sanitàries. Registre, es regula de bell nou perquè s'ha suprimit de la Llei marc i s'actualitza tota la qüestió relativa al Registre de professionals sanitaris, els requisits de col·legiació. I, evidentment, també aquest aspecte tan important i tan garantista pel conjunt de la població com ho és el règim de responsabilitat o el règim disciplinari, per poder, evidentment, inspeccionar, investigar i sancionar eventualment aquelles conductes minoritàries, molt puntuals, on un professional de la salut no compleixi amb la missió que té encomanada i amb els drets i els deures que dimanen d'aquest projecte de llei.

I després el títol segon és més de caràcter sectorial. I en aquest cas, doncs, el que es fa és professió per professió, d'aquestes deu professions que he esmentat, definir quines són les seves funcions, quina és l'abast de la professió, quin és el seu àmbit d'actuació. Identifica les activitats, les tècniques i les funcions que poden desenvolupar, etcètera. Per tant, clarifica enormement, amb relació a la situació actual, el panorama normatiu i el panorama pràctic relatiu a l'exercici de les professions titulades. També es fixen, evidentment, per a cadascuna d'aquestes professions els requisits de titulació específics que cal tenir, el nivell de titulació que cal acreditar i també en el cas que disposin d'especialitats, per exemple, els metges, també es fa referència a aquesta casuística concreta.

I en cas que es vagin regulant, com deia abans, noves professions en l'àmbit de la salut, a les disposicions sectorials aplicables es podran incorporar nous capítols de la llei via una modificació de la mateixa, o també mitjançant disposicions finals de les lleis de creació dels col·legis professionals concernits. Per tant, crec que hem emprat una bona tècnica legislativa, que en certa forma no fa que aquesta llei acabi sent una inscripció gravada en una pedra de marbre per tota la vida, sinó que el dinamisme propi de la societat, el fet que apareixen noves professions de la salut o que es desenvolupen o que s'amplien, doncs

després, evidentment, hi hagi una possibilitat de que això després també estigui recollit en aquest text legal o en altres lleis que es puguin aprovar per remissió al text legal que ens ocupa.

Permeteu-me que finalitzi novament amb un agraïment, doncs, a qui ha liderat i ha coordinat aquest projecte, que és la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus i particularment el senyor Landry Riba. I també moltes gràcies per la feina que s'ha esmerçat en aquest cas concret per aquesta llei, evidentment, des del Ministeri de Salut, primer encapçalat pel ministre Martínez Benazet i actualment també encapçalat pel ministre Font i evidentment també la seva secretària d'Estat, la senyora Elena Mas, que han coadjuvat a poder aconseguir un bon projecte de llei i que ens han fet molta feina tècnica que ens ha permès també desbrossar el terreny i arribar a aquest consens que crec que fa objecte d'aquest projecte de llei. I evidentment, també moltes gràcies a la Comissió Legislativa de Sanitat en el seu conjunt, per la tasca que ha portat a terme, així em consta pel clima d'entesa i de concòrdia, i per haver aportat elements que potser ens havien passat per a tots plegats i que crec que han millorat, sense cap mena de dubte, el text que avui sotmetem a aprovació i que més enllà de català o no català, espero, doncs, que pugui rebre el suport unànimе d'aquesta cambra pel bé dels nostres professionals de la salut, perquè s'ho mereixen i sobretot i sobretot, pel bé del conjunt de la ciutadania que rep els serveis, sempre o molt majoritàriament d'extrema qualitat, que presten aquests professionals de la salut.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Cap de Govern.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Josep Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Sí. Gràcies senyora síndica.

Bé el cap de Govern ja ha fet una explicació molt detallada. El vot del nostre grup serà favorable a la presa en consideració del projecte.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Susanna Vela, teniu la paraula.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Malgrat que el nostre ordenament jurídic disposa de diverses normes que regulen les professions sanitàries, com la Llei general de sanitat de l'any 89 o el Reglament sobre l'exercici de professions paramèdiques i parasocials d'Andorra de l'any 1980, i de forma més general, la Llei d'exercici de professions titulades i col·legis professionals del 2008, que avui també hem debatut la seva modificació, esdevé necessària una norma que reguli els diferents aspectes inherents a l'exercici de les professions titulades de la salut i les particularitats de les professions, d'aquestes professions. Una llei que ha esperat onze anys a veure la llum. El programa electoral de Demòcrates per Andorra del 2011 proposava la regulació per llei de l'exercici d'aquestes professions sanitàries. Es volia, entre altres, regular les diverses formes d'exercici i les normatives específiques per a cada una, la creació d'una carrera professional i també la cartera de serveis.

Hem de constatar que d'aquella primera voluntat s'ha rebaixat, però les expectatives, ja que la llei que avui discutim la seva aprovació ha recollit via capítols les diferents professions sanitàries, en lloc de desenvolupar com s'havia compromès amb els diferents col·lectius lleis específiques per a cada una de les professions sanitàries. De ben segur és millor aquest text que res, però nosaltres no renunciem a tenir lleis pròpies per a cada un d'aquestes professions sanitàries.

El nostre grup parlamentari, després de compartir informació i consideracions amb diferents col·legis professionals, vam formular un total de 17 esmenes, de les quals sis van estar aprovades per unanimitat, sis han estat transaccionades i aprovades per unanimitat, quatre no han estat aprovades i una va ser retirada. Des d'aquí vull agrair la predisposició i la col·laboració amb els col·legis professionals per compartir les millores. Aquesta enumeració no vol ser pas un rànquing d'esmenes elaborades, si és que, el que sí que voldria, és que es valorés pel just treball constructiu que des de l'oposició estem fent amb la voluntat de millorar les iniciatives legislatives, en especial totes aquelles que afecten de forma molt directa el benestar i els drets de la ciutadania. Esmenes que han millorat el text i que voldria esmentar.

Pel que fa als deures dels professionals titulats de la salut, s'han afegit el fet de facilitar als seus pacients tota la informació sobre el seu nom, la titulació i l'especialitat dels professionals que els atenen, així com també conèixer la categoria i la funció, si així estiguessin definides en el centre o la institució sanitària on treballen. Pel que fa a la formació continuada dels professionals titulats, hem introduït conceptes com l'incentiu del treball i la motivació personal com a finalitats d'aquesta formació. Com a principis generals de les modalitats d'exercici professional, s'ha incorporat l'eficàcia organitzativa dels equips, que requereix una existència escrita de normes de funcionament intern i la definició d'objectius i funcions tant generals com específiques per a cada un dels membres, així com complementar per part dels professionals la documentació assistencial, informativa o estadística que determini el centre sanitari.

Pel que fa a l'exercici dels centres sanitaris, hem cregut necessari que els centres sanitaris revisin que els professionals sanitaris de la seva plantilla compleixen amb tots els requisits necessaris per exercir la seva professió, d'acord amb el que té prevista la llei i altres normes que li siguin d'aplicació per poder continuar prestant els serveis al pacient. Pel que fa a la publicitat formal i la identificació professional, s'ha millorat la seva redacció, tal com es va

fer amb les lleis de fundacions, com hem fet també amb la llei que aquest matí hem estat discutint, que és el tema que el registre professional sanitari és públic.

Amb les nostres esmenes s'ha corregit un oblit important de la llei. A la llei mancava el recentment creat Col·legi Oficial d'Òptics Optometristes d'Andorra. El vam crear, vam aprovar la llei el passat 9 de juny. El col·legi oficial ja ha aprovat els seus estatuts, ha escollit les persones que ocuparan els càrrecs corresponents en els òrgans de gestió de la institució. Pel que sabem, també ha constituït i ha entrat a tràmit tota la documentació requerida al registre, confiem que la tramitació estigui conclosa o que li falti pocs dies.

S'han afegit, així doncs, al capítol els articles relatius a la definició i les funcions dels òptics optometristes i també els requisits de titulació per poder exercir la seva professió. Per aquests motius, donarem un vot favorable a la llei, exceptuant la disposició transitòria segona que hem estat discutint aquest matí.

Gràcies, senyora síndica,

La Sra. síndica general:

Gràcies vostè, senyora consellera.

El Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Joan Carles Ramos.

El Sr. Joan Carles Ramos:

Gràcies, senyora síndica.

Avui es sotmet a la consideració d'aquesta cambra l'aprovació de la Llei reguladora de les professions titulades de la salut. La salut és segurament el bé més preuat que tenim. Per això està protegida a nivell constitucional en el marc dels drets fonamentals a la vida i a la dignitat humana. Al Principat gaudim d'uns dels sistemes sanitaris més garants i eficients del món, en el que també participen i aporten els professionals de la salut titulats tant en el sector públic com en el sector privat. L'alt estàndard de qualitat i eficàcia que té el nostre sistema sanitari, ha estat evidenciada fins ara i s'ha aconseguit garantir la prestació dels professionals de la salut. Tot el que s'ha regit per una regulació molt limitada, represa en el Reglament del Consell General del 31 de juliol del 1980 sobre l'exercici de professions paramèdiques i parasocials a Andorra, la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, i posteriorment també la llei que tot just avui hem modificat la Llei de professions titulades de col·legis professionals i associacions professionals.

Però en els darrers anys s'ha evidenciat que hi ha una proliferació de noves professions vinculades amb la salut, amb diferents funcions i competències i també multiplicitat de titulacions. És, doncs, necessari reordenar i dotar de coherència al sector sanitari amb una regulació sectorial específica que homogeneïtza els requisits, els deures i els drets de l'exercici de les professions de la salut. En definitiva, dotar de seguretat jurídica tant els prestadors com també els usuaris, per continuar garantint la qualitat i l'excel·lència de la nostra atenció sanitària.

Per assolir aquest objectiu, la llei fa una regulació genèrica amb disposicions comunes per a totes les professions titulades de la salut, en base a l'establiment dels principis generals dels drets i els deures. Regula els requisits per a l'accés a l'exercici professional definint també les incompatibilitats i incapacitats, així com les obligacions de secret professional i el deure de formació continuada, determina el règim de responsabilitat en tipificació d'infraccions professionals i col·legials, crea el Registre de Professions Sanitàries i regula els col·legis professionals. La llei també concreta de forma acurada la definició, les funcions i requisits de titulacions d'algunes professions de la salut: dietista nutricionista, farmacèutic, fisioterapeuta, infermer, llevadora, logopeda, metge, odontòleg, podòleg, ortopèdic, psicòleg o òptic. És una llei, en qualsevol cas, amb clara vocació d'anar ampliant aquestes professions en el temps.

Aquesta llei assoleix, per tant, l'objectiu d'establir un règim coherent i homogeni per a totes les professions titulades de la salut, sense perjudici de fixar també regulacions més específiques per a cada tipus de professió sanitària. Es dota així de total seguretat jurídica i es facilita l'homologació als estàndards internacionals, fet que redunda naturalment en una millora del servei sanitari i de la qualitat. I tot això es fa en el marc d'una transició suau i ponderada que conjuga la continuïtat dels prestadors sanitaris actualment en exercici, que han demostrat abastament la seva vàlua professional i el ferm compromís amb el país, amb exigències més específiques per als nous professionals que s'hi volen integrar.

És també una llei molt demanada pel col·lectiu sanitari, una llei que els dona resposta tal com ens ho vam comprometre a fer a l'inici d'aquesta legislatura. Un compromís que permet dignificar el seu treball i dotar-los de la màxima consideració i la preservació del dret fonamental d'accés a la salut. Pels motius exposats els grups de la majoria considerem que és una llei del tot necessària i, per tant, votarem a favor de la seva aprovació.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Govern desitja intervenir en el segon torn d'intervencions. Endavant, senyor cap de Govern.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies, senyora síndica.

Molt breument, simplement, doncs, per agrair el suport unànimе d'aquesta cambra a la gairebé globalitat del Projecte de llei. Crec que és un senyal positiu que llencem, i al final crec que també és un acte compartit de justícia que, com deia abans, que fem de cara als professionals titulats de la salut del nostre país. Si em permeten, sense ànim d'entrar en polèmiques perquè al final jo crec que ja n'hem tingut una bona dosi aquest matí, però, sí que m'agradaria aclarir un parell d'aspectes de les manifestacions que ha fet la senyora Vela.

Ens ha dit d'una forma, si em permet, una mica capciosa que fa onze anys que teníem aquesta assignatura pendent. Bé, depèn de com es miri, no? Jo crec que la necessitat de regular les professions titulades de la salut no va esdevenir amb l'assumpció de les competències governamentals per part de DA, sinó que ja existia amb anterioritat. Altra cosa és que no s'hagi fet per un motiu o per un altre. Jo no li faig greuge que vostès no ho hagin fet durant els dos anys que van governar, malgrat ja estava en vigor la llei marc. Crec que tampoc no és de rebut que vostè ho faci en cas contrari.

Però en tot cas, el que hem de celebrar avui és que, independentment de si fa onze o més anys que era una assignatura pendent, jo penso que fa més anys que era una assignatura pendent, el que compta, doncs, és que avui aprovem aquesta llei. I també, si em permet, li suggeriré que si vostès no renunciïn, com ha dit, a lleis específiques, que nosaltres tampoc i, tant de bo ho puguem fer, jo també els suggereixo, doncs, que facin ús de la facultat d'iniciativa legislativa que els concedeix la Constitució i el Reglament del Consell General, perquè això no és una obligació que vagi només en una direcció. En tot cas, de moment crec que fem un avenç crucial i molt significatiu, i de fet el fem perquè el Govern sí que en aquest cas ha fet ús de la seva facultat d'iniciativa legislativa.

En tot cas, molt agraït que vostès, i evidentment també els grups parlamentaris de la majoria i els altres grups parlamentaris de l'oposició, donin suport a aquest projecte de llei que, com he dit abans, un serà un avenç molt significatiu en el reconeixement de les professions titulades de la salut i amb les garanties que hem d'oferir també al conjunt de la ciutadania destinatària dels serveis d'aquests professionals de la salut.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor cap de Govern.

Els grups desitgen intervenir? Ningú? No? D'acord.

Acabades les intervencions i vista la demanda dels Molt Il·lustres Senyors Consellers Generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata de procedir a la votació separada de la disposició transitòria segona, procediríem en primer lloc a la votació d'aquesta disposició transitòria segona.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

17 vots a favor, 10 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovada la disposició transitòria segona. I a continuació, vist el que han manifestat en el debat, proposo l'aprovació de la resta de parts per assentiment. Queda aprovat el Projecte de llei.

Punt número 4. Examen i votació del Projecte de llei de mesures de protecció d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge.

L'informe de la Comissió legislativa d'Afers Socials i Igualtat ha estat publicat en el butlletí número 150/2022, del 29 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió la Molt Il·lustre Senyora Núria Rossell, nomenada ponent per part de la Comissió.

La Sra. Núria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

El dia 3 de novembre, la Comissió Legislativa d'Afers Socials i Igualtat em va nomenar ponent del Projecte de llei de mesures de protecció i d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge. I com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la comissió.

La Comissió Legislativa d'Afers Socials i Igualtat va examinar totes les reunions mantingudes els dies 7, 21 i 28 de novembre del referit Projecte de llei, així com les 52 esmenes presentades. 12 presentades pel Grup Parlamentari Demòcrata, 19 presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata i 21 presentades pel Grup Parlamentari de Terceravia + UL + Independents. D'aquestes, una ha estat aprovada per unanimitat, 18 han estat aprovat per majoria, 28 han estat rebutjades, dues han estat retirades per, posteriorment, ser transaccionades i aprovades per majoria, i finalment, se n'han retirat tres. Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la comissió, el text del qual també incorpora les modificacions que s'han dut a terme en base a les propostes de tècnica legislativa i d'adequació a les regles i als usos formals i lingüístics del Consell General que els membres de la Comissió legislativa han considerat escaient fet figurar i que, avui, se sotmet a la consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies, senyora síndica,

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Acabada la intervenció de la ponent, proposo procedir al debat i votació de les reserves d'esmena i continuar després amb el debat de les altres parts del text.

Us informo que s'han presentat cinc reserves d'esmena per part dels Molt Il·lustres Senyors Pere López, Carles Sánchez, president i conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, les quals seran defensades en tres agrupacions. Agrupació 1: reserva d'esmena primera. Agrupació 2: reserva d'esmena segona. Agrupació 3: reserves d'esmena tercera, quarta i cinquena.

Comencem pel primer grup de reserves d'esmena presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Reserva d'esmena primera, que es correspon amb l'esmena número 4 de l'informe de la ponent de modificació de l'article 1 del Projecte de Llei. Intervé per defensar la reserva d'esmena el senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

La reserva d'esmena en qüestió tracta sobre la revisió de rendes del lloguer, un debat que, no cal negar-ho, ens sembla, evidentment, un dels més rellevants del moment actual, si fem cas al què es comenta dia a dia al nostre país, notícies, ja sigui a les xarxes socials o al menys el què ens diu a nosaltres molta gent cada cop que la trobem. I per tant pensem que és del tot necessari tenir avui aquí, al Consell General, un debat sobre la qüestió.

Mirin, després d'anys de pèrdua de poder adquisitiu i de creixents dificultats, en una situació en què gairebé, avui en dia, el 50 % de les famílies del país no poden fer front a una despesa imprevista i gairebé un 40 % de famílies tenen dificultats per arribar a final de mes. Cal dir-ho tot. Particularment incrementats en aquesta, permeto qualificar, desastrosa present legislatura que ha convertit, entre altres coses, les polítiques d'habitatge en un producte d'especulació i d'inversió deixant de banda les necessitats de la classe treballadora.

Després d'anys d'incrementos dels preus del lloguer, molt per sobre dels increments dels salaris que han convertit l'habitatge en la principal preocupació de la ciutadania per a un 48 % de la població, que només era un 23 % fa tan sols tres anys. Per tant, amb una situació de lloguers alts. De lloguers molt alts, en molts casos. Ens sembla que és difícil, molt difícil, argumentar el contrari. Sumada a la inacció del Govern, no només pel que fa a les polítiques de l'habitatge, sinó també, per exemple, en l'aplicació de les pròrroques. Tot i omplir-se molt la boca de les diferents pròrroques aprovades, s'han fet ulls clucs davant les moltes, moltes famílies que han sigut desplaçades del seu pis més enllà de les raons que es permetia a nivell legal. Una informació que, per cert, hem demanat en aquest tràmit parlamentari, en el que hem volgut saber quin control ha pogut fer l'administració sobre l'aplicació efectiva de les pròrroques i dels molts contractes que al llarg d'aquests darrers anys s'han rescindit. Sigui per motius familiars i més familiars que han anat apareixent per part de diferents propietaris, per fer obres, un motiu que no era previst i per moltes altres raons. Una informació que, per cert, com bé saben els consellers i les conselleres amb què he tingut ocasió de debatre en el si de la comissió, no ens ha estat a data d'avui encara facilitada.

Amb una inflació que el Govern no ha sabut ni preveure ni combatre. Cal recordar que les previsions del Govern per a l'any vinent o per final d'aquest any, més concretament, eren

d'un 4,5 %. Tenia anotat que som a un 7 %, però he vist que hi ha una darrera nota d'estadística que he pogut consultar al migdia, un 6,8 %. Però en tot cas tot apunta a que tindrem un tancament molt per sobre del 6,8 %. I que, a més, es segueix menystenint, al nostre entendre, els seus impactes. Costa, per exemple, entendre com davant aquest problema greu d'inflació es preveu una pujada del preu de l'energia al mes de desembre, en lloc de fer-ho al mes de gener. Com ja han dit diverses vegades, amb l'alimentació creixent molt per sobre d'aquests índex, el 12 %, el calçat també per sobre i, evidentment, l'energia i els carburants, també creixent per sobre.

Davant, per tant, d'aquesta situació de poder adquisitiu perdut i que s'està perdent, que a més ha comportat que les pujades salarials i l'increment del salari mínim han quedat sense efecte pràcticament, ja sigui per l'encariment de la vida, per la inflació i, sobretot, sobretot, per l'encariment de l'habitatge, era el moment, al nostre entendre, d'una política decidida que portés a una pujada dels lloguers per sota dels salaris o una pujada dels salaris com vostès vulguin per sobre dels lloguers. I no és cap altre el sentit polític de la nostra esmena i el contingut de la nostra proposta que volem avui en seu parlamentària, que sigui debatuda. Al nostre entendre, sense controlar els lloguers no hi ha millora possible del poder adquisitiu. Tot el contrari. Aquest continuarà baixant per l'any 2023. Seguirà havent-hi una inflació elevada per a l'any 2023, el que comporta major pèrdua de poder adquisitiu.

I també volem fer esment, l'esforç salarial fet pels empresaris, que hi és, queda amortit pels increments en els lloguers. Queda i quedarà de nou amortit per a l'any 2023. El què és un problema social major avui en dia al nostre país, pensem que de forma indiscutible és també cada cop més un problema de competitivitat empresarial i de capacitat d'atreure mà d'obra que no tindrà fi mentre continuï aquesta política inflacionista en els preus dels lloguers.

Hem vist que hi ha hagut un procés de diàleg social en el si del Consell Econòmic i Social entre sindicats i patronal, també amb el Govern, tot i que cal dir ho amb la informació que ens ha estat facilitada amb un govern que no ha pres per activa, que no ha aportat dades ni informes. Però també cal dir que hi havia, si no present físicament, també present en aquestes reunions, una altra gent que hi ha participat. És aquest lobby al voltant de la Taula de l'Habitatge o de la Comissió de l'Habitatge, que sempre planteja increments, noves excepcions i que sempre troba, en aquest cas sí, un govern que està a l'escolta i que finalment, com estem veient, ha imposat una vegada més els seus interessos.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, senyor Carles Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

La preocupació per la pèrdua de poder adquisitiu o pel preu dels habitatges no és una preocupació exclusiva de cap grup. Jo crec que és una preocupació de tots nosaltres. I

quan, i com a problema rellevant que és, quan algun conseller diu que molta gent el para i li diu, aquesta molta gent és gent de tots els costats. I ara m'explicaré. Però abans d'entrar en aquesta explicació, no es pot dir que el Govern té una inacció, exactament s'ha dit amb el tema de l'habitatge, perquè podríem enumerar el pla Renova, la pròrroga dels contractes, la flexibilitat dels requisits per accedir a l'ajut de l'habitatge, el programa d'emancipació dels joves, l'habitatge protegit d'Armor i de Borda Nova, que puja bastants diners, l'impost pels pisos buits, l'IGI reduït, l'ITP pels pisos destinats al lloguer, els criteris d'habitabilitat que fan que un immoble antic s'hi es rehabilita per dedicar a pisos de lloguer, se li apliqui la normativa de l'any en què es va construir l'edifici i no la normativa actual, i ja ha fet aflorar centenars de pisos al mercat de lloguer. Per tant, no és just que es digui que hi ha una inacció del Govern.

I així mateix, quan es diu que hi ha una inacció, que hi ha una pèrdua de poder adquisitiu, també hem de dir que s'estan prenent moltes mesures, com el vals per a la calefacció, els increments de salari, el pla renova d'estalvi energètic, el clípol gratuït o el transport públic gratuït, els ajuts a l'estudi, la devolució dels impostos del carburant, l'IGI reduït pels productes de primera necessitat o, per exemple, avui hem pogut veure, la reducció de les tarifes d'Andorra Telecom. Per tant, tampoc és just que es digui això.

Jo l'esmena que vostès presenten i que és subjecte d'aquesta reserva, està bé? Pot estar bé en alguns casos. Però es pot generalitzar? No, perquè un cop més no fan l'exercici de l'equilibri. Ens intenten, ho dic amb molt, amb molt *carinyo*, ens intenten vendre una Andorra de grans propietaris i de gent que ho està passant molt malament, quan no és només aquesta Andorra. Hi ha moltes Andorra. Aquesta hi és? Segur, però n'hi ha d'altres. Els hi posaré un exemple. Els hi posaré dos exemples. Una família, una parella, un matrimoni que després de molts anys d'esforç i d'estalvi amb salaris mitjans decideixen invertir en un habitatge que el volen posar al mercat de lloguer. Perquè qui compra pisos, no se'ls ha de criminalitzar perquè posen els pisos a lloguer. I aquesta família, després de molts anys d'esforç, en el seu dia decideix comprar un pis per llogar-lo, per obtenir-ne un rendiment, jo crec que és molt legítim. O també els hi podria dir d'una altra manera. Una família que se'ls ha quedat petit el pis perquè han tingut nens, nenes, el què sigui, i necessita un pis més gran. És igual. El tema és que els hi poso un exemple molt senzill. Compren un pis ara o fa quinze anys, perquè després ens expliquen que això ja ho tenen amortitzat. Però bé. I els ho faré amb diversos preus. Em concentraré per exemple en un pis de 350.000 euros. Amb els tipus que es pagaven al gener, una hipoteca a 20 anys d'un pis de 350.000 euros eren 1.854 euros de quota hipotecària. El gener que ve, i això no és culpa del Govern ni de la coalició que li dona suport, aquesta quota hipotecària seran 2.309 euros.

Aquesta família, aquest matrimoni, aquesta persona que va comprar un pis i el volia posar al mercat de lloguer, ara paga, a partir del gener, 455 euros més d'hipoteca. I aquesta Andorra també hi és. Perquè Andorra no són fons d'inversió voltor i grans corporacions que tenen pisos. Hi ha les famílies petites que, fruit del seu esforç, tenen un pis que el tenen al mercat de lloguer i si el tenen hipotecat, passaran a pagar gairebé 500 euros més d'hipoteca. I vostès, en la seva esmena del 25 % de l'increment de salari que podria ser adequat per a algun cas però no és equilibrat pel conjunt de la nostra societat, estan dient que, per exemple, si d'aquell pis pagava 800 euros de lloguer que ara se li puja a 810, quan la nostra proposta és que pugui pujar 840. Aquesta és la diferència. Estem parlant, al final,

rascant els números de la seva proposta, estem parlant de 30 euros a una família que a lo millor està pagant 500 més d'hipoteca cada mes. I aquesta Andorra, senyors del PS, també hi és, de les famílies estalviadores i treballadores que han aconseguit comprar un habitatge i que el volen tenir al mercat de lloguer.

Per tant, crec que no és just dir que hi ha hagut una inacció en matèria d'habitatge en matèria de millorar el poder adquisitiu de les persones. És més, crec que les mesures que es van presentar des de Govern, i que tindrem aviat aquí, són mesures molt més equilibrades i que responen a aquesta realitat social variada que permeti buscar, insisteixo, un equilibri entre l'actualització dels preus dels lloguers i la revalorització dels salaris. Que, no ho oblidem, arranquen en el nivell més alt, que és el de la inflació. Que no, hi insisteixo, que la inflació no és culpa d'aquest Govern.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Per el Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, alguna intervenció? Senyor Joan Carles Camp, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Nosaltres, amb les reserves d'esmena, en aquest cas amb la reserva d'esmena número 1, tindrem el mateix sentit de vot que vam fer en la Comissió. El nostre vot serà no.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel grup parlamentari... Ja estan.

El Govern desitja intervenir? Senyor Víctor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs miri, en primer lloc, responent al senyor López. Ahir a la tarda vaig anar al meu despatx a preparar una mica la intervenció en relació a les reserves que ens van enviar, també que vam rebre ahir. I vaig veure que era complicat preparar alguna cosa escrita sobre la qüestió, perquè al final, doncs, rascant una miqueta es veu clarament que aquestes reserves d'esmena no tenen pràcticament absolutament res a veure en matèria d'habitatge. I m'explicaré.

La primera, aquesta que debatem en aquest moment, doncs sí que evidentment té a veure perquè tracta sobre les rendes del lloguer, però les altres no tenen res a veure amb la matèria. La següent, doncs, parla dels arrendaments dels locals comercials i les següents de pensions i salaris. Tot i que podríem pensar que estan directament vinculades, no tenen res a veure amb la matèria. Però en tot cas, doncs, deixi'm li dir senyor López, vostè avui parlava de política desastrosa, d'especulació, de persones desplaçades. I amb aquestes grans paraules i aquests grans titulars que pretén acaparar, doncs pretén situar-nos en una posició, en una situació apocalíptica, tot i que no vull dir que no sigui preocupant. Certament, la matèria, doncs, ens preocupa a tots. Com deia abans company, doncs és una matèria que preocupa tots els grups parlamentaris en aquesta cambra i especialment el Govern.

Però en tot cas dir que la situació és aquesta, també és faltar a la veritat. Perquè certament tots podem llegir en diaris i en xarxes socials que la situació és complexa, que les famílies estan patint, que l'accés a un habitatge de lloguer és complicat avui en dia. Però no hem d'oblidar també que la gran majoria de les persones del nostre país estan en una situació d'un contracte vigent. La mitjana dels contractes, la durada dels contractes de lloguer és de 12 anys i la mitjana dels contractes de lloguer en vigor és de 671 euros segons les enquestes de pressupostos familiars i les enquestes de condicions de vida. I és gràcies de 671 euros, gràcies segurament a mesures com la pròrroga forçosa de les rendes del lloguer.

Per tant, doncs, dir que realment no es fa res és difícil, com a mínim d'acceptar. Perquè el que si que no es fa res, o com a mínim no ho he sabut veure o no hem sabut veure, és per part seva. Vostè ha fet un discurs avui aquí que no té absolutament res a veure amb la seva esmena. La motivació de la seva esmena, i li llegeixo era simplement: «Es considera que la recuperació del poder adquisitiu passa per eixamplar el diferencial entre salaris i les rendes de lloguer d'habitatge residencial». Senyor López, ja fa tard. Ahir vam aprovar una llei que ja venia amb relació al nostre articulat de la llei, que ja ens demanava justament que elaboréssim aquest criteri d'increment de les rendes de lloguer vinculat a l'índex de revalorització de salaris. Per tant, doncs, no acabo d'entendre molt bé la motivació d'aquesta reserva, a no ser que sigui pujar a al faristol i fer el seu discurs catastrofista que fa sempre amb aquesta matèria. Perquè jo encara avui i espero avui durant el debat, escoltar alguna de les mesures que vostè proposa en matèria d'habitatge.

Miri, aquesta llei, hem apuntat així, així ràpid, té diferents articles. Un dels primers articles és la pròrroga forçosa, què me n'ha de dir? Ja ens ho ha dit aquí. La desafectació dels contractes de lloguer, l'allotjament i la pensió alimentària, que és la part que els empleadors poden oferir als seus treballadors en concepte també de salari en espècies, l'equiparació de l'IGI i l'ITP com a tributació en les operacions de lloguer, el retorn provisional dels habitatges abandonats, els drets d'adquisició preferents a favor del Govern. El Govern s'ha atribuït amb aquesta llei un dret preferent per tal que en situacions de risc o de vulnerabilitat també pugui adquirir habitatges, per tal de, en primer punt, diguéssim, en primer instància, protegir aquelles persones que estiguin en aquell habitatge que siguin vulnerables, i en segon punt, per continuar creixent i continuar, diguéssim, construint aquest parc d'habitatge protegit. L'habilitació per accedir a les dades d'habitatges buits. Poder disposar d'aquesta informació és bàsica per poder saber què podem fer i quins consells podem donar a aquests propietaris perquè puguin posar el seu habitatge en lloguer. La recuperació de l'excepció de requisits d'habitabilitat que tants bons resultats ens ha donat, el protocol amb la Batllia

en casos de desnonament, la flexibilització dels ajuts a l'habitatge, la llei d'embargament. És a dir, algun dels títols que recull la llei.

Quina esmena o quines esmenes faran vostès o quins comentaris han fet amb relació a aquests punts a part del seu gran discurs que ens ha fet ara aquí sobre la situació catastrofista del país. Jo no en veig cap. Per tant, avui és un bon moment i davant de la premsa, davant de la gent que ens acompanyi perquè vostè expliqui quina és la seva política d'habitatge. Perquè si la política d'habitatge que vostè té és fer una anàlisi de la situació, ja li faig jo, complicada, certament. Però estar creuat de braços i analitzar la jugada des del faristol, és com qui veu un partit de futbol des de casa i no baixa al terreny a jugar a futbol. M'entén? Perquè les coses s'han de fer des del camp de batalla, no des del faristol mirant la tele, perquè és molt fàcil comentar la jugada. Però sobre aquestes mesures, senyor López, què m'ha de dir? O sobre les mesures que hem aprovat fins ara? O sobre tantes i tantes mesures que l'únic que ha fet vostè ha sigut algunes d'elles portar-les al Constitucional i que no els han donat la raó. Per tant, doncs, digui'm què vol fer en matèria d'habitatge, perquè realment, i després continuarem amb la següent esmena, però amb aquesta no l'acabo d'entendre perquè a més a més, ja ahir vam donar resposta a aquesta esmena.

I de moment serà tot, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyor Pere López és el seu torn.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Senyor, Filloy si m'escolta, li explicaré una mica de què va el debat d'ara. Jo sé que vostè no li convé parlar d'aquest tema, però li recordo que estem parlant d'una reserva d'esmena que parla, o aquesta és la nostra voluntat, de que per l'any 2023 els salaris creixin molt per sobre dels lloguers. Concretament, que l'increment que es produeixi en el lloguers sigui un 25 % de l'increment que es produeix amb els salaris. Per tant, això quan en l'anterior formulació ja es parlava d'aquest índex de revaloració dels salaris. Per tant, si em permet, parlarem d'això. Vostè parli del que vulgui, però estem debatent aquesta reserva d'esmena i per tant, jo crec que estaria bé que ara parlem d'això. Després ja parlarem, segurament d'altres qüestions. I ja ens queda clar que tant el Govern com els grups parlamentaris que li donen suport no estan per aquesta labor. I jo crec que ho he explicat. És a dir, està molt clar el què volem nosaltres. En un moment com l'actual, amb una inflació molt elevada, amb dificultats molt importants per a les famílies i amb un lloguers que s'han incrementat molt en els darrers anys, el que no volem és una mesura com la que vostès han fet, que s'incrementin un 5 % els lloguers.

És que vostès actuen amb una alegria. És a dir, pisos que ja estan prorrogats i que, segons vostès. Però pisos que estan amb lloguers elevats, elevadíssims, pisos dels que

segurament podríem parlar, alguns estan ja fins i tot amortitzats o totalment pagats. Ara, vostès alegrement, enmig d'aquest context, creuen que incrementar un 5 %, quan per a moltes persones assalariades el seu increment salarial serà d'aquest 5 % o fins i tot de menys, pel gruix, ens poden situar entre el 4 i el 5 %. No és la nostra proposta. No és la nostra proposta.

I jo he vingut avui. Nosaltres, el nostre grup parlamentari, hem vingut avui a debatre d'això. D'això. Vostès ens han d'explicar molt bé avui, que estem parlant d'això, per què creuen que aquesta és una bona mesura. I per què no es planteja un increment sabent que molts dels salaris de la gran majoria dels assalariats, per cert, veuran incrementat el seu salari per sota de l'IPC, per què no fan una política més valenta en matèria d'habitatge? I per què els habitatges doncs no s'incrementen molt per sota del que s'incrementi el gran gruix dels assalariats? El gran gruix dels assalariats amb un salari medià, doncs, al voltant dels 1.800 doncs tindran un increment que estarà un punt i mig o dos punts per sota de la inflació si la inflació acaba al voltant del 7 %, com sembla que el Govern ha previst en aquest projecte de llei, com les dades, doncs, apunten amb la informació que s'està enviant des del departament d'Estadística. Vostès han d'explicar per què no volen això? Per què volen que els lloguers s'incrementin amb la mateixa mesura, sinó fins i tot per sobre per a molts assalariats que s'incrementen els seus salaris.

Perquè vostè sap, senyor ministre, i també estaria bé que en parléssim avui, que en els darrers anys els lloguers han pujat molt per sobre dels salaris, molt per sobre dels salaris. I per tant, aquest era, al nostre entendre, un bon moment perquè ara això es reverteixi. Perquè ara que hi ha moltes dificultats que s'han encarit l'energia que s'han encarit els carburants, que està pujant l'alimentació, sigui el torn que els salaris pugin més que els lloguers. I és això el que ens han d'explicar, perquè vostès això no ho creuen. No és dia de parlar d'altres mesures o coses que s'han fet, estem debatent d'això que ens sembla que, a més, és una qüestió molt important i que molts ciutadans, o almenys el què ens diuen a nosaltres, volen saber què passarà amb el seu lloguer per l'any vinent i que passarà, doncs també amb el seu salari i la improvisació per part del Govern en aquesta matèria. A més, es pot afegir, estem debatent una llei sota aquests principis que nosaltres encara defensem i que avui toca debatre, que ja ha estat modificada o que està en curs de modificació d'una llei que s'ha enviat, que s'ha tornat a rectificar. Per tant, escoltin, no treguin molt pit i en aquest sentit. Debatem del que toca i debatin i expliqui'ns clarament perquè vostès creuen que no és un moment perquè els salaris pugin més que els lloguers.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor López.

El senyor Carles Naudi desitja intervenir? Endavant.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

Miri, el que diu és veritat, sí. Però realitats n'hi ha tantes com persones al nostre país. I no totes les persones, com ha dit el senyor Filloy, viuen en aquesta situació que és preocupant, ben cert, que vostè dibuixa. Permeti'm, que li faci una matisació que la passen per damunt. El màxim que poden pujar els lloguers a l'any que entra, i parlem de lloguers de contracte vençut ja i prorrogat, és un 5 %, el màxim, no el mínim, el màxim. I aquells que estan en els primers anys de contracte és un 2 %. En aquest cas, del 2 %, l'augment del 2 %, insisteixo, representa un 28 % de la possible inflació si és del 7 %. Amb la qual cosa, com els he dit abans, estem molt a prop. Si la inflació acaba sent del 7 %, un contracte que puja aquest 2 % que presumiblement aprovarem per llei, aquest augment no és del 25 que vostè defensa aquí, és del 28. Tan lluny, senyor López, permeti'm que li digui no estem. Això sí, per fer titulars grans sí que estem lluny.

Dit això, els salaris, com a mínim, pujaran el què el Govern va exposar a la roda de premsa d'ahir. No com a màxim, com a mínim. I oblidem una cosa molt important que és la llibertat d'empresa i la llibertat del treballador per pactar salaris i pujades superiors a això. És que això sembla que encara vostès viuen en l'època de l'esclavitud. I això no és així. Les persones, sobretot aquelles persones vàlides, treballadores i lluitadores, possiblement se'ls hi pugi més d'això que vostè diu. Perquè el bon patró no vol perdre aquestes persones. Vol tenir aquest equip humà al seu voltant. I això no ho diuen. I això passa. Per tant, el matís és, com a molt, els lloguers poden pujar entre un 2, els que fa poc que estan llogats o un 5 % i els salaris com a mínim pujaran, els salaris baixos, mínim un 7 %.

Això no és el titular. No els agrada dir ho, però això és així. Per tant, aquest diferencial que vostè explica que és tan preocupant anem-lo matisant una mica, si us plau. I expliquin, expliquin tot això perquè no ho estan fent.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Senyor Camp desitja intervenir? No.

Pel Govern, senyor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Doncs per contestar al senyor López demanava que expliquéssim molt bé perquè incrementaven els lloguers en aquests 5 % i en aquest 2 %. Doncs miri, és molt senzill. Perquè atenem a la globalitat i a diferents casuístiques de la realitat dels contractes de lloguer. La seva proposta era una proposta plana, diguéssim d'aquest augment del 25 % de l'índex de revalorització per a tot tipus de contractes de lloguer. La nostra, com vam explicar justament ahir, doncs, té a veure, o sigui, té en compte més aviat, doncs els contractes més antics, que segurament tenen una renda més antiga i que per tant, podrien ser susceptibles o, com a mínim es podria entendre també, doncs, que l'increment fos superior, però sempre per sota de l'IPC, i que per tant, doncs, estaríem fent contingència en aquest sentit. I que

els lloguers que són més actuals, tot i haver passat un any, tenint en compte que hagi passat un any de vigència del contracte, només puguin augmentar un 2 %.

Per tant, un contracte de 1.000 euros estem parlant de que pujarà 20 euros i això s'ha de dir. I ha de tindre com a mínim un any de vigència. No estem tan lluny dels números que vostè proposa, però a més a més, atensem a casuístiques diferents i no fem rasa plana per a tothom, o línia plana per a tothom perquè aquí és on realment creem després injustícies. Jo crec que li ho explico bé i li ho explico clarament. Vull dir, no sé si finalment la motivació que vostè expressava amb la seva reserva d'esmena és que consideraven que el poder adquisitiu s'havia d'eixamplar i que, per tant, els lloguers havien d'augmentar per sota de l'IPC. Miri, és el que estem fent. Li torno a dir, ja fa tard. Aquesta esmena arriba tard. Això ja està fet. Per tant, jo el que li deia abans és que em sembla molt bé que vostè basi la seva política d'habitatge només en una qüestió de les rendes. I el què li deia abans és que totes les altres mesures de la llei i totes les altres mesures que hem presentat fins ara, no n'ha dit res, només la seva política sobre de rendes. Doncs miri, arriba tard, ja ho hem fet. Estem pujant els lloguers per sota de l'IPC.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López, teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Em costa entendre, senyor Filloy, realment que li costi tant entendre el què estem proposant. Jo no, no hem parlat en cap moment de que els salaris, els lloguers, pugin per sota de l'IPC, sinó que el que estem parlant és que hi hagi una proporció entre lloguers i salaris que nosaltres volem que sigui molt inferior i per tant, no podem acceptar de cap manera que, de forma molt generalitzada, per aquells contractes que ja estan prorrogats un 5 % ens sembla moltíssim. Moltíssim en l'actual context i per tant, els números que fa el senyor Naudi d'agafar el 2 % dels contractes nous amb el 7 %, que és el que es puja a la gent que té el salari mínim, és el cas més favorable a l'hora de calcular aquest rati. Però el rati més habitual és que un contracte prorrogat s'augmentarà el 5 % i que la franja mitjana dels salaris augmentaran entre un 4,5 i un 5,5. Per tant, hi haurà un increment, això per als contractes nous, senyor, no, els prorrogats uns 5, els prorrogats un 5, que hi ha un gran gruix. I aquests contractes no necessàriament són econòmics. I per tant, aquest increment, si el comparem amb la franja mitjana o mediana dels salaris, doncs ens porta al què hi havia en el text original, és a dir, que els salaris augmenten el mateix que el lloguer. És a dir, el lloguer augmenta un 5 i el salari augmentarà un 4,5, un 5, un 5,5. Això pel gran gruix. El 7 només augmentarà pels salaris, pel salari mínim.

Tot això parlant d'una llei que encara no és la que estem debatent avui. Perquè estem aprovant una llei que, a més, ens sembla que és un tema que hauran de resoldre de manera

jurídica, de manera convenient, perquè tenim una llei de finques urbanes, després tenim una llei que parla d'un índex de regularització de salaris que no existeix i ara n'hi ha una altra que proposa uns increments dels lloguers i dels salaris diferents dels que s'estan establint en la llei que avui pertoca.

Però en tot cas, jo crec que el debat és igual de necessari i està clar quines són les dues postures. Per una banda, s'està apostant d'una forma global per un increment equivalent entre lloguers i salaris, equivalent entre lloguers i salaris. És veritat que cada cas és cada cas. Però la mediana dels assalariats estan entre un 4 i un 6 amb un increment del lloguer del 5. I nosaltres creiem que hauria d'haver-hi un increment de salaris molt més per sobre i que calia una política més valenta en la revisió de les rendes. Ja està. Vull dir, és un tema de posicionaments. Tothom ha explicat el seu posicionament i jo crec que tothom l'ha entès més que perfectament.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López. Senyor Naudi, és el seu torn.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

El primer que cal insistir és que efectivament, els salaris pugen per sobre del què pugen els lloguers. Els agradi o no els agradi, això és així. I és que no cal fer més números que com a mínim els salaris pujaran el què va explicar ahir Govern, és a dir, salaris més baixos, un 7 %, els altres un 6,5 així, de forma progressiva, i els lloguers, com a molt pujaran entre un 2, els més nous, i un 5 % els que estan prorrogats i vençuts. I ja està. Ens ho poden pintar de moltes maneres, però el pis que més pujarà de lloguer pujarà un 5 %. El que més. Ja està. A partir d'aquí, si aquell pis està llogat per una persona que guanyi dins de les franges que es van exposar ahir, aquell serà el seu augment salarial, com a mínim. No com a màxim, que és el preu de lloguer, sinó que com a mínim.

I llavors no ens vulguin fer pensar situacions que no són les de tothom, sinó que poden ser les d'algunes persones, però no les de tots. Perquè hi han, com he dit al principi, les situacions inverses. I és que davant d'una inflació hipotètica i possible d'un 7 %, el què vostè defensa és que aquells propietaris de pisos només puguin pujar un 1,25 % aquesta renda, aquest lloguer, el 25 % de la inflació, correcte? I li torno a dir, les moltes famílies que estan hipotecades els està perjudicant d'una forma soberana en permetre'ls aquesta pujada, davant del 24 % que sofriran ells d'augment hipotecari.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyor Filloy, seria el seu torn.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, gràcies senyor síndica.

Doncs per contestar també una mica, continuant contestant al senyor López. Vostè deia: doncs està molt clar, tothom té el seu posicionament i té el seu punt de vista. I és evident, i no pot ser d'una altra manera. Però no intentem tergiversar la realitat. La realitat és la que li expressava fa un segon i és així. És a dir, els increments dels salaris hi són. Són dades empíriques, no?, com diria el cap de Govern. Si em permet. Són dades empíriques. Per tant, els salaris estaran augmentats molt per sobre del què són els lloguers. I li donaré una dada. Miri, el 60 % dels assalariats tindran un increment per sobre, un increment salarial per sobre del què se'ls aplicarà de lloguer. Perquè, a més a més, ja li deia abans, la durada mitjana dels contractes de lloguer al nostre país és de 12 anys i el 64 % de la població, perdó, el 67 % de la població està en règim de lloguer, el què ens indica que segurament una gran majoria d'aquestes persones, doncs, tindrà un increment del lloguer molt per sota del seu increment salarial.

Però a banda, vostè ens haurà d'explicar una cosa, si em permet. És que la proposta que fan, la proposta que fan, ens ha de dir a veure com el propietari del pis ho ha de fer per poder aplicar aquest 25 % de la part de l'índex de revalorització salarial que li pertoca en funció dels ingressos del nucli familiar que estigui arrendant aquell pis. Perquè, per tant, d'alguna manera entenc que aquelles persones hauran de trametre o hauran de donar la informació salarial al seu arrendador per tal que pugui calcular quin és el 25 % de l'índex que li toca per aplicar-li l'increment de la renda. Si no, no sé com ho farà.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor, senyor ministre.

Senyor López és el seu torn, hauríem d'anar acabant aquesta esmena.

El Sr. Pere López:

Miraré, senyora síndica, que sigui l'última intervenció. Només. Bé, només. Dues coses prou importants, senyor Filloy i senyors dels grups parlamentaris que donen suport al Govern. Dades empíriques, que diu el senyor Filloy. Una persona amb el projecte de llei que vostès estan tramitant i el què he explicat una persona que cobra 2.000 euros, que té un contracte prorrogat, se li augmentarà un 5 % el salari i un 5 % el lloguer. I això és una causa, doncs, amb lloguers mitjos a 12 anys, com vostè ha dit, és una situació del tot habitual i seria en termes de freqüència una situació que es pot considerar d'estàndard. Això és igual. Això no és que se li augmentarà més el lloguer que el salari, se li augmentarà, no el mateix, perquè si cobra 2.200 o 1.800 serà un 4,5 o un 5,5, però estem parlant globalment d'un increment equivalent del lloguer respecte dels salaris. Això és la realitat. Vostè s'ho miri com s'ho miri.

I si ens diu a nosaltres com s'hauria de fer? Nosaltres vam fer una esmena perquè hi havia un plantejament en l'anterior projecte de llei de que es faria en funció d'aquest índex de revaloració dels salaris que hauran de trobar la fórmula perquè que una llei quedi aprovada

amb un text, ara tenim una nova llei i tenim una llei d'arrendaments de finques urbanes. Jo crec que això pot donar feina als advocats i col·lapsar encara més la nostra batllia amb interpretacions jurídiques però suposo que ja trobaran la fórmula, sinó via esmena als grups de la majoria. Però hi ha una fórmula fàcil. Que els lloguers en lloc d'incrementar un 5 % doncs incrementessin amb aquest d'això, doncs 1,25, un 1,5 tots aquests contractes prorrogats. La situació general, pot haver-hi casos particulars, evidentment, però la situació global al país, i a manca de la feina que vostè havia de fer en el seu ministeri per tenir més informació estadística dels pisos i quins pisos es lloguen, a quins preus i a uns altres, és que els pisos són cars. I que els pisos amb proporció dels salaris representen un percentatge molt elevat. I quan es governa, es governa per tots. I aquesta és la situació real que hi ha avui en dia al nostre país, la que afecta a la majoria de la gent. Pot haver hi algun cas puntual que aquesta mesura fos injusta, però el que estan fent vostès amb aquest 5 % és que la majoria es veu perjudicada per aquest increment dels lloguers, que no està justificat de cap manera, més quan es tracta de contractes que ja estan prorrogats, de pisos que tenen la seva antiguitat, que molts d'ells probablement estan pagats, amortitzats i més que ja finançats.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyor Filloy, és el seu torn.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, potser per anar acabant. Vostè continua fent el seu discurs, però no em contesta la pregunta, si em permet. Perdoni'm, que sé que no soc jo que he de fer potser les preguntes, però potser a la ciutadania i a la gent i els aquí presents ens interessaria saber una altra vegada com farien vostès per aplicar aquest 25 % de l'índex de revalorització que va en relació al salari que cobren les persones que estan en aquell arrendament. Perquè d'alguna manera el què ens està dient és que les persones que hi viuen hauran de passar les seves nòmines o els punts de la CASS al seu arrendador per tal que aquest calculi el 25 % de l'índex de revalorització que li toca i aplicar-li l'increment que cal. Ja ens explicarà si aquesta era la seva voluntat o no.

Jo crec que en aquest país, doncs potser podem fer les coses d'una manera molt més senzilla i aplicar el percentatge de manera més justa. Com li deia, doncs, els contractes vençuts i no vençuts en funció de l'antiguitat un percentatge o un altre, que li reitero, li torno a dir en la gran majoria dels casos, com vostè deia, i per no entrar en casos concrets, doncs aquest increment estarà per sota de l'increment salarial que aquestes persones i famílies tindran. I per tant, continuem dins de l'àmbit de la protecció a les persones i a les famílies que sempre hem volgut tenir especial atenció en aquestes lleis, diguéssim, de mesures d'habitatge que aprofitem anualment.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Filloy.

Senyor López, endavant.

El Sr. Pere López:

Sí, només un matís, perquè al senyor Filly li parlo i jo crec que no m'escolta mai quan estic d'això. Ja ho he dit, que nosaltres hem fet una esmena amb el plantejament que hi havia avui en dia pel projecte de llei i que no volem. Doncs nosaltres. Vostès van presentar que això fos igual. Nosaltres vam parlar de que fos un 25 %. Davant de la nova fórmula, el què nosaltres no veiem bé i esmenarem és aquest increment del 5 % generalitzat, perquè ens sembla excessiu en l'actual context. Per tant, no sé si proposarem un 1,5, un 1,25. Una fórmula que s'atansi a aquesta fórmula global que havíem previst d'un 25 %. Per tant, no em parli de justificar butlletins de salaris perquè li he dit, li he dit abans i li ho torno i li ho torno a repetir. A nosaltres ens sembla injustificat que no hi hagi, vist que l'increment salarial, doncs, és el què es proposa, també reconeixent, com he dit abans, que els empresaris estan fent importants esforços a l'hora de pagar salaris, però que aquests queden amortits i no prenen el real efecte que han de prendre amb aquests increments de lloguers que vostès permeten. I això ha passat per aquest any i tornarà a passar amb aquestes previsions que vostès fan per l'any vinent.

La Sra. síndica general:

Senyor Filloy. Anem acabant.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, l'última. Miri, senyor López, jo li llegeixo l'esmena ràpidament, diu: «Durant l'any 2023, l'actualització de la renda dels contractes d'arrendament d'habitatge per a residència habitual i permanent, si està pactada en el contracte, ha de practicar-se d'acord amb l'índex de revalorització dels salaris que aprovi el Govern per a l'any 2023, prenent com a base la renda que es paga en el moment que neix el dret a la revisió». I vostès afegixen: «l'actualització efectiva de la renda permesa és d'un màxim del 25 % de l'índex de revalorització de salaris». Vostès el que han redactat aquí és això. Ara, si vol parlar de la propera llei que hem entrat a tràmit amb relació als increments de les rendes, doncs ja ho farem en el proper debat. Però vostè m'ha d'explicar aquesta esmena. Abans em deia que ens centréssim amb aquesta esmena. Expliqui'm com ho farà per aplicar aquest redactat d'aquesta esmena amb relació a poder aplicar aquests increments, diguéssim, de la renda si els arrendadors desconeixen els butlletins de salari dels seus llogaters.

Gràcies, senyor síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyor López.

El Sr. Pere López:

Sí, gairebé per interpel·lació. Senyor Filloy, crec que no li hauria de recordar. Nosaltres hem esmenat el mateix redactat que havia presentat el Projecte de Llei. Per tant, expliqui'm vostès que van ser l'autor entenc del Projecte de Llei. Perquè vostè el que nosaltres diem el 25 % hi deien d'acord, i vam discutir un dia que era el 100 %. Per tant, la mateixa pregunta que m'està posant vostè a mi, jo li poso a vostè. Vostè deia que fos igual o què deia d'acord. Vam discutir l'altre dia si d'acord, volia dir igual o en funció o era un percentatge, però el redactat que hi ha és el mateix. Nosaltres l'únic que hem afegit és, hem substituït el d'acord pel 25 %. Per tant, la pregunta se la pot posar vostè mateix. Perquè és vostè el que va fer aquest redactat, o no sé qui va fer aquesta Llei. Perquè si no ha fet vostè aquesta Llei, llavors no sé qui és el redactor d'aquesta Llei. És el mateix redactat, senyor Filloy. El mateix. Substituint d'acord per 25 %. Per tant, posis vostè mateix la pregunta i se la contesti vostè mateix.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies. L'última intervenció.

El Sr. Víctor Filloy:

Doncs miri, sí, gràcies senyora síndica.

Doncs ja em poso jo mateix la pregunta. Doncs és que jo no, jo no he parlat amb vostè d'aquest d'acord ni compartit amb vostè. No ho sé. Igual n'ha parlat amb alguna altra persona d'aquesta qüestió, no pas amb mi. Jo el què li dic ara mateix és que, d'acord, nosaltres el que vam fer d'alguna manera és lligar aquest article a l'índex de revalorització de salaris. No vol dir que hagi de ser ni igual ni diferent.

El redactat el què venia a dir d'alguna manera o el que venia a recuperar és que d'alguna manera, si no ho posàvem d'aquesta manera, actualment, perdó, automàticament tenint en compte que els contractes de lloguer estan vinculats a la LAFU, i la LAFU ja preveu directament l'increment de l'IPC, havíem de lligar-ho d'alguna manera per tal que quedés clar que aquesta revalorització dels lloguers no aniria vinculada a l'IPC, sinó que aniria vinculada a alguna altra decisió, que pot ser, doncs, proporcional, directa o igual. Però en tot cas, doncs, el redactat no especificava res, massa, massa concret. I jo el que li dic és que si vostè efectivament, vostè dins del nostre redactat, afegeix que ha de ser aquest 25 %. Però com ho faria vostè aquest 25 %? Perquè apliqui un 25 % per igual. Bé, no ens estem entenent. No ho sé.

Gràcies, senyor síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Filloy.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena 1 que es correspon amb l'esmena número 4 de l'informe de la ponent de modificació de l'article 1 del Projecte de Llei.

S'obre un breu període de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

7 vots a favor, 20 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Seguim amb el segon grup de reserves d'esmena presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Reserva d'esmena 2, que es correspon amb l'esmena número 6 de l'informe de la ponent d'addició d'un nou article 2 al Projecte de Llei. Intervé per defensar la reserva d'esmena el senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Aquesta segona reserva d'esmena va en relació als lloguers comercials i és cert que és una qüestió que no s'havia tractat en anys anteriors, però nosaltres creiem important una qüestió prou important per parlar-ne, avui al Consell General. En el passat debat de l'esmena a la totalitat a la Llei del pressupost ja vam parlar de les dades de creixement dels diferents sectors econòmics del nostre país i de com, tot i el creixement global de la nostra economia, aquest no és per a res igual a tots els sectors econòmics del nostre país. Al contrari, si agafem les dades oficials publicades, doncs hi ha hagut una davallada substancial del valor agregat brut o del producte interior brut, com es vulgui parlar, amb sectors com per exemple el comerç, l'hostaleria i d'altres. Una davallada que és, per exemple, comparant el 2021 amb el 2019, ni més ni menys que de 42 milions d'euros, agafant el valor agregat brut. A diferència, com deia, d'altres sectors com la construcció o altres sectors com els serveis immobiliaris i financers, que han crescut molt per sobre d'aquests valors en què ha desvetllat l'activitat, entre altres, del nostre comerç.

Penso que moltes vegades hem parlat de les, i som coneixedors, de les dificultats per les que travessa el nostre sector comercial, la realitat dels seus marges comercials i una qüestió com és el què suposen els lloguers, ja sigui sobre les seves vendes o sobre els seus beneficis en el cas que n'hi hagi. Per tant, en un entorn de creixement de costos important, també per al sector comercial i l'activitat del nostre país, doncs amb l'encariment dels productes amb encariment de l'energia, amb encariment dels carburants, no es pot dir que es vol ajudar els empresaris i als comerciants del nostre país. Com deia abans, cal recordar com s'està centrant la generació de beneficis en el nostre país, en el sector immobiliari i en el sector de la construcció davant d'altres sectors més productius o més operatius que estan en davallada, doncs preveure un increment del total de l'IPC, que pot ser d'aquest 7 % pels imports dels contractes de lloguer.

En el debat que va haver-hi a la Comissió per part d'alguns dels consellers i conselleres dels grups que donen suport al Govern, doncs es deia que els lloguers comercials no són tan elevats o que no hi han, doncs, aquestes dificultats que aportava el nostre grup parlamentari. A nosaltres ens agradaria que aquests plantejaments o aquestes afirmacions es diguin avui en seu parlamentària, perquè no és per res el què ens diuen els comerciants o molts dels comerciants del nostre país i formacions que, per exemple, també en els darrers dies han aparegut en diferents mitjans de comunicació.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor López.

El Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents desitja intervenir?
Senyor Joan Carles Camp té la paraula, si és el cas.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, en la reserva d'esmena 2, que és la reserva 6 de l'informe del ponent, doncs igual que en comissió votarem que no.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Pel grup Parlamentari Independent, senyor Ferran Costa, teniu la paraula.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Abans d'entrar directament en qüestió del perquè hem renunciat a incloure l'article que des del Grup Socialdemòcrata reclamava per vincular l'augment de lloguers dels locals comercials a les mesures previstes pel lloguer d'habitatge, deixi'm dir, senyor López, que

em sembla que vostè fa realment malabarismes dialèctics per confondre a qui ens escolta des de casa. Poso un darrer exemple de la intervenció que feia abans vostè quan parlava de l'anterior esmena. I òbviament, tirant de matemàtiques, d'aritmètica, deia un 5 % de pujada de lloguer i un 5 % del sou, doncs ens quedem igual. Home, no. Convindrà vostè amb mi que difícilment hi haurà algú que dediqui el 100 % dels seus ingressos a pagar el lloguer de casa seva. Com a mínim seria poc recomanable. No dic pas que aquesta situació es pugui donar, però no serà la de la majoria de persones. Per tant, si parlem amb xifres absolutes, un 5 % de pujada del salari a una persona que no dedica el 100 % d'aquest salari a pagar el lloguer, doncs veurà millorada en números absoluts la seva situació davant aquesta espiral inflacionista.

Per tant, penso que cal emmarcar i ser molt rigorosos quan parlem de situacions altament complexes com la que ens trobem en aquests moments. Penso que tots els que estem en aquesta cambra. Hem coincidit i ho hem dit moltes vegades, que la situació actual és molt complexa i les situacions complexes el que requereixen és governar amb moderació i, el què apel·làvem abans, governar amb seny, atenent a totes les necessitats i en tots moments. I vostès sembla ser que moltes vegades, des de la queixa contínua, des de la denúncia continua, però sense la manca d'alternativa, l'únic que ens ensenyen és, dia sí i dia també, un model. És el model intervencionista. Ho dèiem abans quan parlàvem del català, ho veiem ara. Miri, perdoni'm la llicència, però sembla que vostè i tots els seus companys de grup parlamentari hagin fet un estatge no sé si a Corea del Nord o a Veneçuela de fórmules d'intervencionisme polític. Perquè és l'única recepta que ens aconsellen en tot moment. I és més, li diré que aquest Govern ha estat molt valent perquè quan ha calgut intervenir, s'ha intervingut, i s'han intervingut lloguers comercials en plena pandèmia amb unes situacions sobrevingudes, no esperades. I el que dèiem, des de la moderació, des del seny i des d'una valoració d'una realitat altament complexa, es proporcionen en tot moment aquelles situacions adequades amb un equilibri difícil entre els interessos de tothom. I això, li ho ben asseguro, no és feina fàcil, però s'ha fet sense defalliment.

Dit això, i entrant més concret en aquesta esmena que vostès proposen referent als lloguers dels locals comercials. Doncs miri, sense cap mena de problema li diré des d'aquí, des del faristol, que des de la majoria no creiem que la situació dels locals comercials sigui anàloga a la que viu el mercat residencial. Això no vol dir, ni de bon tros, que hi haurà noves problemàtiques específiques, com hi han problemàtiques específiques en tots i cadascun dels sectors. Però no vulgui barrejar una altra vegada, com deia abans, naps amb cols, fent una analogisme entre la situació que es troba els lloguers dels locals comercials al nostre país, amb la dificultat creixent, punyent i complexa que s'ha denunciat en aquesta cambra ja fa molts mesos respecte a l'accés a un lloguer d'habitatge a preu assequible, no és el mateix, no és el mateix.

I li diré que no és el mateix. Malgrat les problemàtiques que pugui tenir aquest sector. Està clar que continua havent-hi moltes zones del país en les quals hi ha locals comercials disponibles. D'acord. No en els grans eixos comercials, però això ens hi hem trobat, diria que sempre perquè són els que òbviament tenen més demanda i són les zones més sol·licitades. Les tensions del mercat residencial no són extrapolables al mercat comercial, ja que l'evolució de l'economia en general és bona i es manté un bon nivell d'activitat

econòmica i ara per ara no s'han detectat clausures massives de comerços d'empreses que es trobin en locals comercials, justament que han de tancar pel preu del local comercial. Hi haurà casos concrets, òbviament, òbviament, però no s'han detectat aquests tancaments massius perquè no hi han sigut, ara per ara.

Com deia abans, quan el Govern va creure necessari i amb el suport d'un ample espectre d'aquesta cambra, hi va intervenir el mercat de locals comercials durant el confinament per la Covid, on tots aquests comerços es van quedar sense cap mena d'ingressos, s'hi va intervenir en el mercat i s'hi va intervenir de forma valenta, decidida i sense precedents. Per tant, quan la situació ho requereix, a aquest Govern no li tremola la mà i fa allò que ha de fer, des del seny i des de la moderació. També val la pena recordar, sembla que ens ho passem per alt, que les empreses i els propietaris dels locals comercials continuen tenint plena capacitat per negociar, en els casos particulars en els quals un dels dos implicats vulgui canviar, modificar, les condicions del contracte, sigui perquè aquest finalitza o bé perquè la situació empresarial requereix de renegociació amb el propietari.

I per últim, potser un efecte menor, però també penso que cal tenir en compte. Potser vostè ha oblidat la casuística que hi ha moltes vegades que hi ha propietaris que tenen tant locals comercials com habitatges a lloguer. Intervenir, com vostès proposen, els lloguers comercials, pot tenir un efecte, de retruc, de vasos comunicants perniciosos que empitjori encara més aquest accés al lloguer habitatge perquè això suposa que són dels mateixos propietaris i òbviament, també ells han de fer els seus comptes. Per tot plegat, ja li dic, li hem dit amb tota la contundència que calia, nosaltres no podem estar a favor d'aquesta esmena.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Costa.

Pel Govern, senyor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Doncs una vegada més, jo és que, sincerament, i senyor López, crec que avui és un dia, i sincerament que no m'ho esperava, però no li diré decebedor, però quasi, perquè és que ara estem parlant d'una mesura sobre les rendes dels contractes de lloguer dels locals comercials, que ens ha afegit aquí amb una llei en matèria d'habitatge. Una vegada més, no veig què té a veure una cosa amb l'altra ni veig quines són les seves polítiques d'habitatge a part d'aquesta primera esmena que hem parlat de la qüestió dels increment de les rendes. I les següents esmenes, com li deia abans, són relacionades amb les pensions de solidaritat i de la CASS i l'increment dels salaris. No hi ha absolutament cap mesura, cap mesura relacionada amb les polítiques d'habitatge. I això s'ha de dir. I ho han de saber la gent que ens escolta. No tenen absolutament cap mesura en polítiques d'habitatge. Han agafat aquesta llei, han introduït qüestions totalment paral·leles i alienes a

aquesta qüestió, i d'això en fan un mix i fan un popurri perquè d'alguna manera, doncs, sembli que tenen alguna cosa a dir quan realment no hi ha cap aportació sobre l'articulat de la llei.

I a més a més, es posicionen, i ja ho han fet altres vegades, com a partit polític intervencionista. Si no és suficient ara amb la situació, doncs que ens trobem d'intervenció en els contractes de lloguer d'habitatges que malauradament, doncs, la situació no és comparable amb la dels lloguers comercials, doncs perquè hi ha una situació real en la que l'Estat havia d'intervenir, tot i que, evidentment, la nostra filosofia i com vostè sap, és la llibertat de pactes. Però que quan hi han aquest tipus de desajustos, doncs l'Estat i el Govern té l'obligació d'intervenir dins de la mesura del què pugui. I així ha estat en matèria d'habitatge. Però com li deia ara el meu company, el company Costa, doncs en tot cas no és la realitat o com a mínim la tònica general en matèria d'arrendament de locals comercials. Que si bé és cert que hi ha locals comercials, doncs que estan passant o poden passar amb dificultats perquè la seva activitat econòmica no acaba d'arrencar, no és la tònica general i, per tant, veuríem com a mínim exagerat, des del nostre punt de vista, intervenir ara en tots els locals comercials del país, independentment de les situacions en què es trobin.

I més, i el senyor Costa li feia també una petita pinzellada de l'escenari econòmic, on l'economia del nostre país està creixent. Miri, buscant ahir també, i ahir també amb comentaris i amb informes que el ministre de Finances em va fer arribar, l'FMI ens posiciona com a segon país d'Europa amb millor creixement. Tenim un PIB del 10,9. Les importacions han passat de 1.300 i escaig milions d'euros a més de 1.400 milions d'euros. 100 milions d'euros més d'importacions. Els ingressos de duana estan per sobre, respecte comparant el 2019, ja no li comparo els anys de la pandèmia, estan per sobre de l'any 2019, per un 21 %. Escolti, no té absolutament cap sentit. Jo entenc que vostès ho farien i ho farien a gust, perquè ideològicament s'hi senten més còmodes, regulant tots els aspectes de la vida dels nostres ciutadans. Però com que no és el nostre ADN ni el nostre principi, doncs no ens situem en aquesta esfera. I si bé ho hem hagut de fer amb la qüestió de l'habitatge és perquè entenem que és un dret i que cal preservar aquesta garantia constitucional als nostres ciutadans.

Però miri, també li deia el senyor Costa, i permeti'm que em reprengui una mica, doncs, del contingut del seu discurs. Quan ha fet falta, ho hem fet. Quan ha fet falta, hem intervingut en els locals comercials. I no cal anar gaire lluny, el senyor Costa també ho ha dit, doncs durant la pandèmia i, fins i tot, en post pandèmia vam activar més de 230 milions d'euros a disposició en crèdits tous, dels quals es van poder concedir 153 milions d'euros al 0 % d'interès i avalats pel Govern. Per tant, quan ha fet falta, el Govern ha estat al costat d'aquests petits empresaris que estan en lloguer amb els seus comerços o diferents indústries o empreses. També vam fer la suspensió dels contractes de lloguer durant els mesos més durs de la pandèmia, com vostè sap. I a més a més, vam crear uns ajuts específics amb modificació del Reglament de prestacions socials per a petits propietaris de locals comercials que podien viure o subsistir dels ingressos de les rendes de lloguer de locals comercials, per tal d'ajudar-los també en moments difícils.

Per tant, quan cal, el Govern actua. Mou les palanques necessàries per donar resposta en cas de necessitat. Però permeti'm, el què no farem és una norma general en una situació de creixement de país, ara intervenir també en els locals comercials.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Un altre torn d'intervencions.

Senyor López és el seu torn.

El Sr. Pere López:

Sí. Ho faig des d'aquí mateix, senyora síndica.

En primer lloc, el què comentava el senyor Costa, és a dir, si els salaris incrementen un 5 i els lloguers incrementen un 5, ja hi estem d'acord que estarà bastant equilibrat una cosa amb l'altra, queda molt millor, perquè no tota la renda es destina al lloguer. Però és que, senyor Costa, és que la resta augmenta més. No sé si vostè s'ha adonat que la resta incrementa per sobre del 5, o sigui que finalment la part del salari, que és una part important, augmenta el mateix del lloguer, perdó, augmenta el mateix que el salari però estem en una inflació del 7. Els aliments estan pujant el 12, l'energia el 20. Per tant, o recuperem una mica de renda per la part d'uns lloguers que globalment pensem que estan molt elevats o si no, no surten els números. No és que només la gent pagui el lloguer i tota la resta se l'estalviï, és que l'altra part puja més que el 5 %. Per tant, ja veu vostè que els números no poden sortir de cap manera.

Després, i deixi'm que, doncs, si ha volgut fer un discurs prefabricat, ha agafat el pitjor dels exemples. Si el dia que el Govern diu als empresaris cada quant han de pujar el salari per tram de 200 euros ens titlla a nosaltres d'intervencionistes, home, jo crec que no és el millor exemple. És a dir, amb una llei, amb una situació, en part per un fracàs de model de país, perquè ja s'ha parlat moltes vegades, quan es van fer les lleis sindicals, tant en l'anterior legislatura com amb el Govern liberal, ja es va denunciar que aquest model seria un fracàs i que paraules que són d'ús comú en altres països com acords sectorials, convenis col·lectius, etcètera, doncs no tenen definició a l'andorrana perquè no existeixen. I per tant, estem davant d'una llei clarament intervencionista en termes de lloguer i de salaris. Perquè el Govern diu a la propietat privada quan ha de pujar els lloguers segons l'antiguitat i li diu als empresaris cada quant ha de pujar cada un dels seus treballadors en funció d'uns trams decidits, imagino que arbitràriament, perquè com a mínim no hi ha cap mena d'informe en la memòria quan se li puja a un de 1.400, se li puja un 7 %. Vostè creu que avui era un bon dia per parlar d'intervencionisme? Jo crec que no, que ha agafat el paper, potser d'algun altre debat.

En tot cas, nosaltres sempre hem defensat que davant de les polítiques ultraliberals en matèria de l'habitatge, sense una certa intervenció del mercat de l'habitatge, mai hi hauria solució. I el seu model, doncs, està produint els resultats que està produint, perquè la

situació és la que és i obliga a unes legislacions com les que s'estan fent, que no són precisament regulacions de lliure mercat, com hauria de defensar, m'imagino, un liberal com vostè, en el que se li diu a cada un dels agents econòmics exactament el que el què ha de fer. I vostè ens titlla a nosaltres de què volem fer intervencionisme? Nosaltres ens preocupa la situació del sector comercial i pensem que els lloguers són elevats en una bona part del sector comercial i que això perjudica molt els comerciants. Vostès no ho consideren? Doncs no tregui una conclusió que no correspon a un debat que no correspon. Perquè aquesta llei, la que estem debatent o la que s'aprovarà o que està en curs, no és precisament una llei liberal en la concepció, perquè jo crec que ja és d'una intervenció absoluta i metòdica per trams de dos cents euros, és a dir, als salaris, amb un percentatge que el Govern ha decidit de manera unilateral.

Per tant, i insisteixo, conseqüència d'un fracàs de model de país en el qual no tenim sindicats i en el que no hi ha, doncs, diàleg social, com s'ha demostrat, en el que no existeixen convenis col·lectius, acords sectorials com es fan els altres països, doncs, aquest tipus d'acord i que no sigui el govern el que decideixi a qui se li ha de pujar el salari, a qui no se li puja el salari i qui pot fer què amb el seu lloguer, en aquest cas.

I després senyor Filloy nosaltres hem fet, i aquí els companys Roger Padreny i Carles Sánchez han participat molt més que jo en molts debats amb vostè, infinitat de propostes en matèria d'habitatge. Per tant, no vingui a fer aquest discurs avui amb relació a això. Hem proposat un pacte d'Estat des de fa dos anys i mig a mitja legislatura, per asseure'ns, per dissenyar unes polítiques d'habitatge en conjunt. I, per tant, vostès no han volgut. Vostè ha tirat endavant les seves polítiques i les seves propostes, i el balanç és el que és. Per tant, no crec que vostè pugui treure precisament pit de què amb la seva gestió la situació de l'habitatge ha millorat perquè estadísticament, empíricament, com diu vostè, dades a la mà, l'observatori i les enquestes que es vulguin fer, la situació és molt pitjor que quan aquest Govern va arribar al Govern, que quan vostè es va començar a encarregar d'aquesta matèria.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Costa, entenc que desitja intervenir. Endavant.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies senyora síndica.

Potser ens en allunyarem un pèl del que ens porta a la motivació d'aquesta reserva d'esmena per entrar ja en temes potser més conceptuals i és de models de país. Vostè, bàsicament, per dir-ho de manera planera, m'està dient que m'estic posant de peus a la galleda? Home, jo li diria s'hi està posat vostè. Jo li diria justament el contrari. Perquè per un moment vostè acusa el Govern amb el suport de la majoria de polítiques ultraliberals i acte seguit, diu que som intervencionistes. Això sí que no passa per enlloc. Això sí, senyor

López, que no casa per enlloc. No pot dir que aquest govern fa polítiques d'habitatge ultraliberals i dir-nos vint segons després que fa polítiques intervencionistes.

Diré el que diu vostè, potser no m'escolta. He començat la meva intervenció dient que les situacions complexes s'han de gestionar des de la moderació. I quan cal prendre mesures decidides i cal intervenir, s'intervé, per bé que segurament l'ideari polític d'alguns membres de la formació no s'adigui en polítiques d'intervencionisme. Però això no vol dir que si la situació ho requereix, i la pandèmia n'és un bon exemple, doncs s'ha de fer. Per tant, no em quadra el seu discurs, per una banda, que ens acusa de ultraliberals quan ha quedat més que provat que totes les polítiques d'habitatge que s'han aplicat fins aquests moments poc en tenen, i llavors ens digui intervencionistes.

I per altra banda, vostè es queixa, potser amb raó, que no s'han desenvolupat prou les competències que han d'exercir en aquest país els sindicats, que no hi ha prou diàleg social, segons vostè, que no s'arriben a acords sectorials, que millorarien molt la situació. És una evidència. Però també jo li diria, per una banda, aquest Govern no va anunciar cap mesura i va esperar a que s'arribessin acords entre els sindicats i la patronal. I van haver-hi diverses trobades en les quals els sindicats d'aquest país i la patronal d'aquest país estaven mirant d'arribar a un acord. I això es va promocionar. Això es va fomentar. I malauradament, els sindicats i la patronal no van arribar a un acord. I, en un acte de responsabilitat política, una vegada més, davant d'aquesta inacció o aquesta manca d'acord entre les parts, és Govern que posa les mesures que creu necessàries, justament, per evitar aquestes mancances.

I per altra banda, si vostè creia que hi havia mancances al respecte i que calia canvis legislatius per atorgar els sindicats amb més potestats en aquest país, doncs jo li diria, no em remuntaré més enllà, però que ha tingut quatre anys per entrar una proposició de llei al respecte i tampoc no ho ha fet. La qual cosa penso que cal ser molt curosos en els debats i en allò que diem, una vegada més, per no despistar a la ciutadania.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Costa.

Govern, desitja intervenir? Senyor Filloy, és el seu torn.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs per contestar el senyor López, doncs, i en relació al que també ara comentava el senyor Costa. En tot cas, jo li deia, doncs ara manifestava vostè que difícilment s'entén, que ara els titlli d'intervencionistes quan justament un dia abans han presentat una llei per intervenir en els salaris. Bé, jo crec que com per tirar o no, jo penso que no, però en tot cas jo crec que la gent que ens escolta compartirà, doncs que les casuístiques o la situació que estem parlant, doncs no tenen res a veure l'una amb l'altra. Una és evident, doncs, que hi ha una situació d'inflació en el país que segurament també vostè podria atribuir-nos la responsabilitat al Govern. Com deien els italians: *Piove porca misèria*, és a dir, *porco*

governo, perdona. Per tant, doncs, tot és culpa del Govern, però en aquest cas no és, creiem que no és així, en tot cas. I que doncs, el Govern en aquesta situació ha d'actuar, ha d'actuar i ha de, com a mínim, influir per tal que els salaris vagin incrementant-se amb relació a aquesta inflació creixent, per tal que les persones i les famílies no perdin poder adquisitiu. Crec que és lo mínim i crec que vostès, en la nostra situació haguessin fet, com a mínim com a mínim el mateix.

Però deixi'm tornar-li a repetir. No és la situació que estan vivint els locals comercials en la gran majoria. Evidentment, ja li torno a dir que hi pot haver locals comercials amb dificultats i conec casos que és així, però en tot cas, aplicar una norma general per una qüestió purament anecdòtica, ara mateix, en el mercat de lloguer dels locals comercials al nostre país, doncs des del nostre punt de vista és arriscat. I li dic anecdòtica per les dades que li he donat. Al final, les dades de creixement del país són les que són. Són les dades que mou també el departament de Finances, el creixement d'ingressos de duanes, com li deia, el creixement del PIB, etcètera. El creixement de l'economia, en definitiva. Per tant, doncs, jo crec que nosaltres intervenim i actuem, i ho hem demostrat quan cal, amb fermesa, si em permet, i si cal o com a mínim, doncs amb determinació, però no en tots els àmbits de la vida, perquè a més a més, com li deia, respectem aquesta llibertat de pactes i sobretot en aquells sectors on ara per ara no hi ha una tensió, com a mínim, que justifiqui, des del nostre punt de vista, aquesta intervenció.

Vostè també em deia que li recordava que no fan propostes d'habitatge que n'han fet en el passat, etcètere. Bé, sí, en el passat sí, és veritat. No li nego. El senyor Sánchez alguna n'ha fet en alguna de les lleis. I algunes d'elles també han estat portar mesures que portàvem nosaltres al Constitucional en matèria d'habitatge. Sort que el Constitucional finalment no li ha pogut donar la raó. Si ho repeteixo, sap per què? Perquè vostè és molt hàbil repetint la situació en matèria d'habitatge, però com a propostes fermes encara no en conec cap. I a més ha tingut, li torno a dir i torno a ser pesat, perquè crec que és un moment que val la pena recordar-ho i aquí hi ha presents dels mitjans de comunicació també, avui tenia l'oportunitat de fer propostes en matèria d'habitatge. No n'ha fet ni una, a part dels increments de les rendes dels lloguers, ni una. I les que veurem ara a continuació tampoc tenen absolutament res a veure. Quina és la seva política d'habitatge?

Miri, vostè em diu que quan jo vaig arribar al govern o quan vaig assumir aquesta responsabilitat, la situació és molt pitjor. Home, sí, no li negaré. Però, home, jo crec que això, atribuir-me a mi la causa de tots els mals. Permeti'm, doncs, no sé si serà tot responsabilitat meva, en tot cas, o com a mínim també la situació que hi ha en matèria d'habitatge als altres països, que potser per a vostè també en puc ser responsable, no? Però en tot cas hem posat mesures sobre la taula per tractar la matèria d'habitatge com una qüestió estructural i no conjuntural, com es venia fent fins ara. Hem estructurat les polítiques d'habitatge sota aquests tres pilars. Primer pensant en les persones i les famílies, després intentant estimular el mercat en el mercat de lloguer per tal que hi hagués més oferta. Certament, algunes mesures han estat, doncs han tingut resultats millors que d'altres, no li negaré, però han estat sobre la taula i han funcionat. I hem creat també aquest sistema de governança que ens ha de permetre a tots i de cara al futur, disposar d'eines suficientment estables i suficientment, diria jo, al marge dels poders polítics, per tal de que les polítiques d'habitatge tirin endavant. I ahora estem començant a crear tot un parc

d'habitatge públic, doncs que donarà resposta a certs moments de tensió i segurament en el futur.

Però és cert que la política d'habitatge no es resol en un sol dia, ni en dos, ni en un any ni probablement en una legislatura, i més, doncs en un país com fins ara, on no havíem tingut aquesta problemàtica, fins no fa gaires anys. Perquè les decisions que prenem avui en polítiques d'habitatge no tenen un resultat demà. No és fent una llei que solucionem els problemes de les persones. És fent, aplicant o movent petites palanques cada dia i cada any, que d'aquí a un període curt, mig-curt termini, podem començar a tenir alguns resultats.

Per tant, és el que estem fent. No digui que no hem fet res perquè és molt fàcil, ja li deia abans des del sofà de casa, dir que és molt fàcil i que no es fa res i que no es fa cap aportació. I vostè em deia: Home, si li hem proposat un pacte d'Estat. Escolti, si proposa un pacte d'Estat no soluciona la problemàtica de l'habitatge, i més fer un pacte d'Estat amb algú que no té absolutament cap proposta en matèria d'habitatge.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Filloy.

Senyor López, és el seu torn.

Agrairia si poguéssim retornar al contingut més concret de l'esmena. Ja veig que serà complicat.

El Sr. Pere López:

És el que miraré de fer, senyora síndica, però en tot cas és el senyor Filloy el que té la darrera paraula si vol realment parlar de la reserva d'esmena. Jo veig que vostè té la necessitat de verbalitzar cada vegada el mateix i d'anar-s'ho repetint com una necessitat, suposo, cap a vostè mateix. Això, em sembla molt bé que ens vagi dient cada vegada el mateix, el que han fet. Els resultats són els resultats. Vostès no han volgut ni acceptar les esmenes que hem presentat en una llei, en una altra, amb els pressupostos, amb les lleis urgents, amb altre tipus de lleis. I a més ens deia que les nostres propostes eren equivocades i que no era aquesta la via, etcètera. Bé, vostès han tingut la majoria, han fet la política que han fet i som on som. Ja està. Vostè veig que té aquesta necessitat i això si li fa sentir bé i d'això, doncs continuï parlant i repetint les mateixes frases que no diu res i que fa tres anys que anem sentint i que al final, doncs cada vegada estem pitjor.

En tot cas, com ens recordava ara la senyora síndica, la nostra proposta i la nostra voluntat, i jo crec que és important. Jo crec que és la primera vegada, si més no en darrers temps era parlar de la problemàtica dels lloguers comercials, una política que vostè titlla d'anecdòtica. Bé, jo no la titllaria, nosaltres no titllàriem d'anecdòtica. Que no és un problema real avui en dia al nostre país. Doncs bé, també que jo penso que l'important d'aquests debats és que els ciutadans ho puguin conèixer. Jo no sé si molts comerciants, doncs, pensaran exactament com vostès. Petits empresaris que tenen un bar, una cafeteria o un petit negoci, doncs que la seva despesa de lloguer és una qüestió que per al Govern

és una qüestió anecdòtica de la que no val la pena parlar-ne i que no cal fer res. Doncs em sembla perfecte. Exposades les propostes, nosaltres entenem que era un debat interessant, vostès no l'han volgut agafar, doncs votem la reserva d'esmena i continuem el debat amb una altra qüestió.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Alguna intervenció més?

Aniríem acabant, senyor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, intentaré acabar amb dues frases. Doncs jo, bàsicament anecdòtica, ho dic en el sentit de que no justifica segurament la situació una intervenció dels contractes de lloguer dels locals comercials. Que si bé li reconec una altra vegada, li ho torno a dir, és probable, doncs, que hi hagi situacions que no nego, però que no justifiquen en cap cas, doncs ja li dic, una limitació dels contractes de lloguer de tot el país a tot tipus de locals comercials i a tot tipus de negocis i empreses d'aquest país. Jo entenc que vostès, doncs, volen intervenir fins a l'últim racó d'aquest país, però miri no és la nostra, la nostra idiosincràsia. Ja li deia Intervenim quan cal, quan realment hi ha un necessitat imperiosa. Però per situacions com la que estem vivint els locals comercials, que segurament alguns d'ells doncs no li dic que no passin moments difícils, i em sap greu reiterar-me, però que no justifica en cap cas intervenir tots els locals comercials i empreses d'aquest país que estan pagant lloguers.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal i com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena 2 que es correspon amb l'esmena número 6 de l'informe de la ponent d'addició d'un nou article 2 al Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

7 vots a favor, 20 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Finalment, el tercer grup de reserves d'esmena presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Reserva d'esmena 3, que es correspon amb l'esmena número 28 de l'informe de la ponent d'addició d'un nou article al Projecte de Llei. Reserva d'esmena 4, que es correspon amb l'esmena número 29 de l'informe de la ponent d'addició d'un nou article al Projecte de Llei. I reserva d'esmena 5, que es correspon amb l'esmena número 50 de l'informe de la ponent d'addició d'una nova disposició final setzena al Projecte de Llei intervé per defensar les esmenes el senyor Carles Sànchez.

El Sr. Carles Sànchez:

Gràcies, senyora síndica.

A continuació, defensaré la reserva d'esmena relativa a l'augment del salari mínim de les pensions contributives i de les pensions no contributives. Aquestes són tres qüestions relacionades amb el poder adquisitiu que hem trobat a faltar dins d'aquesta Llei. Perquè hom pot pensar que la Llei no hi està relacionada, però no hi ha cap dubte que els àmbits que regula aquesta Llei afecten, i molt, al poder adquisitiu. No estan presents a la Llei, les introduïm via esmena. És aquesta la raó, senyor Filloy. I no havent estat incorporades en comissió, les presentem avui en forma de reserva per tal que les puguin, senyores, conselleres i senyors consellers, incorporar-les aquí i ara.

Però per què no s'ha volgut incorporar la pujada del salari mínim de les pensions contributives i de les pensions no contributives en aquesta Llei? La resposta ha estat que una altra Llei se'n farà càrrec. Però per què no incorporar-la en aquesta i seguir la tradició de la Llei òmnibus de mesures d'habitatge i poder adquisitiu? Per què vincular en aquesta Llei els lloguers a un índex de valoració de salaris que coneixem en una altre Llei?

Aquesta és una resposta que jo no posseeixo. Ens costa entendre aquesta maniobra que, en tot cas, considerem del tot desencertada. A què hem d'esperar? Havíem d'esperar una decisió del Comitè Econòmic i Social, ja pràcticament anunciada? I per què delegar la decisió en les negociacions si els anys anteriors ha estat presa pel Govern directament, més tractant se d'aquest any, un any inflacionari. Crec que paguem la manca de tradició negociadora entre agents socials i sobretot, la manca d'un marc de negociació col·lectiva fixat per convenis sectorials amb autonomia de les parts i amb arbitratge de l'Estat. Paguem la manca de voluntat política històrica. A hores d'ara resolta en fals de negociació entre treball i capital. Ho veiem perquè ha estat finalment el Govern qui ha fixat l'augment dels salaris.

Essent d'aquesta manera, és a dir, amb una actuació directa del Govern, ens preguntem per què l'augment no arriba, a les acaballes del 2022, al 60 % del salari mitjà? L'augment del salari mínim, s'entén. Aquesta qüestió l'hem certificat en propostes de resolució, en programes, en preguntes amb resposta oral i escrita, i l'hem sentida per activa i per passiva en aquesta cambra.

Nosaltres, per la nostra banda, ho hem intentat quan hem tingut oportunitat i fins i tot avui fins al final. Però no hem vist la reacció que desitjàvem i creiem del tot lògica. Han augmentat els salaris, és cert, perseguits per un cost de la vida in crescendo, obligats per la circumstància, abocats al fantasma del descontent social i per l'evidència de que amb el mínim no es podia viure i de que això una economia no ho suporta. Nosaltres els hi hem explicat en successius debats de lleis de mesures urgents que el salari havia de créixer, que s'avancesin i establissin el mínim el 60 % del mitjà, que aquest increment augmentaria el consum generant cercles virtuoses mitjançant el consum intern. Això ho vam fer el 2019, el 2020, el 2021 i ho tornem a fer avui. I és cert, tal com explicaven el proppassat dimarts en roda de premsa, el salari mitjà experimenta variacions. I també és cert que cal prendre, doncs, la referència del tancament de l'any i en aquell moment fixar-lo. Certament, existiran variacions durant l'any pel que fa al salari mitjà, la qual cosa obligarà al tancament d'aquell any a fer el mateix. Perquè aquest salari mitjà també ens dona la mesura de l'augment del cost de la vida, ja que és el cost de la vida qui, entre altres, fa incrementar el salari mitjà.

L'increment en el salari mínim és una bona forma d'avançar-se respecte a l'índex de preus al consum i, efectivament, millorar el poder adquisitiu. Qualsevol altra cosa no és millorar, és esdevenir víctima de la circumstància. Intentar corregir perquè, al cap i a la fi, es tracta d'un intent de correcció que ràpidament pot esdevenir en va. Però es va veure en el debat de l'any passat, no existeix un compromís amb la mesura. Però això ho podem canviar aquí i ara.

Permetin-me que begui una mica d'aigua.

En els diferents anys que hem reclamat l'increment del salari mínim fins al 60 % del mitjà, se'ns ha dit que les empreses no podrien suportar-ho. Permeti'm que recorri de nou als arguments emprats en debats anteriors sobre la matèria. Ja els hi vaig dir, crec que això ho vaig dir el 2020, que, efectivament, la majoria d'empreses del nostre país són petites i mitjanes empreses. Els hi vaig dir a propòsit que la manera de produir de cada tipus no és idèntic pel que fa a les tendències que segueixen els salaris. Les empreses grans tendeixen a la rotació i els salaris mínims, perquè el salari és un factor del capital variable, un cost que tendeixen a reduir en el marc d'economies d'escala, posant la inversió en factors de capital fix, tecnologia i infraestructures.

En les petites i mitjanes empreses, per la seva dimensió, el cost variable té més importància en la creació de valor i prefereixen evitar la rotació i la inversió constant en la formació dels treballadors. Poden preguntar als petits i mitjans empresaris què prefereixen, si algú que treballi i es comprometi o anar canviant el personal? Crec que abans s'hi ha fet alguna referència al respecte, i crec que coneixen la resposta. És per això que un salari mínim que vagi més enllà de les necessitats immediates farà bé a les petites i mitjanes empreses d'Andorra. I cerquin en aquest que vegi, més enllà de les necessitats immediates, l'equilibri de què fan gala i no en els ajustaments fruit d'allò inevitable i de la por al malcontentament.

El Raonador del ciutadà, el senyor Marc Vila, ho posava en relleu en roda de premsa el proppassat dilluns. El salari mínim ha de pujar com a mínim un 10 %. I per què? Ens ho diuen les seves paraules, que cito d'un mitjà de comunicació escrit: «Cal ponderar d'una vegada i fer amb valentia i decisió aquest augment important si no volem abocar els ciutadans amb ingressos mitjans i baixos a una pauperització tan injusta, inhumana i tan

ineficient econòmicament i socialment». Ho diu el Raonador del ciutadà i crec que ho diu perquè coneix la realitat, i ens diu més coses. Convida a actuar, i cito: «I no en pedaços. Fem ho ja i indiquem cap a on volem anar». I potser aquesta part és la més interessant on diu que marquem la direcció respecte el benestar del nostre país. I cito de nou de la mateixa font: «S'espera un hivern difícil i un 2023 complicat. Seria imperdonable no procedir amb contundència a introduir mecanismes de redistribució en benefici dels menys afavorits i al mateix temps, donar un senyal de cap on s'orienta el futur de la nostra convivència». Hi estem d'acord i per això proposem aquests mecanismes i aquesta contundència. I els hi proposem avui a vostès.

En aquesta intervenció meva i en la hipotètica rèplica, crec que no entraré a diferenciar entre les nostres propostes respecte al salari mínim i respecte a les pensions i les pensions de solidaritat. Crec que tothom entén que es tracta d'ingressos, és a dir, de la capacitat d'afrontar les despeses d'un dia a dia on pràcticament tot es ven i tot es compra. També s'entén que quan les cadenes de valor o altres factors que afecten els preus es veuen afectats per tendències d'inflació, aquesta capacitat es veu minvada. Això vol dir poder adquisitiu. És per això que el salari mínim, les pensions i les pensions de solidaritat afecten la majoria social d'aquest país perquè són els seus ingressos. Sinó, per què en un context de recuperació econòmica fruit de l'efecte rebot de la crisi de la Covid, el 41 % dels enquestats en un observatori del segon semestre de 2022 diu experimentar dificultat, certa dificultat o molta dificultat per arribar a finals de mes?

Senyores conselleres i senyors consellers, volen canviar aquesta situació? Aquí i ara poden. Per això els demano que votin a favor d'aquesta reserva d'esmena.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, desitja intervenir? És el seu torn. Senyor Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, moltes gràcies, senyora Síndica.

Nosaltres en aquest cas ens abstindrem.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

La tècnica legislativa permet als grups parlamentaris fer reserves d'esmena a l'articulat d'una llei per portar al Ple un debat sobre aspectes del redactat que no comparteixen. És la manera de poder defensar públicament els seus arguments o polítiques, els quals no consten al text final que se sotmet a votació. Aquesta ha estat la voluntat, se sobreentén, del PS presentant unes reserves d'esmena on consten les propostes relacionades amb com s'han d'incrementar les pensions i el salari mínim. D'aquesta manera obtenen quota pública i escenari on defensar aquestes idees, però aquesta vegada considero que no els ha sortit bé aquesta jugada perquè ens habiliten en aquest cas a nosaltres, els grups que donem suport al Govern a explicar les nostres propostes incloses en una llei que precisament el Govern va presentar públicament aquest dimarts, el Projecte de Llei de mesures urgents per a la millora del poder adquisitiu de la ciutadania i en matèria d'arrendament d'habitatges. No era aquest el Ple per explicar-la, ja arribarà, però el seu contingut inclou la via per defensar per què els grups de la majoria votarem en contra de les reserves d'esmena 3, 4 i 5 presentades pel PS.

Resumidament, perquè la llei que avui se sotmet al ple no ha de parlar de salaris i de pensions, sinó d'habitatge, i perquè estem convençuts que les mesures recollides en el Projecte de Llei anunciat pel Govern dimarts són més justes, més proporcionades i més ajustades a la realitat econòmica que les que ells defensen. Ens demanaran, potser per què aquestes mesures no les havíem anunciat abans? I la resposta és fàcil i senzilla. Perquè quan vam entrar a tràmit la llei que avui debatem i que motiva aquestes reserves d'esmena, és a dir, al setembre, les previsions de tancament de l'IPC es movien en una forquilla molt àmplia, entre el 6 % i el 10 % d'augment, ara, en aquests moments que ja tenim pràcticament concretada la inflació, era el moment d'explicar a la manera com revaloritzar els salaris i també els lloguers.

Anant, ara sí, a les reserves d'esmena. En primer lloc, pel que fa la reserva d'esmena relativa a situar el salari mínim interprofessional per al 2023 en el 60 % del salari mitjà, tal com estableix la Carta Social Europea, compartim amb el PS que cal arribar a aquest percentatge del 60 %. Així ho hem reiterat cada vegada que ens ho han demanat perquè a més és un compromís establert a l'inici d'aquesta legislatura. De fet, el compromís que vam assolir ja l'hem assolit i a la vegada n'hem adquirit un de nou. M'explico. A l'inici de la legislatura, arribar al 60 % del salari mitjà era passar dels 1.200 euros. Aquest 2022 hem situat el salari mínim en aquesta xifra, i per al 2023 estarà en 1286 euros, com ja he dit abans. D'aquesta manera, durant aquest 2022, durant aquest 2022, haurem aplicat un increment del 14 %. El Raonador parlava del 10.

Ara bé, s'ha de tenir en compte que el salari mitjà també ha anat augmentant els darrers anys i confio que coincidiran amb nosaltres, que és una bona notícia perquè vol dir millors salaris per a la nostra ciutadania. Hi han ajudat, sens dubte, els increments fixats en la llei que vam aprovar el passat mes de juny, impulsats des del Govern i els grups que li donen suport. Per exemple, amb l'obligació d'augmentar un 3,3 % els sous situats entre el salari mínim i el salari mitjà a mitjans d'aquest any que vam votar. En resum, hem arribat al compromís de superar els 1.200 euros que ens havíem marcat a principis de legislatura, però no arribem al percentatge del 60 % perquè l'objectiu no és estàtic i es va allunyant. En qualsevol cas, seguim i seguirem pujant el salari mínim de forma decidida.

En segon lloc, pel que fa a l'augment de les pensions contributives més baixes, les pensions de solidaritat per a la gent gran i les pensions de solidaritat per a les persones amb discapacitat. Tal com estableix el Projecte de llei de mesures urgents presentat dimarts pel Govern, a partir de l'1 de gener del 2023, les pensions de la CASS de jubilació, viudetat i invalidesa inferiors al salari mínim s'incrementaran el 7 %, que és la xifra amb la qual preveiem que es tancarà l'IPC d'aquest any 2022. Val recordar que si aquest IPC fos superior, òbviament aquest tant per cent es rectificaria. Pel que fa a l'increment de les pensions de solidaritat per a la gent gran i les pensions de solidaritat per a les persones amb discapacitat, s'actualitzaran també d'acord amb l'increment que experimentarà el salari mínim, és a dir, també amb aquest 7 %, i val el mateix comentari que he fet abans.

També voldria remarcar, i és un tema que justament no he vist a la premsa publicat i per tant m'interessaria dir-ho en aquesta cambra perquè penso que és molt rellevant, que també les pensions de jubilació, és a dir, totes les pensions dels nostres jubilats inferiors al doble del salari mínim, és a dir, aquelles pensions de jubilació dels pensionistes andorrans inferiors a 2.400 euros mensuals, també s'apujaran amb un 7 % amb tot l'IPC. I així ho dicta l'article 22 de la Llei del pressupost per al 2023, que en breu votarem. Per tant, cal també afegir a aquestes propostes aquelles que venen a la Llei del pressupost, com és la revalorització del 7 % de totes les pensions inferiors a 2.400 euros dels nostres jubilats.

I aprofito per tornar a recordar, tal com he comentat fa uns minuts, que el Govern ja ha anunciat l'increment del salari mínim i que es farà efectiu l'1 de gener en un 7 %, situant-lo així en 1.286 euros, com ja he dit, a partir de l'1 de gener del 2023. Això ja és un decret que ja ha sigut aprovat pel Govern. Però no serà l'únic increment, ja que a partir d'aquí s'estableix l'augment obligatori, en aquest cas en aquesta llei, dels salaris inferiors als 48.000 euros, o el que és el mateix, el salari que perceben el 94 % dels ciutadans d'aquest país. Es farà a través d'un esgraonat que anirà d'aquest augment del 7 %, per al tram entre els 1.200 i els 1.400 euros mensuals, fins al 0,5 %, per al tram d'entre 3.800 i 4.000 euros mensuals. I, en qualsevol cas, la recomanació que es fa a totes les empreses és que s'apliqui l'augment del 7 % en totes les franges salarials.

Per tot l'esmentat, i tal com ja he anunciat, els grups de la majoria votarem en contra de les reserves d'esmena 3, 4 i 5 presentades pel PS, i, lògicament, donarem suport al nostre Projecte de llei que resol molt millor aquestes qüestions que es plantegen.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Conseller.

El Govern desitja intervenir? Senyor cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Bé, intentaré ser breu i no reiteraré ni el contingut d'aquest Projecte de llei, ni el contingut de les mesures que fan objecte del Projecte de llei que ahir va aprovar el Govern, que es

van explicar en roda de premsa el dimarts i que crec, si no vaig errat, que ja s'ha entrat a tràmit parlamentari, perquè ja ho ha fet amb bastant detall el conseller Enseñat, que m'ha precedit en l'ús de la paraula. Per tant, doncs, em limitaré potser a respondre, i per no escapar-nos, diguem, de l'objecte del debat, que és pròpiament la reserva d'esmena que ha formulat el conseller Sánchez, em permetré, doncs, de respondre-li alguns dubtes que ens ha formulat.

Primer ens ha demanat, senyor Sánchez, per què no s'havia volgut incorporar tota la qüestió relativa als increments salarials i de pensions en aquesta llei seguint la tradició dels darrers anys. Per tant, indirectament reconeix, doncs, que aquest Govern ja ha assentat la tradició d'apujar salaris i pensions i per tant, doncs, d'anar en aquest sentit que ens negava el president del seu grup parlamentari fa una estona. Doncs bé, li explicaré i no hi ha cap voluntat estranya, ni oculta, ni que no puguem explicar, sinó que crec que obeeix a raonaments prou justificats i argumentats.

D'una banda, perquè el context econòmic i social d'enguany és molt diferent del dels anys anteriors on teníem, doncs, un nivell d'inflació molt més contingut, molt més baix, amb una volatilitat inflacionària molt menys important i on, per tant, també era fàcil tenir clar des del moment en què s'entrava a tràmit parlamentari aquest Projecte de llei que avui votem i per tant, doncs, a principis de la tardor, que al final no hi hauria cap tipus de dubte en el sentit, ni cap tipus de problema ni de tensió, en el sentit que si incorporàvem en aquest Projecte de llei que l'IPC tancat és el que determinaria l'increment dels lloguers i l'increment dels salaris i de les pensions, doncs no se'n derivaria cap tensió ni cap problema, d'acord? I això és pel motiu pel qual en aquells anys anteriors es feia d'aquesta manera.

Quina va ser la reflexió aquest any? I crec que ho vaig explicar en diverses ocasions quan els mitjans de comunicació m'ho van preguntar. Primer, doncs aquesta volatilitat ens feia molt difícil preveure ja el mes d'agost, quan vam començar a preparar aquest projecte de llei, quina seria la inflació tancada a finals d'any. De fet, ara també tenim dubtes en aquest sentit, tot i que evidentment les xifres ja les podem determinar amb una major precisió. I sobretot, el fet que la inflació no fos d'un 3,3 % com l'any passat o l'IPC, sinó que ens n'anem a xifres del 7 % evidentment, evidentment, perquè no som uns desconsiderats ni unes persones que no tinguem en absolut en compte les classes més desafavorides del nostre país, doncs evidentment, ja ens plantejava la disjuntiva de que no podíem plantejar un increment dels lloguers que fos equivalent a l'IPC, perquè hagués suposat que si aplicaven la mateixa recepta que els anys anteriors, tots els lloguers s'haguessin incrementat al tomb del 7 %. I per tant, això per nosaltres era absolutament inconcebible i crec que es justifica abastament que nosaltres no som presos de cap lobby, com diu el president del seu grup parlamentari.

Per tant, aquesta va ser la decisió per la qual, doncs, i sobretot per tenir abans de finals d'any aprovada la pròrroga forçosa dels contractes d'arrendament, perquè ningú pogués ser desnonat de casa seva. I al mateix temps, doncs, en aquesta llei no només establíem la pròrroga forçosa, sinó que establíem que els lloguers es revaloritzarien en funció d'allò que es determinés posteriorment, que és el que establirà la llei que ja hem entrat a tràmit parlamentari des d'ahir. I per aquest mateix motiu, també, aquesta llei no incorporava tot

allò relatiu als salaris i a les pensions i ho hem fet en la llei, també, que es va entrar a tràmit parlamentari ahir.

El segon motiu pel qual no s'ha volgut incorporar la qüestió dels increments salarials i de pensions en aquesta llei. Vostè l'ha apuntat, d'alguna manera, i és el respecte pel diàleg social que havíem entaulat i que havíem promogut. Crec que malgrat vostè ho hagi argumentat diferentment, estic convençut que vostès haurien estat els primers que ens haurien criticat i ens haurien fet greuge de que haguéssim entrat un projecte de llei determinant ja un determinat increment dels salaris i de les pensions, mentre paral·lelament tenim entaulat un procés de diàleg social respecte del qual, a diferència també del que diu el president del seu grup parlamentari, li puc garantir que hem picat molta pedra i que hem aportat recursos econòmics, humans i de tot tipus per facilitar aquest diàleg social que malauradament no ha estat possible finalment. Per tant, jo crec que aquest era un motiu que justificava suficientment que esperéssim a la finalització del diàleg social per decidir unilateralment des del Govern, què és el que succeiria en matèria de salaris i de pensions.

Vostè ha parlat també enllaçant una mica amb aquesta qüestió, que ara li comentava, d'una manca de voluntat política històrica de fomentar la concertació social. Miri, jo no sé el què passava fa deu, no, fa vint o quinze anys. El que sí li puc dir és que des que governa DA es va començar un treball molt important de modificació de tota la nostra normativa laboral. No només la nostra normativa laboral en matèria de contractació laboral, sinó també la nostra normativa laboral en matèria d'acció sindical i patronal, que tenia com a objectiu, precisament, facilitar i fomentar que hi hagués més i major concertació social. Però evidentment no aplicant receptes pròpies de països de 50 i 60 milions d'habitants, que és el que es va fer el 2008, i precisament en vam constatar el fracàs absolut aplicat a la realitat d'Andorra, si no intentant introduir receptes més adaptades a la idiosincràsia d'un país com el nostre, on el 98 % del teixit empresarial són petites i mitjanes empreses. I això és el que va fer l'objecte de la Llei d'acció sindical i patronal que, sigui dit de passada, vostè no hi era, però alguns dels seus companys de bancada sí que hi eren i hi van votar en contra a finals de la passada legislatura.

Per tant, el què no es pot fer és, que totes les propostes que fa el Govern per millorar els mecanismes de concertació social, votar-les en contra, no fer-ne cap d'alternatiu i després dir que hi ha una manca de voluntat política, que suposo que ens atribueix a nosaltres i no a vostès, d'assolir i de fomentar aquesta concertació social.

Però, tan se fa. Al final no crec tampoc que haguem de tindre una visió retrospectiva, sinó que el què hem d'intentar és mirar cap endavant. I evidentment, li reconec, i tothom segurament en té una part de responsabilitat, que no hem arribat al grau de maduresa suficient en matèria de concertació social i que no és desitjable ni és positiu que sigui el Govern que any rere any hagi de dictaminar sobre l'increment dels salaris i de les pensions. Li puc garantir que si ens ho haguéssim pogut estalviar, haguéssim estat ben contents. Perquè al final, quan s'adopten solucions equilibrades i ponderades, no acontentes ni als uns ni als altres. I per tant, sabíem que això tindria un desgast polític. Però també sabíem que no podíem defugir de les nostres responsabilitats. Tant de bo el treball que s'ha fet aquest any, i n'estic convençut, de fet, perquè ho he pogut copsar de primera mà, tant de bo, fomenti i ajudi a millorar la comunicació i el coneixement mutu dels interlocutors socials

i, per tant, serveixi poc a poc per millorar aquesta concertació social i ser capaços, d'ara endavant de poder assolir acords, per exemple, en matèria d'increments salarials.

En tot cas, pel Govern no quedarà i li puc garantir i li estenc la mà al seu grup parlamentari, si vostès creuen que hem de valorar un cop més, si cal, modificacions de la nostra normativa vigent en matèria d'acció sindical i patronal per fer una normativa adaptada a la realitat del nostre país, que faci possible que aquesta concertació social s'acabi de materialitzar, ja els hi dic ara, doncs, que poden comptar tant amb aquest Govern com els grups parlamentaris que li donen suport.

S'ha referit també a la qüestió del 60 % del salari mitjà. Aquí poca cosa més puc dir, no? Evidentment, estic totalment d'acord amb el que ha dit el conseller Enseñat, en el sentit que aquest és un anhel, aquest és un objectiu al qual nosaltres no renunciem. Però també és veritat que hi ha hagut tota una sèrie de fets sobrevinguts durant aquesta legislatura, que crec que en certa forma han vingut a distorsionar aquest objectiu que ens havíem fixat.

Primer, evidentment, els dos anys de pandèmia o l'any i mig de pandèmia. Evidentment, això ho va trastocar tot i va tenir una afectació en el teixit empresarial del nostre país que evidentment va requerir que fóssim molt més moderats en les nostres previsions inicials d'anar incrementant el salari mínim any rere any. Per tant, això ens va allunyar una mica d'aquest objectiu d'assolir durant aquests quatre anys aquesta fita del 60 %, de situar el salari mínim en el 60 % del salari mitjà.

Però hi ha un altre argument que a vegades obviem i que crec que és molt més positiu i optimista, i ja em permetrà l'expressió, en el sentit que no hàgim assolit aquest 60 % del salari mitjà, i obeeix a una notícia de base que és clarament, com deia, positiva i optimista. Per què hem tingut més dificultats per assolir aquest 60 % del salari mitjà? No tingui cap dubte que si no haguéssim incrementat el salari mínim, com l'hem incrementat any rere any, un 14 % l'últim any, i si no haguéssim adoptat les mesures any rere any d'increments dels salaris, ja no del salari mínim, sinó dels salaris que van del salari mínim al salari mitjà i aquest any encara més dels salaris que van del salari mínim fins als 4.000 euros, li puc garantir que ja faria dies, i li ha evidenciat el conseller Ensenyat, que hauríem arribat a aquesta fita del 60 % del salari mitjà.

Per tant, no hi hem arribat, però en part no hi hem arribat per una cosa dolenta que és la pandèmia i en part no hi hem arribat per una cosa bona i és que el Govern com que ha anat incrementant molt més el salari mínim i ha anat incrementant molt els salaris que van del salari mínim al salari mitjà, en certa forma ha fet que ens allunyessin o que féssim menys abordable, per dir-ho d'alguna manera, aquest objectiu. I vostè deia, manllevo una mica les seves paraules i les capgiro, vostè deia: si preguntem als empresaris què és millor no sé què, li faig la mateixa pregunta, però en sentit contrari. Si preguntem als treballadors què prefereixen saber que el seu salari mínim està al nivell del 60 % del salari mitjà o que el seu salari mínim s'ha incrementat un 14 i que no li incrementem o que el seu salari mínim en un any l'incrementem un 14 % malgrat no arribi el 60 % del salari mitjà? Estic convençut que el 99,9 % dels treballadors li diran que prefereixen que li incrementin un 14 % el salari mínim, encara que no sigui el 60 % del salari mitjà, que no, que no li incrementin i arribin a aquesta fita del 60 % dels salaris.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Acabo de seguida, senyora síndica. Per tant, crec que quan parlem d'aquesta realitat, d'aquesta casuística és important que també posem damunt la taula tots aquests elements.

I si em permeten, només per acabar, crec que això també és molt important, remetre'ns a la jurisprudència del Comitè Europeu de Drets Socials i a vegades no ho recordem suficientment. La jurisprudència del Comitè Europeu de Drets Socials, i n'hem parlat a vegades amb la consellera Salazar, evidentment, estableix aquesta fita del 60 % del salari mitjà quan parla del salari mínim. Però també diu que si el país en qüestió avaluat està en disposició de justificar que el nivell de cobertura social és suficient, pot acomplir la recomanació, en cas, doncs, que el salari mínim se situï en la forquilla que va del 50, el 60 % del salari mitjà.

I aquí també vull posar damunt la taula el fet que segurament si avui en dia se'ns fes aquesta avaluació amb relació, no digui que no perquè vostè no ho sap. Si se'ns fes avui en dia aquesta avaluació, comparades amb les avaluacions que se'ns han fet els anys anteriors, evidentment potser m'atreveixo a dir no ho sé, però vull creure que potser, ens dirien que el nivell de cobertura social és molt superior al que teníem abans.

Li donaré un exemple molt concret el transport públic gratuït. En la darrera avaluació que ens va fer

La Sra. síndica general:

Ha d'acabar senyor cap de Govern.

El Sr. Xavier Espot:

el Comitè Europeu de Drets Socials no teníem el transport públic gratuït. Ara el tenim. Per tant, això són menys diners que han de pagar els ciutadans més desafavorits, que són els que més utilitzen el transport públic i que van directament a les seves butxaques. L'increment dels llinars per tenir dret als ajuts a l'estudi o als ajuts a l'ensenyament superior de 1,2 lex a 1,3 lex. El mateix pel que fa als ajuts a l'habitatge de lloguer o la reducció del termini mínim de residència per poder-hi tenir accés, de cinc a tres anys. Tot això són millores socials que s'han anat implementant durant aquests últims anys des que es va fer l'última avaluació del Comitè Europeu de Drets Socials i que potser podrien conduir a una conclusió favorable, malgrat no haguem arribat a aquest llinar del 60 % del salari mitjà. Això és tot el que volia dir.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Reiniciem, senyor Carles Sánchez és el seu torn.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, en primer lloc per donar resposta al senyor Enseñat i alhora al senyor Espot, acaba de llegir l'esmena i la reserva d'esmena perquè allà diguem, el 60 % del salari mitjà del tancament de l'any. I aquí anem, la primera constatació que els hi puc fer després d'haverlos escoltat, que és que no augmentarem el salari mínim el 60 % del salari mitjà. I ja s'ha acabat la legislatura en aquest aspecte. Ja s'ha acabat aquest partit. No tornarem. Tant de bo, jo els felicitaria els primers si en els propers mesos poden accedir a aquesta xifra. Però jo crec que aquest, que això queda clar. Això és la meva primera constatació. No s'augmenta el salari mínim el 60 % del salari mitjà. Després podem matisar les avaluacions del Consell d'Europa en la Carta Social Europea, etcètera. Si compten amb ajuts socials o no. Bé, la qüestió és que aquest mecanisme de redistribució, aquesta política de redistribució, que és la del salari mínim, s'ha quedat coixa respecte a l'objectiu del 60 %. Perquè vostès ho han dit en moltes ocasions i ara els situen com a horitzó.

Aquest comentari em duu a la segona constatació i que és que no hi ha res de nou sota el sol. Tornem a veure la mateixa maniobra respecte a situar aquest 60 % del mitjà, en un horitzó al que no arribarem, perquè clar, l'horitzó sempre és al final. És evident. Però ara sí que podem dir que no, que no s'hi arribarà.

I, finalment, una altra constatació, una tercera. I és que el dogma segueix incòmode. Qui dia passa any empeny. I a aquest respecte no puc afegir res més, els hi he exposat les raons en la meva intervenció i els hi exposat l'opinió del Raonador del ciutadà al respecte, que té una panoràmica, crec, bastant bona de l'acció de les institucions i de com aquesta acció es tradueix a la realitat dels ciutadans. I bé, lamento, lamento que no s'hagi arribat a aquest objectiu que creiem haver consensuat entre les principals forces, d'arribar a aquest 60 % del salari mitjà. Aquest augment del salari mínim, el 60 % del salari mitjà al tancament de l'any. Els agraeixo senyores conselleres, senyors consellers, la seva atenció.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Senyor Carles Enseñat és el seu torn.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Senyor conseller, li garanteixo que hi ha disset consellers i suposo que estan sumats als de la resta de l'oposició amb el ple convenciment i treballen per arribar a aquest 60 %. Però el què jo li deia és que, per exemple, agafant actualment el què avui en dia és el salari mig, que són 2.273 euros i fent aquest pas de 1.200 a 1.286, per tant d'un 7 %, ens situem a un

6 % d'arribar a aquest objectiu de que el salari mínim sigui el 60 % del salari mitjà, és a dir, és a dir, 1.364 euros. Però justament amb la llei que estem aprovant avui, amb aquesta llei, que ja sigui fruit de l'obligació legal o ja sigui pel mateix mercat, revaloritzaran els salaris, diguem-ne que com a mínim, un 5 % en totes les seves franges, allunyem aquest objectiu. I per tant, a aquest nou objectiu s'hi haurà d'arribar, òbviament, més tard, perquè en comptes d'estar un 6 %, estarem en un 11 %. I això és una realitat. I això és el què li estava dient.

És a dir, nosaltres l'objectiu que teníem a inici de legislatura que agafàvem un salari mínim sobre els 900 euros era arribar a aquests 1.200. Òbviament, com el salari mitjà també va creixent, aquest objectiu s'allunya. Això no vol dir que hi renunciem, tot el contrari. Treballem per arribar-hi i intentem treballar-hi fent passos més enllà de l'IPC. El què passa és que, òbviament, aquest any l'IPC és del 7 % i per tant, doncs no podem demanar tampoc a les empreses que absorbeixin un pas molt important. Però si agafem a quina distància estàvem fa quatre anys, tenint en compte que hi ha hagut dos anys molt complexos de pandèmia, i en quin pas estem ara, òbviament estem molt més, molt més a tocar d'aquest 60 % del salari mitjà.

Gràcies, senyora Síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Ensenyat.

El Govern desitja intervenir. Senyor Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Senyor Camp, desitja intervenir?

Faci-ho en el torn de consellers, però abans, en el proper torn, aixequi la mà abans perquè li correspon abans, en tot cas, endavant ara.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí. Gràcies senyora síndica.

Em permetran, però és que, a veure fa estona que estem donant voltes a aquesta roda de molí, no? I el què crec que caldria seria que es creessin els mecanismes necessaris perquè les empreses es guanyessin millor la vida. Si les empreses es guanyen la vida, no cal que ens preocupem que el salari pujarà. I mentre intervenim al mercat i necessitem fer aquests increments via decret o via voluntats polítiques, ja que es parla dels del PS més els altres 17. Doncs anem malament. Això vol dir que l'economia del país no va per bon camí. Hem de destinar els esforços a fer créixer l'economia del país i que les empreses es guanyin la

vida, a fer créixer el producte interior brut. Amb ajudes no anem enlloc. Quan s'hauran acabat els diners de la butxaca no hi hauran ajudes. Per tant, hem d'anar per l'altre camí.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

És al seu torn, ara, senyor cap de Govern.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, ara és tota una sorpresa. M'ha semblat intuir que el senyor Camp ni tan sols està d'acord amb què hi hagi la fixació d'un salari mínim. Però en tot cas, bé, entenc, doncs, que tothom defensa legítimament la seva posició ideològica. Miri, jo no vull entrar en un debat amb vostè ara, però, però les seves frases són sempre molt boniques. Hem d'ajudar les empreses i no amb ajuts. Hem de fer créixer l'economia. Hem de posar més diners a la butxaca als ciutadans. Potser que algun dia ens expliqui com ho vol fer tot això. D'aquesta manera també podrem saber si li podem donar suport o no a aquests objectius tan lloables que, evidentment, estic convençut que els vint-i-vuit consellers d'aquesta cambra i tots els membres del Govern compartim. Però potser si després ens endinsem en les receptes per aconseguir ho, potser si és, per exemple, suprimint ni tan sols l'existència del salari mínim, ja li dic ara que no comptarà ni amb el nostre suport i vull creure que tampoc amb el del Partit Socialdemòcrata.

En tot cas, senyor Sánchez, soc jo que li agraeixo poder debatre amb vostè, perquè la veritat és que és un plaer sempre i és exquisit, tant en el fons com en les formes. Tot i que, evidentment, en el fons discrepem enormement. Però, però crec que sempre té una forma molt adequada d'argumentar les coses i a més a més, de transmetre-les. I des d'aquest punt de vista sóc jo que li estic molt, molt agraït. No sigui pessimista, per això. Vostè diu és que ja s'ha acabat el període. Escolti, encara queden molts mesos per endavant, segons com (*se sent riure*). L'altre dia em deien que es podien fer les eleccions al mes de juny de l'any que ve, imagini's. Encara queda temps. Pensi que l'any passat vam fer una segona, un segon increment del salari mínim al mes de maig. Per tant, doncs, encara queda temps, no? Depèn de com. Depèn de com, eh. Per tant, no tirem la tovallola i potser encara podem fer algun esforç addicional, si aquesta legislatura, que el seu president ha titllat de tan desastrosa, prossegueix.

I em deia, és que no hi ha res sota el sol. Home, també em sembla potser excessivament taxatiu. 14 % d'increment del salari mínim en un any, déu n'hi do. Déu n'hi do. Molt per sobre de l'IPC. Molt per sobre de l'IPC sumat de l'any passat, del 3,3% i d'aquest any que albirem que serà un 7 %. Per tant, crec que han fet guanyar capacitat adquisitiva de manera franca a les rendes més baixes. Però és que, a més a més, no ens fixem només en el salari mínim, que és important. Ho és molt. Però el salari mínim és 1,2 % de la massa salarial dels assalariats d'aquest país. I aquest Govern no només ha prioritzat aquest 1,2 %, sinó que

després també ha prioritzat una part molt significativa de la massa salarial dels assalariats més de la meitat, i són aquells que cobren entre el salari mínim i el salari mitjà, respecte dels quals vam decretar un increment del 3,3 % i respecte dels quals aquest any hem decretat un increment encara més important i encara hem anat més lluny, sinó que hem anat a salaris més de 2 vegades superiors al salari mitjà, per tant, que van fins..., més de 2 vegades, gairebé tres vegades superiors al salari mitjà, perquè ens hem demanat fins als 4.000 euros mensuals.

Per tant, jo crec que també ens hem de quedar amb això. I jo crec que quan farem un exercici, és difícil fer-ho quan s'atansen les eleccions i jo ho entenc, les posicions es radicalitzen i a vegades, doncs tenim tendència, doncs a no ser del tot justos i equitatius en les nostres valoracions, i això val per a tothom, no ho dic per vostès. Però com que avui hem sabut que potser encara falta molt per a les eleccions, potser podem retornar a una dinàmica diguem-ne més ponderada en la qual vostès crec, crec, que legítimament i equitativament i justament haurien de reconèixer que aquest Govern ha estat prou valent, prou valent, a l'hora d'adoptar tot un ventall de mesures no només tendents a protegir els llogaters del nostre país, sinó també a millorar la capacitat adquisitiva d'aquells treballadors que cobren els salaris més baixos a casa nostra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor cap de Govern.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de les reserves d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena 3 que es correspon amb l'esmena número 28 de l'informe de la ponent d'addició d'un nou article al Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

7 vots a favor, 17 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena 4. Que es correspon amb l'esmena número 29 de l'informe de la ponent d'addició d'un nou article al Projecte de Llei. S'obre un breu període de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

11 vots a favor, 15 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

Quants consellers no han votat? El resultat és favorable a la majoria. Per tant, a la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

I reserva d'esmena 5 que es correspon amb l'esmena número 50 de l'informe de la ponent d'addició d'una nova disposició final setzena al Projecte de Llei sobre un breu període de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

7 vots a favor, 20 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit a la comissió.

Acabat el debat i votació de les reserves d'esmena, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Govern, senyor Víctor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs bé, passaré a llegir la defensa final. Semblarà que està fora de lloc perquè estem debatent i hem parlat d'una llei de mesures d'habitatge i hem parlat de tot, excepte de mesures d'habitatge, no. Però en tot cas, per recentrar debat i si em permeten, doncs deixi'm fer una reflexió prèvia abans d'entrar a analitzar el Projecte de Llei que avui debatem.

Perquè ningú no pot dir que aquesta legislatura no ha estat excepcional. Mai, des de l'etapa constitucional i fins i tot durant la reactivació econòmica posterior a la crisi immobiliària, hem viscut una situació socioeconòmica com la que ara ens toca viure. Començàvem la legislatura amb una recuperació econòmica que ens permetia ser optimistes davant dels reptes que teníem sobre la taula i en els quals la problemàtica sobre l'accés a l'habitatge i l'escassetat d'oferta d'habitatge de lloguer constituïen fites assolibles amb una intervenció mínima del mercat, de manera que la parella llibertat d'empresa i dret a l'habitatge, trobessin la manera de conviure en equilibri.

Tanmateix, l'esclat de la pandèmia va modificar el ritme polític i va obligar a adaptar-se a les circumstàncies del moment per garantir la seguretat de les persones i la resistència de la nostra economia i l'estat del benestar. Ha estat una feina de tothom. Tothom ha fet esforços per tirar endavant des de l'àmbit públic i des de l'àmbit privat. Estem experimentant un creixement demogràfic sense precedents. En els darrers deu anys hem crescut en 11.299 persones. Aquest creixement, juntament amb una recuperació econòmica accelerada, la ruptura de les cadenes de producció actuals i la crisi energètica estan tenint un efecte inflacionista desconegut en els últims anys.

Doncs bé, en aquest context difícil, el ministeri que tinc l'honor d'encapçalar continua treballant amb l'objectiu de construir una política d'habitatge amb una mirada llarga de futur. És a dir, consolidar la política d'habitatge com una acció política permanent que respongui a les necessitats presents i s'avanci als reptes de futur. I he de confessar que ni ha estat ni és una tasca fàcil de portar a terme, malgrat que l'habitatge sigui la primera preocupació del país. I no és fàcil i a ningú se li escaparà perquè aquesta doble vessant de l'habitatge com a motor econòmic i com a dret genera molta conflictivitat i és difícil arribar a consensos, no només en l'àmbit privat, sinó també en l'àmbit públic.

Des de l'àmbit públic, totes les administracions i aquí ha de recordar que el nostre Tribunal Constitucional ha declarat que són tots els poders públics els que tenen l'obligació de promoure les condicions necessàries per fer efectiu el dret de tothom a gaudir d'un habitatge digne han de treballar conjuntament i de forma coordinada en el marc de la política general de l'Estat.

I des de l'àmbit privat, hem d'entendre que no tot s'hi val. Mirin, la nostra posició, la posició d'aquest Govern, sempre ha estat la defensa de la llibertat com a pilar essencial dels drets fonamentals i com a condició necessària per generar riquesa. Però aquesta llibertat també ha de trobar un equilibri quan un percentatge de la població és susceptible de trobar-se en una situació de risc i quan, en definitiva, l'interès general d'un país està en joc.

Durant aquesta legislatura hem volgut trobar un equilibri entre l'intervencionisme i l'estímul del mercat. Intervencionisme mitjançant la regulació de la pròrroga forçosa dels contractes d'arrendament vençuts durant aquests anys, amb actualització de les rendes d'acord amb l'IPC, i l'estímul del mercat, mitjançant mesures com la deducció fiscal, l'exempció dels requisits d'habitabilitat, la bonificació específica del Pla Renova o la reducció potestativa de la cessió obligatòria i gratuïta fins al 0 %, i l'obligació de finalitzar o enderrocar edificis inacabats. Mesures, totes elles, que estan donant lloc a la incorporació de més de 700 habitatges de lloguer.

Tanmateix, aquesta borsa d'habitatge de lloguer és insuficient per donar resposta, com hem esmentat, a una demanda creixent lligada al nostre model econòmic. I per això el Govern, amb el recolzament d'aquesta Cambra, ha donat un pas endavant per crear un parc públic d'habitatge mitjançant la col·laboració privada consistent en l'adquisició d'arrendaments d'edificis per a destinar-los a preu assequible, amb una dotació pressupostària de 19 milions d'euros. Aquest projecte ve a sumar-se a la col·laboració amb el Comú d'Andorra la Vella per a la construcció d'un edifici plurifamiliar d'habitatges a la Borda Nova, les obres del qual ja s'han iniciat.

Totes aquestes mesures requereixen d'un sistema de governança sòlid que asseguri l'aplicació de les mesures i que acompanyi i intercedeixi per resoldre conflictes del nostre model institucional. Per això vam proposar la creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge, malgrat no vam comptar amb el suport de l'oposició, creiem fermament en que ens cal un model aliè a l'àmbit polític, general o comunal que traslladi un missatge neutre sobre la situació del mercat i analitzi les propostes que ajudin a fer efectiu l'habitatge digne. Per això faig una crida al consens, al treball conjunt de totes les administracions i a la participació constructiva de tot el sector privat amb la finalitat de donar una resposta a les necessitats de la nostra població per poder continuar creixent com a país de forma sostenible.

La llei que avui debatem té com a objecte aprofundir dins dels eixos estratègics del Govern, la protecció, l'estímul de mercat i la governança, i aprofundim en mesures que permeten avançar en el camí que els acabo d'explicar. I si gaudeixen de la confiança de la Cambra, permetran als poders públics, a les institucions i als agents privats i a la societat en general, conèixer millor el mercat de l'habitatge, els programes públics per fer efectiu el dret de tothom a un habitatge digne i, en definitiva, entendre millor les polítiques d'habitatge.

Des de la vessant de la protecció, aquest Projecte de Llei inclou diverses mesures, algunes d'elles adoptades ja abans i d'altres noves, que responen a la situació actual del mercat, a l'encariment dels preus, a la inflació actual i a l'escassetat de l'oferta d'habitatge. Davant d'aquest context inflacionista, el Projecte de Llei estableix un règim d'actualització excepcional de les rendes dels contractes d'arrendament per desvincular-les durant l'any 2023 de l'índex de preus del consum, i per tant, que tinguin un efecte inflacionista. Per això, el Projecte de Llei indica que aquesta actualització ha de fer-se de manera proporcional amb la revalorització dels salaris.

Les circumstàncies abans esmentades obliguen un cop més, a regular la pròrroga forçosa dels contractes d'arrendament d'habitatges que finalitzin durant el 2023, en defecte d'acord entre les parts. La regulació actual inclou, a més, les aportacions de la Comissió Nacional d'Habitatge pel que fa a la recuperació per a ús propi o familiar, fins a segon grau de consanguinitat, afinitat o adopció. A més, s'encomana al Govern la consolidació de la flexibilització dels requisits per accedir a l'ajut de l'habitatge de lloguer que vam aprovar el juny, per tal d'abastar a més persones i millorar també la gestió de la prestació, juntament amb el reconeixement de la compatibilitat expressa amb l'adjudicació d'un habitatge de protecció pública o d'un habitatge de preu assequible.

També s'inclouen dues mesures de protecció en l'àmbit de l'eficiència energètica. La primera comporta la modificació de la LAFU en establir-se una, perdó, com a obligació la cessió de les dades de consum per fer l'etiqueta energètica mitjançant el procediment

simplificat i l'altra comporta ajornar el preu del carboni, de manera que es mantenen els preus de l'any 2022. Una altra mesura reclamada pel sector i a nivell internacional és l'aprovació d'un protocol d'actuació amb l'Administració de Justícia per a la detecció de situacions de vulnerabilitat derivades del desnonament d'un habitatge d'ús residencial i l'adopció de les mesures socials que escaiguin. Es tracta d'actuar abans i millor per ambdues parts.

I abans d'entrar en l'àmbit de l'estímul del mercat i per tractar-se d'una mesura que afecta tant a la protecció com a l'estímul del mercat, recuperem la mesura de la desafectació dels contractes d'arrendament d'habitatge que van finalitzar o van prorrogar-se als anys 2019 i 2020, de manera que poden quedar fora de la pròrroga si, previ acord entre les parts, es formalitza un nou contracte amb una durada mínima de 5 anys i la renda s'incrementa com a màxim un 10 %, sense que pugui aplicar-se a més l'IPC o l'índex de revalorització de salaris.

Pel que fa a l'estímul del mercat, es recullen quatre mesures treballades a la Comissió Nacional de l'Habitatge. Vull agrair també el treball que s'ha fet en comissió per enriquir aquest pilar mitjançant accions que estan dirigides a generar confiança i seguretat jurídica en el mercat. El Projecte de Llei inclou una mesura fiscal per gravar les transmissions a favor d'un particular si es destinen a habitatges de lloguer mitjançant un tipus de gravamen específic del 3,5 %. S'incrementa alhora el topall que pot representar en diners quan l'empresa proveeixi l'allotjament i la pensió alimentària a la persona treballadora i també s'eliminen els requisits que el Codi del procediment civil exigia per recuperar provisionalment la finca arrendada que ha estat abandonada.

Recuperem un altre cop la mesura relativa a l'exempció de requisits d'habitabilitat, una mesura que ha rebut el recolzament del Tribunal Constitucional per estar plenament justificada per garantir el dret a l'habitatge digne i que ha promogut fins a la data la incorporació de 369 habitatges al mercat de lloguer. Apostem per la recuperació del nostre parc immobiliari. Apostem per accions més sostenibles. Apostem per un impacte menor en el medi ambient i apostem, en definitiva, per accions que sumim per l'habitatge de lloguer.

Tanmateix, l'àmbit en el què el Projecte de Llei fa més avenços és en el de la governança. I és que aquesta àrea de treball resulta fonamental per assolir els reptes que tenim sobre la taula. Cal enfortir-nos com a administració per oferir les accions necessàries. Primer amb la regulació per primera vegada, dels drets d'adquisició preferents a favor de Govern com una eina eficaç d'adquisició que tenen com a finalitat protegir, d'una banda, les persones afectades per expedients relatius a una *in solutum*, dació en pagament o l'execució forçosa d'un préstec hipotecari i, d'altra, alimentar el parc públic d'habitatges. Segon, i amb la modificació de la Llei d'embargaments, la qual cosa permetrà que el Govern conegui l'existència de procediments de subhasta pública d'habitatges i pugui participar així a la licitació, si s'escau.

Però és en l'àmbit de l'accés al tractament de dades en què el Projecte de Llei fa més avenços per enfortir el sistema de governança. D'una banda, es modifica l'habilitació genèrica d'intercanvi de dades a favor de l'Institut Nacional de l'Habitatge per esvair qualsevol dubte d'il·legimitat. I, d'altra banda, es fa una habilitació específica per conèixer l'estat i disponibilitat del parc immobiliari, inclosa la identificació dels habitatges buits. Per

això, un cop identificat el parc immobiliari buit, el Projecte de llei encomana al Govern un estudi sobre les causes d'aquesta infrautilització amb la finalitat d'aprovar mesures participades amb les persones interessades i promoure que es destinin al mercat d'habitatge de lloguer a preu assequible.

Continuem creient que cal estimular i incentivar el mercat privat d'habitatge. El Govern continuarà fent esforços i es dotarà d'un parc públic, però necessitem que tothom sumi, administracions, institucions i, sens dubte, agents privats. El Projecte de llei recull la modificació de la llei de l'impost d'habitatges buits instada per aquesta Cambra. Aquesta modificació incrementa el tipus de gravamen del 5,05 euros m² a 10 euros m², i es considera habitatge buit quan està desocupat des de fa un any i doten a la regulació d'aquest impost d'un caràcter més dissuasiu. A més, l'impost passa a tenir un caràcter finalista.

El Projecte de llei també inclou mesures que afecten el règim jurídic dels habitatges de protecció pública. Es tracta de dotar a l'Institut Nacional de l'Habitatge de les potestats públiques necessàries per garantir una gestió eficaç. Alhora, es modifica la llei de l'IGI per tal de sotmetre al tipus superreduït del 0 % els contractes de cessió administrativa d'habitatge de protecció pública. També s'inclouen mesures que estan íntimament lligades a la promoció i la rehabilitació d'habitatge de preu assequible a través del Fons d'habitatge. D'una banda, la possibilitat de cedir gratuïtament al fons l'ús d'un bé públic i, de l'altra, el reconeixement del fons com a entitat totalment exempta de pagament de les taxes comunals.

El Projecte de llei introdueix la figura de la taxació pericial immobiliària i la distingeix de la de la valoració a efectes comercials. Tot això està vinculat a l'encomana que aquesta cambra va fer amb l'aprovació de la llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge i relatiu a l'aprovació de les normes de valoració de béns immobles. D'aquesta manera, es regulen els requisits d'actitud per fer taxacions pericials immobiliàries i un règim transitori fins l'aprovació del reglament que reguli les proves d'aptitud. Finalment, vull destacar l'encomana que es fa al Govern perquè elabori el Projecte de llei del dret a l'habitatge.

Mirin, des de la nostra etapa constitucional hem afirmat que l'habitatge constitueix un pilar de l'estat del benestar, juntament amb l'educació, la salut, el treball i la protecció social. I a l'igual que aquestes matèries, donarem un pas endavant en la regulació del dret a l'habitatge.

Vull reservar el temps que em resta d'intervenció per acabar amb una reflexió. Si alguna cosa hem après durant aquesta legislatura és que les polítiques d'habitatge necessiten temps per consolidar-se com una peça clau de l'acció pública. Pensar en l'accés i manteniment de l'habitatge per a cadascuna de les persones que formem part d'aquest país, comporta posar les persones en el centre de les polítiques públiques. En definitiva, col·locar les persones en el centre de la vida. Perquè l'habitatge constitueix l'espai en què les persones creixen, es desenvolupen i aspiren a millors condicions de vida, la qual cosa reverteix en benefici de tothom. Hem donat l'oportunitat al mercat...

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor ministre.

El Sr. Víctor Filloy:

Ja acabo.

Hem donat l'oportunitat al mercat perquè satisfaci la demanda d'habitatge i tot i que hi ha hagut algunes accions que han funcionat força bé, no ens quedarem parats perquè encara no són suficients. Continuarem treballant per presentar nous programes que permetin l'accés a l'habitatge al gruix de la nostra gent. Tinguin clar que el Govern farà el que faci falta per establir un sistema d'habitatge que trobi un just equilibri en el mercat. Les decisions que avui prenem en matèria d'habitatge sens dubte tindran efectes en el futur, i per això els demano, un cop més, la màxima col·laboració perquè ningú quedi enrere, perquè comptem amb totes les persones que han fet i fan d'Andorra un país acollidor, per continuar fent d'Andorra un país d'oportunitats, de prosperitat segur i amb un bon nivell de vida per a tothom. Per tot l'exposat, sol·licito a la Cambra l'aprovació del Projecte de Llei de protecció d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge.

Gràcies, senyor síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Pel grup parlamentari de Ciutadans Compromesos, senyor Carles Naudi d'Areny-Plandolit, teniu la paraula.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

La llei que avui sotmeten a votació del Consell General. Tenim una llei que a dia d'avui és el colofó a un treball incansable per part, si més no, del Govern i dels grups amb majoria – i no dic que vostès no hagin treballat, si més no, no hi hem estat d'acord– per actuar en el sentit d'aquesta preocupació que crec que tenim tots. Abans em referia que en matèria d'habitatge, al llarg de la legislatura hem treballat i hem proposat millores en el Pla Renova, les pròrrogues del contracte, senyor Filloy, que es tornen a referir a aquest projecte de llei, la flexibilització dels requisits per a les ajudes a l'habitatge, l'emancipació per als joves, l'habitatge protegit de Borda Nova o de l'edifici Armor, l'Impost al qual vostè es referia ara també dels pisos buits, a l'IGI reduït, a l'ITP dels pisos que es destinen al lloguer o també als criteris d'habitabilitat que ara ha mencionat. Quasi 400 pisos han aparegut al mercat de lloguer fruit d'aquestes mesures. I per no mencionar les ajudes al poder adquisitiu, que també van en aquesta línia.

En definitiva, tres són els eixos que recull aquesta llei. L'eix de protecció, l'eix de governança i l'eix d'estímul que van en la línia de fer efectiu aquest dret a l'habitatge digne. La llei comença amb mesures per a la protecció per a les famílies, protecció per a les persones i juntament amb el Projecte de Llei al que abans feien referència, el què fan és protegir a les famílies, protegir les persones, protegir sobretot els llogaters de l'efecte de la inflació, de l'efecte de la inflació i, com ja s'ha dit, els lloguers pujaran menys del què pugen els salaris. El Projecte de Llei inclou una vegada més la pròrroga forçosa dels contractes de lloguer però

desafecta pisos que s'hagin de fer servir per a familiars. És a dir, una persona que té un pis llogat i, posem per cas, que el seu fill necessita un pis, doncs quan s'acaba el contracte, aquell pis pot no prorrogar de forma forçosa aquell contracte de lloguer perquè el seu fill en pugui fer ús. I així mateix també s'actua en els pisos que la pròrroga forçosa, que el contracte principal, perdó, va acabar ara ja fa tres anys.

Com he dit, aquest projecte de llei actua en tres eixos, l'eix de la protecció i, en segon lloc, l'eix de l'estímul. I amb l'eix de l'estímul el què es fa és intentar reduir, intentar baixar la tensió a la qual es sotmet el mercat immobiliari i treballar per l'aparició de nous pisos, de nous habitatges al mercat de lloguer residencial. En aquest sentit, per exemple, hi ha les mesures a les quals ara es referia el ministre, com per exemple la imputació del 25 % del salari brut en concepte d'habitatge d'aquells treballadors temporers, com també l'exempció de l'1 % de l'ITP per a aquells pisos destinats a lloguer i que, per tant, s'equipara, diguéssim, amb l'IGI. Hi ha altres mesures com l'agilització del procediment de quan una finca, quan un pis està abandonat, el procediment judicial al qual se li ha d'aplicar sigui molt més àgil per donar seguretat jurídica al mercat immobiliari, per destensionar-lo. Perquè, com vostès saben, propietaris que han estat immersos en un procés judicial que ha sigut llarg per un pis abandonat i el qual no l'han pogut recuperar, alguns d'aquests han acabat al mercat del lloguer vacacional. I el que es vol amb aquesta mesura és donar una mesura de seguretat jurídica que doni confiança al sector perquè apareguin, d'una forma més tranquil·la, pisos al mercat de lloguer.

S'introdueixen també mesures per al dret d'adquisició per part del Govern sobre pisos per tal que es pugui ampliar el parc d'habitatge públic. Amb les mesures de la professió, o millor dit, de les taxacions immobiliàries el què proporcionem és fiabilitat i confiança a la valoració d'aquests immobles, per tant, que no hi hagi distorsions i això també va en línia amb la seguretat jurídica del mercat. I per últim, torno a dir, això, en l'ordre en què està escrita la llei, aquella mesura que m'he referit abans, que ja la portem diversos anys aquí al Consell General, que és la mesura de la rehabilitació d'edificis antics que avui dia requeririen retirar-se, requeririen fer un ascensor més gran, requeririen fer una escala més gran, requeririen places de pàrquing, permetent-los que s'adeqüin a la normativa de l'any en què es van construir, de manera que això aporta, com ha dit el senyor ministre, 379 pisos nous al mercat de lloguer. Per tant, senyora síndica, Ciutadans Compromesos votarem favorablement a aquest projecte de llei.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Naudi.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

Avui en aquesta cambra es tornarà a votar amb els vots de la majoria, una altra llei intervencionista i en aquest cas s'intervé l'habitatge de lloguer. I per si no n'hi hagués prou

d'intervencionisme en l'habitatge de lloguer, això no acaba aquí. I és que abans d'ahir el cap de Govern, acompanyat dels ministres Gallardo i Filloy, en teoria liberals i de centre dreta, ens anunciaven un altre Projecte de Llei, també intervencionista. Projecte de Llei intitulat de Mesures urgents per a la millora del poder adquisitiu de la ciutadania i en matèria d'arrendaments d'habitatge. La pregunta és, què no els acaba d'agradar del Projecte de Llei actual el que es vota avui, d el desenvolupament de mesures de protecció d'estímul del mercat i governança en habitatge que es vota avui i que van presentar vostès que el passat 28 de setembre? Què ha passat del 28 de setembre fins avui? Tant han canviat les previsions? O han tingut certes pressions? O millor dit, què ens amaguen? O pot ser vostès ara volen erradicar l'IPC dels contractes de lloguer per sempre? Quins seran els índexs de revalorització a partir d'ara? Cada any faran una llei per revaloritzar els lloguers? Amb quins paràmetres? Ja ens ho explicaran.

El que sí que han fet en aquest projecte de llei és continuar amb el què es votarà avui amb la pròrroga forçosa dels contractes de lloguer. I és que a data d'avui la durada dels contractes de lloguer ja no és de cinc anys. Aquest període s'ha duplicat. Avui els contractes de lloguer els han transformat com a mínim a deu anys. Aquesta és la realitat. I molts es pregunten, de què serveix un contracte de lloguer? Ja ho explicaran vostès. El pacte entre les parts se'n va en orris. I, segons alguns dels seus ideòlegs, aquests contractes de lloguer vigents s'hauran de prorrogar tantes vegades com convingui. Poden dir quantes? O serà fins que l'Institut Nacional de l'Habitatge tingui els habitatges necessaris per introduir i destensiar el mercat? Quin és el nombre d'aquests habitatges que cal? Quin és el tipus d'habitatges que necessitem? O bé serà fins a l'infinit?

Senyores i senyors, obrin els ulls, aquesta altra pròrroga forçosa tensiona encara més el mercat de lloguer, entre el producte que està llogat i el que està per llogar. Aquesta és la realitat. I alguns d'aquests propietaris hi suca pa, però la gran majoria, la gran majoria, senyores i senyors, no, i aquesta és la castigada. Això s'ha d'aturar. L'economia no es decreta i les crisis tampoc.

Terceravia els ha fet un gest. I aquest gest obria la porta per acabar amb aquestes pròrroques forçoses. I vostès, els de la coalició i els del Govern de la coalició, no n'han volgut ni parlar. Simplement han votat que no. Ni tan sols ens han volgut sentir ni han demanat explicacions. Ingenus de nosaltres, els de Terceravia, pensàvem que hauríeu agafat el guant i que s'hagués pogut arribar a alguna transacció per parar el cop. És a dir, per fer un punt i a part en les pròrroques forçoses. Però no, no ha estat així. Estem d'eleccions. I no és la primera vegada que fem gestos i obrim les portes a aportar solucions en aquesta matèria i en altres. I si es fixen en els nostres discursos, mireu en cada llei d'aportar solucions a diferents problemàtiques. Però vostès volen fer *bulling* a Terceravia, volen ignorar les nostres propostes i a voltes ni analitzar-les. I si no ens volen escoltar i no els hi agradem, poca cosa hi podem fer. Però al final la realitat és tossuda i alguna vegada ens han donat la raó. Més tard que aviat. Que no es noti massa.

Mirin, gairebé any rere any, Terceravia els hi reclama que cal agilitar els processos judicials per impagaments de les rendes. Sí, senyor cap de Govern. O de serveis subministrats per l'arrendadora i amb la llei que s'aprova avui, senyor cap de Govern, es fa un pas endavant i aquest pas escurça considerablement els processos i el retorn de la possessió. Per tant,

si el cap de Govern ho celebrem i els hi hem votat que sí. No ens sap greu votar que sí a les coses que fan bé, només faltaria. I pel que fa referència a les modificacions de la llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge, aquesta llei, vostès ja coneixen la nostra oposició. No compartim la finalitat que vostès volen donar a l'Institut Nacional d'Habitatge que faci de promotora immobiliària i que amb aquesta llei vostès li acaben de donar les eines necessàries perquè això li sigui més fàcil. Aquesta és la realitat.

I pel que respecta el fons de l'habitatge, vostès inclouen en aquesta llei una disposició addicional sisena, final sisena, cessió gratuïta de l'ús de béns immobles o drets reals sobre béns a favor del fons de l'habitatge. Les administracions públiques poden cedir l'ús de béns immobles, patrimonials o drets reals sobre béns immobles a favor del fons d'habitatge per destinar-los a habitatges a preu assequible, encara que la utilització o l'explotació pública siguin previsibles. Les preguntes són: quins immobles hi volen passar? A qui pertanyen aquests immobles? Per cert, en certs cercles es parla dels béns immobles propietat de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, i la cirereta del pastís seria l'edifici de Prada Casadet. I que aquests siguin cedits a el Fons d'Habitatge perquè els gestioni o els exploti. Ens poden confirmar o desmentir, senyors del Govern, si aquests rumors són certs?

Vostès, en aquesta llei també estan regulant taxacions immobiliàries. Podem estar d'acord que cal regular l'activitat de pèrits i taxadors, però en aquest cas, senyores i senyors, presentin un projecte de llei al respecte i l'estudiarem i el treballarem. La realitat és que avui ja tenim tres lleis que regulen dispersament els taxadors. El què cal a aquestes alçades és donar seguretat jurídica amb una llei i no continuar fent nyaps. En definitiva, aquest projecte de llei no estimula la posada al mercat en l'habitatge, el continua intervenint, que és a la inversa de l'estímul del mercat que vostès diuen que persegueixen.

Senyores i senyors, l'habitatge de lloguer o el crea el privat o el crea l'Estat. Perquè el creï un privat s'han de donar els mecanismes jurídics necessaris per generar confiança. I això avui no es dona. Perquè el creï un privat hi ha d'haver-hi estabilitat en les institucions i en el futur econòmic. I perquè el creï un privat, a part de confiança, la inversió ha de ser mínimament rendible. En definitiva, cal tornar a donar i a dotar de l'estabilitat i seguretat jurídica necessària perquè l'inversor inverteixi al mercat de lloguer. No s'hi val només quedar-nos arreglant els edificis antics. No n'hi ha prou.

En cas contrari, amb unes polítiques intervencionistes com les seves, com les actuals, ens porten cap a un model econòmic diferent al que hi havia fins ara. I sorgeixen molts dubtes. Serà l'Estat el qui subministrarà l'habitatge de lloguer en un futur? D'on trauran els recursos per construir-lo i adquirir-lo? L'Estat gestionarà amb la mateixa eficàcia i eficiència com un privat? Aquest és el model econòmic que volem? Si es continua per aquest camí i donant aquestes oportunitats al privat, com diu el senyor Filloy, faran desaparèixer la inversió del país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Camp.

Pel Grup Parlamentari Independent, senyor Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Abans de començar la defensa d'aquesta Llei de mesures de protecció d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge, deixi'm recordar-los que abans apel·lava a la moderació a l'hora de governar i penso que amb l'orador que m'ha precedit, el senyor Camp i previsiblement el que vindrà a continuació, probablement el senyor López, doncs, es demostra una vegada més com Govern i les forces parlamentàries de la majoria, doncs, fan ús d'aquesta moderació. Perquè òbviament, ben respectable i ben legítimament, el que vostè defensa, senyor Camp, igual que el què defensa el senyor López, faltaria més. Però fixin-se. Vostè ha reconegut que hi ha molts aspectes d'aquesta Llei que els agrada. De ben segur hi haurà molts aspectes d'aquesta Llei que agraden els senyors socialdemòcrates, i això vol dir que aquestes forces de la majoria han de parlar amb tot, amb tota l'amplitud de l'espectre polític representat en aquest Parlament, i una vegada més es reflecteix de manera més que evident i palesa que des de la moderació, des del seny, doncs és com es fa el bon govern.

Dit això, ho hem recordat i ho diu el títol d'aquesta Llei, són tres grans pilars els que basculen damunt de l'articulat. I una vegada més, la majoria parlamentària demostra el seu compromís amb la ciutadania aplicant mesures en el mercat d'habitatge per evitar l'encariment excessiu dels contractes de pisos de lloguer i, alhora, impulsant polítiques que han de permetre en un futur pròxim poder incidir directament en el mercat amb un parc públic d'habitatges a preu assequible. D'aquesta manera, afrontem aquest problema de l'habitatge des d'aquests tres pilars que emmarca el títol de la Llei.

El primer, i jo diria que el prioritari, el de la protecció de les persones i de les famílies. Les mesures extraordinàries i temporals han de permetre a les famílies del país seguir vivint en el seu habitatge de lloguer. El segon punt, les mesures d'estímul del mercat per incentivar que els privats destinin més pisos al mercat de lloguer, també l'administració pública. El senyor Camp deia que no són tals aquestes mesures d'estímul, intentaré centrar el tret per testimoniar que, des del nostre parer sí que ho fa. I tercer, establir aquests mecanismes de governança que permetin tenir tota la informació del mercat i poder-hi incidir de forma activa.

Anem a pams. Protecció de les persones i de les famílies. Quines són totes aquelles propostes que incorpora l'articulat d'aquesta Llei respecte a la protecció de les persones i les famílies? Com ja hem dit, l'augment del preu del lloguer no es farà conforme a l'augment de l'IPC, sinó a aquest augment de l'índex de revalorització dels salaris. N'hem parlat a bastament, que van ser aprovats pel Govern tot just recentment, ahir abans d'ahir. Per tant, queda molt clar que no traslladem tot el pes de la inflació a les persones i famílies que estan de lloguer i això és un aspecte fonamental. També aquesta pròrroga forçosa, que vostès no veuen de bons ulls des de Terceravia, però que no hi ha alternativa possible per no fer patir a les famílies més del que ja ho estan fent. Una pròrroga forçosa dels contractes de lloguer, de tots els contractes que expirin durant el 2023 i també dels que estan prorrogats. Això sí, per recuperar l'immoble per a ús propi o familiar caldrà una declaració jurada, per tant,

garantint més els drets quan s'utilitza aquesta fórmula, i també no podran fer servir aquests supòsits les persones jurídiques arrangedores.

I també per aportar flexibilitat, es farà una desafectació dels contractes de lloguer prorrogats del 2019 i 2020, amb un increment màxim del 10 %, i es faria un contracte nou per cinc anys si les parts hi estan d'acord. Si opten per aquesta forma més flexible i aquells qui vulguin, per tant, és la seva decisió, amb aquest acord entre les parts, es podria fer aquest increment. Si no es mantindrà aquesta pròrroga establerta pel Govern per a l'any 2023.

També n'hem parlat. La flexibilització dels ajuts per accedir a ajuts a l'habitatge de lloguer. S'augmenta fins a 1.3 lex, aquest llindar econòmic de cohesió social per poder obtenir ajudes. Això vol dir que hi ha més famílies, que no pas fins ara, que podran accedir a aquests ajuts. Per tant, s'augmenta el topall de rendes de lloguer. Això suposa una aportació econòmica de diversos, desenes de milers d'euros per part del Govern per poder donar sortida a aquests ajuts incrementats.

També pel que fa referència a la eficiència energètica. L'etiqueta energètica per als contractes de lloguer del 2023 es podrà fer amb un mètode simplificat, accedint també a les dades de consum de l'immoble. La llei també posposa un any l'aplicació de l'impost sobre hidrocarburs que afecta a les llars, per tant, passaria a aplicar-se a un any a posteriori, a partir del 2024. I hi ha una millora del protocol d'actuació amb la Batllia, conjuntament amb Afers Socials. Això és una resposta a una demanda de la Carta Social Europea. També garanteix l'atenció social adequada a les famílies vulnerables i defensa els drets dels propietaris en procediments de desnonaments.

Pel que fa al segon gran bloc, l'estímul del mercat que el senyor Camp posava en qüestió. Les mesures que preveu aquesta llei són les de la agilització dels tràmits per al retorn dels habitatges abandonats. Es modifiquen articles en el Codi Civil per agilitzar la recuperació d'immobles en casos d'abandó, per una banda, i es promou la resolució ràpida i efectiva dels conflictes derivats dels contractes d'arrendament per poder recuperar aquells immobles més ràpidament i poder-los tornar a posar al mercat de lloguer.

Per altra banda, ho mencionava el ministre Filloy, es crearà un parc d'habitatge protegit amb aquestes dues modalitats, que n'hem parlat també moltes vegades, la de protecció pública i de preu assequible. Per tant, hi hauran uns drets d'adquisició preferent a favor del govern en les subhastes i això, òbviament, farà, donarà més protecció a les persones i famílies vulnerables amb aquesta prioritat, aquest parc d'habitatge públic. Hi haurà modificació de la Llei de l'IGI. Ho contempla l'articulat. Hi ha un nou tipus de gravamen específic del 3,5 %, un punt menys que el general, en el cas d'adquisicions per a pisos destinats a lloguer, i també una cessió administrativa per habitatges de protecció pública amb un IGI del 0 %.

Es modifica també l'impost sobre habitatges buits. En aquest sentit, es redueix l'exempció de pagament a un any de desocupació. S'elimina l'exempció de la tercera residència. Els pisos a la venda no poden estar en un preu superior al del mercat, l'augment fins als 10 euros per metre quadrat de la base de tributació i la recaptació de l'impost es destinarà a la promoció d'habitatge social o de preu assequible. Per acabar, en el marc d'aquestes mesures d'estímul al mercat, l'empresa es pot descomptar fins al 25 % del salari global brut

quan proveeix allotjament i pensió alimentària. Per tant, una mesura també que ha d'ajudar en aquest sentit.

Per últim, el tercer gran pilar que cobreix aquesta llei, la governança. Habilitarem al Govern i a l'Institut Nacional de l'Habitatge a les dades sobre habitatge. Aquest és un compliment de l'article 33 de la Constitució, el de l'interès públic, per conèixer la disponibilitat d'habitatges al país, també inclosos els buits. Hi haurà una identificació dels propietaris dels pisos buits. Les dades les hauran de proveir els comuns, les societats parapúbliques, les subministradores de serveis i els notaris, amb la finalitat de tenir l'estat del parc immobiliari, de localitzar els pisos buits i d'estudiar incentius per posar al mercat de lloguer.

Per altra banda, amb la rehabilitació d'edificis que es destinaran al lloguer, farem, es facilitarà el canvi d'ús residencial —l'exemple n'hem posat també molts damunt la taula, com el que passa amb edificis abans d'ús hotel·ler— també amb la possibilitat de destinar-los al *coliving*. Modificarem la llei d'embargament perquè s'informi al Ministeri d'Habitatge de les subhastes per l'alineació d'immobles, per valorar-ne la participació. I pel fons d'habitatge serà una entitat totalment exempta de taxes comunals. Això vol dir que tots els recursos es podran destinar a la promoció i a la rehabilitació d'habitatges a preu assequible i les administracions públiques podran cedir, béns immobles al fons per destinar-los a habitatge a preu assequible.

Ja per anar acabant, la majoria parlamentària i el Govern continuen aplicant mesures per fer front a la problemàtica del lloguer al país. Seguim aplicant una mesura, la pròrroga forçosa dels contractes de lloguers, que ens dona marge perquè accions previstes a més llarg termini comencin a incidir en el mercat de l'habitatge. Entenem la política de l'habitatge com una política global. Per això hem desgranat allò que es pretén fer amb aquesta llei des de tots els àmbits, començant evidentment, per la protecció a les persones i a les famílies. Aquest és l'objectiu primordial d'aquest text del nostre grup parlamentari i, per suposat, de la majoria parlamentària i l'executiu. Busquem i apliquem solucions i apel·lem a la responsabilitat d'altres administracions públiques per conèixer en detall la situació actual del parc immobiliari, i alhora, impulsem polítiques actives per augmentar el parc de lloguer.

En temes d'habitatge, ho hem dit molts cops, les mesures no són instantànies i requereixen molt de temps. El que sí no se'ns pot dir és que ens hem quedat de braços plegats, perquè aquest Govern ha endegat les polítiques d'habitatge més ambicioses fetes mai fins ara, i amb un objectiu clar: dotar les administracions públiques dels instruments necessaris i del parc immobiliari suficient per ser rellevants i poder incidir en el mercat d'habitatge, que ha de ser assequible per a tots els ciutadans.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López, teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica. Ho faré des d'aquí mateix.

Hem debatut ja moltes de les qüestions que vinculen aquest projecte de llei i ara farem alguns comentaris finals. En primer lloc, senyor Filloy, vostè ha fet una intervenció amb frases molt maques i amb unes generalitats amb relació a la política de l'habitatge. Però com li deia abans i li hem dit diverses vegades, doncs el balanç de la seva gestió és el que és. Si ens demanem si la situació de l'habitatge al 2023 serà millor que el 2022, al nostre entendre, la resposta és no. Si ens demanem si els lloguers dels habitatges seran més cars el 2023 que el 2022, la resposta és sí, que seran més cars i que, a més, doncs, tot això comporta un marc en el que es demana esforços a treballadors, autònoms i empresaris que no es demanen als propietaris dels immobles. Per tant, la perspectiva és que la situació global de l'habitatge al país continuï empitjorant mentre vostès continuen aplicant les seves receptes i mentre no en vulguin parlar amb nosaltres, com s'ha demostrat al llarg d'aquesta legislatura.

Dit això, i per no repetir moltes de les coses que s'han esmentat, sí que voldríem parlar, i aquí sí que extendre'ns una mica més, sobre una modificació que s'ha introduït, que ens preocupa, que és amb relació als desnonaments exprés. Dels que n'han parlat algun dels mitjans de comunicació. I ens preocupa especialment en l'actual context de dificultats econòmiques, per quan ens sembla que davant d'una problemàtica que existeix, que és d'uns processos molt llargs, ara hem anat justament a l'altre extrem. Consolidar de manera legislativa que un mes d'impagament és un motiu suficient per considerar incompliment i per poder habilitar aquest procés de desnonament exprés ens sembla molt perillós. Cal recordar que els rebuts de lloguer normalment es meriten o es trameten al banc a principi de mes, que els salaris es paguen a finals de mes o fins i tot a principis del mes següent, que no són excepcionals els casos que hi han fins i tot retards en els pagaments per part dels salaris, per part d'alguns empresaris, que també deuen tenir les seves dificultats per poder fer-los efectius, i que, per tant, doncs, en un context en què hi ha moltes famílies, molts empresaris amb dificultats, la situació de trobar-se amb un rebut impagat és una situació que es pot produir amb certa celeritat.

Vostès consideren que això ja és motiu per evitar un procés, en què amb deu dies de notificacions en què no s'hagi pogut contactar amb la persona això doni termini, i vostès ho han dit així en el tràmit, senyor Espot, deixi'm dir el què s'ha explicat en la comissió, que en un termini que podria ser de dos mesos, en global, doncs, aquesta persona es pugui estar fora del pis.

Miri, a nosaltres ens agradaria que les seves legislacions anessin en el sentit, una, de contenir els preus dels lloguers que són molt alts en aquests països i dos, el d'assegurar un accés a l'habitatge digne i a preu assequible per a tots els ciutadans del nostre país. Vostès legislen per a seguir incrementant els preus de l'habitatge. I ara, doncs, davant que hi hagi persones que es puguin trobar en una situació de dificultat econòmica en la que efectivament, o bé per retard en el cobrament de la nòmina o bé perquè la seva situació és molt ajustada a nivell del seu pressupost familiar, vostès els volen situar en una situació, doncs, amb un procés urgent, urgentíssim, en el que al cap de dos mesos poden estar fora del pis que estan actualment ocupant. Per tant, ens preocupa molt aquesta reforma que a

més ens sembla molt precipitada en la seva introducció per part dels grups parlamentaris de la majoria i que no respon a la realitat i a les dificultats econòmiques que moltes famílies i moltes persones viuen al nostre país.

I finalment, una consideració que té segurament molta menys importància del que acabem d'esmentar, però, és amb relació al possible desgavell jurídic i problemàtica existent amb la seva manera de legislar. Vostès són conscients, imagino, de que hi ha una legislació en matèria d'arrendaments que parla, doncs, de l'índex de preus al consum com l'eina d'actualització de les rendes del lloguer. Vostès van introduir una legislació que no produïa cap connexió amb la legislació vigent parlant d'uns índexs de revalorització de salaris i que l'increment dels lloguers es faria en funció d'aquest índex. Encara no hem aprovat aquesta llei, doncs ja tenim una altra llei a tràmit parlamentari que a més sembla que té dues versions en curs, doncs modificant el que hi ha. I tenim seriosos dubtes, més enllà de discrepàncies polítiques que han quedat, pensem, àmpliament manifestades, sobre la coherència jurídica de tot el que ens estan proposant amb aquest desgavell legislatiu. Hem vist el Projecte de llei que el Govern ha entrat. Doncs, ens sembla que els grups parlamentaris de la majoria bé farien en analitzar aquesta qüestió amb deteniment.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

El gener del 2019, ara fa quatre anys, el Consell General va aprovar la primera llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges. Un text que establia diverses accions per a resoldre la situació d'escassetat de lloguer residencial del país, motivada per la recuperació econòmica que estàvem vivint. La mesura principal va ser la congelació dels contractes de lloguer per un termini d'un any per protegir les famílies que no podien fer front als previsibles augments considerables de la seva renda de lloguer. Aquesta mesura va permetre que moltes famílies poguessin seguir vivint a casa seva i no es veiessin obligats a marxar d'un dia per l'altre o se'ls augmentés el lloguer de forma brusca. Tant de bo hagués estat una mesura circumstancial i limitada en el temps, però la realitat marcada per una oferta d'habitatge que creix, però que no pot assumir tota la demanda, sumat a un increment progressiu del cost de la vida, ha comportat que la mesura s'hagi hagut d'anar repetint pels anys següents, 2019, 2020, 21, 22 i ara també per al 2023. Tanmateix, durant tots aquests anys i a través de les lleis que ho regulen, hem anat corregint la mesura per preservar l'esperit i el seu objectiu inicial, per evitar abusos i també per donar resposta a algunes de les demandes dels propietaris que, recordo, pràcticament en la seva totalitat han demostrat el seu compromís i esforç i porten ja quatre anys fent justament esforços perquè es preservi el dret dels nostres ciutadans a l'accés a un habitatge digne.

D'aquesta manera, i fruit d'una llei que hem anat millorant al llarg d'aquests anys, per al 2023 la pròrroga forçosa queda establerta en la següent manera. Els contractes de lloguer de residència habitual que finalitzen l'any 2023 es prorrogaran un any més, sempre que no hi hagi un acord pactat entre les dues parts. Però hi ha unes excepcions. Per exemple, quan l'arrendador cedeixi l'habitatge al Govern per a usos socials o quan l'arrendador el recuperi per destinar-lo a ús propi o a favor de familiars de fins a segon grau de consanguinitat, adopció o afinitat. I en aquest punt, en aquesta llei justament s'ha reforçat el capítol de les sancions per als propietaris que simulen aquesta recuperació o que el recuperen no per fer-ne un ús, sinó per vendre'l immediatament després.

Seguint amb les excepcions, també queden exclosos els habitatges amb una renda mensual superior a 1.500 euros, com ja havien fet les lleis anteriors, o quan s'hagin d'executar obres relatives a la seguretat, salubritat i higiene que impedeixen que l'habitatge continuï ocupat. I finalment, la darrera excepció respon a la necessitat d'anar alliberant aquesta intervenció del mercat, iniciada el 2019, però de manera progressiva, ponderada i protegint a totes les parts.

Així, els contractes actualment prorrogats des del 2019 i des del 2020, sí que es podran rescindir o incrementar sota les condicions següents. Primera: que l'augment de la nova renda no pot ser superior al 10 % i que, en cap cas, a aquest 10 % se li pot sumar l'IPC. Segona, que el nou contracte s'ha d'establir per un període mínim de cinc anys. I tercera, hi ha d'haver acord entre les dues parts, és a dir, llogater i propietari.

Senyores i senyors consellers, fa només quaranta-vuit hores, després d'enumerar aquests punts i condicions, segur que de seguida qualsevol conseller m'hagués demanat, i què passa amb l'índex de preus al consum? Es podran actualitzar els contractes segons l'IPC amb el qual es tancarà el 2022? Els hauria pogut derivar a l'article 1 de la llei que diu el següent: «Durant el 2023, l'actualització de la renda dels lloguers ha de practicar-se d'acord amb l'índex de revalorització dels salaris que aprovi el Govern». I de nou m'haguessin contestat. I quin és aquest índex? Doncs bé, ara ja els podem donar tots aquests detalls. Sempre hem dit que l'índex de revaloració del que s'havia de definir tenint en compte la inflació que tindríem a finals d'any i que no era possible tenir una visió prou clara d'aquesta quan es va entrar la llei a tràmit parlamentari, és a dir, al setembre.

Ara, a un mes d'acabar l'any, ja podem tenir una projecció ajustada i era el moment de presentar el Projecte de llei de mesures urgents per a la millora del poder adquisitiu de la ciutadania i en matèria d'arrendament d'habitatge. Va explicar-ho a bastament aquest dimarts el senyor cap de Govern, acompanyat dels senyors ministres Gallardo i senyor Filloy. Així, i reprenent la pregunta de què passa amb l'IPC dels lloguers, els respondré que, en el cas dels contractes que es troben prorrogats, es podran incrementar un màxim del 5 % i en el cas dels contractes que no estan prorrogats, és a dir, en vigor des de fa menys de cinc anys, es podran pujar un màxim del 2 %. Un percentatge inferior, òbviament, perquè el preu estipulat ja reflecteix la realitat del mercat i, per tant, ja està al dia, per dir-ho. En qualsevol dels dos casos, dos punts per sota d'aquest IPC extraordinari que, calculem, serà del 7 % aquest any.

En un altre ordre de coses, la llei que avui sotmetem al ple també dona continuïtat a les seves predecessores pel que fa, pel fet de comptar amb un bloc important de mesures per

estimular el mercat de l'habitatge. Per estimular-lo, per tal que aquest procés d'anar desaccelerant la intervenció pública del mercat es pugui fer amb la garantia que l'equilibri entre l'oferta i la demanda doni resposta a les necessitats de la ciutadania, i perquè si anem reduint l'aplicació de les pròrrogues, no ens trobem de nou en el punt de partida, en aquell 2019 al qual em referia a l'inici. Tot i que de fet no ens hi trobarem, perquè són moltes les accions que s'han fet des de llavors i que han permès o permetran anar incorporant oferta al mercat. Des d'una injecció milionària del Govern per construir pisos a preu assequible, a una injecció també milionària per adquirir o llogar pisos i retornar-los al mercat al preu assequible. Però també des de l'estímul als agents privats perquè els resulti atractiu invertir al mercat de lloguer, per exemple, habilitant la possibilitat per als comuns de reduir al 0 % la cessió obligatòria que es paga amb diners en cas de projectes destinats al lloguer o facilitant el canvi d'ús d'edificis com hotels o apartaments a lloguer residencial.

I de nou, ens reiterem en reconèixer que tot això no ha estat suficient perquè no hi ha una solució única ni una proposta miraculosa que ho solucioni tot, però sí que tenim plena confiança que la línia seguida aquests quatre anys dona i donarà els seus resultats. Evidentment, cal tocar més tecles com les que planteja aquesta llei. Sense ànim de fer-me repetitiu, ja que ho han exposat àmpliament tant el Govern com els dos presidents que m'han precedit de la majoria, algunes d'elles són la creació d'un tipus específic de l'IGI del 3,5 % per a adquisicions d'immobles en operacions fetes entre particulars, sempre que aquestes es destinin a habitatge de lloguer. El reforç de l'impost sobre els pisos buits, que a més passa a tenir una naturalesa finalista, de manera que la recaptació anirà destinada a la promoció d'habitatges protegit. El dret d'adquisició preferent a favor del Govern en l'àmbit de transmissions patrimonials en els supòsits d'impagaments de deute amb garantia hipotecària i pel que fa a procediments d'execució forçosa d'una garantia real d'hipoteca. Excepcions en diferents criteris de la rehabilitació vigents per facilitar que edificis antics es puguin tornar a posar al mercat de lloguer. Facilitats per a la creació d'espais comuns o compartits, o la preferència per el Govern en l'àmbit de la subhasta pública.

Totes elles són algunes de les mesures que permeten lluitar contra la manca d'habitatges i a les que els grups de la majoria n'hem afegit més via esmena. I aquí m'aturo uns minuts per explicar-les una mica.

Un bloc important de les esmenes se centra per evitar l'allargament del procés que envolta als casos d'impagament dels lloguers, per evitar que es cronifiqui en el temps, una situació que causa perjudici a l'arrendador, però també a la població en general, ja que es veu privada d'una opció d'habitatge per un bloqueig judicial. Per resoldre-ho, introduïm canvis al codi de procediment civil perquè s'agilitzin els processos i es redueixin els terminis i els temps de les notificacions o citacions als arrendadors que no paguen. En paral·lel, també donem competències al saig perquè pugui dur a terme l'execució de les resolucions que dictaminin la recuperació del bé immoble un cop hi hagi sentència ferma de la Batllia.

Un altre bloc d'esmenes l'hem destinat a ampliar la seguretat jurídica dels propietaris en cas que els ocupin indegudament l'habitatge. Reforcem la seva protecció precisant i facilitant els processos que els permetin recuperar l'immoble ocupat il·lícitament. D'aquesta manera, des del moment de la denúncia i fins a la intervenció de la policia per desallotjar l'immoble en cas que fos necessari, només passaran com a màxim dos dies. Finalment,

també hem entrat una esmena per actuar davant casos d'abandonament d'animals de companyia dins d'un domicili o que es trobin en situacions de perill o de desatenció de les seves necessitats bàsiques, establint també protocols d'actuació per garantir la seva protecció.

Senyores conselleres, senyors consellers, retorno a aquell 2019, quan el Consell General va aprovar una mesura excepcional que prorrogava per un any els contractes de lloguer. Es va aprovar confiant que seria una mesura provisional que solucionaria la problemàtica de llavors i que s'aplicaria només dins l'excepcionalitat del 2019. Però tenim el 2023 a tocar i ens trobem de nou aprovant una pròrroga, la cinquena, que a més ve acompanyada de nombroses mesures per a l'impuls del mercat de l'habitatge. Evidentment, ens agradaria no haver de votar-la perquè ja no fos necessària, ni tampoc les mesures per estimular l'oferta d'habitatges, perquè voldria dir que el propi mercat ja ha pogut absorbir tota la demanda dels nostres ciutadans. En altres paraules, ens agradaria que no tinguéssim un problema d'habitatge, però aquest món idíl·lic i utòpic no existeix. Ni aquí, ni tampoc al nostre entorn, ni a pràcticament a cap país del nostre entorn europeu. El que sí que existeix aquí a Andorra és un govern responsable que treballa per preservar el dret a l'habitatge digne. Existeix una majoria que treballa amb el Govern perquè aquesta responsabilitat es transformi en accions justes, ponderades i que donin resposta a les necessitats actuals dels ciutadans. I també una coalició que va més enllà i que continua teixint una política global de present i futur per lluitar contra la manca d'habitatge de lloguer a Andorra, especialment aquella a preu assequible. Perquè l'habitatge és un dels principals problemes del país. I és per tant...

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Sí, senyora síndica.

...un acte de responsabilitat aprovar aquesta llei que dona solucions a aquesta problemàtica. Una llei que des de la majoria defensem absolutament i per tot l'esmentat Grup Parlamentari Demòcrata, votarem a favor del Projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Enseñat.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

El Govern desitja intervenir? Senyor Filloy, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, gràcies, senyor síndica.

Miri, començaré una mica al revés si em permet contestant al senyor Pere López. Bé, doncs una vegada més fa un resum de la situació o de la difícil o de la complexa situació en matèria d'habitatge, aquest resum catastròfic, doncs, que el senyor López sempre fa gala d'esmentar. Però jo voldria també sempre intentar recordar que, evidentment, i des de la humilitat, senyor López, la situació no és fàcil. És cert. La situació en el mercat de lloguer és complexa, li torno a repetir. Però no hem d'oblidar també una part de la realitat que vostè obvia sovint. I li vaig dir, li he comentat abans amb anterioritat, el 64 % de les persones estan en lloguer en aquest país. Del resultat de les enquestes de pressupostos familiars i de les enquestes de condicions de vida, es determina que el preu mig, preu mig, de contracte de lloguer és de 671 euros. De contracte de lloguer en vigor, és cert, contractes lloguer en vigor. 671 euros de mitjana. Per tant, doncs, la situació pel que fa a aquest aspecte no sembla, a priori, tan catastròfica, tot i que evidentment 600 euros poden ser molts diners per segons quines famílies. Això està clar.

Però en tot cas, també hem de recordar que totes aquestes persones i famílies que tenen dificultats a mantenir, accedir i a mantenir el lloguer, doncs tenen accés als ajuts a l'habitatge que, com hem dit multitud de vegades, doncs hem anat simplificant l'accés. I el cap de govern també els ho deia fa una estona. Hem intentat simplificar l'accés a aquests ajuts, hem incrementat els ajuts i, per tant, hem intentat protegir al màxim aquestes persones, i una vegada més li recordo, doncs, mantenim la pròrroga dels contractes de lloguer vigents. Tot i que a vostè li semblarà que no és suficient, bé, tenint en compte la situació del mercat, creiem que és el mínim que havíem de fer per protegir aquestes famílies. I aquest és el gruix de la situació del nostre país. Però és veritat també, que l'accés nou al mercat d'habitatge de lloguer és complicat. Els preus, doncs, estan presentant una tensió evident i els preus van a l'alça, i per a moltes persones i famílies és complicat accedir-hi.

En tot cas, aquí sí que li puc donar la raó, però, i li ho torno a dir, doncs voler, significar o fer gala de que la situació complexa de l'habitatge en aquest país és degut, personalment i m'apropio la responsabilitat, en tot cas, al meu pas per aquest ministeri, doncs també em sembla exagerat, perquè la situació és complexa en moltes ciutats d'Europa, on també el creixement econòmic dels últims anys ha provocat tensions al mercat de l'habitatge i en moltes ciutats del nostre entorn estan en una situació complexa. Però això no ha de servir, evidentment, per excusar-nos, hem de continuar tirant endavant polítiques d'habitatge per revertir aquesta situació. I en tot cas, doncs, ho continuarem fent amb propostes clares, fermes i concretes, cosa que per part seva, encara una vegada més, tot i haver tornat a intervenir, no en veig cap, sinó que simplement ens fa una altra pregunta que és amb relació als desnonaments que li preocupen. I a nosaltres també, evidentment, perquè nosaltres a l'igual que respectem, doncs que tota persona té dret a un habitatge digne, també respectem el dret privat i aquestes persones propietàries d'aquests habitatges també tenen el dret de poder recuperar la finca.

Però en tot cas, dir-li que ja des de sempre la LAFU ha previst, o preveia, que l'impagament d'una sola renda de lloguer sempre ha estat motiu suficient de resolució de contracte i desnonament. Per tant, doncs, en la possibilitat que vostè indica, d'altra banda, no és possible perquè la persona sempre té dret fins a l'últim moment de pagar el què deu i enervar l'acció fins al dia que pot contestar la demanda judicial. Per tant, el què fem amb

aquesta llei és determinar millor aquest procediment, però és que, alhora, vostè obvia també que aquesta llei encomana al Govern i conjuntament amb la Batllia a establir un protocol d'actuació i de coordinació, li deia, entre el Departament d'Afers Socials i la Batllia. Aquesta és una demanda constant del Comitè de Drets Socials del Consell d'Europa. Aquest protocol garanteix una tutela judicial efectiva de la propietat pel que fa al desnonament, però també dona una garantia d'atenció social adequada i eficaç a les persones o famílies vulnerables. Per tant, el que li vull dir amb això és que, doncs, en el cas de desnonament, el que s'ha d'activar és un protocol que s'haurà d'establir conjuntament Afers Socials i la Batllia per tal que aquestes persones, evidentment no es quedin al carrer.

I no vulgui fer demagògia, vostè sap que en aquest país, en una situació d'aquest tipus, el batlle es posarà en contacte amb Afers Socials, i Afers Socials té la capacitat, si escau, de dotar de recursos aquelles persones perquè en un moment de tensió es puguin quedar en la seva llar el temps que sigui previst, si és per corregir la situació, o bé, proveir-los d'un altre allotjament, si és necessari. Per tant, no pateixi que el nostre sistema de serveis socials i la llei de 6/2014, així ho preveu i el reglament que la desplega, doncs, és suficientment àmplia perquè no ens trobem amb situacions d'aquest tipus i persones que es quedin desproveïdes del seu habitatge d'un dia per l'altre. No vulgui pintar la cosa tan, tan malament.

I pel que fa al senyor Camp de Terceravia, ha fet moltíssimes preguntes. He intentat prendre nota d'algunes d'elles, però en tot cas com que sempre en fa moltes preguntes i de vegades costa. I si em permet, doncs si em deixo alguna, estic disposat a tornar-li a ampliar les que siguin necessàries.

Ens demanava en primer lloc si, tenint en compte la situació i si a partir d'ara, doncs amb aquesta, diguéssim, inseguretat jurídica, continuarem fent mesures que lliguin l'increment de les rendes a un índex de revalorització inventat i que, per tant, ens saltem la LAFU, que estableix que la revalorització de les rendes va lligada a l'IPC. Bé, jo penso que no cal dir-li que evidentment es tracta d'una situació conjuntural. Ho hem dit per activa i per passiva. Una situació on l'IPC ha estat dels més alts de les últimes dècades i per tant, podríem dir que, i m'atreveixo a dir, que es tracta d'una situació conjuntural que en tot cas esperem que no s'hagi de repetir i que la situació en aquest sentit es normalitzi. I per tant, ja no sé si el tranquil·litxo o no en aquest sentit.

Vostè ens feia diferents comentaris amb relació a no intervenir, a deixar el mercat totalment lliure i a no fer absolutament res. Vostès en les seves esmenes, i he pres aquí alguna nota de les esmenes que van proposar en el seu moment, proposaven, per exemple, que l'actualització de les rendes del lloguer no estigués supeditada als pactes que hi ha en el contracte, ja que hi ha contractes antics que estan vinculats a matèries primeres, diguéssim, l'increment està, no està vinculat a l'IPC i que, per tant, calia desvincular-los fins i tot del pacte dels contractes.

Vostès també demanaven que es permeti només una pròrroga, un sol any i amb l'obligació de què, una vegada passada aquesta pròrroga, s'ha de deixar obligatòriament l'habitatge. Doncs bé, és una posició. Permeti'm, doncs, tenint en compte la situació, em sembla també una mica perillós, com a mínim. Que els contractes només poden durar cinc anys, sense possibilitat de renovació tàcita. Això és una de les esmenes, també molt resumida,

evidentment, si em permet, però no tenim temps, de les que van fer o de les que va entrar, van proposar en comissió.

També proposaven no complir amb el reglament de repartiment de costos energètics, eliminar els drets d'adquisició preferent a favor del Govern. Ja em dirà per què el Govern no pot tenir un dret preferent per tal de poder accedir a disposar d'habitatges o de béns immobles perquè aquests al final puguin ser destinats a una promoció pública d'habitatge de lloguer a preu assequible. També demanaven que el Govern no té per què accedir a les dades dels habitatges buits. Però ja em dirà doncs, què fem amb aquests 6.000 habitatges que sabem que tenen un baix consum elèctric, si no podem accedir a les dades, com podrem, com a mínim com a mínim, intentar, ja no dic que ho haguem d'aconseguir ni que aconseguirem gran cosa, però com a mínim intentar contactar amb aquests propietaris per tal de fer-los unes propostes adequades i assenyades per tal de que introdueixin els seus béns immobles en el mercat de lloguer.

També deien que aquesta llei no ha de servir per tocar la taxació pericial. Bé, escolti, és un plantejament que vostè fa, però de moment és no a tot. I també no a les potestats en favor del fons. És a dir, que no tingui excepcions d'impostos comunals i que no pugui rebre també, per part d'altres administracions, béns immobles. És a dir, al final, no a tot. No fer res, deixar-ho tot com està, ja s'arreglarà sol, i aquí no cal fer absolutament res.

Per tant, doncs, jo crec que entre la posició del Partit Socialdemòcrata i ho hem dit moltes vegades on ens demana, fins i tot, d'intervenir els contractes de lloguer dels locals comercials i la seva posició, doncs ens situem el Govern on, d'alguna manera, intentem trobar aquest equilibri per tal que totes les persones i famílies tinguin una resposta amb les polítiques en matèria d'habitatge. I que tothom pugui desenvolupar, com li deia en la meva intervenció, doncs, una certa vida en cohesió al nostre país.

I per una altra banda, aclarir-li perquè ja m'ho va demanar l'última vegada, no sé si és que té alguna obsessió amb l'edifici de Prada Casadet, però és que ningú ens ha dit ni per part de la CASS ni ningú, que ens hagin de cedir l'edifici de Prada Casadet. Ja li vaig dir. Continuo amb la mateixa posició. Si vostè té alguna informació, també li agrairia que me la fes arribar, perquè per part meva no ens ha arribat cap informació en aquest sentit.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Senyor Naudi, desitja intervenir per Ciutadans Compromesos?

Senyor Camp, entenc que sí per Terceravia + Unió Laurediana + Independents. És el seu torn.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Gràcies, senyor ministre, per les seves explicacions. M'agradaria entrar una mica més en el fons del debat perquè les respostes que m'ha donat vostè, senyor Filloy, em semblen una mica simplistes. Vostès aquest any, comencem a parlar per l'IPC. Vostès van dir, doncs, que només es podia incrementar l'IPC en aquells contractes que ja estava establert. L'esmena que va fer Terceravia en aquest aspecte és que tenim contractes verbals antics, que l'IPC no hi està establert. Per tant, en aquests contractes verbals antics no es podrà incrementar ni l'IPC ni l'índex de revalorització. És en aquest sentit que vaig fer l'esmena. Després això els seus companys de comissió li podien haver explicat. Després també els vaig dir que hi han contractes antics que no són verbals i que la revalorització de les rentes està basada en el preu del pa, en el preu del litre de llet, en el preu d'un quilo de filet de bou. Són contractes molt antics. Per tant, si aquests contractes no estan indexats en l'IPC segons la seva llei, doncs tampoc es poden incrementar.

Aquesta esmena no va ser acceptada. I no és que estigui en contra de l'increment. És més, vam fer una esmena que nosaltres acceptàvem, per aquest any únicament i exclusiva, que si l'IPC, si els salaris pujaven un 5 %, que el preu de les rentes pugessin un 5 %. I aquesta esmena nosaltres la vam fer i l'únic que els vam treure és que els contractes verbals o els contractes més antics que tinguin una altra revalorització que es respectés aquesta, per què vostès en la seva llei, no la respecten.

Després vostès diuen en el tema de les pròrroques. Miri, senyors del Govern, m'agradaria que em diguessin, francament, quantes prorrogues s'han establert de nous contractes d'arrendament que tinguin calefacció per gasoil. Perquè, com deia el company Carles Enseñat, estem al 2019 i em permetran, amb tota humilitat, que els digui que estem pitjor que el 2019. Per què? Perquè cada vegada hi ha més tensió. I per què hi ha més tensió? Perquè els contractes no s'han renovat, només s'han renovat aquells que tenen calefacció elèctrica. Jo l'any passat ja els hi vaig dir. És a dir, vostès volen que el contracte es pugui renovar per cinc anys més. Ja hi estem d'acord. Però què passa, només podran incrementar un 10 %. Quins són els mínims de calefacció? Perquè amb el decret del mes d'agost del 2020, en establir un nou contracte d'arrendament la part propietària s'ha de fer càrrec dels mínims de calefacció. I vostè comprendrà que si el preu mig, com vostè diu i reconeix, és de 650 euros aproximadament i s'incrementa un 10 %, seran 67 euros. Per tant, el propietari s'haurà de fer càrrec del mínim de calefacció. Per tant, aquest no és un increment del 10 %. Perquè els mínims de calefacció des que tenim aquest reglament, des que tenim aquest reglament superen el 40 i el 50 % de les impositcions, és a dir, dels litres de gasoil que hi hem ficat. I això va dividir per la quota a part dels propietaris. Per tant, els hi he dit que la renovació dels contractes que tinguin el sistema de calefacció de gasoil, digui'm quants se n'han renovat. Ben pocs. I el que se n'haurà renovat s'hi haurà picat els dits.

Per tant, les pròrroques que diuen vostès, permeti'm, són una fal·làcia. Per tant, no estem al 19, estem pitjor que el 19. Pitjor. Perquè de la mateixa manera que han entrat una sèrie d'habitatges al mercat de lloguer, han tingut més demanda. I els que surten al mercat de lloguer estan amb uns preus desorbitats. I el que li he dit, senyor Filloy, és que hi han uns quants propietaris que aquests sí que es passen, però la majoria no. Llavors, per tant, els que no s'han passat i els que han llogat amb un preu correcte durant fa dos o tres anys, vostè només els deixarà incrementar un 2 %. I els que demanen 3.500, 4.000 i 5.000 i 6.000, que s'han passat tres pobles, doncs aquests no es preocupi, que d'aquí a tres mesos o

quatre mesos quedarà l'habitatge buit. I sap per què quedarà l'habitatge buit? Perquè la gent no vol dormir sota el pont i quan troben un altre habitatge se'n van en aquell. I aquell que es porta bé, aquell vostès el castiguen. Per tant, la seva política d'habitatges, permeti'm que li digui, que és errònia.

Vostès, miri, estan parlant de que el 63 % de la població o el 67 % de la població, doncs, viu en habitatge de lloguer. Miri, hi ha un altre percentatge que gairebé s'encavalla amb aquest. El 63 % dels habitatges de lloguer fa més de cinc anys que tenen el contracte de lloguer. I només un 2,5 % té menys d'un any i un 7 % entre un i dos anys i el 27 % entre dos i quatre. És amb aquest petit percentatge del 10 % que hem d'actuar, no amb els altres. Perquè aquí és on s'equivoquen vostès.

Nosaltres els hi hem ofert. Vostè parla alegrement de que nosaltres els hi hem dit que no volem les pròrroques. No, miri, nosaltres els hi hem obert la porta perquè es pugui acabar amb les pròrroques. Què els hi hem aportat? Doncs, que puguin establir un nou contracte de lloguer per cinc anys improrrogable. Que s'incrementi. Que deixin incrementar aquests contractes antics, aquests contractes antics de més. Aquest 63 % que fa més de deu anys, que els deixi incrementar. I que estableixin un nou contracte per cinc anys més per destensiar el mercat. I que aquests contractes no se'ls hi apliqui el decret de la senyora Calvó, de què s'hagin de fer responsables del mínim de la calefacció. Comencem a destensiar el mercat per aquí. Li hem ofert aquesta possibilitat. Vostès, aquesta possibilitat, no se l'han volgut ni mirar. Aquesta és la realitat. O a la millor els hi han explicat malament els companys de la comissió.

Vostè acaba de dir que ara acaba de mirar les meves esmenes. Si les hagués llegit bé, segurament no les hagués, no me les hagués comentat amb tanta lleugeresa. Per tant, nosaltres els hi hem obert la porta a fer un punt i a part amb les pròrroques del contracte de lloguer. Sí els hi vam ficar un 20 %, sabíem que era alt, però estava fet precisament per negociar. No estava fet a la tun tun. Si no parem aquest sistema estarem pitjor que el 19, que deia el company Ensenyat. Aquesta és la realitat i aquesta és la por que em fa. Que el dia que vostès aixecaran la pròrroga això sortirà de mare. Per això estava dient, incrementem aquests contractes de lloguer antics màxim un 20 %, si volen, pactem un 15 o pactem el que sigui, i li donem cinc anys més. I tindrem cinc anys d'espai per poder descongestionar tot aquest producte.

Gràcies, ja tornaré a intervenir.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Camp.

Senyor Costa, desitja intervenir?

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Breument, però sí per dir algunes coses en relació al que deia el senyor Filloy. Miri, vostè no és el responsable i el culpable únic de la situació de l'habitatge al nostre país, no faci ara un paper de víctima. Però és que vostè ens ha promès solucions i fórmules màgiques que havien de ser la solució. Nosaltres li hem dit repetidament que hi vèiem problemes d'enfoc i d'execució de les seves polítiques. Vostè era el de més pisos de lloguer, més solució per l'habitatge, i per tant, liberalitzar el mercat i rebaixar els impostos perquè es construeixin. Nosaltres li hem dit, i li ha explicat molt millor que jo, el company Carles Sánchez, que no era una qüestió d'incrementar. Vostè era, incrementem l'oferta i trobem la solució a l'habitatge i s'ha estampat amb les seves fórmules i amb les seves propostes. Perquè hi han més habitatges, però el problema d'accés continua sent el mateix, perquè la gent que no troba habitatge. La gent que té uns nivells salarials amb la seva política no trobarà mai un habitatge adequat als seus nivells de renda.

Vostè pot estar aquí vint-i-cinc anys, mentre continuï amb aquest plantejament i amb aquestes solucions mai arribarà a una solució al tema de l'habitatge. Vostè no és el culpable únic, però vostè no hi ha contribuït positivament. Més aviat ha contribuït negativament amb unes fórmules que ens ha explicat. Que ens ha dit, farem això i el resultat serà aquest. Vostè ha fet el què realment ens havia promès, però el resultat no ha sigut el què vostè ens havia, ens havia promès. I no ha escoltat a ningú, no s'ha volgut asseure a discutir les nostres propostes, no han volgut acceptar les nostres esmenes al pressupost, no han volgut participar ni oferir un pacte d'Estat per treballar en aquesta matèria. I ja està. Vostès han tirat endavant amb certa arrogància. Doncs ara estan, doncs, en un període més de baixada. Perquè, perquè és públic i notori, la seva política, doncs, ha fracassat. Les seves fórmules les han aplicat, però el resultat ha sigut no només el no desitjat, sinó moltes vegades el contrari del que vostè ens havia promès. I ja està, això sí que és el balanç de la seva gestió en aquests quatre anys. I no només vostè, perquè el Govern també hi ha participat i per tant, se li han validat també les seves polítiques d'habitatge que no han estat per a res exitoses, tot el contrari.

I l'expectativa de futur no és de millora. És que no li podem dir el contrari. És a dir, el 2023 no s'albira una millor situació en problemes, en temes d'habitatge i els contractes s'incrementaran un 5 % que per a vostès és poca cosa, però per a moltes famílies és molt. I això continuarà anant aquesta via mentre vostès estiguin governant.

I després insistim en la qüestió d'aquests desnonaments exprés que s'ha introduït per part dels grups parlamentaris. Insistir en què segurament el procés avui en dia era molt llarg però s'ha fet una legislació precipitada, i quan es fan les coses de manera precipitada potser es poden produir efectes desitjats, i ens sembla que en una situació en què moltes persones no és que no vulguin pagar, és que, efectivament, potser no poden pagar o no poden pagar en aquell moment, s'està habilitant un procés massa ràpid en aquest sentit. I en tot cas, la preocupació per part del Govern, la preocupació per part de les administracions públiques seria donar tranquil·litat als ciutadans i que s'està treballant per garantir el seu dret a l'habitatge i no que la prioritat del Govern és buscar la via ràpida per fer-los fora en el cas d'impagament, hi insisteixo, d'un mes, tenint en compte que molts salaris es paguen a final de mes i els rebuts de lloguer venen al principi de mes, amb el què és, com he explicat abans, relativament fàcil que una persona es pugui trobar amb un mes d'impagament que habilitaria ja de manera automàtica aquest procés exprés de desnonament.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor López.

Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Martisella.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

Per complementar el que ha dit el company Enseñat i reprenem el fil del que ha comentat el company Pere López, em centraré amb aquesta modificació del codi de procediment civil que el senyor López ens diu que estem fent un desnonament exprés. Aquí, no és cert. No estem fent cap desnonament exprés. El que estem fent és traçant molt més i acotant el procediment amb totes les garanties. Ara és veritat que ens podríem trobar amb unes notificacions que podrien tardar fins i tot a tres mesos de notificar. Per tant, ara, doncs, s'agilitza i es fa un procediment molt més taxat amb la durada i amb els dies il·limitat. Pel que fa al segon punt que vostè ens diu. Doncs que es pot incoar el procediment per impagament, és a dir, per desnonament i per reclamació de la renda amb el fet que només hi hagi un mes un rebut retornat. A dia d'avui això ja és així. Hi ha reiterada doctrina assentada dels tribunals en aquest sentit i per tant, l'únic que estem posant a la llei, la pràctica que ja està, que ja es fa a dia d'avui.

I a part, el que sí que voldria, doncs, per tranquil·litzar una mica a tothom, la ciutadania, que crec que el senyor López està fent una mica d'alarmisme, és que el procediment de la llei d'arrendament, entenc que quan es fa un procediment, un arrendador fa un procediment, incoa un procediment de desnonament per rebut un, dos o tres rebuts impagats, i hi ha un mecanisme que es diu enervar l'acció, és a dir, que l'arrendatari paga la renda que deu al moment, és a dir, quan pot haver començat el procediment i decau el procediment de desnonament. Això és així. És un procediment que estableix. Per tant, la ciutadania està tranquil·la. Si tothom compleix les seves obligacions, l'únic que estem posant *noir sur blanc* és una doctrina que ja està assentada. Per tant, tranquil·litat. No estem fent res que no s'està fent a dia d'avui. I per tant, creiem que no estem deixant desprotegits als arrendataris.

Vostè està dient, bé, és que si algú no pot pagar la renda una mensualitat. Jo entenc que amb el diàleg entre arrendador i arrendatari que a dia d'avui poden trobar una solució. L'arrendador abans d'incoar un procediment, amb els costos que té, ho analitzarà. Crec que farà una aproximació a l'arrendatari, per tant, total tranquil·litat. No estem creant cap cosa que no s'està fent a dia d'avui.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna altra intervenció?

Senyor Filloy, és el seu torn.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Doncs en primer lloc, i m'excuso d'entrada amb el senyor Camp si cal, però en el seu discurs o en el seu plantejament, no hi he arribat a seguir una mica les posicions o el què em volia, com a mínim fer entendre. Vostè quan parla dels contractes verbals antics, que n'hi han molts, no ho sé si n'hi ha tants. No ho sé. Vostè és del sector i segurament coneix millor la situació. Però en tot cas, a l'oficina de l'Habitatge, que ja porta uns anys en funcionament i que rebem moltes i moltes i moltes consultes en matèria d'assessoraments sobre contractes de lloguer, doncs no ens ha vingut a veure ningú en una situació de contractes verbals. Però que n'hi pot haver, no li dic que no.

Però ja no li dic de contractes vinculats al preu del litre de llet i del pa. O sigui, això ja... I mira que n'hem vist d'antics, que probablement també n'hi ha. No, no li nego. Però realment deuen ser contractes realment molt, molt antics per estar vinculats, doncs, a aquesta casuística. Però en tot cas, no acabo d'entendre ben bé quina és la problemàtica d'aquest tipus de contractes en el què fa a la revalorització. Tot i això, doncs, estic disposat a que si cal, per no entrar massa al debat a nivell tècnic, perquè probablement no en traurem l'aigua clara, segurament pel meu desconeixement d'aquesta qüestió tan precisa, perquè és el seu àmbit laboral, diguéssim, la seva professió laboral. Però en tot cas, em presto que si vol en puguem parlar.

I per altra banda, tampoc acabo d'entendre molt bé el què ens demanava que la proposta que havia fet d'una esmena era que no s'acceptés les pròrrogues i fer contractes nous de cinc anys únicament, i que aquests contractes nous de cinc anys no poguessin ser prorrogables a canvi d'un increment del 20 % del lloguer i que, a més a més, no se li apliqués el reglament de costos energètics per tal de, entenc, que la propietat no hagi de pagar els costos mínims de consum energètic. Bé, no ho sé. Jo crec que és una posició. No crec que sigui, des del nostre punt de vista, la millor, perquè en tot cas, sí, dona la garantia nova, dona una garantia a una persona amb un contracte nou de cinc anys, però... I renovable, és a dir, que passats aquests cinc anys aquesta persona ha de marxar al carrer, per tant, no sé tampoc quines garanties li està donant amb aquesta proposta.

Però en tot cas, per no entrar massa al detall de les qüestions, jo emplaço a que si vostè vol, puguem seure qualsevol dia i acabem d'analitzar millor aquestes qüestions més tècniques. Perquè doncs, podem, i ja li hem dit i ho he dit també en el meu discurs, doncs segurament tramitem noves mesures en matèria d'habitatge, perquè, doncs, les polítiques d'habitatge les anem construint dia a dia i anem modificant el què era, diguéssim, un *modus operandi*, una manera de fer en aquest àmbit de molts anys. I poc a poc, doncs, estem transformant aquesta qüestió en unes polítiques concretes que han de donar resposta al dret a tothom a tenir un habitatge digne. Per tant, doncs, si vostè ho desitja, m'emplaço a seure amb vostès.

Pel que fa al senyor López. Miri, jo no he promès mai solucions màgiques ni miraculoses. Mai, mai. Sempre he dit que la problemàtica de l'habitatge no es resoldria en una sola

legislatura, però que el que calia segurament era començar a establir les bases d'una política sòlida i estable en el temps. Per exemple, una de les qüestions que ens dona estabilitat és la creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge, que certament està començant i que a la llarga segurament ningú dubtarà que és un element d'estabilitat i de governança en aquesta matèria, a la que vostès justament s'oposaven. Jo no sé quines són les solucions que vostès aporten encara, i sincerament, no les sé. És veritat que el senyor Sánchez, alguna vegada i en alguns debats que hem tingut llargs, doncs, el que fan moltes vegades és matisar o ampliar o reduir les propostes que venen des d'aquest govern i que posem sobre la taula. Però a part d'alguna proposta molt, molt específica, és a dir, no n'han fet cinquanta mil, per dir-ho d'alguna manera i per tant, doncs no m'ho atribueixi a mi tampoc que en aquesta legislatura he dit que tot això, aquesta qüestió, es solucionaria perquè no és cert. Ni segurament en la propera, però el que sí que cal és començar avui a prendre decisions, perquè aquestes qüestions, doncs, es vagin resolent i que cada vegada hi hagi menys tensió en el mercat.

I continuarem fent les mateixes mesures, senyor López, per què no n'hi ha d'altres. I si n'hi han me les explica quan pugui. Si vostè, sí i tant, si vostè sap com resoldre aquest problema d'avui a demà o d'aquí a final de legislatura, escolti, jo li compro i faig el pacte i promociona el pacte d'Estat amb vostè. Però és que fins ara no m'ha portat cap solució definitiva a la problemàtica de l'habitatge. I si no deixi de fer demagògia, digui ara aquí, públicament, davant de tothom i davant de la premsa, quina és la solució màgica que vostè té per solucionar aquesta problemàtica. Digui-ho. Digui-ho. Perquè no se soluciona en un dia. Són moltes petites palanques que hem d'anar construint perquè això poc a poc es vagi revertint.

I pel que fa al desnonament, jo crec que ja no hi he d'afegir res més. La senyora Martisella li ha explicat. Però, que a banda d'aquesta concreció del procediment administratiu de la Batllia, li torno a recordar que també la llei estableix aquest protocol, que també no deixa de donar més garanties tant a la part de la propietat com a la part llogatera.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Senyor Naudi, desitja intervenir per Ciutadans Compromesos?

Senyor, Camp és el seu torn, si desitja intervenir.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

Entenc que potser vostè no m'ha entès. Interpreto que vostè no ha llegit l'esmena com li he comentat abans, no? I miri en aquest punt fico «que la nova», bé, posem, Terceravia proposa «que la nova renda no comporti un increment superior al 20 % de la renda vigent fins llavors». Que és el mateix articulat. L'únic que hem canviat és el 10 per el 20 %. Que la durada del nou contracte d'arrendament, vostès fiquen que sigui «com a mínim», nosaltres fiquem «com a màxim de cinc anys sense l'obligació del compliment de l'article 42.3», que

aquí és on eliminem la renovació. I el punt d, doncs fiquem «que aquests nous contractes d'arrendament quedaran exclosos del compliment de la primera fase de la disposició transitòria segona del Decret del 29 del 7 del 2020», que és el decret de la senyora Calvó. I després continuem, «si la part arrendadora no compleix amb aquestes condicions o la part arrendatària no accepta la proposta es pot resoldre el contracte d'arrendament».

Per tant, doncs si, és a dir, aquí el que estem fent és incrementar en un percentatge aquests contractes de lloguer. Estem estirant el xiclet. Si no estirem el xiclet cada vegada estarem pitjor. No estarem al 2019, estarem el 2023 o el 2024 i tots aquests contractes antics no faran cap renovació, perquè els costarà més la salsa que el gall. I aquest és el problema, doncs, amb el decret de la senyora Calvó, que no ho volen entendre, però és així.

I mirin, després han fet una altra esmena. I aquesta esmena, doncs, anava dirigida a l'eliminació de l'impost dels 10 euros el metre quadrat. I vostès diran, vostès no tenen interès recaptatori. I els diré sí, a l'Estat li fa falta diners i més de la manera que l'estem gestionant, no? Com més, com més ingresseu, més diners, més diners devem. És curiós això amb una empresa seria fallida total, senyor Jover. Però miri, això està destinat perquè hi ha una part del producte del mercat de la venda, doncs, que també va a una classe mitjana que ens venen a comprar al país, que venen a esquiar, i tot plegat. Llavors resulta que aquest mateix producte que pot arribar a servir per aquest turista de certa qualitat també serveix per a la classe mitjana del país. I en aquest aspecte estem incentivant els promotors a que destinin productes per a aquesta classe mitjana. Perquè si vostè és una família una mica benestant i ha de pagar 10 euros el metre quadrat, doncs quan vostè no utilitzi l'habitatge perquè segurament els seus fills estaran a la universitat, etcètera, doncs vostè s'ho pensarà. Si vostè a més a més, doncs a part d'això, doncs, s'han de pagar les despeses comunitàries, les despeses financeres per tindre un compte obert aquí per poder pagar les coses, doncs aquesta persona destina gairebé 5.000 euros l'any per mantenir aquella propietat. Això refreda el mercat.

Quin mercat tenim avui? Només el de compra d'alt poder adquisitiu. És clar, amb aquest de compra d'alt poder adquisitiu, la classe mitjana del país tampoc pot arribar-hi. La classe mitjana al país tampoc tenim prou massa crítica. Per tant, si ens fem ajudar amb aquesta altra classe mitja de fora que també consumeix aquest producte, doncs segurament podrem ajudar a posar mercat, a posar habitatge al mercat de compra o al mercat de lloguer a un preu raonable. Si només creem producte molt exclusiu. Doncs, senyores i senyors, tindrem preus molt exclusius.

M'ha parlat també, doncs, que havia dit que no a les taxacions i pèrits immobiliaris. Miri, li diré la veritat, la llei és dispersa. Miri, si és dispersa que la primera legislació que surt amb el tema de matèria de taxació immobiliària és amb la llei dels agents de la propietat immobiliària. La segona que tenim és a través de l'Institut Nacional de l'Habitatge. I la tercera que tenim és amb aquesta llei que estem fent avui. Per tant, doncs, tenim, estem legislant dispersadament. El tema de la peritació i la taxació és important. Potser que fem una llei específica i creem un marc jurídic que sigui sostenible i que sigui creïble. Perquè vostès estan dient, quin és el preu de mercat? Escolti el preu de mercat, quins costos de construcció tenim? Hauríem de començar per aquí. Quins són els costos del sòl que tenim? Quins són els costos que van inherents a la construcció a les taxes comunals? Aquest és

un altre tema. Doncs per tant, si volem tenir un producte amb un preu contingut, hem de començar a baixar costos.

I vostès han fet una cosa bona amb certs comuns han fet, han pactat un 0 % de cessió per aquell producte que surt al mercat de lloguer. Ho trobem bé. Però després a quin preu es lloga aquest producte? No ho sabem, n'hi ha que el lloguen, han tingut aquestes reduccions, i el lloguen caríssim. Escolti, potser, doncs si no es paga, doncs escolti, que surtin amb un preu de mercat, el preu de mercat aquest que estan dient vostès, el que surt publicat a les estadístiques oficials de Govern. Aquesta podria ser una de les altres solucions.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Grup Parlamentari Independent, desitja intervenir?

Grup Parlamentari Socialdemòcrata?

Grup Demòcrata?

Senyor ministre, desitja tornar a intervenir?

Doncs acabades les intervencions i vista la demanda dels Molt Il·lustres Senyors Consellers Generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, de procedir a la votació separada en tres agrupacions de diversos articles del Projecte de Llei, a saber.

Primer grup: exposició de motius.

M'aturo perquè després no voten quan correspon. Si mentre dic el que votem, no escolten, després passa el que passa.

Primer grup: exposició de motius Articles 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 i 17 i les disposicions transitòria primera i final vuitena.

Segon grup: títol, articles 2 i 5 i les disposicions transitòria quarta i finals, primera i setena. I tercer grup, la resta d'articles i disposicions del text.

Procedirem, doncs, a la votació de la primera agrupació. Recordo que són l'exposició de motius, els articles 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 i 17, i les disposicions transitòries primera i final vuitena.

S'obre un breu període de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

17 vots a favor, 10 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovats l'exposició de motius, els articles 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 i 17, i les disposicions transitòries primera i final vuitena del Projecte de llei.

Seguim amb la votació de la segona agrupació. Recordo que són els títols, els articles 2 i 5 i les disposicions transitòria quarta i finals, primera i setena.

S'obre un breu període de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

17 vots a favor, 3 en contra i 7 abstencions.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovats el títol, els articles 2 i 5 i les disposicions transitòria quarta i finals, primera i setena del Projecte de llei.

I finalment, continuem amb la votació de la tercera agrupació. Recordo que són la resta d'articles i disposicions del text, dels quals l'article 26 requereix per a la seva aprovació del vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Consell General.

S'obre un breu període de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

24 vots a favor, 2 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat... Digui, senyor Camp?

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, sí que he votat que no, però no ha marcat.

La Sra. síndica general:

Queda registrat, no pateixi. A la vista del resultat, declaro aprovats la resta d'articles i disposicions del text del Projecte de llei.

Farem una pausa de deu minuts.

Siguin puntuals, si us plau, perquè encara ens queda una estona.

(A les 19.45 h se suspèn la sessió)

(A les 20.02 h es reprèn la sessió)

La Sra. síndica general:

Vagin seient, si us plau. Reprenem.

Punt número 5. Examen i votació de la proposta d'aprovació de la ratificació del conveni entre el Principat d'Andorra i la República de Croàcia per eliminar la doble imposició en matèria d'impostos sobre la renda i sobre el patrimoni per prevenir l'evasió i l'elusió fiscals.

La proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 126/2022 del 19 d'octubre i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part de Govern? Senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora Síndica.

Senyores i senyors consellers, avui debatem la ratificació del conveni entre el Principat d'Andorra i la República de Croàcia per eliminar la doble imposició en matèria impostos sobre la renda i el patrimoni i prevenir l'evasió i l'elusió fiscal. Si la Cambra ho considera oportú, aquest seria l'onzè CDI d'Andorra, després de França, Espanya, Portugal, Liechtenstein, Luxemburg, Emirats Àrabs Units, Malta, Xipre, Hongria i San Marino. La negociació del CDI amb la República de Croàcia es va iniciar amb una petició per part meua l'11 de març del 2021 al meu homòleg Croat, i un intercanvi de cartes formals el 14 i 15 d'octubre del mateix any. Després dels intercanvis tècnics corresponents, la negociació es va fer en una única ronda a Andorra entre l'11 i el 15 de juliol d'aquest any 2022. Vull aprofitar per agrair la bona predisposició de les autoritats croates a trobar un acord i a signar el corresponent conveni.

Es tracta d'un conveni distribuït en 29 articles i un protocol fonamentalment basat en el model del 2017 de l'OCDE i també basat en les recomanacions d'aquest organisme per prevenir l'erosió de les bases imposables i el trasllat de beneficis. Deixeu-me, encara que sigui molt breument, recordar-vos la importància de les eines dels convenis de no doble imposició i de disposar una xarxa com més àmplia millor d'aquesta tipologia de convenis per ajudar a la diversificació econòmica del país, tant per afavorir la inversió estrangera de

qualitat com permetre també a les empreses andorranes diversificar la seva activitat i poder augmentar la seva competitivitat en altres regions.

En el cas de la República de Croàcia, m'agradaria també comentar que aquest conveni de no doble imposició, a part de fer-ho amb un país de la Unió Europea, també, té un interès major en el sentit de que és una economia amb una activitat turística molt important i segurament podrem trobar sinergies amb un sector turístic que també evidentment a Andorra és molt important.

Com hem comentat, és important anar ampliant aquesta xarxa de convenis de no doble imposició i durant aquesta legislatura, tot i la Covid, s'han fet importants esforços. És el tercer CDI ratificat després d'Hongria i San Marino, i CDI amb la República Txeca ja es va signar el passat 23 de novembre i es troba actualment a tràmit parlamentari. El conveni de no doble imposició amb els Països Baixos, ja tenim l'acord tècnic i estem esperant que acabi el procediment intern d'aquell país per poder fer la seva signatura formal i poder-lo també tramitar al Parlament.

I també us anuncio dues novetats d'avui mateix. Una associat amb un conveni de no doble imposició amb Islàndia, que hem acabat la feina tècnica. Hi ha acord per les dues parts, ja s'ha rubricat el text. I després que la ministra Ubach avui mateix, també ha signat el conveni de no doble imposició amb Mònaco. Per aquests motius, demano el suport a la Cambra, la ratificació del conveni de no doble imposició entre el Principat d'Andorra i la República de Croàcia.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents alguna intervenció?
Senyor Josep Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

El nostre vot serà favorable.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López, teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Bé, jo crec que el senyor Jover sap perfectament les dues coses que li diré amb motiu d'aquesta intervenció, tot i que diu que no. La primera és que evidentment el nostre vot serà favorable, com no podria ser d'una altra manera. I la segona, que tot i que veiem positiu, doncs que es vagin signant convenis amb diferents països ja sap que fa molt temps que parlem dels convenis que realment ens agradaria tenir per diversificar la nostra economia. Hem parlat moltes vegades d'Alemanya, del Regne Unit, d'Itàlia i evidentment Croàcia millor que Hongria, però evidentment vostè fa molt temps que ens parla del conveni de Bèlgica, que no sabem què és el què ha passat. També amb Països Baixos fa, jo diria, potser un parell d'anys que la ministra Ubach en la seva compareixença anual a la comissió d'Exteriors, també ens va dir que era un conveni que estava molt, molt avançat, però evidentment les tres economies europees molt importants, enormement importants, juntament amb els dos països veïns com són Espanya i França, doncs és el Regne Unit, Itàlia i Alemanya, també Països Baixos i Bèlgica, doncs, tenen una major proximitat cultural i geogràfica al nostre país, són convenis més importants, al nostre entendre, que aquests que es van aconseguint. Però en tot cas, evidentment tot conveni és important per a la nostra economia, però és necessari que s'expliqui què és el que està passant amb aquests països en què sembla que no s'acaba d'avançar en aquest sentit.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor López.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Berna Coma.

La Sra. Berna Coma:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet a ratificació del Consell General el conveni entre Andorra i la República de Croàcia per evitar la doble imposició en matèria d'impostos i per prevenir l'evasió fiscal. Representa un pas més en el reconeixement i homologació del sistema fiscal d'Andorra en l'àmbit internacional. En la darrera dècada, el nostre país ha fet un esforç molt important per assolir aquest objectiu i afrontar els reptes de futur amb garanties. En l'actualitat, el Govern continua negociant acords bilaterals a fi de crear progressivament una xarxa el més àmplia possible de CDI, perquè són instruments vitals per a la diversificació econòmica, l'atracció d'inversió estrangera de qualitat i la internacionalització de les empreses andorranes. El conveni signat amb Croàcia serà, si aquesta cambra ho aprova, l'onzè que el Consell General ratifica després del de França, Espanya, Luxemburg, Liechtenstein, Portugal, Emirats Àrabs Units, Malta, Xipre, San Marino i Hongria. Cal recordar que les negociacions d'aquest conveni van començar el març de l'any passat en el marc d'una reunió entre els ministres de finances d'ambdós països.

Croàcia és un país que forma part de la Unió Europea des de l'any 2013 i és un país important per a nosaltres, igual que la resta de països que formen part de la Unió Europea o de l'Espai Econòmic Europeu. La signatura d'aquest CDI assenta les bases de les relacions comercials entre els dos països, mostra la importància de la cooperació bilateral

i, sens dubte, referma encara més les nostres relacions i lligams amb l'exterior, ens permetrà cooperar en l'àmbit de la innovació i digitalització, l'economia verda i el turisme, entre d'altres. Cal recordar, a més, que en el mes d'abril d'enguany, la ministra Ubach i el seu homòleg de Croàcia van signar un protocol d'entesa, d'amistat i cooperació general entre els dos països. En un futur hem de continuar treballant per continuar signant CDI amb el màxim d'estats de la Unió Europea i de l'Espai Econòmic Europeu.

Sense anar més lluny, el passat 23 de novembre el ministre de Finances i l'ambaixador de la República Txeca a Andorra van signar el CDI entre els dos països. Ara manca la ratificació al Consell General. De fet, també cal mencionar que hi ha negociacions en curs amb Mònaco, Països Baixos i Islàndia i esperem que ben aviat donin els seus fruits. Recordar que avui la ministra Ubach ha signat el CDI amb Mònaco. Per tot l'exposat, els grups de la coalició donarem suport a la ratificació de dit conveni.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Desitja intervenir en un segon torn d'intervencions? Senyor Jover, teniu la paraula pel Govern.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora Síndica.

Bé, primer deixeu-me, doncs, agrair el suport de totes les forces polítiques de la cambra, perquè crec que és un pas endavant. I després el què podem valorar és si aquest pas endavant és un gran pas endavant o un pas endavant, doncs més mesurat, que és el que comenta el senyor Pere López. Miri, jo crec que signar convenis de no doble imposició amb països de la Unió Europea o de l'Espai Econòmic Europeu, com comentava la consellera Coma, és una molt bona notícia per anar enfortint la nostra xarxa. I al final arribarem segurament a un resultat de set convenis de no doble imposició aquesta legislatura, el què, considerant que hi han hagut dos anys on la tasca diplomàtica, doncs, s'ha vist amb moltes dificultats, s'ha complexificat molt per culpa de la Covid, doncs és un molt bon resultat.

Vostè comenta uns països en concret que els troba especialment interessants i hi convinc, com pot ser, doncs, el Regne Unit, Alemanya, Països Baixos o Bèlgica, i aquí demana una miqueta també d'explicacions sobre què ha passat. A Bèlgica estem esperant, doncs, l'inici formal de les negociacions, és a dir, estem esperant que des de Bèlgica, doncs, ens donin l'ok i ens proposin dates per poder començar a treballar. En el cas de Països Baixos, ja hem arribat a l'acord i la rúbrica de l'acord tècnic. El què passa és que hi ha un pelet més de complexitat en Països Baixos, en el sentit de que el primer punt, el primer pas, que és el de signatura, i que normalment el fan els ministres, en el cas dels Països Baixos, per legislació interna, necessiten també passar pel seu parlament. I és això el què està endarrerint el procés en Països Baixos. I és per això que, encara que ja estigui feta tota la feina, estem a

l'espera, doncs, dels timings que ens proposin des de Països Baixos, des del seu Parlament.

Pel que fa Alemanya o el Regne Unit doncs, hi han dificultats. Nosaltres el que fem és anar intensificant les converses. Jo crec que el més passat va haver-hi, per exemple, el secretari d'Estat d'Afers Financers Internacionals i el director del departament de Tributs, que van anar a Londres per tenir una reunió d'alt nivell per continuar insistint i per poder posar sobre la taula el nostre interès. Però tenim la doble problemàtica de que els països grans no obligatòriament veuen un interès a tenir, vist el trànsit econòmic que tenim amb aquests països, doncs un acord amb nosaltres, i és per això que hem de fer la feina de convenciment necessari.

I l'altre és que aquests països o tots els països tenen molta feina associat amb els convenis de no doble imposició, perquè l'OCDE ha canviat el seu model, i el què estan fent és una tasca d'adequació de tots els convenis que ja tenien signats. És a dir, que malauradament, en el moment que nosaltres anem a picar la porta d'aquests països, ells no és que estiguin parats amb convenis de no doble imposició, sinó que estan revisant tots els convenis de no doble imposició que ja tenen ratificats per veure si les seves diferents clàusules s'adeqüen o no en els últims models de l'OCDE. I això és un punt que ens complica un pelet més la tasca de buscar *partners* per poder fer el màxim de gran possible aquesta xarxa de convenis de no doble imposició.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Alguna altra intervenció?

Acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment. Declaro aprovada la proposta.

(Es connecta per via telemàtica el M.I. Sr. Jordi Gallardo Fernàndez, ministre de Presidència, Economia i Empresa)

Punt número 6 Examen i votació del Projecte de llei d'Economia digital, Emprenedoria i Innovació.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Economia ha estat publicat en el Butlletí número 149/2022 del 28 de novembre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió la Molt Il·lustre senyora Maria Martisella González, nomenada ponent per part de la Comissió. Endavant.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

El passat 21 de setembre la Sindicatura va trametre a la Comissió Legislativa d'Economia el Projecte de Llei d'economia digital, emprenedoria i innovació i les seves 78 esmenes presentades. 5 pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, 54 pels Grups Parlamentaris Demòcrata i Independents de manera conjunta i 19 pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. La comissió es va reunir 9 dies, dels quals es van examinar les esmenes, es va analitzar l'informe del ponent, es van acordar les modificacions escaients de tècnica legislativa i, finalment es va aprovar l'informe. Ressaltar que el text que es sotmet avui al Ple és el resultat dels treballs tinguts en comissió i que aquesta va aprovar 57 esmenes, 5 per unanimitat, 40 per majoria i 12 transaccionades, en va refusar 16 i no en va considerar 5 que havien estat retirades pels seus proposants abans de la votació.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Acabada la intervenció de la ponent, proposo procedir al debat i votació de les reserves d'esmena i continuar després amb el debat de les altres parts del text. Us informo que s'han presentat cinc reserves d'esmena per part dels Molt Il·lustres senyors Judith Salazar Alvarez, Roger Padreny Carmona i Carles Sánchez Rodríguez, consellers generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, les quals seran defensades en dues agrupacions. Agrupació primera, reserves d'esmena 1, 2, 3 i 5. Agrupació segona, reserva d'esmena 4.

Comencem pel primer grup de reserves d'esmena presentades pel grup Parlamentari Socialdemòcrata. Reserva d'esmena 1 que es correspon amb l'esmena número 12 de l'informe de la ponent de modificació de l'article 18 del Projecte de Llei. Reserva d'esmena 2, que es correspon amb l'esmena número 18 de l'informe de la ponent de supressió del capítol 2 i dels articles 19, 20 i 21 del Projecte de Llei. Reserva d'esmena 3, que es correspon amb l'esmena número 21 de l'informe de la ponent de modificació del capítol 4, articles 25, 26 i 27 i capítol 5, articles 28, 30, 34, 35, 36, 37 i 38 del Projecte de Llei. I reserva d'esmena 5, que es correspon amb l'esmena número 9 de l'informe de la ponent de modificació de la disposició transitòria del Projecte de Llei.

Permetin-me que doni la benvinguda al ministre Gallardo, que ens ha començat a acompanyar ara. Intervé per defensar la reserva d'esmena el senyor Carles Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Senyores, conselleres, senyors consellers, hem arribat a la Llei d'economia digital. Aquesta reserva d'esmena, precisament es focalitza en els articles de la Llei relacionats amb la implantació del model d'habitatge d'espais comuns compartits, altrament dit, *coliving*. I ja els anuncio i si no hi ha cap oposició per part de la cambra que empraré la forma anglesa assimilada i que ho faré per economia lingüística, en aquest cas. Perquè en aquesta reserva d'esmena no és important, com li diem al fenomen, sinó saber de què es tracta exactament i perquè nosaltres hem proposat la seva supressió en els treballs de la Llei en comissió.

En política, les definicions són importants, ja que determinen què s'entén per una cosa o què per una altra. En el cas del *coliving*, cal concretar a què es refereix per tal d'evitar equívocs que enterboleixin el debat o en banalitzin el contingut. Respecte al *coliving*, som més a prop de la modalitat de residència d'estudiants o de col·legi major que de la modalitat de compartir pis. És cert que la seva tradició ens trasllada al context molt concret de comunitats professionals que troben en la convivència oportunitat d'intercanvis creatius que afavoreixen la seva activitat.

Nosaltres també creiem en aquests intercanvis i creiem que poden donar-se en la fórmula de *coworking* o espais de treball compartits, fórmula que la llei també proposa. Ningú dubta ni de les bondats econòmiques i socials del compartir pis ni de les bondats dels espais de treball compartit. Sí dubtem, però, de les bondats d'un model d'habitatge que oficialitza la temporalitat i que deriva a curt, mitjà i llarg termini la forta demanda d'habitatge a models inequívocament temporals i pensats per ser temporals. Al cap i a la fi, quin projecte de vida pot desenvolupar-se en una residència d'estudiants? Una altra qüestió prèvia ha de ser la de l'evolució d'aquest concepte dins de la llei. El Projecte de llei inicial el fixava en una regulació específica per tal de generar un entorn cinèrgic, i ja em permetran l'expressió, per a treballadors temporals dels sectors implicats en la llei. És a dir, destinats a uns clients concrets amb unes necessitats concretes. I aquests són clients, perquè necessàriament el *coliving* és un establiment. Fins aquí, tot correcte. No s'equivoquin, però, ja que ens oposem a aquesta modalitat tot i la seva especificitat.

La cosa es complica quan els grups del Govern obren, mitjançant esmena, la clientela, passant a ser aquesta universal, és a dir, que qualsevol que ho vulgui i ho pugui pagar pot entrar a viure en un *coliving*. Què significa això en un context d'alta demanda d'habitatge de lloguer? Crec que no cal fer gaires càlculs. Tota una base de clients derivada cap a aquesta modalitat. Persones que no poden accedir a un habitatge a preu assequible es veurien obligades a entrar en un establiment d'aquestes característiques.

És cert que hi ha qui ja li sembla bé i encertada aquesta solució. A la taula de mesures de la Comissió Nacional de l'Habitatge, impulsada per l'Institut Nacional de l'Habitatge, hi trobem, en l'apartat Estimular el mercat d'habitatge de lloguer, la següent: «Eximir els requisits d'habitabilitat per promoure el canvi d'ús d'edificis o d'unitats immobiliàries per destinar-los a espais comuns compartits o *coliving*». Existeix, doncs, una direcció ja determinada per aquells mateixos que han de procurar habitatge assequible i per als quals la raó de ser és procurar habitatge assequible. El que veiem, però, és que les solucions estructurals que calen per a l'accés a l'habitatge es redueixen en el curt termini de solucions que fugen endavant i que porten precarietat al model d'habitatge.

Molts se sorprendran quan parlo de precarietat associada al model de *coliving*, i ho faran perquè visualitzen residències d'allò més netes, diàfanes i funcionals. Però, tal com deia abans, en política les definicions són importants. El Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, segona edició, trobem en l'accepció més adequada a l'entrada precari «que no ofereix garantia de durada». Aquesta modalitat d'habitatge ofereix més garantia que, per exemple, un pis per al desenvolupament d'un projecte de vida? No, no l'ofereix. Al Diccionario de la Lengua Española hi trobem dues accepcions adequades. 1. *De poca estabilidad o duración* i 2. *Que no posee los medios o recursos suficientes*. És una habitació

amb espais compartits suficient per a desenvolupar un projecte de vida? No, no ho és. Al diccionari Larousse hi trobem la segona accepció. 2. *Qui n'offre nulle garantie de durée, de stabilité, qui peut toujours être remis en cause.* Ofereix ja per la seva natura, estabilitat i seguretat un establiment d'aquestes característiques per desenvolupar un projecte de vida? Definitivament, no.

Aleshores, per què la llei contempla poder romandre-hi més de 5 anys i per què les seves esmenes no l'han abordat des de la legislació dels allotjaments temporals, sinó des de la tipologia residencial? Crec que així ho han expressat en alguna ocasió. Aquesta seria una sortida per aconseguir habitatge. I així ho demostra també el fet que figuri entre les mesures d'aplicació més encaminada de l'Institut Nacional de l'Habitatge. Però recordin que aquesta és una sortida en fals, que no té en compte per a què serveixen les cases, que vol que la gent s'acomodi en aquests establiments reconvertits, que esdevindran de facto residències d'estudiants que no estudien, sinó que treballen, i que segurament per un sou proper al mínim, de gent jove, d'adults i de gent gran, caracteritzats tots per un tret comú: no poder accedir a un pis de lloguer.

En aquest camí també he sentit que pot ser una modalitat molt indicada per a la gent jove. Això, però, és la darrera edició del tòpic relatiu a la joventut, la d'una preferència i una vocació per la precarietat. No s'enganyin, els joves també volen gaudir d'estabilitat i de seguretat per, precisament, poder iniciar un projecte de vida. Altra cosa és que es vegin forçats a adaptar-se dins d'un ecosistema veritablement difícil per a algú amb pocs ingressos i pocs estalvis. Tal com ja els hi he dit avui, preguntin a veure què prefereixen. O vostès també s'ho poden preguntar. Què preferien aleshores?

És cert, és difícil percebre la precarietat perquè tot sovint es dissimula. Ara bé, només cal entaular una conversa perquè les pors i la incertesa aflorin i perquè hom desgrani els detalls de saber que les seves expectatives s'hauran d'ajustar a una habitació amb espai compartit. I que quan vulgui formar una família o simplement gaudir d'un espai propi per dur la vida que més li convingui, haurà d'esperar a que la mà invisible l'esculli entre la multitud i pugui accedir a un pis de lloguer. I ja no parlo de la compra.

És això el que vol dir rebaixar les expectatives i orientar la sortida de l'accés a l'habitatge al *coliving* vol dir exactament això. I un país que no ofereix expectatives als seus habitants es troba en una situació força incòmoda. És per aquesta raó que parlem de precarietat. I és curiós. En pocs anys hem passat de formular projectes d'habitatge per a joves a decidir encabir-los en hotels reformats. És el signe dels temps? Crec, i ja em perdonaran, que som davant d'una claudicació. Amb el *coliving* es llença la tovallola i es reconeix el fracàs de la política d'habitatge de tota una legislatura. Que el principal organisme creat específicament per a l'anàlisi i l'execució de polítiques d'habitatge sigui l'impulsor d'aquesta mesura, que el Govern l'inclogui en una llei d'economia digital i que els grups del Govern la modifiquin per convertir-la en destí inevitable, és un signe de fracàs inequívoc de la tebior envers el problema de l'accés a l'habitatge.

Em disculparan el meu pessimisme. Però a res més em convida la perspectiva de tot el procés mitjançant el qual hem arribat fins aquí. Si el seu realisme no ha considerat la situació des del punt de vista que he expressat, és impossible pensar que es tracti de

realisme, sinó més aviat d'una fantasia difícil de transmetre i ja no a nosaltres, sinó a la mateixa ciutadania.

És per això que hem formulat aquesta reserva d'esmena per revertir aquesta situació, per evitar el què no podem sinó considerar un error majúscul. I li dic senyor Filloy, i em dirigeixo a vostè, doncs, abans ha sortit el meu nom. Senyor Sánchez, 50.000 mesures d'habitatge, no li ha procurat, però algunes les hem formulat. Aquesta és evident, és una crítica perquè creiem que aquest model no pot funcionar des del seu institut. Però no només ha estat el senyor Sánchez, ha estat el senyor Padreny, ha estat el senyor López, la senyora Salazar, el senyor Miró, el senyor Font i la senyora Vela. Nosaltres li hem procurat opinions i li hem procurat crítiques, és cert, no ens hem callat quan pensàvem que alguna cosa no estava bé i a més, li hem procurat solucions en els diferents debats que hem tingut en mesures urgents, en els diferents debats que hem tingut de pressupost i en els diferents debats relacionats amb l'habitatge.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp, és el seu torn.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Nosaltres el mateix sentit de vot serà aquí que a la Comissió, serà abstenció. Però som sensibles al problema de *coliving* que està comentant el company Sánchez.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Pel grup Parlamentari Independent, senyor Marc Magallón, teniu la paraula.

El Sr. Marc Magallón:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Jo, tal com ha fet també el conseller Sánchez, també emplearé la terminologia *coliving* per poder anar una mica més ràpid tractant aquesta reserva d'esmena. Tractem avui en aquesta ocasió l'agrupació de reserves d'esmena que fan referència als espais comuns, complementaris o colivings, com hem dit. Evidentment, més endavant tractarem de forma més esplaiada la resta de continguts d'aquest text legal. Els grups de la majoria, una vegada analitzat el Projecte de Llei d'economia digital i sent conscients de la flagrant manca d'habitatges a preu assequible i de les tensions al mercat de lloguer que tenim al nostre

país, una problemàtica que voldria remarcar però que no només és atribuïble a Andorra, sinó que també succeeix als països veïns. Vam creure oportú incloure en aquest projecte de llei el concepte *coliving*.

Inicialment, el text que avui debatem només regulava l'accés al lloguer d'espais compartits de treball, també coneguts com *coworkings*, així com l'allotjament en espais comuns complementaris o *colivings* vinculats amb el món digital i especialment per a tots aquells que s'establirien per a un temps limitat al nostre país. La voluntat d'aquesta regulació responia a la promoció de la diversificació econòmica, centrant-se sempre en l'emprenedoria digital i la innovació. Ara bé, l'escassetat d'oferta d'habitatge de lloguer en el mercat i l'elevat preu d'aquest ens obliguen a buscar fórmules que també puguin donar respostes a la situació i que satisfaci la gran demanda actual. Entre aquestes fórmules creiem que el *coliving* es rebel·la com un model de convivència que va més enllà de les activitats vinculades al món digital.

Per tant, considerem que no hem de vincular l'objecte de la regulació que proposa el projecte inicial de la llei a la finalitat del foment de l'economia digital, l'emprenedoria i la innovació, sinó que cal dotar-nos d'un règim jurídic aplicable, amb independència de l'activitat econòmica que desenvolupi la persona interessada, ja que el *coliving* i també el *coworking*, entesos com a fórmules renovades d'habitatge i negoci, poden ser, i segur seran, opcions interessants per a diversos sectors de la població.

Per això hem volgut redefinir el que pretenem que sigui el *coliving*, modificant l'article 52 del Reglament de Construcció per no haver de modificar la normativa relativa a superfícies mínimes dels habitatges ni tampoc les estances. Hem volgut aclarir que, en cap cas, podran destinar-se a finalitats turístiques, ja que la nostra voluntat és que donin resposta a la problemàtica actual de l'habitatge de lloguer.

Com he comentat, amb aquesta esmena, el què proposem és que el *coliving* que no estigui associat a una idea de temporalitat, sinó que pugui donar resposta a l'accés a l'habitatge de lloguer i a un nou model de vida sostenible, alhora que globalitzat. Hem volgut assimilar aquesta modalitat més a l'ús residencial que no pas a l'habitatge. Per aquesta raó proposem treure el concepte de superfícies mínimes establertes per als habitatges, així com l'obtenció de la cèdula d'habitabilitat. Per tant, la construcció de *coliving* s'ha de limitar al sòl destinat a ús residencial.

Per aquest motiu, proposem dotar d'un marc legal el règim de residència de *coliving* que abasti totes les persones destinatàries possibles i així donar una resposta a la necessitat d'habitatge tant de les persones que tenen la residència habitual i permanent al país, com per totes aquelles persones que tenen una residència temporal de més o menys durada. També vull subratllar que els contractes d'arrendament de *coliving* de persones amb residència habitual i permanent o temporal han de ser objecte d'inscripció al fitxer de dades dels contractes d'arrendament creat per la Llei 15/2010 de creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge.

Per acabar, remarcaré que amb les esmenes de la majoria establim un règim jurídic propi que respon a la realitat del *coliving*. Vam optar, amb les nostres propostes, per una regulació més àmplia de la que s'havia proposat en el Projecte de llei inicial. Per tot l'exposat, els

grups de la majoria votarem en contra de la reserva d'esmena proposada pel Grup Socialdemòcrata.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Magallón.

El Govern desitja intervenir? Senyor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, gràcies, senyor síndica.

Doncs començaré amb una petita definició de *coliving*. Es tracta d'un model de col·laboració residencial i per tant, davant de la imatge d'edificis en què ningú es coneix, els seus veïns, perdó, en què ningú coneix als seus veïns, on sovint preval la independència, cada cop sorgeixen més iniciatives que busquen reprendre la idea de comunitat, grups de veïns que comparteixen el temps de lleure, es presten favors i fomenten l'economia col·laborativa. En general, aquests espais uneixen sales de treball, individuals o compartides, amb habitacions, zones comunes destinades a l'oci, com ara gimnasos, zones amb elements com taules de ping-pong, billar, televisions, biblioteca, etcètera. En definitiva, serveix perquè tant la vida personal com la social puguin combinar-se, alhora que es comparteixen experiències vitals i professionals. Interacció social i laboral en un mateix lloc. Contribuir a una economia col·laborativa no és l'única finalitat, sinó també poder gaudir d'un mateix estil de vida en comunitat, establint relacions tant laborals com socials amb els mateixos habitants.

És un model desencadenant en la generació de sinergies i un gran escenari del *networking*. La clau no resideix tant en l'oferta d'activitats com en oferir edificis amb personalitat on es generi una atmosfera agradable per viure-hi. El *cohousing*, a més a més, tenint en compte que és un model que ja existeix des de fa molts anys, es basa en el model Andel, que va néixer als països escandinaus, on l'habitatge col·laboratiu ja és molt estès a països com Dinamarca, Noruega, Suècia, Canadà o els Estats Units.

Per continuar amb l'explicació, com han pogut veure, per desmitificar una mica, potser, la visió que ens han volgut transmetre des de la bancada socialista del *coliving* com un espai, doncs, precari, on no es respecten els drets fonamentals de la persona i on només poden anar persones amb recursos baixos. Doncs és totalment esbiaixada. A més a més, miri, personalment conec algun *coliving* a Barcelona que val més estar en aquell *coliving* que llogar un habitatge aquí a Andorra, perquè els serveis que posen a disposició moltes vegades són serveis de luxe. Conec *colivings* on hi han piscines comunitàries, etcètera. Per tant, doncs, lligar el *coliving* a una forma de vida precària i lligat a persones que no poden accedir a l'habitatge, crec, des del meu punt de vista, i l'experiència, i el què he pogut trobar i el què conec, desafortunat perquè en tot cas no està relacionat amb la realitat, no?

Més enllà d'això senyor Sánchez, jo crec que fins i tot arriben al punt, ja ho han fet abans doncs amb les esmenes que han presentat a la Llei d'habitatge, doncs ara de voler intervenir

en les decisions personal de les persones, és a dir, la llibertat individual de cadascú, a decidir quin model de vida vol emprar. Vostès no volen permetre que una persona pugui decidir lliurement si vol viure en un edifici o en un habitatge compartint espais, cosa que s'ha fet, i s'ha fet des de fa molts anys. Hi ha molta gent que viu en comunicat, en comunitat, perdó i comparteixen espais.

A Barcelona, miri, li explicaré, a més a més, que està molt de moda, i vostè segurament doncs ho sabrà, per exemple en molts edificis ara, tenint en compte que a Barcelona, i això és una qüestió més tècnica, operativa, de constructiva del propi edifici. A Barcelona, comença a estar de moda, per exemple, que com que els molts edificis tenen terrasses planes, doncs la terrassa de dalt, fer horts comunitaris, on la gent puja, intercanvia experiències i socialitza. I al final fa de les persones, doncs, fa millors persones segurament, i que es coneixen millor tots els inquilins d'aquell edifici. Per tant, jo crec que voler lligar, voler lligar el *coliving* a una modalitat precària deixa molt, dista molt de la realitat.

Però a més a més, i li ho torno a dir, realment, doncs crec que intervenir d'aquesta manera en la llibertat individual de les persones, de quin model poden escollir de viure en un moment donat de la seva vida, és a dir, no té per què ser per a tota la vida. Però una persona pot voler escollir en un moment donat de viure 4, 5 anys, 3 mesos amb un model cooperatiu com és el *coliving*, escolti, per què no ho podria fer? I a més a més, doncs ja li dic, hi ha *colivings on* realment no és gens barat viure. Per tant, doncs, no hi ha d'haver cap problema.

A part d'això, doncs, l'esmena o el redactat de la llei, el que pretén també és que s'hagi de regular aquesta modalitat. Per tant, doncs, aquí, mitjançant després modificació del reglament de la construcció, es pot regular fins i tot l'espai, diguéssim físic, doncs com ha de ser, i també els serveis que han de disposar mínims aquests *colivings*. Doncs, per tant, deixi que es pugui començar a generar aquesta, aquest recurs habitacional que, com li deia, hi ha en molts països. I no crec que, no crec que Dinamarca, Noruega, Suècia, Canadà o els Estats Units siguin països que fomenten la precarietat habitacional, sinó que, al contrari, donen més oportunitats.

I miri, ja per acabar, li posaré un altre exemple, com a ex-ministre d'Afers Socials. Per a la gent gran. Miri la gent gran, i en el meu cas, doncs ens venien a veure molt sovint persones majors, persones grans que malauradament, doncs arriba un moment a la vida en què et quedes sol. Et quedes vidu o vídua i et quedes sol. Els nens són grans, no et vénen a veure i vius completament sol, apartat potser dels teus amics, perquè doncs has perdut les referències, etcètera. Doncs miri, molts d'ells ens ho deien, escolta, per què no el Govern fa edificis o pisos tutelats amb serveis compartits on jo pugui compartir amb persones de la meva edat el meu dia a dia. Jugar una partida, m'ho invento, jugar una partida de dominó o compartir o socialitzar amb els altres, que són de la mateixa edat que jo i per tant, o sortir a fer la compra junts, i per tant, socialitzar i créixer junts, i he de viure en un apartament apartat. I a més a més, amb aquest tipus de *colivings* també se'ls pot donar serveis de tutela. És a dir, per exemple, estic pensant amb la gent gran, de podologia, gent que els vingui a donar un cop de mà. Per tant, situar o focalitzar el *coliving* en una qüestió tan precària com la que vostè ha manifestat, jo, al contrari, hi veig un model de vida que pot ser molt interessant per a moltes persones en moltes fases de la vida i en moments molt concrets també de la seva vida.

Gràcies, senyora síndica.

(A les 20.35h deixa la sala el M.I. Sr. Pere López Agràs)

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

No desitja intervenir, senyor Sánchez?

Doncs no havent-hi més intervencions, procedirem a la votació de les reserves d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena 1 que es correspon amb l'esmena número 12 de l'informe de la ponent de modificació de l'article 18 del Projecte de llei.

S'obre un breu període de termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 17 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena 2 que es correspon amb l'esmena número 18 de l'informe de la ponent de supressió del capítol 2 i dels articles 19, 20 i 21 del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 17 en contra i 3 abstencions.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena 3. Que es correspon amb l'esmena número 21 de l'informe de la ponent de modificació del capítol 4, articles 25, 26, 27 i el capítol 5è, articles 28, 30, 34, 35, 36, 37 i 38 del Projecte de Llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 17 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

I reserva d'esmena 5 que es correspon amb l'esmena número 9 de l'informe de la ponent de modificació de la disposició transitòria del Projecte de Llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 17 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Finalment, seguim amb la reserva d'esmena número 4 presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Reserva d'esmena 4, que es correspon amb l'esmena número 45 de l'informe de la ponent d'addició d'un nou article al Projecte de Llei. Intervé per defensar la reserva la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, començaré contextualitzant, recordant que ja vam introduir aquesta problemàtica en el marc d'una sessió de control. Si em permeten, recordaré que estem parlant de la situació en la que empreses andorranes van a contractar mà d'obra fora d'Andorra a través d'un contracte de prestació de serveis amb altres empreses estrangeres que venen i ens proveeixen d'aquesta mà d'obra. En aquella sessió de control, el cap de Govern ens explicava que a partir d'un dictamen del gabinet jurídic s'interpretava que en aquests casos la normativa d'aplicació a aquestes relacions laborals era la que estava remesa en el contracte. Reconeixia, efectivament, la diferència d'estàndards que ens podíem trobar, d'estàndards laborals entre la legislació andorrana i la legislació de fora d'Andorra. Reconeixia també que caldria fer una reflexió al respecte i ens emplaçava específicament al Grup Parlamentari Socialdemòcrata a aportar solucions.

Doncs bé, arribats a aquest punt, en el marc de la Llei d'economia digital, fèiem una esmena. Recordem que és una Llei que modifica la Llei de relacions laborals i per tant, fèiem una esmena que passo a explicar.

D'entrada he de dir que l'article 1 d'aquesta Llei que es refereix a l'àmbit d'aplicació, el què ens diu, i llegiré textualment diu: «Aquesta Llei és aplicable a totes les relacions laborals que es desenvolupen al Principat d'Andorra». Cal explicar, per aquells que no ho sàpiguem, que el dret laboral és allò que se'n diu un dret de mínims. És a dir, les legislacions marquen els mínims exigibles però, via contracte, es poden millorar aquests mínims fins on arribi la voluntat de les parts que el signin. Per tant, on és el dubte? La interpretació que fa l'informe del gabinet jurídic, que ja hi els avanço que demà mateix, mirarem d'entrar una demanda d'informació per sol·licitar-lo, no entenem com s'interpreta que és aplicable la legislació estrangera, quan la nostra Llei diu que s'aplica a totes, insisteixo, a totes les relacions laborals que es produeixen al país, que es desenvolupen al país, i quan a demés, malgrat s'hagi signat un contracte en un país on l'estàndard laboral és més baix, si exigim l'estàndard laboral andorrà no estaríem contravenint aquest contracte.

Bé, en tot cas, l'esmena que nosaltres fèiem a partir de que el cap de Govern ens reconegués aquesta interpretació del gabinet jurídic, era afegir en aquest article 1 una *coletilla* que deia: «En qualsevol cas, s'han de respectar les condicions mínimes establertes en aquesta Llei». Per què? Doncs primer, per equiparar les condicions de les persones que treballen en aquest país, vinguin d'on vinguin, com a mínim, que respectin els mínims que hem decidit legislativament aplicar. I en segon lloc, com dèiem en el marc d'aquella sessió de control, per evitar que es produeixin situacions de competència deslleial. Per què? Perquè, evidentment, una empresa andorrana que té uns costos laborals perquè ha de

respondre a la legislació andorrana es pot trobar en què està competint amb una empresa forana que, com que té un estàndard menys elevat que l'andorrà, els seus costos de personal són més baixos.

A canvi d'això, en comissió se'ns ofereix una transacció en la qual, i llegeixo literalment: «S'encomana al Govern que en el termini d'un any estudiï l'oportunitat de regular per via legislativa l'aplicació parcial de la normativa andorrana a les condicions laborals dels treballadors d'empreses estrangeres que prestin els seus serveis en el territori nacional». Bé, la nostra pregunta, arribats a aquest punt és en el marc de les obligacions que haurem d'assumir en tant que estat associat a la Unió Europea, si és que això s'acaba produint, existeix una directiva que forma part de l'annex 18, pel que fa a dret laboral, en el que ja només llegint el nom de la directiva ja es faran a la idea del que estem parlant, la directiva és la 2018/957, sobre el desplaçament de treballadors efectuat en el marc d'una prestació de serveis. Si em permeten, sembla fet expressament.

El què acaba dient aquesta directiva, i en faig un extracte és, ho acaba demanant als estats membres i evidentment als estats associats que els hi apliqui aquesta directiva en tant que estats que participen del mercat comú, el què ens demana la directiva és que aquests estats garanteixin als treballadors desplaçats al seu territori sobre la base de la igualtat de tracte, les condicions de treball del Estat membre on s'efectuï el treball. Entre altres, pel que fa a la remuneració i inclòs l'increment per a hores extraordinàries. Fora d'això, períodes de treball, períodes mínims de descans, durada mínima de les vacances, etcètera.

Torno a formular la pregunta que ens ve al cap quan es rebutja l'apreciació que nosaltres tampoc no la veiem necessària, perquè entenem que el codi de relacions laborals és prou clar quan diu «totes les relacions que es desenvolupen en el país». Però la pregunta, insisteixo, és si ens estem situant en l'horitzó temporal de signar l'acord d'associació durant el semestre de presidència europea espanyola, que estem parlant del segon semestre de 2023 i ja m'explicaran com haurem de modificar tots els actes que comporten modificacions legislatives, si a un any d'aquest escenari temporal, que com a mínim és el que ens estem plantejant, no som capaços d'anar complint allò que sabem que hauríem de complir en el moment que signem l'acord d'associació.

I per tant, novament, demanar als companys de la cambra que reflexionin entorn si val la pena rebutjar una esmena que, malgrat n'hi ha que no l'entenem necessària, sí que clarifica i que, en tot cas, compleix amb l'estàndard, no només a andorrà, sinó també europeu que serà exigible, esperem, que en un breu termini de temps.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos senyor Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies senyora síndica.

Mirin, en el que ens concerneix amb aquesta esmena que vostès fan, i em permetré llegir la seva motivació, diuen: «Evitar que les empreses foranes vinguin a Andorra a desenvolupar relacions laborals que no respecten els mínims establerts a l'estàndard laboral andorrà». La primera lectura que faig entre línies és que el nostre estàndard laboral és superior al de molts altres països, perquè si no, vostès no ens dirien això. I això per als andorrans és una bona notícia.

Entrant una mica més en el fons de la qüestió. Escoltant el seu al·legat dona la sensació, un cop més, que ho fiquen tot a l'extrem que aquí està ple de persones treballant a sol i a ombra, que no se'ls paga el mínim andorrà, que fan més de no sé quantes hores i que els deuen portar en furgonetes el dilluns i se'ls emporten els divendres, tal com ho venen vostès. Perquè partim un altre cop, com hem dit abans, que les persones som lliures. Si una persona veu que per la mateixa feina, imaginem, posaré perquè sigui una mica més cridaner, que aquest senyor el fan treballar o aquesta senyora seixanta hores setmanals i li paguen 600 euros, perquè ve de no sé on, que molt malament estan perquè accepti venir aquí per una empresa forana, no andorrana, i aquesta persona veu que aquí es paga el triple o el doble i que fan la meitat d'hores, està suposant que aquesta persona és..., un adjectiu que no vull dir, no té la capacitat de buscar-se la vida aquí al país, amb l'oferta laboral que hi ha i establir una relació laboral directament amb una empresa d'aquí Andorra? Està fent aquest supòsit? Això pot passar la primera setmana. Després les persones no som tan indocumentades com per no donar-nos compte d'aquestes realitats. Veure aquí una persona que per fer el mateix li paguen el doble i la meitat de hores.

Dit això, les relacions laborals d'aquest tipus de persones que venen a treballar mitjançant empreses de fora. Primer, si féssim aquest canvi que vostè diu, ens podríem trobar amb més d'una empresa i més d'una persona que podria veure perillar la seva relació laboral. Tot i que no crec que sigui tant com vostès ho pinten. A partir d'aquí, si no convenen en la seva relació laboral, i insisteixo, d'una empresa forana que desplaça un treballador a Andorra i, matisem-ho, per curta durada —no es pot estar aquí tota la vida—, per curta durada, pot ser per un dia, per una setmana, però és per curta durada, poden acordar que prevalgui la legislació andorrana, que en tot cas sempre prevaldrà la nostra legislació d'immigració i la nostra relació de seguretat i higiene en el treball. Una altra cosa és que hagin acordat un salari diferent, al qual, insisteixo aquesta persona a la que vegi quin és els salaris que es paguen a Andorra, evidentment, si no hi està d'acord, reclamarà cobrar el mateix o vindrà a establir la seva relació laboral de forma directa, perquè lliure és per fer-ho.

A partir d'aquí que ens dona la sensació que aquí pugen les persones tota la vida a treballar per la meitat mitjançant empreses de fora. Tal com ho venen vostès. M'agradaria centrar el debat a l'entorn de la innovació, de l'emprenedoria, de *les start-up* i de, bé, tot el que gira entorn de la digitalització. Per què? Perquè aquí és on cobra sentit aquest tipus de mesures que porten la llei. I li explico segurament em va escoltar que l'altre dia ho parlàvem a la Comissió, el moviment que hi està havent d'aquest tipus de persones. Li posaré un exemple, una empresa, gran o petita, que té treballant per ells informàtics, persones que escriuen codi, dissenyadors, artistes. Hi ha un gran etcètera de professions que podríem circumscriure amb aquesta tipologia. Però és igual, per simplificar, un informàtic que està treballant per una empresa d'aquestes famoses o no famoses que tots coneixem i que viu,

per exemple, a Alemanya. I que ell, a Alemanya, està pagant molt més de pis, molt més d'energia, molt més de calefacció. La vida és més cara. I l'empresa li diu mira, com que tu has de redactar, escriure uns codis, jo ja et permeto que te'n vagis a viure a un altre país on no t'estan explotant com vostès fan veure, sinó que a mi em pagaran el mateix amb la, en aquest cas, la meva empresa alemanya. Però en lloc d'estar en una ciutat que no m'agrada i que fa molt temps, que és cara, me'n vaig a viure a Arinsal, on tinc sol durant la meitat de l'any, on puc esquiar, on faig els horaris que jo vull, treballo igual de bé i em paguen el mateix.

Això és el què estem parlant. I aquesta persona, quan acabi la seva feina, el seu projecte o s'acabi l'hivern perquè s'ha acabat l'esquí, se'n tornarà cap a Alemanya. Això és el que està passant ara amb els alemanys que van a treballar a Canàries per evitar el fred d'Alemanya, per evitar pagar les factures d'Alemanya. No els estan explotant. Estem parlant d'economia digital. Estem parlant d'innovació. Estem parlant d'emprenedoria. Volen anar a viure en aquests *coworkings* i *colivings* on la vida social és molt diferent a la de viure en un pis, a segons on, on estan tristos, on no tenen vida social, on interactuen i fan *networking* a les sales de *coworking*, on tenen un bar per fer una copa o una partida de billar amb els col·legues, on tenen un gimnàs, on tenen servei de rentadora, on tenen un restaurant i que no és en cap cas més barat com volien fer-ho pensar, al contrari, genera una interacció econòmica i social molt interessant. I aquest tipus de persones necessiten, d'acord amb la seva relació laboral amb aquesta empresa informàtica, per exemple, què li explicava, poder-se'n anar a viure, perquè ells estan treballant amb el seu ordinador a les nits, a les tardes o quan els hi va bé i necessiten aquesta qualitat de vida que Andorra els hi pot oferir. I estem parlant d'això.

I quan vostès ens diuen que hi ha aquesta problemàtica que ens la pinten tan negra com escenificava ara amb aquests autobusos que sembla que els pugin al matí i se'ls emporti una nit i els hi paguin quatre rals. I insisteixo, sense presumir que les persones som lliures per decidir el què volem fer. Nosaltres els hi vam proposar una transacció. De dir: Val, si això és així, deixem que el Govern ho estudiï i en aquest termini d'un any, anem a parlar de quines condicions s'han de repensar, si és que és el cas, per a aquestes persones que venen per empreses de fora a Andorra. I que ens van dir vostès a la transacció? Ens van dit que no. Aleshores aquesta encomana, nosaltres igualment l'hem introduït mitjançant una disposició i aquesta voluntat de, com a mínim, analitzar-ho per, si cal fer una aplicació de la normativa amb algunes condicions laborals que presumiblement, segons vostès, s'estan incomplint, i insisteixo, en el marc de l'economia digital, de l'emprenedoria i de la innovació, estem parlant d'una cosa totalment diferent de la que vostès ens intenten vendre. Es farà aquest estudi per si hi ha aquesta diferència de drets laborals, de salaris, d'hores de treball, es pugui arreglar. Però amb el temps suficient, perquè si hi ha el cas, les persones i les empreses que, si hi ha el cas, estiguessin en aquesta situació ho poguessin arreglar. I el nostre compromís, per això es va posar, és de que això, com a mínim, s'estudiï, i si s'ha de canviar, es canviï.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

En aquest punt de la reserva d'esmena desitja intervenir, senyor Camp, seria el seu entorn. Endavant.

El Sr. Joan Carles Camp:

Nosaltres farem el mateix que hem fet a la Comissió. Ens abstindrem.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

El Govern desitja intervenir. Senyor Gallardo, és el seu torn.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, permeti'm que digui que la reserva d'esmena parteix d'un plantejament erroni en la nostra opinió. Argumenten els consellers del PS amb el seu redactat, que la llei podria permetre l'arribada d'empreses foranies que es podrien establir al país i que no complirien els mínims de la legislació que preveu i que té en vigor Andorra, en aquest cas. Si una empresa s'implanta al país ha de complir la seva legislació la d'Andorra, en aquest cas. Altra cosa és quan un treballador d'una empresa estrangera es desplaça a Andorra contractat per aquesta empresa i, en aquest cas, el què preval és el seu contracte a l'origen. Per tant, en termes generals, sembla que no escau la reserva d'esmena a aquesta llei si el que pretén és regular les relacions laborals d'empreses estrangeres que es desenvolupen a Andorra amb treballadors forans.

Les persones desplaçades a Andorra han subscrit un contracte a l'estranger sotmès a unes determinades normes laborals, cosa que queda de manifest en l'informe del gabinet jurídic al seu dia demanat, i que és al que s'ha referit la consellera Judith Salazar. Entenem que aquesta disposició afecta més aviat a les relacions laborals de les empreses andorranes que no pas a les relacions laborals d'empreses estrangeres.

També s'ha referit la consellera Salazar que aquest tema ja es va debatre en una sessió del Consell General, concretament el 29 de setembre d'enguany, on el mateix cap de Govern va aclarir la situació enfront de l'aplicació de la llei de relacions laborals, en el sentit que si bé els treballadors amb autorització d'immigració temporal per a treballadors a empreses estrangeres estan sotmesos a la normativa en matèria de salut i seguretat en el treball, com ara feia esment el conseller Naudi, com qualsevol altre treballador al país, no ho estan de la mateixa manera per la llei de relacions laborals. Es va fer palès que estan en la mateixa situació per a les relacions laborals. Perdó, es va fer palès que les relacions laborals que s'iniciïn i es formalitzen entre empreses estrangeres i els seus assalariats estrangers, quan l'objecte del treball és el Principat d'Andorra, no s'aplica la llei de relacions laborals, sempre i quan en el contracte les parts no hagin convingut l'aplicació de la llei del país estranger. Si no han convingut res o han convingut l'aplicació de la llei andorrana, sí que se li aplicaria la llei de relacions laborals d'Andorra.

Potser la proposta d'esmena pretenia que la introducció del text: «En qualsevol cas, s'han de respectar les condicions mínimes establertes en aquesta llei», pretengués que també es respectessin les condicions mínimes de la Llei de relacions laborals andorrana en les relacions laborals entre empreses estrangeres i els seus assalariats estrangers quan es porta a terme el treball malgrat que el contracte prevegi l'aplicació de la llei al país estranger.

En aquest sentit, s'evidencia la materialització de la flexibilització del criteri de territorialitat per la seva execució del contracte de treball en un determinat país. No defineix la llei laboral aplicable a la relació de les parts, ja que aquesta execució pot ser merament transitòria o accidental, com és el nostre supòsit de fet, pel què se li ha d'aplicar la llei del país on executa les seves activitats de manera permanent o habitual. Per tant, insistim en què el supòsit que planteja el PS no seria d'aplicació en aquestes casuístiques, segons l'informe jurídic que sustenta la proposta que conté el text. I en quant a la referència als articles 4.2 i 3 de la legislació laboral, també entenem que la motivació no aplica i pensem que no estava motivada atès que aquests articles fan referència a conflictes entre normativa nacional i no entre normativa nacional i estrangera, com seria el cas. Per tant, demanaríem al Ple el vot contrari a la reserva d'esmena.

Gràcies, senyora síndica

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Gallardo.

Un altre torn d'intervencions.

Senyora Salazar, és el seu torn.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, començaré responnent al ministre que serà més senzill perquè al final l'únic que ha fet és, si em permet, senyor ministre, no ens innova res. Tot això que ens ha explicat ja ho sabem i per tant, jo continuo preguntant. Vostè, que és ministre encarregat en treball, com es planteja equiparar condicions? Insisteixo, tenint en compte que si les milloren no hi ha problema a efectes de conflicte ni normativa. El problema seria si la normativa on signen els treballadors el contracte és un estàndard més elevat que l'andorrà, doncs no s'haurien de remetre a la seva normativa específica. Però convé recordar que aquesta situació ja vam explicar en el marc de la sessió control s'estava produint, senyor Naudi, no amb *start-ups*, ni amb enginyers informàtics, amb treballadors de la construcció i provinents de països llatinoamericans i africans. Comprendrà que l'estàndard laboral sovint és menys elevat que l'andorrà, sortosament, val?

En tot cas, com que s'ha continuat treballant sobre l'assumpte, tindrem temps, en els propers dies, de veure reportatges periodístics i demés que han aprofundit en els treballadors, i veurà que aquestes, el què a vostè li sembla una situació apocalíptica que nosaltres estem descrivint, resulta ser que està més ajustat a la realitat que el món que vostè descriu d'enginyers, *start-ups* i sol i bona vida. No estem parlant d'això. Estem parlant de treballadors que dormen a les marquesines a l'hora de dinar, a les marquesines de

l'autobús. I això no cal. Li dic perquè ho he vist amb aquests dos treballadors que estan empleats a l'obra del Casino.

Per tant, vostè ens deia, senyor Naudi, si venen aquí ja poden anar a treballar en una empresa andorrana. En què quedem? És una curta durada o no? No tenen permís d'immigració per anar a treballar a una empresa andorrana. Han de treballar a l'empresa que es desplaça. Si em permet amb certa habilitat per anar canviant els contingents de treballadors per no superar les curtes durades que tenen establertes i limitades per llei, i per tant, anem rebent treballadors diferents perquè no poden superar una durada concreta, perquè l'autorització d'immigració a la que s'acullen no ho permet.

Per tant, la pregunta que els llançàvem continua sent la mateixa. I li torno a formular en aquest cas al ministre encarregat del treball. Senyor Gallardo, vostè sap les implicacions legislatives que compromet, entre altres, l'annex 18, que és el que regula seguretat i salut en el treball, igualtat de tracte i dret laboral, i hauria de saber que això comporta modificacions legislatives a la nostra llei laboral que hauran de millorar l'estàndard andorrà. Perquè serà, si l'acord d'associació és una realitat, serà una obligació que ens imposa Europa. Per tant, si això no som capaços d'anticipar-ho a un any, i torno a dir-li, agafi la primera frase de la llei de relacions laborals, del seu articulat i diu totes les relacions laborals que es desenvolupen al Principat. No fa excepcions, diu totes, senyor ministre. I si tornem a la teoria del dret de mínims, sempre que es garanteixi l'estàndard andorrà no hi ha dificultat. Si s'ha de rebaixar preval, diria, el contracte.

En tot cas, ja li he avançat a l'inici de la meua intervenció. Demà farem una demanda formal al Departament de Treball o al ministeri que vostè capitaneja per demanar aquest informe jurídic, perquè ja volem veure com es justifica el què es planteja una excepció a la lletra de la llei, que és molt clara. I tindrem ocasió, segurament, de continuar debatent.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Senyor Naudi, desitja intervenir? És el seu torn.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, crec que una mica hem avançat, perquè jo no estava pintant la situació apocalíptica, sinó que al llarg de la tarda el PS és el que va pintant situacions apocalíptiques. Ara m'han donat a entendre que les marquesines de les parades de Clípol estan plenes de persones dormint. Jo no dic que no n'hi hagi. Però veure, tal com ho pinten sembla que aquí a Andorra estigui passant un desastre social. I no faci entendre el que jo no he dit. Aquestes persones que venen a treballar per empreses de fora i que tenen contracte laboral en vigor amb empreses de fora, contracte laboral legal amb empreses de fora i que venen a fer treballs de curta durada, de curta durada, el que jo li he dit és que si són una mica perspicaços, només agafen la premsa que troben a les marquesines dels autobusos, veuran la quantitat

de feina que hi ha a Andorra. D'empreses que busquen treballadors. I poden lliurement, perquè les persones encara no estan lligades a treballar, poden lliurement trucar a aquella empresa i demanar si poden enviar el currículum, i a partir d'aquí iniciar un procés, iniciar un procés d'aconseguir un contracte i el procés d'immigració per aconseguir els papers per venir a treballar a Andorra, com fan moltes persones cada any. Com fan moltes persones cada any i poden venir a Andorra seguint el procediment d'immigració comú que fa tothom. Molts d'ells vostè ha dit de l'origen del qual venen i ja sabem vostè, jo i tots els d'aquí que la majoria tenen més d'un passaport. I per tant això és una cosa factible que poden fer, si volen. Però és que potser ja estan en una empresa que ja estan prou bé i no volen marxar per venir a Andorra.

Tot i que celebri que diguin que a Andorra els estàndards són superiors als d'altres països. Que ens ha volgut fer pensar que venen de situacions precàries de Llatinoamèrica. Però la realitat és que si venen, venen subcontractats per empreses espanyoles, que no són les condicions de l'altre continent. Anem-ho centrant, si us plau. I no dic que no estiguin cansats i no puguin fer la migdiada a la marquesina, com vostè diu, però evidentment no ho fan tots.

I del que estic content és que ja m'ha donat la raó que si circumscrivim aquesta normativa a l'economia digital, a *les start-up*, a la innovació, estem d'acord, per tant, que aquest tipus de persones probablement venen a Andorra guanyant molts més diners, que tenen una llibertat horària que els permet treballar de dia o de nit en un *coliving* situat en un lloc que per ells pot resultar idíl·lic, sobretot si ho comparem amb les condicions climàtiques i de vida que tenen a països molt més desenvolupats que nosaltres, però amb una molt pitjor climatologia. I que, per tant, poden veure en Andorra un destí fantàstic per venir-hi una temporadeta a fer la seva feina en lloc d'estar tancats en un despatx de qualsevol ciutat del nord d'Europa, on ara a l'hivern passen fred i pagaran molta més calefacció que aquí.

I aleshores, tornant al que vostès pinten com tan habitual i apocalíptic, que insisteixo, no dic que no passi, però en tot cas amb normativa segurament d'Espanya i per tant, normativa molt equiparable a la nostra, i en tot cas legal en la relació laboral que tenen amb l'empresa que els contracta, jo el que veig davant d'aquesta preocupació que vostès manifesten és que haurien de votar a favor de la nostra encomana, on estem dient que el Govern durant el proper any ha de veure quina és l'aplicació de la normativa andorrana a les condicions laborals de les persones, dels treballadors de les empreses estrangeres en territori andorrà. I si voten a favor d'aquesta encomana, en menys de 12 mesos, tindrem solucionat aquest problema que vostès manifesten. Per tant, amics del PS, espero que votin a favor de la nostra encomana.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Naudi.

Alguna altra intervenció en aquest punt?

Senyor Gallardo, desitja intervenir? És el seu torn.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Molt breument. Que no sembli que el Govern s'excusa ni en l'informe del gabinet jurídic per no voler afrontar, si és necessari i escau una revisió o una modificació legislativa per alinear els estàndards laborals amb els estàndards a nivell europeu. Ho dic perquè de la intervenció de la senyora Salazar semblaria, doncs, que justament aquest informe del gabinet jurídic, que no tinc cap problema en facilitar, ho dic perquè semblaria en la seva intervenció que anuncia la seva demanda amb un tall amenaçador. Aquest informe es demana amb llibertat absoluta, com sempre es fa. El criteri del gabinet jurídic diu el que diu i ens serveix per justificar el que ara li estem dient. I si més endavant, doncs amb aquesta encomana que anunciava el senyor Naudi que proposava la majoria, doncs escau fer algun tipus de modificació, no tindrem cap inconvenient, el Govern entén que no tindrà cap inconvenient en fer-ho, perquè el que no pretén és, sota cap concepte, és la precarització laboral ni dels residents al país ni de les persones que vinguin a efectuar treballs, encara que siguin de manera temporal.

Simplement compartim el contingut d'aquest informe jurídic, que ens diu el que ens diu, que ens ha servit per argumentar el perquè no ho veiem absolutament necessari a hores d'ara. Però sense cap mena de dubte, si hem d'alinear, mitjançant una modificació, els estàndards laborals, doncs el Govern no tindrà cap problema, aquest o entenc que el futur, en poder-ho realitzar.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Desitja tornar a intervenir? Endavant, senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Breument. Dues coses, senyor Naudi. No sovint les coses que són legals són decents. I senyor ministre, no li he dit amb to amenaçador. Li dic utilitzant la competència que ens permet el reglament del Consell General i la Constitució, demanar informació al Govern. Pel que fa a si cal canviar la normativa, jo crec que potser valia la pena que ara que tenien l'oportunitat s'ho haguessin pogut plantejar, si és que volem que al nostre país es respectin les condicions de treball que legislativament ens dotem. Si volem que les nostres empreses competeixin amb altres empreses en condicions d'igualtat quan competeixen amb empreses que tenen els estàndards més baixos. I novament tornaríem a parlar d'oportunitat perduda.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Hi ha alguna intervenció més? Senyor Gallardo, entenc que no.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena 4, que es correspon amb l'esmena número 45 de l'informe de la ponent d'addició d'un nou article al Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Sí, gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 17 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

(A les 21.10h deixa la sala la M.I. Sra. Judith Salazar Álvarez)

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Acabat el debat i votació de les reserves d'esmena, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Govern, senyor Gallardo, entenc que és vostè. Endavant, té la paraula.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

Ironies del destí. Doncs justament el dia que em toca defensar la Llei d'economia digital, emprenedoria i innovació, doncs em toca fer-ho de manera digital i telemàtica. Durant tota la legislatura, des del Ministeri de Presidència, Economia i Empresa hem argumentat que cop més les activitats econòmiques tenen més presència a l'espai digital. Inclús podem dir que moltes activitats succeeixen únicament en l'espai digital i mitjançant tecnologies que permeten treballar en remot o conduir negocis de forma deslocalitzada. Aquesta realitat cada cop més, es porta a terme per emprenedors que volen optimitzar el temps i els recursos per generar valor per als seus clients. La majoria de vegades intenten aportar solucions innovadores a la concepció, al disseny, la producció i la comercialització d'un bé o d'un servei que pot ser nou o ja existent.

És per aquest motiu que, tenint en compte la necessitat de diversificar l'economia andorrana i amb la voluntat d'oferir un marc jurídic segur i previsible en el qual els emprenedors locals i estrangers puguin dipositar la seva confiança, es planteja una regulació que cobreixi un gran espectre de qüestions vinculades al foment de l'economia digital, de suport a l'emprenedoria i d'impuls a la innovació.

Aquesta no és, en cap cas, una llei que es plantegi de forma aïllada o desconnectada, al contrari. Al llarg de la legislatura, el Govern ha tingut molt clar que calia un impuls global per tal que l'economia andorrana s'adaptés a les noves formes de treball, d'emprendre i de relacionar-se en l'espai digital. Governar és prendre decisions, anticipar-se i, en ocasions, prendre posicionaments valents, des del punt de vista d'assumir el risc de ser pioners. El camí d'Andorra passa per treballar a favor d'una política d'innovació proactiva, no reactiva, que ens permeti estar entre els territoris més dinàmics en termes d'innovació, ja que en l'economia digital Andorra pot ser un actor molt competitiu. I n'estem convençuts. Ens hem de creure que el nostre país pot ser un ecosistema important en l'entorn digital. Un entorn competitiu precisament on la mida del país no necessàriament és un factor penalitzant, al contrari. En el tauler mundial de la competitivitat, avui factors com la tecnologia, la innovació i la digitalització prenen força com a elements determinants. Poder desenvolupar un ecosistema proper, robust i ben connectat és més assolible en un país de les nostres característiques. Ara bé, tenim encara camí per recórrer, tant des del punt de vista del sector públic com també des del sector privat.

L'objectiu de constituir i construir un ecosistema d'innovació obert, ben connectat i pioner és la tria que defensem per poder assolir un model econòmic més resiliència. Amb aquesta voluntat i amb aquest objectiu, vam començar a desplegar el paquet de lleis digitals, si em permeten el concepte, des de ben entrada la legislatura. Prova d'això és l'aprovació en aquesta cambra de la modificació de llei de serveis de confiança electrònica que va permetre donar validesa jurídica a les transaccions efectuades amb tecnologia de registre distribuït, el *blockchain*. També l'aprovació de la llei d'esports electrònics, que, juntament amb el disseny d'un pla estratègic específic per al sector, busquen desenvolupar una activitat paradigmàtica de l'economia digital. Però no només s'ha treballat per dotar el nostre ordenament jurídic de les eines que han de permetre fer més competitiva la nostra economia des d'una perspectiva digital, sinó que també s'ha volgut posicionar el país com a destinació idònia per a negocis i projectes digitals, planificant de manera estratègica aquells pilars sobre els quals es fonamenten els requisits necessaris per ser un lloc facilitador en termes d'innovació.

Si parlem d'economia real, podem donar ja algunes xifres que indiquen que estem consolidant aquest camí de diversificació a través d'un sector que aporta valor afegit al país. El 20 % d'empreses creades durant l'any 2021 i aquest any 2022 són empreses tecnològiques. I si parlem a efectes d'inversió estrangera, l'any 2021, el 24,5 % del total de la inversió estrangera estava vinculada al sector tecnològic i digital, i aquest percentatge ha augmentat el 2022 fins al 28,5 %, un 4 % més. Estem assentant les bases d'aquest model i, paral·lelament, construïm l'estratègia d'innovació de la mà dels actors del país. Durant un any i mig, i de manera simultània a la tramitació d'aquesta llei que avui portem a debat al Ple, hem construït juntament amb l'ecosistema d'innovació andorrà, una estratègia que ha de guiar els propers passos a l'hora de seguir augmentant les capacitats d'innovació

d'Andorra. Una estratègia que ha estat treballada i a la qual s'han adherit una vintena d'actors nacionals, entre *coworkings*, acceleradores d'empreses, inversors, emprenedors, investigadors, empresaris, universitats i entitats públiques, com va quedar palès el passat 21 de novembre amb la presentació oficial de l'Estratègia andorrana d'innovació.

Aquest fet mostra la voluntat del Ministeri de treballar per al foment de la innovació al país i fer-ho juntament amb el teixit econòmic, emprenedor i acadèmic, nacional i internacional, per respondre a les necessitats i alhora augmentar el valor afegit de la nostra economia. L'estratègia d'Innovació i Emprenedoria d'Andorra posa de relleu quatre dimensions o pilars sobre els quals s'estableix un full de ruta per a la consolidació de l'ecosistema d'innovació d'Andorra: capital humà, mecanismes de finançament, infraestructures i suport a l'emprenedoria. Si em permeto citar l'estratègia d'innovació i els pilars que la fonamenten és perquè el Projecte de Llei d'economia digital, emprenedoria i innovació que avui portem a discussió en aquesta cambra és el reflex jurídic d'aquests quatre pilars.

Dit d'una altra manera, les mesures que estableix la Llei en els seus diferents capítols venen a donar cobertura i habilitació legal a l'estratègia d'innovació i emprenedoria i busquen, com ho fa en les seves accions l'estratègia, augmentar la competitivitat de l'economia andorrana i facilitar el desenvolupament de noves activitats econòmiques. A grans trets, els capítols de zones econòmiques especials, el d'incubadores, acceleradores i clústers, el d'espais de treball i d'allotjament compartits, el d'entorn controlat de proves o *sandbox*, el de laboratoris d'innovació oberta o el d'accés a documents oberts i passarel·les d'intercanvis de documents, responen a la generació d'aquestes infraestructures, físiques o digitals, en les quals es facilita la innovació.

Els capítols dedicats a noves formes d'immigració i mesures en matèria laboral busquen el desenvolupament, l'atracció i retenció de capital humà que es demostra a nivell internacional com el punt més crític i també necessari per al foment de la innovació. També el capítol dedicat als mecanismes per afavorir el finançament i la inversió en iniciatives empresarials vinculades a l'economia digital, a través de l'establiment d'un règim jurídic específic per a les societats mercantils i *start-ups*, busca fomentar-ne la creació, així com la seguretat dels inversors en aquesta tipologia d'empreses. Així mateix, aquest títol regula els serveis de finançament participatiu en empreses i respon a l'objectiu de l'estratègia de generar nous mecanismes de finançament per a l'emprenedoria.

De manera global, una llei que estableix mesures reals de foment i suport a l'emprenedoria. Una llei que examina l'anterior Llei de suport a l'activitat empresarial i foment de l'emprenedoria i n'actualitza el contingut amb un fort component d'economia digital i d'innovació que permet també donar resposta als reptes de la transformació digital d'Andorra.

Així doncs, la voluntat del Govern amb aquesta llei no és altra que la de seguir afavorint l'activitat empresarial en un marc d'innovació oberta i d'economia moderna que permeti fer més competitives i resilients les nostres empreses i el nostre entorn econòmic, amb l'objectiu de seguir internacionalitzant la nostra economia i adaptant-la a les noves formes de treball, negoci i relació a nivell global. Considerem que aquesta és una peça clau del que ha estat l'engranatge que des del Ministeri de Presidència, Economia i Empresa hem engegat per a dotar l'economia andorrana de major seguretat jurídica i possibilitats de

desenvolupament econòmic. Estem convençuts que bona part de la diversificació econòmica del nostre model passa per afavorir l'impuls de sectors digitals i tecnològics basats en l'economia del coneixement, que poden complementar el model econòmic ja existent, que és madur i que requereix també d'innovació per seguir sent competitiu.

Avui, doncs, portem al Ple d'aquesta cambra una llei fonamental per tal de seguir aprofundint en el procés de diversificació econòmica, de transformació digital i de foment de la innovació a Andorra i que obren les portes a models de negoci i projectes d'emprenedoria que avui desconeixem perquè encara no s'han desenvolupat i que requereixen un entorn com el que estem impulsant per a que es puguin donar.

De la mateixa forma que ja vam avançar amb les lleis que hem anat aprovant en aquesta legislatura i de les quals n'he fet esment a l'inici d'aquesta exposició, hem de ser conscients que caldrà anar revisant aquesta llei per tal adaptar-la a les noves realitats que plantegi l'entorn, que no deixa de ser evolutiu. L'èxit de la innovació també passa per tenir una flexibilitat legislativa que permeti equilibrar la seguretat jurídica i el ritme vertiginós de les noves formes d'economia digital. La complexitat d'aquesta nova economia fa que haguem de ser especialment curosos a l'hora de legislar.

És per aquest motiu que vull agrair a les conselleres i els consellers que han participat, a través de la Comissió Legislativa d'Economia en la seva tramitació, l'esforç i el convenciment de que amb aquesta llei, que avui, si és de la seva voluntat, aprovarem, aconseguim dotar el país d'una regulació que ha de generar els nous negocis, treballs i recerques que dibuixaran el paisatge futur proper d'Andorra. Crear societats més justes passa també per fer-ho, a través de la ciència i la innovació, no només mitjançant els fonaments bàsics de l'Estat del benestar en el segle XX. El món avui és en bona part digital. Les societats són cada dia més digitals i les generacions més joves viuen el seu dia a dia, en gran part, en l'entorn digital. Tenim una oportunitat única al davant i no la podem deixar passar. Per aquest motiu demano a tota la cambra el seu vot favorable al text presentat.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Per el Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp, quan vulgui, és el seu torn.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies, senyora síndica. Ho faré des d'aquí mateix.

Senyor ministre, el primer que desitjo és que es millori, perquè penso que vostè està com jo, està amb la Covid. El Projecte de Llei d'economia digital, empenedoria i innovació comprèn, com diu el seu propi títol, conceptes molt amplis i diversos. Un empenedor és qualsevol persona que emprèn qualsevol tipus de negoci, sigui digital o no. La innovació va intrínsecament lligada a la supervivència de qualsevol tipus d'empresa o negoci, i l'economia digital, des de l'inici d'Internet, cada cop té més presència i molta d'aquesta

activitat és fa única i exclusivament en l'espai digital. El nostre teixit productiu, sense deixar de banda cap sector, i dic bé cap sector, ja fa anys que opera digitalment. Som actors actius en l'economia digital i gran part dels negocis avui ja es fan en via digital. L'espai digital també permet al treballador i a l'empresari desenvolupar les seves respectives tasques digitalment, un procés que amb el maleït virus de la Covid hem intensificat. L'evolució de la tecnologia a nivell digital fa que no hi hagi fronteres i que tots puguem gaudir d'avantatges que comporta aquesta tecnologia. I ara estic pensant, per exemple, en el sector sanitari. Una prova o una intervenció realitzada a casa nostra pot ser analitzada o seguida per altres experts en la matèria a temps reals. Això, senyores i senyors, no fa gaires anys només ho havíem somiat.

Per tant, la tecnologia i la nostra interacció en el món digital ha vingut per quedar-se. I no solament per quedar-se, sinó que evoluciona a una velocitat vertiginosa. No soc expert en aquesta matèria, només un simple usuari, però estic convençut de que certs aspectes que hem regulat en aquesta llei des de l'inici de la presentació d'aquesta llei, avui ja han quedat superats per la tecnologia o la innovació en conceptes financers o econòmics, per exemple. El món en aquest aspecte és global i el què cal és estar al dia tant que sigui possible. No podem posar tanques al bosc, i el que hem de fer és estar immersos en la innovació i la digitalització, i que els nostres talents, els nostres professionals i els nostres joves es puguin desenvolupar en aquest món, en aquest món global. I la resta, com nosaltres, d'usuaris que puguem gaudir dels serveis que ofereix el sector digital.

Menció a part mereix el *coliving* que s'ha tractat en les reserves d'esmena. El *coliving* que descrivia el company Carles Naudi seria ideal, però malauradament el què tenim avui a Andorra s'assembla més al que relatava la companya Judith Salazar. Per tant, caldrà que estem atents amb el *coliving*. El ministre Filloy, permeti'm, ministre, no ha estat gaire afortunat dient que el *coliving* a Barcelona és millor que l'habitatge que tenim a Andorra. Sobretot perquè vostè, senyor ministre, és ministre d'Habitatge. Malgrat tot, la llei té més punts positius que negatius. Per aquest motiu, donarem suport a aquest projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Roger Padreny, teniu la paraula.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc tenia previst dir bona tarda a tothom, però tenint en compte que ja portem, arribem a les 12 hores de Consell General, bona nit a tothom. Bona nit, conselleres, consellers, membres del Govern.

El projecte que tractem avui, el seu nom ho indica, és el Projecte de llei referent a l'economia digital, l'emprenedoria i la innovació. Senyor Gallardo, he saludat els senyors ministres, tot i que sé que és un projecte que vostè fa temps que ha treballat. Però més enllà del projecte,

personalment, desitjar-li que es recuperi i que després apliqui allò que avui, probablement pel que he pogut saber en comissió, els consellers donin suport.

Dit això, la qüestió, senyores i senyors, no és si s'està a favor d'una economia digitalitzada o no. La qüestió, i aquest és el debat, és quin tipus d'economia digital volem.

Des del nostre grup parlamentari, i així ho hem anat fent al llarg del conjunt de diferents lleis que podem considerar dintre el bloc de la digitalització, per exemple, la de confiança electrònica, per exemple la de ciberseguretat i altres, quan hem considerat que una llei responia a l'interès general li hem donat suport i a més a més, també hem fet el treball pertinent d'esmenes. Prèviament, el company conseller general Carles Sánchez i la companya consellera general Judith Salazar han exposat diferents debats en el si d'aquesta llei. Aquesta llei és molt àmplia. Aquesta llei té més de 10 títols i tracta diferents qüestions. El títol només té tres conceptes, però l'entramat de la llei tracta diferents qüestions. S'ha debatut al voltant de l'habitatge. S'ha debatut al voltant de qüestions del marc laboral andorrà. Diferències que han estat exposades, que són notòries, fonamentals sobretot pel model d'estat de benestar que des del nostre grup parlamentari considerem que s'ha de defensar ara i sempre.

Pel nostre grup, com els deia, i quan hem tractat els diferents projectes de llei relacionats amb la digitalització, sempre hem apostat perquè siguin projectes que responguin a l'interès general, siguin respectuosos, i sobretot, el màxim de responsables amb els drets de la ciutadania.

Així mateix, com els hi deia, aquest és un projecte que tracta diferents qüestions, la qüestió relacionada amb l'habitatge, però també la qüestió del marc laboral, i també, i me'n referiré a continuació, la qüestió relacionada amb les autoritzacions d'aquells i aquelles anomenades nòmades digitals, són tres dels aspectes que més ens han diferenciat a la comissió. Pel que fa a la qüestió de l'habitatge, no vull fer cap altra més referència de la que ha fet magníficament, en paraules del cap de Govern, exquisidament, el company Carles Sánchez. Només dir i reiterar que pel que vostès, senyors i senyores membres dels grups que donen suport al Govern, és una solució a la qüestió de l'habitatge, per nosaltres és més una pedra a la greu problemàtica que avui en dia estem vivint. En aquest sentit, encara estem esperant un estudi al voltant de la situació del *coliving* previst a la llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge per veure quina és la realitat a Andorra en referència a aquesta qüestió.

Però no només fer referència al que ha dit abans el senyor Sánchez, nosaltres ho veiem una precarització. I aquí el debat és molt complex. No és una qüestió de decisió, senyor Filloy, no és una qüestió de llibertat. És una qüestió que quan aquí legislem, quan des d'allà, des de l'executiu es pensa en polítiques públiques, s'ha de pensar de forma holística i s'ha d'entendre quina és la realitat del nostre país. Ens trobem amb una realitat clara i manifesta que l'accés a l'habitatge cada cop és més preocupant. Si incloem, i aquest és l'argument que crec que volia esgrimir el senyor Sánchez prèviament, si incloem aquesta nova modalitat, i per això el senyor Sánchez feia referència a la qüestió de què es veuran obligats en un context de situació de manca d'accés a l'habitatge moltes persones que volen accedir a l'habitatge i no al model residencial, es veuran obligats a aquesta situació. Aquesta és la situació que ens podem trobar amb el model que vostès volen implementar. I no és una

qüestió de llibertat. És una qüestió de que, per molt que tingui la llibertat de decidir, no podran fer-ho. I aquest és l'argument que prèviament ha volgut explicar el senyor Sánchez. No m'hi refereixo més perquè ja s'ha debatut.

També s'ha debatut la qüestió laboral. Crec que la senyora Salazar ha fet una exposició magnífica en relació a quins han de ser els drets laborals del nostre país per dignificar la vida de totes les persones que treballen aquí a Andorra, en territori andorrà. Però sí que vull fer referència a una altra qüestió que també tracta el nostre Projecte de Llei en debat, que és el teletreball. La qüestió del teletreball crec que és un dels conceptes més amplis que s'ha fet, s'ha utilitzat durant els dos anys de pandèmia. En aquest projecte de Llei es regula el teletreball, però amb la mateixa pregunta que els feia abans de quin tipus d'economia digital volem, també ens l'hem fet nosaltres sobre quin tipus de teletreball volem. I aquí el Projecte de Llei estableix tres situacions en les qual es pot pactar el teletreball: una, per conveni; segona, per reglament; i tercera per pacte entre les parts, entre treballador i empresari. Nosaltres considerem fonamental que existeixin només dues mesures, la per conveni o la de pacte entre les parts. Perquè són les dues que assegurin una bilateralitat en la relació laboral. I aquest és un dels punts que també ens ha diferenciat a les esmenes i en el si de la Comissió.

I tercera, i els explicava en la meua introducció, la qüestió del nòmada digital. I faig una breu pausa. El Projecte de Llei, intento ser el màxim didàctic possible, estableix tres tipus d'autoritzacions i són les relacionades amb els conceptes que estableix el títol, autoritzacions per allò considerat nòmada digital, autoritzacions per a emprenedoria i autoritzacions per a innovació. Els dos primers conceptes, senyor Gallardo, no sé on em veu, però jo em dirigeixo a la pantalla. Els dos primers, els dos segons conceptes, innovació i emprenedoria, són dos conceptes que apostem aquest grup parlamentari. No els hem esmenat. Hem considerat adequades perquè aporten valor afegit al nostre país i a la nostra economia que es duguin a terme autoritzacions concretes per als projectes d'emprenedoria i innovació. I a més a més, senyor Gallardo, vostè ha fet referència a l'Estratègia Nacional d'Innovació i Emprenedoria. Estarem vetllant i expectants per com l'apliquen i farem la nostra activitat de control en un futur, perquè considerem que és fonamental.

No obstant això, el que ens diferencia és la qüestió del nòmada digital. I deia que feia un breu parèntesi perquè els hi vull fer dues preguntes. Senyores conselleres i senyors consellers, què vol dir per a vostè nòmada digital? Segona pregunta. Quin valor afegit aporta aquesta figura? Per nosaltres és un calaix de sastre evident, un calaix de sastre per donar noves autoritzacions. I concretament, i aquí els poso un exemple, nòmada digital en una economia digital pot ser qualsevol. En una economia digitalitzada pot ser qualsevol. És un concepte que no respon a res concret. Per tant, com els hi deia, és una porta oberta a qualsevol tipus d'autorització. Per exemple, qualsevol persona que es dediqui en un concepte concret el qual estigui digitalitzat pot entrar dintre aquesta definició. I si no vagin a l'article referent a les definicions i veuran què vol dir economia digital i què vol dir la implicació amb aquesta definició, segons l'autorització que es preveu.

Només per concloure, utilitzarem els dos minuts i 20 segons que em queden, per concloure, fent referència al que inicialment. Que aquesta és una llei òmnibus. Aquesta és una llei que té tres conceptes al seu títol, però que tracta multitud de qüestions. El senyor Sánchez crec

que ja els ha exposat. Nosaltres ja d'entrada, no enteníem com un debat tan important com el de l'habitatge es volia debatre a través d'aquesta llei, sobretot aportant unes mesures que, ja n'hem fet referència, considerem que precaritzen o tenen potencial de precaritzar encara més la situació actual.

I després, la referència al nou règim laboral ja els ho he dit, és una qüestió de dignitat. El què els ha exposat la senyora Salazar és una qüestió de dignitat, i òbviament, també d'homologació en el procés d'annexió com a acord d'associació amb la Unió Europea, en l'annex, anant al procés de l'acord d'associació amb la Unió Europea. I la figura del nòmada digital, i torno a fer referència, és una qüestió que nosaltres hi veiem un concepte buit, senyores i senyors del Govern.

Fruit d'aquestes tres qüestions que clarament ens han diferenciat, hem demanat vot separat. Veuran, i posteriorment també la ciutadania que ens està veient, veurà que hem demanat un vot separat, per establir clarament que aquests punts són punts que no compartim des del nostre grup parlamentari. No obstant, i com s'ha exposat, aquest projecte de llei també tracta qüestions com les zones econòmiques especials, els *coworking* o les *start-up*, les quals no hem esmenat i també farem un vot diferenciat. No obstant, com li deia senyor Gallardo, mirarem com vostès apliquen la nova política que es faci amb aquestes tres qüestions. També som bastant, o tenim ganes de veure com formularan la qüestió de les zones econòmiques especials dintre del nostre país.

Només per acabar i com els deia a l'inici de tot plegat, el nostre debat i aquest debat que estem duent a terme responia a quin model d'economia digital volíem. Nosaltres, i ho veuran també a continuació, sí que hem apostat i donarem un vot favorable a apostar per noves autoritzacions amb referència als joves del nostre país. Una esmena, i ho puc dir clarament, una esmena a proposta dels grups parlamentaris que donen suport al Govern. I a més a més, considerem que és fonamental que encara es donin més drets. Aquest és el model d'economia digital que volem. Un model que també respongui també al que hem apostat en l'acord de joventut. No obstant, això, la qüestió del nòmada digital, la qüestió del *coliving* i la qüestió relacionada en l'àmbit laboral són qüestions que ens han diferenciat i no responen a aquest interès general. Esperem en un futur les noves generacions que viurem l'aplicació d'una economia encara més digitalitzada que respongui sempre a l'interès general.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata. Senyora Mònica Bonell, teniu la paraula.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies, senyora síndica.

Senyor Gallardo, per començar, li desitjo una prompta recuperació. El març del 2020 passarà a la història perquè una pandèmia mundial va fer que el món es tanqués a casa, perquè un virus del qual en coneixíem poca cosa, estava col·lapsant els hospitals i

provocant una alta mortalitat. El març del 2020 també passarà a la història perquè les empreses es van haver de reinventar. Aquelles que encara no havien digitalitzat els seus negocis ho van haver de fer a marxes forçades. Institucions i privats van haver de recórrer a aplicacions poc utilitzades o gens utilitzades fins al moment per treballar connectats. Les videotrucades, el Zoom, el Kudo, el Teams, etcètera. Pocs coneixíem de la seva existència fins aquell moment. Gràcies a totes aquestes aplicacions i als nous coneixements es va ampliar un món digital per on navegàvem tots i que ens va permetre seguir treballant, així com també mantenir les relacions socials.

Més de dos anys i mig després, a la majoria ens queda lluny aquella manera de viure. Hem recuperat el nostre dia a dia fora d'aquest món digital. Tot i que avui les circumstàncies del senyor Gallardo fan que estiguem també connectats amb ell. Però la realitat és que aquest món ja existia abans de la pandèmia i la realitat és que s'ha anat fent gran. Cada cop hi ha més gent que vol viure i treballar fora del què es considera convencional. Cada vegada són més les empreses i els emprenedors que aposten per la flexibilitat laboral dins d'una realitat on els contractes de treball no són eterns, les vocacions tampoc, ja que la digitalització permet dedicar-se a moltes coses diferents i des de múltiples punts del món. Les noves generacions ja han crescut en aquest món que està en concordança amb l'evolució imparable de les noves tecnologies. La llei que aprovem avui està pensada per donar resposta a la demanda laboral de totes aquestes empreses i persones per crear l'entorn que reclamen, atendre les noves necessitats laborals més flexibles, perquè puguin treballar amb més llibertat a través de qualsevol dispositiu tecnològic, fins i tot el telèfon mòbil sense horaris predeterminats i tampoc sense una seu física. No sé si, senyor Padreny, aquestes característiques li entren dintre del què considerem la definició d'un nòmada digital.

També dona resposta a les noves necessitats econòmiques i de les empreses perquè puguin generar valor per als seus clients o aportar solucions innovadores en el producte o servei que comercialitzen. De manera que es vagi generant un ecosistema que retroalimenta la innovació i capti empreses que apostin dins d'un entorn de constant transformació. Un exemple és la regulació del concepte *start-up*, empresa que desenvolupa un model de negoci emergent basat en la innovació i desenvolupament de productes o serveis i utilitzant la tecnologia com a element implícit. Aquestes empreses emergents aporten valor, innovació i talent, però a la vegada tenen característiques específiques i necessiten un marc normatiu diferent, ja que tenen més risc que les empreses tradicionals degut al producte innovador que desenvolupen, més incertesa en l'èxit del model de negoci que plantegen. Tot això dificulta el finançament en les seves fases inicials de creació. I és essencial que puguin disposar de capital inicial per testar les seves idees abans que l'empresa comenci a generar ingressos.

Als països del nostre entorn ja s'han portat a terme programes de foment per a les *start-up*. Acostumen a oferir beneficis fiscals, reducció dels requisits administratius i flexibilitat en la gestió de l'empresa. Des de la majoria estem convençuts que Andorra té les condicions perquè aquesta tipologia d'empreses s'hi estableixin. Als emprenedors de les *start-up* els podem oferir, per exemple, garanties de connectivitat digital amb fibra òptica a tot el país, qualitat de vida, seguretat ciutadana, bona sanitat i bon sistema educatiu. Aquests professionals altament qualificats poden trobar en el nostre país l'entorn ideal per desenvolupar les seves idees. És aquí on entra en joc aquesta llei que els garantirà també

un marc jurídic segur perquè puguin operar dins del món digital amb plena confiança. Aquest és un dels punts destacats de la llei, però n'hi ha molts més. El ministre Gallardo ens ha parlat àmpliament de bona part dels beneficis que aporta, motiu pel qual no em repetiré. En nom de la majoria, el que m'agradaria subratllar és que, tenint en compte com entenem les noves necessitats dins l'entorn digital, a les que em referia a l'inici de la intervenció, hem presentat un conjunt d'esmenes per reforçar-ho dins de la llei i també per adaptar-la plenament a la realitat d'Andorra.

El primer que hem fet, i ha estat a través d'una esmena tècnica de tota la Comissió, ha estat donar compliment al mandat de la resolució aprovada al debat d'orientació política del passat mes de setembre, traduint tots els anglicismes. Bé, tots no hem pogut, senyor Costa, ara no hi és. Ha sortit un moment. Però la traducció massa llarga de conceptes com *start-up* i *cluster* ha fet que aquestes dues paraules quedessin en anglès a la llei. Pel que fa a la resta, en nom de tota la comissió vull donar les gràcies a la senyora Arantxa Rodríguez, la secretària de la comissió, per tota la feina feta.

Anant ara sí, a les esmenes presentades per la majoria, s'han concentrat en els títols 2, 4, 5 i 6. En primer lloc, el títol 2 regula les zones econòmiques i amb les esmenes introduïdes hem assegurat que el rol d'administradors d'aquestes zones recaigui en persones preferentment andorranes, amb la titulació que sigui requerida via reglamentària. També hem establert que el mandat sigui per un període de quatre anys renovable i que la declaració d'aquestes zones econòmiques es faci en estricte respecte de les competències comunals.

L'article 10 d'aquest títol estableix que el Ministeri d'Economia ha d'elaborar un informe anual sobre l'activitat de les zones econòmiques. En aquest punt, la majoria hem homogeneïtzat que la presentació d'aquest informe anual es faci com determini el Consell General, a proposta de la síndica o el síndic. El títol 4 de la llei està dedicat al règim jurídic dels espais comuns complementaris o *coliving* i dels espais compartits o *coworking*. Ho hem vist durant el debat sobre les mesures urgents en matèria d'habitatge. Tenim una mancança, malgrat tots els esforços fets per la majoria al llarg d'aquesta legislatura. Però des de la majoria no hem desistit ni ho farem en buscar noves opcions. Aquest és el motiu pel qual vam creure que no podíem deixar passar l'oportunitat d'oferir aquest tipus d'habitatge que es creava mitjançant la llei inicialment pensat perquè els nòmades digitals poguessin trobar un espai comú per viure i treballar, perquè també fos una oportunitat pels andorrans i andorranes, per tots els residents del país, per reconvertir-lo en una opció d'habitatge que s'adaptés a les seves necessitats, en aquests espais moderns que cada vegada tenen més demanda.

Ja hem defensat durant l'esmena a la totalitat presentada per l'oposició dels avantatges i oportunitats que des de la majoria veiem en aquesta modalitat d'allotjament. I no m'estendré més, però sí que volia reforçar la certesa que en cap cas és una modalitat d'habitatge a precari. Les esmenes de la majoria garanteixen que a través de la llei i posteriorment via reglament, s'asseguri que el *coliving* s'assimili als paràmetres actualment previstos en la normativa aplicable en matèria d'habitabilitat. Tot i el debat mantingut en la reserva d'esmena, se'ns fa difícil entendre perquè el PS nega que la creació d'una nova tipologia

d'habitatge per lloguer no contribueixi a ampliar el parc actual i no sigui una bona opció per a aquelles persones que hi vulguin viure.

Al títol 5 de la Llei, la majoria vam presentar diverses esmenes. Aquest títol preveu les autoritzacions d'immigració per a nòmades digitals i altres mesures en matèria d'immigració per afavorir l'economia digital, l'emprenedoria i la innovació. Andorra es caracteritza pel nostre model migratori basat en quotes. És el mecanisme que ens permet garantir un model sostenible per a tots els ciutadans. Des de la majoria estem convençuts que aquest model també s'ha d'aplicar a les noves autoritzacions que es crearan pels nòmades digitals. Les esmenes que hem presentat asseguren que el nostre model continuï sent sostenible i permeten, alhora que el Govern pugui establir les quotes per aquest tipus de treballadors altament qualificats en el marc de la política general d'immigració i en funció de les circumstàncies econòmiques i socials del país. També en aquesta línia s'han establert les mateixes obligacions i drets que tenen les altres autoritzacions d'immigració.

Sense marxar d'aquest títol, fruit del compromís anunciat pel cap de Govern durant el debat d'orientació política, de posar un mecanisme més de filtratge a la inversió estrangera que ens arriba al país, hem augmentat les quanties dels dipòsits que han d'efectuar determinats treballadors per compte propi que s'estableixin a Andorra, passant de 15.000 euros a 50.000, així com també de l'import d'inversió que han d'efectuar els residents passius, que passa de 400.000 a 600.000. Per aquests darrers, i de nou en clau d'aportar propostes per fomentar el parc d'habitatge a Andorra, la quantia es redueix en 400.000 si la inversió es fa de forma permanent i efectiva al fons d'habitatge.

Finalment, el títol 6 regula les mesures en matèria laboral per afavorir l'economia digital, l'emprenedoria i la innovació. Les esmenes presentades han estat per modificar la Llei de relacions laborals en el sentit que proposava el Projecte de Llei, regulant el teletreball, la flexibilitat horària o el treball nocturn, i regulant sobretot la desconexió digital. Com em referia, som davant d'una nova manera d'entendre les relacions laborals des d'una flexibilitat digital que en termes generals pot ser positiva, però que també pot tenir aspectes negatius per al treballador perquè pot acabar connectat les vint-i-quatre hores del dia. Així que més que mai es feia necessari el legislar sobre el dret a la desconexió digital fora de l'horari acordat amb l'empresa.

Ja finalitzo, senyora síndica. Senyor Gallardo, aquesta Llei va entrar a tràmit el 21 de juliol de l'any 2021, un any i quatre mesos després l'aprobarem. Sé que ha estat llarg el procés i han estat moltes les reunions i els debats al voltant d'aquesta Llei. M'agradaria felicitar-lo en nom de la majoria per la feina realitzada tots aquests mesos. Estic segura que vostè esperava tenir aprovada aquesta Llei molt abans, però creiem del cert que totes les esmenes aprovades i transaccionades eren necessàries perquè han estat fruit d'un treball previ entre els grups de la majoria i també amb els grups de l'oposició. I estic segura que han contribuït a que la Llei doni les garanties suficients perquè Andorra sigui un pol d'atracció jurídicament segur per a les *start-up*, pels nòmades digitals i també per a tots els que viuen a Andorra i vulguin moure's per aquesta nova dimensió digital.

Per tot l'esmentat, i com no podia ser d'una altra manera, en nom dels tres grups de la majoria donarem suport a aquesta Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciariem el segon torn d'intervencions.

El Govern desitja intervenir? Senyor Gallardo, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, agrair els vots favorables ja manifestats tant per part de Terceravia com per part dels grups parlamentaris de la coalició. Pel que fa al PS, doncs, entenc que faran vots particulars. Em centraré justament amb aquesta part de la intervenció. La intervenció del senyor Padreny, a on al meu entendre, i utilitzant paraules que ell mateix ha utilitzat referint-se al text dient que algun concepte del text era un concepte buit. Lamento dir-ho, no, però crec que han utilitzat, o en el seu cas ha utilitzat, tres aspectes de la llei que al seu entendre, doncs, són poc respectuosos i responsables amb el si de la ciutadania, segons ha dit ell per justificar un no vot del text, un text que fomenta l'emprenedoria, la innovació i la digitalització del país. Jo crec que es tracta d'una cortina de fum i més aviat l'emmarco dins el període de final de legislatura i tacticisme electoral. Perquè i n'estic convençudíssim, que el senyor Padreny és un ferm defensor del què s'entén per economia digital, d'emprenedoria, innovació.

I ahir feia l'esment o llançava la pregunta de quin model d'economia digital es vol per Andorra. Doncs jo no sé quin és el model d'economia digital que el PS vol per a Andorra. El que sí que sé és el model que defensa la majoria i, en aquest cas, també amb el vot favorable de Terceravia, que és un model d'economia digital que parteix del què hem recollit després d'interactuar amb molts dels actors de l'ecosistema andorrà. És un model que s'ha contrastat a través de les propostes que conté el text amb col·laboradors o institucions internacionals amb les que hem estat treballant l'estratègia d'innovació. I és un model, doncs, que pensem i creiem que així ho aconseguirà, doncs ajudarà Andorra a diversificar el model econòmic amb molts conceptes i moltes oportunitats que s'estan generant gràcies al text que avui sembla que prosperarà.

El senyor Roger Padreny parlava del *coliving* i els aspectes laborals com a aspectes perniciosos. Posava en dubte la figura del nòmada digital, però obviava parlar de conceptes com laboratoris d'innovació oberta, de zones econòmiques especials, el marc regulatori per societats *star-ups* mercantils, el règim de finançament, el bus d'interoperabilitat, la regulació del teletreball, etcètera. Per tant, jo crec, insisteixo, i estic convençut, parlo personalment, que és més una decisió en clau en el moment polític al qual legítimament ens atansem, que no pas una voluntat ferma de no creure que aquest text pot fomentar l'emprenedoria, l'economia digital i la innovació.

I faig un símil amb el que va succeir en la legislatura anterior, a on el mateix TS va impulsar un text que perseguia fomentar l'emprenedoria i sobre el que tots els grups, tant els de la

majoria com l'oposició, vam tenir moltíssims dubtes, moltíssims dubtes de que realment aquell text servís per fomentar l'emprenedoria, però tots vam entendre que l'objectiu era legítim i era un bon objectiu. I després de molt treball i d'esmenar el text de manera important, va rebre finalment el vot favorable de tots els partits i tots els grups de la Cambra entenent que, davant d'un concepte com el de foment de l'emprenedoria, aquest cas afegim ara la innovació i l'economia digital, votar en contra és un mal símptoma i és polititzar un concepte que el què en definitiva el que busca, doncs, és millorar el nostre model econòmic.

Quan parla de concepte buit de contingut com del concepte de nòmada digital, jo convidaria als consellers del PS a que facin una consulta o s'informin, per exemple, de l'impacte que ha tingut durant tota la pandèmia de la Covid la figura del nòmada digital, en una zona bastant similar en quant a aspectes i necessitats i estratègies com les Illes Canàries en la seva economia. I el que ha portat a aquesta economia i a l'economia del territori la figura del nòmada digital. I això és el que perseguim també per a Andorra, i això és el que creiem que Andorra pot aportar. I no es pot parlar del nòmada digital com un règim que representaria, doncs, una entrada desmesurada i gens controlada del què pot ser l'arribada de persones que es dediquen a l'economia digital. Perquè no és el cas, perquè hi han els filtres escaients, perquè hi ha un registre, perquè hi ha una supervisió del ministeri corresponent i perquè, com ha dit la consellera Bonell, aquesta figura s'emmarca també dins de les quotes d'immigració. Com també el règim del visat emprenedor. Un règim que ha de permetre la mobilitat d'estudiants i l'arribada de treballadors també o d'estudiants, dins del marc de projectes d'innovació de país que ens ajudin a retenir talent i a compartir experiències i coneixements.

Per tant, a l'espera que hi hagi, entenc, algunes parts del text que rebi el seu suport, crec que el PS perd una oportunitat única de llançar un missatge a l'ecosistema andorrà d'innovació i empenedoria que li he d'admetre que un cop ens hem posat a treballar amb ells, és un ecosistema molt ric i molt més gran del què tots plegats pensàvem.

I finalment, doncs agrair també, doncs, a l'equip que ha treballat el text, la secretària d'Estat de Diversificació Econòmica i Innovació, i l'equip legal i de tot el Ministeri i les dues agències Andorra Business i Andorra Recerca i Innovació, per l'esforç important que han fet tant en aquesta llei com en l'estratègia d'innovació. I evidentment, doncs agrair a la Comissió d'Economia, especialment als membres de la majoria. És cert que inicialment hauríem volgut o hagués volgut, que aquest text arribés més d'hora del què finalment ha arribat, però important és que ha arribat i l'important és que no hem perdut cap tren. I el més important és que és un text que surt, sortirà aprovat de manera millorada gràcies al treball que s'ha fet a la Cambra.

Moltíssimes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyor Camps, si desitja intervenir és al seu torn, no?

Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyora síndica.

Intentaré ser breu. Entenc que la situació ho pertoca i el debat està fet. El debat de fons ja està fet i està exposat, bàsicament en referència a les qüestions que ha dit el senyor Gallardo. Senyor Gallardo, jo no entraré en les seves terminacions lingüístiques del què ha dit. El que està clar és que, no sé si vostè ha volgut passar a l'ofensiva amb un 3-4-3, ara mateix que estem en el mundial. Jo clarament li he exposat quins són en una alineació clàssica, un 4-4-2, li he exposat clarament quines són les premisses. Li dic que hi han quatre punts que ens diferencien, senyor Gallardo.

En primer lloc, el què ens diferencia clarament és la qüestió del *coliving* que l'ha exposat el senyor Sánchez. La qüestió laboral la podem dividir en dos, per acabar fer els quatre del mig del camp. La qüestió laboral es divideix en dos. La qüestió de la situació laboral de molts treballadors que ha exposat la senyora Salazar i la qüestió del teletreball, que vostè ha dit que no l'hem comentat, però jo crec que sí. No sé si les senyores conselleres i els senyors consellers crec que m'han escoltat. Sí que he qüestionat de per què s'opta pel model de reglament quan nosaltres considerem importantíssim que s'aposti per un model bilateral on o conveni o pacte entre les parts. I després el quart de mig del camp, i crec que també igual d'important, és la qüestió, del nòmada digital. I els he dit, a més a més, que mirin la definició. Article 2, Economia digital: «Aquella part de la producció econòmica derivada únicament o principalment de tecnologies digitals, amb models de negoci basats en béns o serveis digitals». Per exemple, anem a posar exemples, un psicòleg que duu a terme la seva activitat de forma digital, l'autorització per a què la rebrà? Per una forma o per l'altra? Un advocat, un economista, etcètera. I senyor Gallardo, sobretot, el terme que he utilitzat sobretot és calaix de sastre. En tenen. En tenen. És una obertura, una porta oberta al nostre model actual d'autoritzacions.

No obstant, senyor Gallardo, li he exposat que la qüestió de l'emprenedoria i la qüestió de la innovació sí que hi veiem aquest valor afegit. Sí que veiem aquest concret cas. I per això sí que hi donarem suport. I a més a més, també ha fet referència que no hem parlat de zones econòmiques especials, que no hem parlat de *start-ups* i no hem parlat de *coworking*. Sí que n'he parlat i li he dit que farem un vot separat. Per tant, potser és aventurat abans de saber el vot final que farem. I no farem un vot contrari a aquestes qüestions. El què sí que li he dit, i si recorda, que en qüestions, com per exemple l'aplicació de l'estratègia en relació a l'emprenedoria i la innovació, farem la nostra activitat de control per veure com l'apliquen.

I per últim dir, i això li he exposat inicialment, amb relació a la meua pregunta, que sempre que hem tractat, i aquí parlaré individualment, perquè vostè m'ha fet la referència directa, sempre que m'ha tocat personalment tractar una qüestió relacionada amb la digitalització, i he posat exemples relacionats amb la ciberseguretat, vam fer molt bona feina a la comissió concreta, i aquí veig al senyor Enseñat i veig també la senyora López. Veig a molts companys de comissió on vam poder treballar de forma bona la llei de ciberseguretat i la vam acabar aprovant. La vam acabar aprovant perquè es va treballar. La qüestió també en relació amb la confiança electrònica, veig aquí determinats companys que també vam treballar. La vam acabar aprovant. Potser amb tot no estem d'acord, però crec que el treball

en comissió sempre ha estat raonat. I sempre les exposicions que s'han dut a terme des d'aquest seient o des d'aquell altre han estat raonades i els vots sempre estan fonamentats.

Ja només per acabar, senyora síndica, dir que votarem favorablement les autoritzacions noves que es donin per a joves. Esmentar que no votarem favorablement, com se'ns veurà a continuació, relacions com el *coliving*, qüestions laborals, qüestions relacionades amb el nòmada digital. I per tot lo altre mantindrem un criteri de prudència, ens abstindrem i veurem com vostès apliquen aquest nou marc legal que avui, veient les diferents observacions dels consellers generals, suposo que s'aprovarà.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Bonell, és el seu torn.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies, senyora síndica.

Molt breu només per dir-li, senyor Padreny, que les esmenes que des de la majoria es van presentar en relació a tots els permisos d'immigració, doncs eren per reforçar tots aquests dubtes que vostè ara li plantegen com seran les autoritzacions amb aquestes noves, els nous permisos d'immigració. És el què li vam intentar explicar en comissió. Si nosaltres vam entrar les esmenes com les vam entrar era per reforçar, doncs, que no hi haguessin abusos, perquè hi haguessin també unes quotes i que fos el Govern el que digués en funció de les necessitats que tingués el país, doncs aquestes persones que volguessin fer aquest tipus de feina, doncs com ho haurien de fer i com s'haurien de regular. I jo crec que això els hauria de donar aquestes garanties de que no, i aquests dubtes que vostès tenen, de com es faran.

Jo no sé dir-li un psicòleg quin tipus de permís tindrà, perquè actualment ja tenim moltes professions liberals o molts professionals liberals que degut a la pandèmia durant un temps, doncs, van estar fent visites online. Això no és un nòmada digital. Això ho hauran d'acabar determinant amb la llei i els reglaments, doncs s'haurà d'acabar determinant. Però jo crec que, vull reforçar-ho perquè és important, perquè les esmenes que es van entrar són moltes i reforcen precisament, doncs, tots aquests dubtes que vostè ha estat plantejant.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna altra intervenció? Senyor Gallardo, desitja intervenir? Acabades les intervencions i vista la demanda dels Molt Il·lustres senyors Consellers Generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata de procedir a la votació separada en tres agrupacions de diversos articles

del Projecte de Llei, a saber. Tornarem a fer el mateix. Primer grup. Article 44. Segon grup. Exposició de motius, els articles compresos en els capítols 1, 2, 4, 5 i 6 del títol 4, els articles compresos en el títol 5, a excepció de l'article 50, els articles compresos en el títol 6, la disposició transitòria primera i les disposicions finals primera, cinquena, setena i vuitena. I el tercer grup, la resta de parts, articles, disposicions i annexos del text.

Iniciem, per tant, la votació. Procediríem a la votació de la primera agrupació. Recordo que és l'article 44, el qual requereix per a la seva aprovació, del vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Consell General.

S'inicia un breu període de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

25 vots a favor, 0 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro en l'article 44 del Projecte de Llei. Seguim amb la votació de la segona agrupació.

Recordo que són l'exposició de motius, els articles compresos en els articles primer, segon, quart, cinquè i sisè del títol quart, els articles compresos en el títol cinquè, a excepció de l'article 50, els articles compresos en el títol sisè, la disposició transitòria primera, i les disposicions finals primera, cinquena, setena i vuitena, dels quals els articles compresos al títol cinquè requereixen per a la seva aprovació del vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Consell General.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

20 vots a favor, 5 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovats l'exposició de motius, els articles compresos en els capítols primer, segon, quart, cinquè i sisè del títol quart, els articles compresos en el títol cinquè, a excepció de l'article 50, els articles compresos en el títol sisè, la disposició transitòria primera i les disposicions finals primera, cinquena, setena i vuitena del Projecte de llei.

I finalment, continuem amb la votació de la tercera agrupació. Recordo que són la resta de parts, articles, disposicions i annexos del text dels quals l'article 50 requereix, per a la seva aprovació, del vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Consell General.

S'inicia un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

20 vots a favor, 0 en contra i 5 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovats la resta de parts, articles, disposicions i annexos del Projecte de llei.

Reprenem el punt número 1 que hem ajornat en la sessió que hem tingut, a la part de sessió que hem tingut al matí, de la següent manera. En mèrits a les disposicions de l'article 101.4 del Reglament del Consell General, els membres de la Comissió legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals han presentat de manera conjunta una proposta d'esmena tècnica amb la finalitat de llevar del text les incorreccions i els errors de tècnica legislativa, de coherència terminològics o gramaticals.

En concret, l'esmena tècnica proposada pretén la modificació de l'apartat 4 de la disposició final quarta, modificació de la Llei qualificada del codi de procediment penal de l'informe de la Comissió relatiu al Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada de la justícia. El referit apartat 4 de la disposició final quarta, addiciona a un nou article 166 bis a la Llei qualificada del Codi de procediment penal.

En aquest sentit, s'ha procedit únicament a canviar la referència que es feia en l'apartat segon d'aquest article 166 bis. Inicialment es referia a l'article 163 del Codi de Procediment penal i amb l'esmena tècnica es proposa canviar-ho per l'article 164, també del Codi de procediment penal. Hi són tots favorables? Doncs s'aprova l'esmena tècnica.

Perdoni, senyor Camp, que no l'havia vist, digui.

El Sr. Joan Carles Camp:

Si, gràcies, hi estem d'acord.

Simplement volia fer un comentari, no? És a dir, amb l'objectiu de facilitar i agilitar la llei qualificada de la justícia i perquè aquesta arribi a tots els ciutadans. Aquí han succeït una sèrie de fets. El primer fet, i el més important, és haver tingut l'habilitat, doncs, de trobar aquesta falla en la llei. Un altre segon punt important, doncs, és que també, via esmena tècnica, tots els grups parlamentaris han estat d'acord a fer aquesta modificació. Si no hagués estat així, si no s'hagués canviat l'articulat, doncs el processat no es podia acollir a la reducció de meitat de la pena, cosa que faria gairebé inoperant les ordenances penals.

I per altra banda, si no s'hagués acceptat aquest articulat en un següent punt, doncs s'hagués hagut d'efectuar un altre canvi legislatiu i aquesta llei qualificada de la justícia, s'hagués hagut de tornar a portar al Ple del Consell General i a tornar a començar un procés legislatiu nou. Per tant, haguéssim allargat tot aquest procés. I per últim, com han pogut constatar, el nostre Grup Parlamentari Terceravia treballa i treballarà per agilitzar i facilitar la justícia davant de tots els ciutadans.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

S'aprova l'esmena tècnica.

A continuació es procedirà a votar el conjunt del Projecte de llei qualificada de modificació de la llei qualificada de Justícia.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

22 vots a favor, 0 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovat el Projecte de llei.

No havent-hi més punts en l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Que tinguin un bon vespre.

(Són les 22.10h)

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021